

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : Economische toestand van België (September 1939). — Economische wetgeving. — Statistieken.

ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIË (September 1939)

I. — ALGEMEEN OVERZICHT.

De vertraging waarmede sommige statistieken verschijnen, maakt het voorshands niet mogelijk zich een juist denkbeeld te vormen omtrent den terugslag van het begin der vijandelijkheden op den economischen toestand. In de terugplooiing van de economie, die steeds met dergelijke gebeurtenissen samengaat, schijnt tot dusver geen verbetering te zijn gekomen.

De monetaire evolutie heeft een kalm verloop, te midden der moeilijkheden bij de voorziening met industrieele grondstoffen. De wisselkoersen schijnen slechts weinig onderhevig aan den loop van pond en Franschen franc. In haar geheel genomen, worden kapitaalbewegingen op de markt weinig of niet aan gevoeld en de lichte schokken in de vraag naar buitenlandse valuta, vinden hun oorsprong in de commercieele navraag.

De uitzetting van den biljettenomloop kwam tot stilstand in de tweede helft van September. De binnenlandsche credietbehoeften zijn dus vooral toegenomen tengevolge van de vrees veroorzaakt door de internationale spanning en door het begin der vijandelijkheden.

De ontspanning in de credietsituatie had haar weer slag op den rentestand van de geldmarkt, die, ook al bleef hij boven het officieele peil, omstreeks medio October aan het dalen is gegaan.

Ter beurze kwam de speculatieve beweging der eerste oorlogsjaren spoedig tot staan. De inter-

nationale toestand bracht terughoudendheid der kopers; ze veroorzaakte eveneens wijzigingen in de onderlinge koersverhoudingen, naar gelang van de vooruitzichten tijdens het conflict: deze van de beschutte nijverheden zijn gedaald, terwijl deze van de niet beschutte op de vroegere niveau's zijn gebleven. De obligatiemarkt had eveneens sterk te lijden onder de heerschende onzekerheid.

Het indexcijfer der groothandelsprijzen is, van Augustus op September, met 18,9 pCt. gestegen. Deze hausse is vrijwel algeheel het gevolg van de prijsstijging van producten die uit het buitenland worden betrokken, zij is, naar verhouding, sterker dan in Engeland, Zwitserland en Nederland. Ongetwijfeld is dit gebrek aan overeenstemming, in zekeren zin, meer schijn dan werkelijkheid: om vergelijkbaar te zijn, zouden de indexcijfers moeten opgemaakt worden met dezelfde producten en zouden de prijsopnamen denzelfden dag moeten plaats hebben; het laatste punt vooral is van groote beteekenis in tijden van snelle prijsontwikkeling. Wat de keuze der producten betreft, steunt het Belgisch cijfer, naar men weet, in hoofdzaak op grondstoffen; dit verklaart zijn uiterste gevoeligheid. Het laat nochtans geen twijfel, dat de prijzen strenger worden bewaakt in sommige landen, en met name in Engeland, dan in België.

Medio-September, had het indexcijfer nog niet gereageerd op de nieuwe omstandigheden. De meeste

basisartikelen zijn, de seizoensschommelingen daar gelaten, weinig of niet in prijs gestegen. De reële verhooging van de kosten van levensonderhoud blijft dus binnen gematigde grenzen. Ten aanzien van de beteekenis van dezen factor voor de algemeene economische evolutie en de openbare financiën in het bijzonder, moet de vereischte aandacht worden geschonken aan het verwijderen der oorzaken van prijsstijging die latent op de markt aanwezig zijn: verhooging der voedingswaren, voorzieningsmoeilijkheden, gebrek aan voorraden in bepaalde sectoren.

De economische bedrijvigheid van het land moet worden voortgezet met een personeelsterkte, die met 15 à 20 pCt. is ingekort, tengevolge van de mobilisatie. De ontwrichting van het bedrijfsleven in verband met de gebeurtenissen, was nochtans aanleiding tot een verhooging der werkloosheid, daar de vereischte tijd voor de overplaatsing noodzakelijk lang is. Sedert einde September is een duidelijke tendens aanwezig tot resorbeerig van deze uitzonderlijke werkloosheid.

Wat de toestand van de industrie betreft, deze wordt beheerscht door de noodzakelijkheid van een voldoende grondstoffenvoorziening langs de zee en van een verhoogde steenkolenextractie.

Onze steenkolenmijnen beschikken thans inderdaad over zeer groote buitenlandsche afzetgebieden, terwijl de eigen behoeften niet mogen verwaarloosd worden. De continuïteit van onze invoeren zal zelfs afhangen van onze mogelijkheid om steenkolen als tegenwaarde te leveren. De demobilisatie van de geschoolde mijnwerkers en de aanwerving van Belgische werklieden ter vervanging van de Poolsche, die in Frankrijk werden gemobiliseerd, zijn een van de hoofdbeslommeringen van de markt.

Naar het wil voorkomen, is een voldoende — althans voor een gemiddeld productievolume — ertsvoorziening in de ijzer- en staalindustrie verzekerd dank zij de met Frankrijk getroffen regelingen. De toestand is minder verzekerd voor de andere metalen. Voor de chemische industrieën en de meststoffen is een goede pyrietvoorziening onontbeerlijk; deze is thans nog niet door speciale commercieele regelingen verzekerd, maar er mag gehoopt worden. In haar geheel genomen, neemt de mechanische constructie uitbreiding.

In het glasbedrijf is de afzet moeilijk.

In de textielindustrieën kwamen in het begin van September vele bestellingen binnen, maar aan het einde der maand verminderde de vraag. Het bedrijvigheidstempo is eerder toegenomen in de spinnerij en weverij, terwijl in de wolbereiding een onzekere activiteit heerscht. De vlasindustrie heeft veel steun ondervonden van de gebeurtenissen.

In tal van middelgrote of kleine bedrijven heerscht nog groote verwarring wegens de groote schommelingen in de vraag van talrijke eindproducten.

* * *

Op den weg van de uitwerking van een financieele economische politiek ten einde de oorlogseconomie te steunen, worden talloze moeilijkheden ontmoet. De vraagstukken die, sedert het uitbreken der vijandelikheden, de meeste aandacht hebben gësischt, zijn deze betreffende de voorraadvorming, de richting van de landbouwpolitiek en de organisatie der invoeren.

Wat betreft de voorraadvorming, werden maatregelen getroffen (1) voor de grondstoffen- en levensmiddelenvoorziening van het land, door het vormen — in samenwerking met handel en industrie — van controleerbare voorraden van eerste noodwendigheid (2).

Deze actie is uiterst delicaat en haar soms niet te voorziene gevolgen geven aanleiding tot veel betwisting. Typisch, in dit opzicht, is het voorbeeld van de wolindustrie. De wolreserves, die per 15 September, ca. 29 miljoen kg. gekamde of gewassen wol bedroegen, t.t.z. een hoeveelheid welke nagenoeg overeenstemt met de behoeften voor een vol jaar arbeid, worden algeheel in het land gehouden. Aldus eischend, dat deze reserves in het land blijven, belet de regering den uitvoerhandel te voldoen aan een thans buitengewoon sterke navraag, van de zijde der neutrale landen.

In de betrokken kringen zijn sommigen van oordeel, dat deze maatregel de financieele toestand van de importeurs bemoeilijkt, die zodoende niet meer in staat zijn de vaak in het buitenland bekomen credieten terug te betalen, credieten die in verschillende gevallen werden opgezegd wegens den toestand die als gevolg van den oorlog is ontstaan. Daarenboven, zou de voorziening met nieuwe grondstoffen bemoeilijkt zijn, wat zou bijdragen tot stijging der werkloosheid in de wolwasscherijen en -kamerijen. Tenslotte, zouden de wolspinners staan voor buitengewone risico's wegens niet-levering van vrijwillige verkochte partijen, enz.

Wat den landbouw betreft, doet de regering al het mogelijke om inzake bodemproducten de afhankelijkheid van het land t.o.v. het buitenland te verminderen (3). De voornaamste maatregel in dezen zin betreft de herverdeeling der teelten ten einde het land aan te passen aan de economische noodwendigheden als gevolg van den oorlog (4).

(1) Cf. September-aflevering 1939, blz. 231.

(2) Koninklijk besluit van 22 September 1939 waarbij aan den Minister van Economische Zaken en Middenstand en aan den Minister van Ravitailleering macht wordt verleend, om, elk wat hem betreft, over te gaan tot de telling van de voorraden van alle waren en het gebruik ervan te reglementeeren (*Staatsblad*, 23 September 1939).

Koninklijk besluit van 26 September 1939 houdende bepaling van de hoeveelheden petroleum-, leisteen-, ligniet- en ander gelijksoortige mineraaloliën bestemd om voor het verbruik te worden geleverd (*Staatsblad*, 29 September 1939).

Ministerieel besluit van 2 October 1939 betreffende de telling der voorraden van sommige waren (*Staatsblad*, 2-3 October 1939).

Ministerieel besluit van 4 October 1939 tot inrichting van de telling der voorraden van caoutchouc en van banden van caoutchouc (*Staatsblad*, 6 October 1939).

(3) Ministerieel besluit van 21 September 1939 waarbij de producten aangeduid worden die aan den omloop niet mogen onttrokken worden (*Staatsblad*, 23 September 1939).

Wetsbesluit op de bereiding van tarwemeel (*Staatsblad*, 24 September 1939).

Wetsbesluit van 23 September 1939 tot reglementeering van het gebruik en den verkoop van inlandsche tarwe (*Staatsblad*, 24 September 1939).

(4) Koninklijk besluit van 23 September 1939 betreffende de uitbreiding van sommige teelten (*Staatsblad*, 28 September 1939).

Te dien heide, heeft de regeering als haar meening laten kennen, dat zij zou bevel geven de teelt van tarwe, rogge, suikerbieten en aardappelen uit te breiden, dermate, dat de tarweverbouw in de helft van de levensbehoeften van het land zou kunnen voorzien.

De uitvaardiging van het koninklijk besluit houdende invoering van deze maatregelen, stuitte onmiddellijk op tegenstanders zoowel van het principe der verplichting van het verhoogingspercentage der teelten, als van de economische gronden van de maatregelen. Tot dusver werd de toepassing van dit besluit verdaagd. Ongetwijfeld zal het belangrijke wijzigingen ondergaan en zal opnieuw de kwestie onder oogen worden genomen van het evenwicht tusschen de verschillende onderdeelen der veehouderij en de graanteelten, alsmede van de invoermogelijkheden van tarwe resp. bevroren vleesch.

De organisatie van onze invoeren is natuurlijk een der grondproblemen. De oprichting van de V. O. Z. O. (*Amarig*, Vereeniging voor Onderlinge Zeeverzekeringen tegen Oorlogsrisico) was noodzakelijk, daar waar de private assuradeuren in gebreke bleven. Tal van moeilijkheden zijn evenwel nog niet uit den weg geruimd. Ze zijn in hoofdzaak tweërlei. De eerste houden direct verband met de controlemaatregelen der oorlogvoerenden en de tweede met sommige polisvoorwaarden van de V. O. Z. O.

Daar de eerste moeilijkheden van politieken aard zijn, kunnen zij noch door de importeurs noch door hun assuradeuren, noch door de bankiers worden opgelost; alleen een politieke actie kan volledig doeltreffend zijn. Sommige dezer moeilijkheden, als by. deze welke bestaat in het verplicht maken van cognossementen op naam, kunnen worden weggeruimd. Stellig volgt daaruit een moeilijkheid voor de overdracht der documenten aan de bankiers der importeurs. Maar deze bezwaren zijn niet onoverwinnbaar, daar de cognossementen op naam overdraagbaar zijn, overeenkomstig de beschikkingen van het burgerlijk wetboek. Daar deze wijze van overdragen meer moeilijkheden en kosten met zich brengt, en zelfs in vele gevallen practisch niet te verwezenlijken is, werden voorstellen gedaan om de wetteksten aan de moeilijkheden van het oogenblik aan te passen. Het ware wenschelijk, dat deze zoo vlug mogelijk ingevoerd werden.

Van de moeilijkheden in verband met de polisvoorwaarden van de V. O. Z. O., zijn met name te vermelden de uitsluiting van de risico's tengevolge van de afleiding van de zeereis en vrij lange betalingstermijnen voor de verzekeringsvergoedingen. Ook voor deze kwestie blijkt een snelle oplossing mogelijk te zijn.

II. — FINANCIELE MARKTEN.

DE WISSELMARKT.

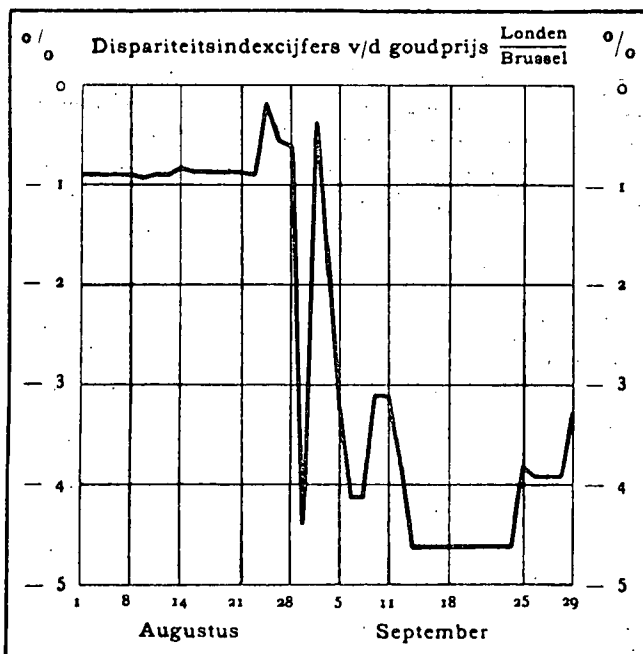
In de eerste drie weken van de maand, werden nog goudtoevoelingen waargenomen, zij het in verminderden omvang. De dollar kwam daarmee dicht bij het goudpunt van uitvoer te liggen en de laatste weekstaat van de Bank wijst op een lichte vermindering van de metaalreserves. Van de eene maand op de andere, is de voorraad aan goud, buitenlandsche valuta en goudwaarden, per saldo, met *fr* 76 miljoen toegenomen.

Hierbij is aan te teekenen, dat het goudpunt van uitvoer van den dollar functie is van de goudverschepingskosten naar New-York. Wanneer zich derhalve een stijging voordoet in de vrachten en de assurantiepremiën, wegens de buitengewone vervoerisico's, stijgt natuurlijk ook de kostende prijs van den dollar. Sedert het begin van de vijandelijkheden, heeft hij op zeker oogenblik *bg* 6,35 bereikt en vertoonde een neiging om zich tusschen *bg* 6,10 en *bg* 6,15 te handhaven naar gelang van de nationaliteit van de vervoerende schepen. Het is duidelijk, dat, waar deze kosten van dag tot dag verschillen, het gouduitvoerpunt van de Amerikaansche valuta onder of boven genoemde niveau's kan liggen.

Naar men weet, werd in Groot-Brittannië en Frankrijk, sedert begin September, een wisselcontrole ingesteld. Te Londen bleef de goudprijs tijdens de geheele maand op 168 sh. bepaald, en de dollarkoers tusschen 4,02 en 4,06. Het pond sterling, dat te Brussel tegen *bg* 24,80 was genoteerd, viel beneden *bg* 24 vanaf 4 September; den 15ⁿ brokkelde de koers nog tot *bg* 21,40 af. Maar naderhand kwam vlug herstel, en geleidelijk steeg de koers tot *bg* 23,88 per 29 September. De Fransche franc volgde een zelfde verloop: inzakking en herstel in sympathie met het pond sterling. Tot tweemaal toe, kon hij niet worden genoteerd wegens voorbijgaande transfer-moeilijkheden. Aan het einde van de maand, liggen gulden en Zwitsersche franc, na vrij groote schommelingen, op een peil, dat een weinig hooger is als dit van het begin der maand.

Onderstaande tabel geeft een beeld van den loop deze valuta's van 1 tot 29 September 1939 :

	Noteering per 1 ^e Sept.	Noteering per 29 Sept.	Hoogste	Laagste
			tusschen beide data	
Dollar	5,8525	5,93875	5,9250	5,8350
Pond sterling	24,80	23,88	23,80	21,40
Fransche franc	13,70	13,54	13,52	12,19
Gulden	314,—	316,20	316,25	309,—
Zwitsersche frank	133,—	134,25	134,15	130,75

(1) Het dagelijksch dispariteitsindexcijfer van den goudprijs te Londen en te Brussel wordt berekend met behulp van onderstaande formule :

$$\frac{\text{Sterlingprijs van 1 kg. fijn goud te Londen} \times \text{Pondenkoers te Brussel}}{\text{fr. 33.193,50}}$$

De reichsmark, die in het begin van de maand *bg* 240 noteerde, viel zonder overgang tot *bg* 210 op 7 September. Dit devies bleef op dit peil tijdens de daaropvolgende twee dagen. Naderhand schommelde het tusschen *bg* 232 en *bg* 238,50. De Italiaansche lira liep terug van *bg* 30,67485 tot *bg* 29,8954. De Scandinavische kronen hadden een uiteenlopende ontwikkeling. De wisselkoers op Stockholm schommelde tusschen *bg* 138,25 en *bg* 141,50 en ligt aan het einde van de maand op hetzelfde niveau als aan het begin. Na tot tweemaal toe tot *bg* 131 te zijn ingezakt, kwam de Noorweegsche kroon opnieuw op een koers van omstreeks *bg* 135. De wisselkoers op Kopenhagen liep terug van *bg* 130 tot *bg* 110; naderhand herstelde hij zich tot *bg* 116, en bleef tenslotte omstreeks *bg* 115. De Canadeesche dollar vertoonde belangrijke schommelingen. Op 4 en 5 September werd hij niet genoteerd; den volgenden dag liep hij terug van *bg* 5,65 tot *bg* 5,35, naderhand kwam hij op *bg* 5,70, later nog brokkelde hij geleidelijk af tot *bg* 4,76 om zich tenslotte trapsgewijze tot *bg* 5,35 te herstellen. Ook in dit land werd de wisselcontrôle ingesteld. Van de zloty, die den 5^{en} der maand op *bg* 105 was genoteerd, werd sindsdien geen koers meer opgemaakt. De wisselkoers op Lissabon schommelde tusschen *bg* 21 en *bg* 23.

Verhandelingen op termijn.

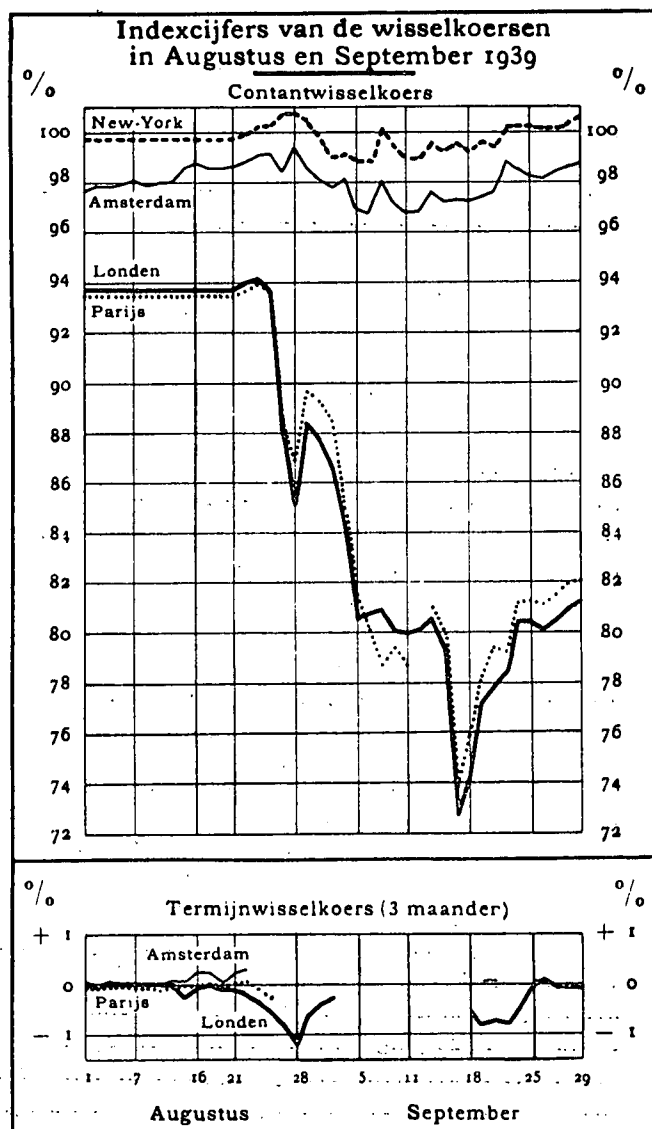
Na een onderbreking in verband met den internationalen toestand, heeft de termijnmarkt, in de tweede helft van de maand, opnieuw haar gewoon uitzicht gekregen. Eénmaandsdollars deden ca. *fr* 0,10

opgeld, driemaandsdollars *fr* 0,325 à *fr* 0,40. Voor dezelfde tijdvakken, werd het pond, na een disagio van resp. *fr* 0,20 à *fr* 0,90, ongeveer tegen den contantkoers verhandeld. De Fransche franc is eveneens dichter bij den contantkoers gaan liggen.

Agio en disagio van de voornaamste deviezen op termijn genoteerd

(in pCt. per jaar van den contantkoers).

	Londen		Parijs		Amsterdam		New-York	
	1 mnd	3 mnd	1 mnd	3 mnd	1 mnd	3 mnd	1 mnd	3 mnd
Juli maandgem.	+1,05	+1,19	+0,62	+0,73	+1,17	+1,31	+2,65	+2,61
Augustus »	-1,39	-1,10	-0,29	-0,16	+0,35	+0,42	+1,09	+1,46
September »	-1,54	-1,77	-0,84	pari	+0,58	+0,19	+0,35	+4,52
18 September ..	-2,76	-6,60	—	—	—	—	+5,16	+1,44
25 »	pari	-0,24	—	—	+0,72	+0,24	+3,—	+3,72
2 October ..	-0,48	-0,16	-1,32	pari	pari	pari	+2,04	+4,36
9 »	+0,40	+0,16	-1,80	-0,80	+1,56	+1,—	-3,96	+5,36

De indexcijfers van den contantwisselkoers worden op willekeurige basis berekend.
De indexcijfers der termijnwisselkoersen op drie maanden worden berekend in procenten van den contantwisselkoers.

GELD- EN KAPITAALMARKT.

De gelijkenis in de tendenties die op de geldmarkt heerschten tijdens de internationale politieke crisis van September 1938 en op den vooravond van de Septembeergebeurtenissen van 1939, heeft zich in den loop van October bevestigd, met dit verschil nochtans, dat, in 1938, spoedig ontspanning intrad, omkeer die zich, om verstaanbare redenen, in den loop der jongste weken niet heeft kunnen voordoen.

Den 7ⁿ September, bereikte de fiduciaire circulatie haar maximum, het hoogste dat in den loop der monetaire geschiedenis van België ooit werd geboekt. Ze is gestegen tot fr 27.436 millioen, t.t.z. een toename van fr 1.938 millioen t.o.v. het vroegere hoogtepunt van fr 25.498 millioen (29 September 1938). Tegelijkertijd, zagen de banken haar deposito's terugloopen en haar kasgelden slinken, terwijl het beroep op het crediet bij de Circulatiebank eenigszins toenam. Op 7 September, beliep de binnenlandse portefeuille fr 2.306 millioen tegen fr 885 millioen op 3 Augustus, terwijl tusschen dezelfde data de beleeningen op Belgische overheidsfondsen van fr 267 millioen tot fr 1.451 millioen waren gestegen. Rekening gehouden met de variaties in de portefeuille der publieke fondsen welke de Bank onder zich houdt, vertegenwoordigde, 1. September, het bedrag aan binnenlandsch crediet, door haar, onder een of anderen vorm, verstrekt, fr 2.949 millioen méér dan aan het begin van Augustus.

In weerwil van de voortdurende onveiligheid, is er toch, aan het begin van September, lichte ontspanning gekomen. Waar de binnenlandse portefeuille, die 28 September, voor fr 463,5 millioen Schatkistcertificaten bevatte, met slechts 100 millioen ongeveer is teruggegaan, zijn daarentegen de beleeningen op publieke fondsen met fr 594 millioen teruggehoopen. Van 7 September tot 28 *dito*, is het binnenlandsch crediet door de Circulatiebank verleend, met fr 604 millioen geslonken.

Deze ontspanning heeft zich voor een groot deel weerspiegeld in de fiduciaire circulatie die, aan het einde van September, met fr 430 millioen was gekrompen t.o.v. het cijfer dat zij op den eersten weekstaat van deze maand had bereikt. In de rekening-courantsaldi waren sedert laatstgenoemden datum geen noemenswaardige wijzigingen, zoodat het geheel der terstond opeisbare verbintenissen zoo ongeveer de variaties van de fiduciaire circulatie heeft gevolgd. Het verschil tusschen de beweging der terstond opeisbare verbintenissen en deze van het binnenlandsch crediet van de Nationale Bank, ligt aan de goudbewegingen, die, tot aan het einde der maand September, zich in een voor de Circulatiebank gunstigen zin hebben ontwikkeld.

De *call*-geldnotering is, aan het begin van September, tijdelijk tot 1,5 pCt. gestegen, doch is vrij

snel tot op 1,375 pCt. teruggelopen, cijfer waarop ze tot aan het einde van de maand is blijven liggen. Het particulier disconto voor handelspapier is, daarentegen, in de eerste dagen van September, geklommen tot 3,25 pCt. en is sindsdien maar luttel meer achteruitgelopen. Trouwens, op deze markt zijn de transacties beperkt. *Call*-geld was, met den dag, ruimer voorhanden, doch laat zich blijkbaar niet graag beleggen zelfs niet kortlopend.

Wekelijksche inschrijvingen van Schatkistpapier gingen tegen stijgende rente : 2,5 pCt. aan het begin der maand, 2,62 pCt. bij de aanbesteding van 29 September.

Kortom, de houding van de markt wordt bij voortdurend bepaald door buitengewoon groote liquiditeitszorg. Het oppotten der biljetten is daarvan het meest opvallende teeken. In dit opzicht is het niet ondienstig op te merken, dat, op één jaar afstand, de verhooging van de fiduciaire circulatie, in verband met den internationalen politieken toestand, zich geuit heeft in nagenoeg analoge wijzigingen aan de samenstelling dezer circulatie. Zoo men voortgaat op de volgende tabel, die nauwkeurig de waardeverdeling aangeeft van de verschillende coupures der gezamenlijke fiduciaire circulatie, aan het begin der maanden Augustus, September en October van de jaren 1938 en 1939, dan constateert men, dat, in evenredigheid, de coupures van fr 10.000 het in beteekenis van deze van fr 500 en vooral van fr 100 hebben gewonnen. In 1939, is, evenwel, van 1 September tot 1 October, de betrekkelijke beteekenis der coupures van fr 10.000 eenigszins gedaald. Dooreengenomen, vertoont, niettemin, de aangroei der fiduciaire circulatie weinig of geen verschil naar het biljetten-type, wat toelaat te zeggen, dat de thesaurisatie algemeen is en evengoed bestaat bij de ondernemingen met ruime kasmiddelen, als bij de meest bescheiden klassen der bevolking.

Verdeeling der fiduciaire circulatie (Nationale Bank en Schatkist) naar het type der coupures, volgens het werkelijk circuleerende bedrag op verschillende data (in pCt.).

DATA	Coupures voor rekening van de Bank				Coupures voor rekening van de Schatkist		
	fr. 10 000	fr. 1.000	fr. 500	fr. 100	fr. 50	fr. 20	fr. 5
1 ^o Augustus 1938 ...	8,4	46,2	14,1	28,7	2,3	0,1	0,2
1 ^o September 1938 ...	9,0	46,0	14,1	28,4	2,2	0,1	0,2
1 ^o October 1938 ...	11,9	46,5	13,1	26,3	1,9	0,1	0,2
1 ^o Augustus 1939 ...	8,9	46,1	14,9	27,8	2,0	0,1	0,2
1 ^o September 1939 ...	12,1	45,9	14,1	25,9	1,8	—	0,2
1 ^o October 1939 ...	11,7	46,6	14,3	25,5	1,7	—	0,2

De ernstige bezwaren die, in geval van duur, uit een zulk verschijnsel, voor de adequate werking van de geld- en de kapitaalmarkt zouden kunnen voort-

vloeien, dienen hier even onderlijnd te worden. Waar het oppotten der betaalmiddelen den kringloop der monetaire circulatie verhindert, hindert het mede den terugkeer der biljetten naar de banken. De kasgelden der banken zijn met zooveel verminderd en bijgevolg ook haar credietpotentiaal. Daar feitelijk deze kasgelden slechts een fractie van de gezamenlijke activa van de banken vertegenwoordigen, en, de bezorgdheid om de liquiditeit der verbintenissen eischt, dat er tusschen deze gelden en deze diverse activa een zekere evenredigheid blijve bestaan, zal men allicht begrijpen, dat, per slot van rekening, het uitwerksel op het credietpotentiaal van de banken, heel wat grooter moet zijn dan de inkrimping van de kasgelden der banken, of nog dan de uitzetting der fiduciaire circulatie.

Dergelijke conjunctuur, zoo ze zich handhaaft, kan niet anders dan schadelijk zijn voor een ordelijke oplossing van de financieringsproblemen in 't algemeen en van het vraagstuk der openbare financiën in 't bijzonder. De oplossing van dit laatste probleem impliceert beroep op de leening en, op haar beurt, wil deze laatste een zekere ruimte op de markt en bijgevolg ook, onder de huidige omstandigheden, een zeer sterke liquiditeit bij de banken. De Circulatiebank heeft natuurlijk de handen vrij om de momentele tekorten van de markt aan te vullen derwijze, dat, in het hooger belang van het land, de credietbehoefte bevredigd kunnen worden en zij heeft dan ook, binnen de perken van haar statuten, van deze vrijheid gebruik gemaakt waar het pas gaf. Tegen de fundamentele tendenties van de markt, heeft ze zich evenwel niet te verzetten. Men begrijpt dan ook, dat, gezien de reeds weinig gunstige invloeden welke deze laatste te verduren heeft, de gevolgen van deze thesaurisatie niet steeds ongestraft kunnen worden voorbijgezien.

**Koersen en gemiddelde rendementen (1)
van enkele obligatietypen op de markt te Brussel.**

	Koersen en rendem. aan het begin der maand			
	Juli	Augustus	September	October
4 pCt. Geünificeerde	84,00 4,76	86,15 4,64	85,80 4,66	72,50 5,52
4 pCt. Koloniale	81,50 4,91	84,50 4,73	82,00 4,88	69,50 5,75
4 pCt. Provinciën, steden en gemeenten.....	82,25 4,86	83,06 4,82	79,29 5,04	70,62 5,66
4 ½ pCt. Nijverheids- en handelsondernemingen.	88,66 5,08	88,19 5,10	85,10 5,29	72,75 6,18
Obligatiën van vennoot- schappen diverse typen	91,15 5,01	90,72 5,04	88,71 5,16	78,78 5,84

(1) Rendement alleen op grond van den koers. De koersen der obligatiën van vennootschappen (diverse typen) vertegenwoordigen de gemiddelde beurswaarde.

De noteeringen van de vastrendeerende fondsen, en meer in 't bijzonder de Staatsfondsen, hebben deze conjunctuur duidelijk aangetoond. Van de eene

maand op de andere, is het indexcijfer der noteeringen van Staatsfondsen met meer dan 12 pCt. gedaald. Aan het begin van October, was de kapitalisatievoet van de 4 pCt. geünificeerde, 5,5 pCt. tegen 4,6 pCt. aan het begin van de maanden Augustus en September. De kapitalisatievoet van de andere vastrendeerende waarden is er eveneens op vooruitgegaan en wel ongeveer even zooveel als de Staatsfondsen, zooals trouwens uit voorgaande tabel moge blijken.

Deze stijging van den algemeenen rentestandaard draagt een internationaal karakter, en werd dus ook op alle markten, zelfs deze van New-York, waargenomen. Het gemiddeld rendement van de Amerikaansche Schatkistbons met meer dan twaalf jaar looptijd, dat tot aan de maand Juni aan het dalen was — toen 2,14 pCt. — is medio September opnieuw tot 2,55 pCt. gestegen. In Nederland, was de hausse reeds vroeger ingetreden, doch is in den loop van deze jongste maanden scherper geworden, bij zooverre, dat het gemiddeld rendement van een reeks type-obligaties 4,25 pCt. was medio September, tegen 3,52 pCt. in Juni en 3,20 pCt. aan het einde van 1938. In Frankrijk, geven de 4 pCt. « Rentes » 1918 en de 4 1/2 pCt. « Rentes » 1932, gemiddeld 6,2 pCt. omstreeks medio September, tegen 5,36 pCt. in Augustus en 5,13 pCt. aan het einde van Mei. Ook in Groot-Brittannië vertoonen sedert Juni de rendementen een stijgende lijn ten bewijze de volgende noteeringen op diverse data :

	Koersen en rendem. aan het begin der maand			
	Juli	Augustus	September	October
2 ½ pCt. Consols	68 1/2 £ 3.13.0	67 1/2 £ 3.14.1	65 1/2 £ 3.16.4	62 1/16 £ 4. 0.8
3 ½ pCt. War Loan	95 1/4 £ 3.13.6	93 5/8 £ 3.14.9	91 3/8 £ 3.16.8	88 3/4 £ 3.19.1
3 pCt. Funding.....	93 3/4 £ 3. 7.0	92 1/2 £ 3. 8.8	91 1/2 £ 3.10.0	87 3/4 £ 3.14.3

In Zwitserland, ten slotte, is het gemiddeld rendement van twaalf Bondsleeningen en van de Bondspoorleeningen, gestegen van 3,6 pCt. in Juli tot 4,33 pCt. medio September.

Deze enkele gegevens toonen aan, dat de hausse op den rentestand van langlopend geld in België, in den loop der jongste weken, ten minste kan vergeleken worden met deze op andere markten en, dat t.o.v. deze laatste die stand vrij hoog blijft.

Bij koninklijk besluit van 14 September 1939, werd de Minister geautoriseerd over te gaan tot de geleidelijke vereffening van de dotatie groot één milliard frank destijds toegekend aan het Fonds tot Regularisatie van de Rentenmarkt opgericht bij koninklijk besluit van 11 Mei 1935, n° 166.

De goede-afloop-garantie gegeven door den Staat aan het crediet voor outilleering aan de ambtslieden — garantie die fr 15 miljoen bedroeg in 1929, en achtereenvolgens verhoogd werd tot 35 en tot 50 mil-

lien bij wet van 10 Augustus 1933 en het koninklijk besluit van 19 October 1934 — werd op fr 75 miljoen gebracht, bij koninklijk besluit van 2 September 1939. In het verslag aan den Koning, dat bedoeld besluit voorafging, wordt gezegd, dat de modernisering van 's lands ambachtsouilleering gezwind wordt doorgedreven en wel derwijze dat het plafond der garantie vastgesteld bij koninklijk besluit van 19 October 1934, bereikt werd. Gezien de onberispelijke werking van dit soort crediet en de aanzienlijke reserves waarover de federale afdelingen beschikken, werd tot dusver op de garantie van den Staat nooit beroep gedaan.

De algemeene inzinking van de gezamenlijke niet-vastrendeende fondsen, is tijdens de maand September, nog blijven voortduren. Van de eene maand op de andere, bedraagt, naar het indice, de teruggang ca. 6 pCt. Maken hieraan uitzondering: de mijnwaarden (+14,7 pCt.), de textielwaarden (+7,1 pCt.) en ten slotte de koloniale (+15,5 pCt.). Zijn daarentegen gevoelig gedaald: glas- en spiegelglasfabrieken (-13,3 pCt.), metaalwaarden (-12,4 pCt.), de gas- en electriciteitsmaatschappijen alsmede de financiële maatschappijen voor tramwegen en electriciteit (-20 pCt. ongeveer).

Vergelijkende staat van de Nationale Bank van België in September 1939.

(Maandgemiddelden, in millioenen franken.)

	T. o. v. August. 1939	T. o. v. Sept. 1938
ACTIVA.		
Goudvoorraad	+ 352	+ 2.598
Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	+ 279	— 213
Binnenlandsche wissels	+ 1.064	+ 842
Beleeningen op Belgische overheidsfondsen ..	+ 600	+ 675
PASSIVA.		
Bankbiljetten in omloop	+ 3.138	+ 4.505
Rekening-courantsaldi :		
Schatkist	— 9	— 52
Diversen	— 477	— 137
Totaal	— 486	— 189
Onmiddellijk opvraagbare verbintenissen	+ 2.652	+ 4.316

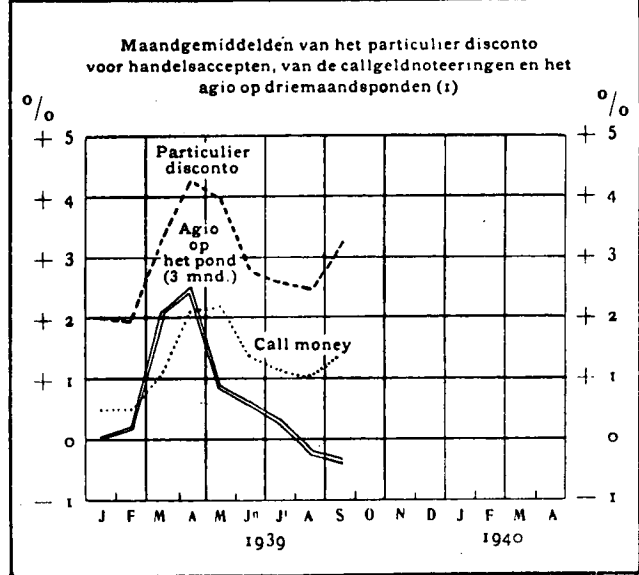
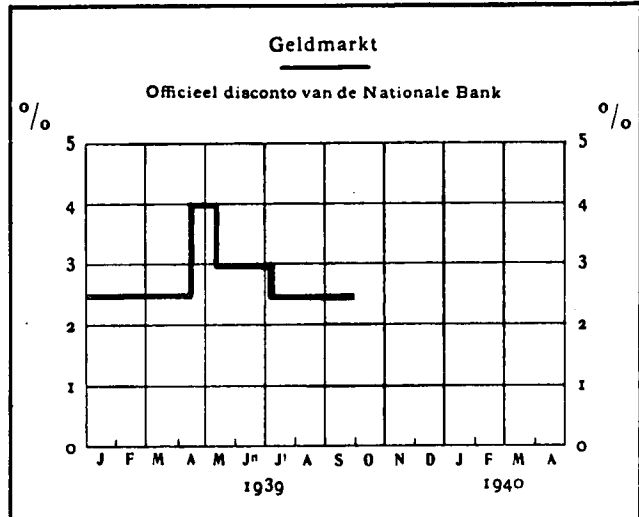
Schatkistbons van de Kolonie (1).
In omloop zijnde bedragen
aan het eind van iedere maand.

DATUM	Belgisch Congo	Ruanda-Urundi	Totaal
1939 Augustus	496.504.400	140.000.000	636.504.400
September	494.504.400	138.000.000	632.504.400

(1) De vlottende schuld van de Kolonie omvat Schatkistbons onderhands geplaatst of bij inschrijving.

In omloop zijnde Schatkistcertificaten en Schatkistbons geplaatst bij inschrijving.

DATUM	Staat	Herdiscon- teering- en Waarborg- instituut	Regie van Telegraaf en Telefoon	Totaal
1939 7 August.	500.000.000	—	—	500.000.000
14 —	500.000.000	—	—	500.000.000
21 —	500.000.000	—	—	500.000.000
28 —	500.000.000	—	—	500.000.000
4 Sept.	500.000.000	—	—	500.000.000
11 —	500.000.000	—	—	500.000.000
18 —	500.000.000	—	—	500.000.000
25 —	500.000.000	—	—	500.000.000

De agio's zijn uitgedrukt in procent van den contantkoers op basis van drie maand.

Inschrijvingen van Schatkistcertificaten in Augustus en September 1939.

DATUM DER INSCHRIJVING	Voor rekening van	Aangeboden bedrag	Looptijd	Ontvangen intekeningen	Verhouding van ingeteekend tot aangeboden bedrag	GEMIDDELDE BENTEVOT	
						der intekeningen	der toewijzingen
1939 4 Augustus	Staat	40.000.000	3 maanden	73.000.000	1,825	2,30	2,23
11 —	—	40.000.000	—	55.000.000	1,375	2,234	2,23
18 —	—	40.000.000	—	53.000.000	1,45	2,27	2,24
25 —	—	50.000.000	—	50.000.000	1,—	2,50	2,50
1 September	—	40.000.000	—	40.000.000	1,—	2,50	2,50
8 —	—	40.000.000	—	40.000.000	1,—	2,50	2,50
15 —	—	40.000.000	—	42.000.000	1,05	2,617	2,62
22 —	—	40.000.000	—	41.000.000	1,025	2,624	2,62
29 —	—	40.000.000	—	43.000.000	1,075	2,62465	2,62

III. — OPENBARE FINANCIËN.

De financiële problemen vóór dewelke het land zich geplaatst ziet, vergen tegelijkertijd een scherpen blik vanwege de regeerders en een buitengewoon groote dosis fiskalen moed bij al de lagen van de bevolking.

Het spreekt vanzelf, dat de oorlogvoerende landen er nog veel erger aan toe zijn : de oorlog in de huidige ontwikkeling van de groote moderne Staten, kost milliarden bij tien-, ja bij honderdtallen. Wat niet belet, dat de landen die buiten het conflict staan, doch te midden de belligerenten leven, eveneens ontzaglijke kosten te dragen hebben, zij het dan ook in mindere mate.

Onder deze financiële vraagstukken, zijn er van voorbijgaanden aard, en andere die meer tijd in beslag zullen nemen; doch voor geen enkel mag de oplossing op de lange baan worden geschoven.

* * *

Onmiddellijke doelstelling is : voorzien in de behoeften der Schatkist. Dit probleem is uiterst gewichtig, trouwens, het invorderen der belastingen ondergaat al dadelijk den weerslag van het dreigend conflict en van het begin der vijandelijkheden.

De ontvangsten van Augustus en September vertoonen reeds een teruggang waarvan mag worden gezegd, dat de gezamenlijke ontvangsten van de eerste drie kwartalen van 1939 ernstig geraakt zijn.

Voor de eerste negen maanden van het jaar, beloopt de gezamenlijke Rijksontvangsten *fr* 7.025 miljoen, met de volgende onderverdeeling :

Directe belastingen	fr. 2.398 miljoen
Douane en accijnzen	2.235 »
Registratie	2.390 »

Fr. 7.023 miljoen

Dit cijfer ligt *fr* 560 miljoen beneden de vooruitzichten (7,4 pCt.), onderverdeeld als volgt : *fr* 32 miljoen op de directe belastingen, *fr* 127 miljoen op douane en accijnzen en *fr* 409 miljoen op registratie.

Schoon het rendement der directe belastingen beoordeeld moet worden naar de resultaten van een geheel jaar, de uitkomsten per maand functie zijnde van het tempo der inschrijvingen op de rol, en schoon September, door den band, aan directe belastingen zelden een hoog cijfer geeft, toch zal de achterstand moeilijk in de drie resterende maanden kunnen worden ingehaald.

Bij de ontvangsten op douane, accijnzen en registratie, die verreweg het grootste deel uitmaken van de contant geïnde rechten, is, voor September 1939, reeds vertraging in het economische leven te bespeuren, natuurlijk ten gevolge van het oorlogsgebeuren : t.o.v. de ramingen, bedraagt haar minderwaarde

fr 116 miljoen in totaal, tegen *fr* 55 miljoen in Augustus 1939, dat reeds een niet al te beste maand was.

De minderwaarde van de inningen voor September alleen, bereikt, t.o.v. het maandgemiddelde des jaars, de volgende verhoudingen : directe belastingen, 26 pCt.; douanen en accijnzen, 15 pCt.; registratie, 7 pCt. Zoodat tot dusver de betalers van directe belastingen het meest achterwege blijven.

Om aan deze inkrimping van haar belastingsinkomen te verhelpen — dat dan nog samenvalt met de plotse uitzetting der uitgaven — heeft de Schatkist gelden op korten termijn moeten te leen nemen in afwachting, dat gunstigere tijden toelaten leeningen op halflangen of op langen termijn te plaatsen, en een nieuw belastingstelsel kunne worden opgemaakt beantwoordend aan de nieuwe eischen van de publieke uitgaven.

Ziehier, trouwens, hoe het volume van het Schatkistpapier zich sedert één jaar is gaan wijzigen :

1938 30 September	fr. 735.000.000
31 December	460.000.000
1939 31 Maart	575.000.000
30 Juni	720.000.000
31 Juli	1.025.000.000
31 Augustus	1.805.000.000
30 September	1.940.000.000

Uit deze cijfers blijkt, dat, in den loop der jongste maanden, de markt van het kortlopend geld heel wat drukker werd aangesproken dan voorheen, terwijl er zich evenmin bij de binnenlandsche schuld (geconsolideerde en op halflangen termijn) als bij de buitenlandsche, de minste wijziging heeft voorgedaan.

Het is klaar, dat, tijdens deze periode, de kapitaalmarkt niet te vinden was voor het uitschrijven van leeningen op langen termijn of zelfs niet op halflangen, zoodat dan wèl de geldmarkt moest worden aangesproken.

Bovendien, vertoont tot dusver en gezien de omstandigheden, de uitzetting van de kortlopende schuld niets abnormaals. Er zij hier terloops gememoreerd, dat deze uitzetting niet meer de gevaren van vroeger gekende experimenten biedt, welke aandenken ons is bijgebleven, en, dat we derhalve hun terugkeer niet hebben te duchten omdat voortaan dit papier gemakkelijker en in veel ruimere mate naar de centrale bank zal kunnen terugvloeien.

De interventies van de Circulatiebank op de markt van het kortlopend papier, zijn eerder gering geweest. Tot aan het einde van September, kon zij al het nieuw gecreëerde papier terug afzetten aan de banken, zoodat het bedrag aan Schatkistpapier dat zij in portefeuille had, terugliep van *fr* 424 miljoen op 31 Augustus, tot *fr* 413 miljoen op 30 September.

Daar het Regularisatiefonds zijn middelen opgebruikt had, was het niet meer in staat de taak te ver-

vullen waarmede het in 1935 belast was geweest, t.t.z. optreden als regulator van de koersen, met daartoe één milliard in handen, genomen op de herwaardeering van den goudvoorraad der circulatiebank. De middelen welke deze bij koninklijk besluit (1) geautoriseerde liquidatie zal laten, gaan, naar luid van artikel 24, lid 4, van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935, i. z. conversie der staatsfondsen door ruiling, terug naar de Schatkist. Deze beslissing laat voor de Schatkist de deur op een kier tegen den dag, dat de markt voor algeheele of gedeeltelijke verzilvering van deze portefeuille, beter geschikt zal bevonden worden.

De afschaffing van dit Fonds biedt, in zake houding der staatsfondsenmarkt, geen het minste bezwaar. Waar, trouwens, aan de Nationale Bank den weg werd geopend voor tusschenkomst op de markt der openbare fondsen, spreekt het vanzelf, dat zij een oog in 't zeil zal houden opdat de evolutie dezer markten normaal geschiede.

Ageeren op den stand der renten op langen termijn is, ten anderen, een van de doelstellingen welke de centrale banken met haar interventies op de vrije markt beoogen. En ook hier, komt deze politiek de discontopolitiek aanvullen, die vooral den rentestand op korten termijn bestrijkt. Zoo het waar is, dat de discontorente een bij uitstek gepast wapen is in de handen van de centrale bank om, door inwerking op de bewegingen der kortlopende kapitalen, het evenwicht te handhaven, dan is het niet minder waar, dat operatiën in de open markt heel wat doelmatiger zijn voor het inwerken op volume en rythme van de kapitalen op langen termijn.

A posteriori, mag nu wel duidelijk worden gezegd, dat, zoo dit Fonds niet in het leven werd geroepen om in de monetaire politiek een werkende rol te spelen, maar alleen om te dienen als regulator van de staatsfondsenmarkt, men zich toch allerminst mocht laten misleiden door het verschil tusschen deze doelstelling en deze der verrichtingen op de open markt, want daar de twee interventies zich op dezelfde markt laten gelden, met name op deze der kapitalen op langen termijn, moesten fataal de gezochte uitwerkselen aan elkaar gelijk zijn.

Ten besluite, mogen wij bevestigen, dat de wettelijke betrekkingen en de feitelijke betrekkingen, tusschen Schatkist en Circulatiebank, van dien aard zijn, dat ze de verzekering geven, dat geen enkel van in het algemeen belang na te streven doelstellingen, zal verwaarloosd kunnen worden.

Ten slotte moet nog onder de problemen die op dadelijke oplossing wachten, dit van de financiering der openbare werken worden aangehaald. Het is niet

van gisteren. Wij en anderen hebben er sinds jaren mede af te rekenen. Er moet versoepeling worden gebracht in de methodes der betalingen en wel derwijze, dat de Schatkist de leveranciers, en de aannemers van openbare werken even zoo normaal kunne betalen als dit in het privaat leven wordt gedaan.

De oplossing ligt hoofdzakelijk in het vergemakkelijken der bankinterventies. Tot dusver, werden deze gehinderd en niet het minst door de toepassing van de decreten van 26 Pluviôse (Regenmaand), jaar II, en van 12 December 1806.

Het decreet van Pluviôse ontzegt voorloopig aan de particuliere crediteuren, beslaglegging en verzetbeteekening op de gelden bestemd voor de aannemers van openbare werken, behalve aan de schuldeischers voor loonen of voor leveringen van materialen voor de uitvoering der werken. Zoolang de werken niet definitief zijn afgeschouwd en aangenomen, kan alleen de borgtocht der aannemers in beslag worden genomen.

Het tweede decreet, het zoogenaamde Posen-decreet, ontzegt aan alle schuldeischers, behalve aan de onder-aannemers, het recht beslag te leggen op de bedragen verschuldigd voor leveringen aan het leger of aan de oorlogsmarine.

Schoon, in deze decreten, alleen spraak is van beslagleggingen, zou, volgens zekere rechtspraak, de toepassing er van mogen verruimd worden tot de vorderingen, ten bezware van den Staat, wegens openbare werken of militaire leveringen.

Daaruit volgt, dat de credieten toegestaan door de banken aan aannemers van openbare werken, blootstaan aan aparte risico's, vermits de overlating of de verpanding van de vordering dezer aannemers op den Staat, ging kunnen betwist worden. Vandaar dan, dat dit crediet niet steeds met den gewenschten spoed wordt verkregen.

Maatregelen tot aanpassing van deze wetgeving aan de behoeften van dezen tijd, werden reeds, met de medewerking van alle belanghebbenden, onder het oog genomen. Ze werden tot wetsvoorstellen verwerkt waarvan mag worden gezegd, dat ze tot nog toe niet werden prijsgegeven. Deze voorstellen beoogen, in de allereerste plaats, de geldigheid van het verpanden der schuldvordering door den aannemer in de handen van den geldgever, deze geldigheid zijnde evenwel ondergeschikt aan de voorwaarde, dat het beteekenen van de verpanding alle beslaglegging vanwege leveranciers en onder-aannemers voorafgegaan zij. De praktische draagwijdte van deze hervorming is voorrang te geven aan de schuldvordering van den bankier op deze van den leverancier of onder-aannemer, daar de verpanding normaal mocht gebeuren op het oogenblik der credietopening, t.t.z. dadelijk na de aanbesteding, nog vóór het ontstaan van welkdanige leveranciersvordering ook, en bijgevolg vóór welkdanige beslaglegging ook.

(1) Koninklijk besluit waarbij de Minister van Financiën geautoriseerd wordt geleidelijk het Fonds tot Regularisatie van de Rentemarkt te likvideeren, 12 September 1939 (*Staatsblad*, 18 September 1939).

Op deze manier, zullen de aannemers bij de bankiers credieten in de meest gunstige voorwaarden kunnen bekomen, daar dezen van de veiligheid der vordering verzekerd zijn.

* * *

Deze verscheidene kwesties welke door de dringende behoeften in zake openbare financiën op den voorgrond werden gebracht, enten zich op de andere vraagstukken die meer verband houden met de meer algemeene doelstelling der financieele politiek in tijd van oorlog. Deze doelstelling impliceert een voortdurende actie tot indijking van de inflatorische krachten inherent aan elke oorlogseconomie, al voorziet het tegelijkertijd in de meest noodzakelijke behoeften van het land in zake militaire veiligheid, grondstoffen- en levensmiddelenvoorziening.

Daartoe is een bestendige coördinatie van de economische politiek der regeering van essentieel belang, want de problemen der prijzen, der wisselkoersen, der fiduciaire circulatie, der Staatsleeningen, der fiscaliteit en der economische organisatie, zijn onderling zeer nauw verbonden en mogen niet apart worden behandeld. Deze coördinatie, aan de hand van dewelke de interventies inzake prijzen, productie en financiën, enkele algemeene, duidelijk omschreven doeleinden afhankelijk kunnen worden gemaakt, dient te worden aangevuld door middel van nauwe samenwerking met de leiding der economie, met het oog op het opmaken en uitwerken van een algemeen plan.

Over de algemeene beginselen van een dergelijke politiek, stemmen de ervaringen opgedaan tijdens den oorlog van 1914-1918 en de eenvoudige logica, volledig overeen. De moeilijkheden inherent aan het ontstaan van binnenlandsche of buitenlandsche conflicten en aan de mobilisatie, zijn zoovele factoren die gebieden een politiek te voeren waardoor de hausse op de prijzen en het aanzwellen der productiekosten kunnen worden in toom gehouden.

Daarom moet de uitzetting der monetaire circulatie geleidelijk worden ingekrompen en binnen enge perken gehouden, wat in de eerste plaats van een manhaftige politiek in zake publieke financiën afhangt.

Gelet op het ongehoorde volume der uitgaven welke de oorlog met zich brengt, moet vooral de belastingschuldige worden aangesproken, en daarna zijn toevlucht genomen tot de leening, daar het beroep op het credietstelsel alleen diende om den overgang te vergemakkelijken en met name om de opslorping van de spaargelden door de leening in de hand te werken.

De beslissende superioriteit van de belasting op de leening, schijnt ons, als oorlogsinstrument, onbetwistbaar. Aan den eenen kant, drukt de belasting, in zekere mate, noodgedwongen, de individueele consumptie, terwijl aan den anderen kant de leening ze meestal in de hand werkt en aanleiding geeft tot stijging der prijzen.

Best ware dan ook geen leeningen aan te gaan dan wanneer duidelijk blijkt, dat nieuwe belastingen een onoverkomelijke hindernis zouden zijn voor de algemeene en maatschappelijke huishouding.

Men zal zich, op het gebied der belastingen, des te meer moeten inspannen, daar de spaargelden onvoldoende zullen blijken om de aanvullende uitgaven te dekken en er voor lang van buitenlandsche leeningen geen sprake zal kunnen zijn. Aan den anderen kant, is, psychologisch gesproken, de leening op eigen markt uitgesloten zoo aanhoudend voor aanzienlijke bedragen bij het credietstelsel wordt aangeklopt.

De fiskale inspanning moet in dezen zin worden opgevat, dat ze volgende resultaten geeft : de uitzetting van de inkomens in zekere sectoren van het economisch leven, waar rechtstreeksche interventie ondoelmatig is, remmen of onderdrukken; de verbruiks- of vraagstroomingen in zekere goederen indijken, wanneer er met deze restrictie economische belangen gemoeid zijn; de andere hoofdbelangen van het land vrijwaren. Bovendien, moet duidelijk blijken, dat deze inspanning den oorlogsduur niet zal overschrijden.

IV. — DE GRONDSTOFFENMARKTEN.

Zeer diepgaande is de verwarring die bij het begin der vijandelijkheden in de normale werking der groote grondstoffenmarkten is ontstaan. Aan het begin van October, heerscht nog volledige onzekerheid betreffende de toekomstige notering van deze markten. Belangrijke hausses werden in den loop van September geregistreerd. Zij konden zich niet volledig handhaven en vanaf het einde der maand, was op talrijke markten een, somwijlen belangrijke, achteruitgang ontstaan. Zal deze nog verscherpen, of van voorbijgaanden aard blijken te zijn? Op de vraag kan thans het antwoord alleen worden gegeven door

het samenbrengen van de krachten en de factoren, die, in zeer uiteenlopende richtingen, de huidige conjunctuur dezer markten beheerschen.

Normaliter gaan de oorlogen gepaard met een reusachtig verbruik van grondstoffen, verbruik dat nog wordt vergroot door het gebrek aan coördinatie in de administratieve beslissingen van de belligerenten. Waar dit in den oorlog van 1914-1918 nog het geval was, blijkt de toestand thans evenwel enigszins ten goede te zijn veranderd. In werkelijkheid, zijn de militaire verrichtingen tot dusver zeer beperkt gebleven, en, gesteund door de ervaring, hebben de

belligerenten zorg gedragen hun maatregelen planmatig door te voeren en de goederen aan een strenge controle te onderwerpen. Zoo men daarbij bedenkt, dat belangrijke afzetgebieden voor sommige grondstoffen thans gesloten zijn tengevolge van den oorlogstoestand, zal men begrijpen, dat sommigen geen overdreven vertrouwen willen schenken aan de prijsstijgende tendentie die in het begin van September is ontstaan. Deze meening steunen zij met name op de buitengewone productiecapaciteit in de wereld: deze is belangrijk groter dan vóór vijfentwintig jaar, en tot vóór korten tijd was ze slechts voor een deel in gebruik. Ongetwijfeld, sluit het bestaan van een dergelijke capaciteit niet in zich onmiddellijke uitbreidingsmogelijkheden van de productie, doch de vroeger opgehoopte voorraden en de oorlogsreserves die in de laatste maanden werden gevormd zijn belangrijk. In werkelijkheid, verzekeren zij voor zekere stoffen voldoende voorziening voor ruim één jaar, wat aan de industrie den noodigen tijd laat om haar productietempo aan de verbruiksbehoeften aan te passen. Zoo men tenslotte rekening houdt met de omstandigheid, dat de grondstoffenvraag voor specifiek militaire doeleinden de bestaande vraag niet zal komen aandikken, maar zich althans ten deele in de plaats daarvan stellen, dan is vast te stellen, dat de conjunctuur der grondstoffenmarkten thans wordt beheerscht door een aantal factoren die niet gunstig te noemen zijn voor een stijging der noteeringen. Er hoeft nauwelijks op te worden gewezen, dat deze factoren niet te verwaarloozen zijn.

De vrees die wij in de vorige kroniek hadden geuit is intusschen bewaarheid geworden; het begin der vijandelijkheden is gepaard gegaan met een volledige evenwichtsbreuk tusschen de verschillende markten onderling, wegens de beperkingen die aan het vrije wisselverkeer werden gebracht, de daarop ingestelde controle, de transportmoeilijkheden en -risico's. In feite, is de hausse van de noteeringen in de maand September, voor een zeer groot deel, te beschouwen als zijnde niet zoozeer het gevolg van een grondige wijziging in de conjunctuur der grondstoffenmarkten, dan van een diepgaande verandering in hun werkwijze. Deze voorwaarden gaan natuurlijk met veel meer onkosten gepaard wegens de stijging der vrachten en de assurantiepremiën. Alles bijeengenomen nochtans, is de werking van deze factoren beperkt; zij verklaren onvoldoende de waargenomen hausses. In werkelijkheid, zijn de prijsstijgingen in hoofdzaak in verband te brengen met een toegenomen vraag, op grond van speculatieve overwegingen, maar die vooral bepaald is door het plotse bewustzijn van de precariteit der voorzieningen, ten aanzien van een aanbod, dat beperkt is wegens het uiteenvallen van de wereldmarkt in een ontelbaar aantal afzonderlijke markten, zonder onderling verband, althans tijdelijk. Groter aanbod, of een vraag bevre-

digd door voldoende voorziening, of ook nog een nauwkeuriger beoordeeling van de nieuwe marktconjunctuur, zou in een achteruitgang der prijzen tot uiting moeten komen. Deze achteruitgang heeft zich wel degelijk voorgedaan sedert einde September. Niettemin, is deze fractionering van de wereldmarkt op zichzelf een gunstige factor tot ondersteuning der prijzen, vooral t.o.v. landen als België, welke aardrijkskundige ligging oorzaak is, dat ze zich moeten aanpassen aan de gevolgen van onregelmatige en onzekere toevoeren van de stoffen die noodig zijn voor de handhaving van hun activiteit.

Ten aanzien van een dergelijke situatie, zijn geen volstrekt doeltreffende middelen te vinden. Het laat geen twijfel, dat de voorraadvorming meer veiligheid brengt voor de grondstoffen en levensmiddelenvoorziening terwijl zij tevens de moeilijkheden die voortspruiten uit onregelmatigen aanvoer, tot een minimum herleidt. Het aanhouden dezer voorraden gaat evenwel gepaard met de immobilisatie van kapitalen, terwijl daaraan eveneens sommige risico's van speculatieven aard zijn verbonden. Onafhankelijk van sommige regeeringsinitiatieven, werden nochtans dergelijke voorraden hier te lande aangelegd. Indien deze onvoldoende mochten blijken en indien, uit dezen hoofde, de evolutie van de markten een onzekere wending moest aannemen, zou noodgedwongen moeten overgegaan worden tot een rationeering in de voorziening om de prijzenhauze te stremmen, hausse die — waar ze geen groter aanbod zou kunnen uitlokken — onder de huidige omstandigheden moeilijk zou kunnen verantwoord worden.

Blijkens de gegevens van het Internationaal Landbouwinstituut te Rome, zouden de tarwe-oogsten van 1939, in de Europeesche invoerlanden, 307 miljoen centenaren hebben bedragen, tegen 348 miljoen in 1938. De oogsten van de Europeesche uitvoerlanden, daarentegen, zouden 145 miljoen centenaren vertegenwoordigen, tegen 151 miljoen in 1938, zoodat de totale Europeesche oogsten 452 miljoen centenaren groot zouden zijn, m.a.w. een zeer ruime opbrengst, ook al ligt zij beneden de maximale cijfers van het vorige jaar en van het jaar 1933.

Verzendingen van tarwe en tarwemeel.

Bron: Broomhall's Corn Trade News.

TARWEJAAR (begin Augustus tot eind Juli)	EXPORTEN (1)		
	naar Europa	naar de overige landen	Totaal
	<i>in duizenden quarters</i>		
1935-1936	44.790	17.304	62.094
1936-1937	59.614	14.809	74.423
1937-1938	51.100	12.889	63.989
1938-1939	56.631	18.476	75.107
1939-1940 (2)	8.732	2.302	11.034

(1) Tarwemeel werd herleid tot tarwe in korrel tegen 70 pCt.
(2) Van begin Augustus tot 7 October.

Verzendingen van maïs.

Bron : *Broomhall's Corn Trade News.*

SEIZOEN	VERZENDINGEN		Geraamde behoeften van de invoerlanden voor het loopende jaar
	sedert het begin van het loopende jaar tot 7 Oct. 1939	van het vorige seizoen op overeenkomstig tijdstip	
(In duizenden quarters)			
1 April 1939 - 31 Maart 1940	15.031	22.158	32.000

Verzendingen van gerst en haver.

Bron : *Bromhall's Corn Trade News.*

GRAANJAAR (van 1 Augustus tot 31 Juli)	GERST	HAYER
	Verzendingen in duizenden quarters	
1937-1938	9.646	3.995
1938-1939	9.827	2.890
1938-1939 (*)	2.217	462
1939-1940 (*)	948	445

(*) Van begin Augustus tot 16 September.

In de Vereenigde Staten, wordt de oogstopbrengst van lentetarwe, op 1 September, op 200 miljoen centenaren geraamd, of een vermindering van zowat één vijfde t.o.v. het voorafgaande jaar in verband met de vermindering van de betaalde oppervlakten. In Canada, wordt de totale productie van het land, incl. herfsttarwe voorloopig op 122 miljoen centenaren geschat, t.t.z. een der grootste opbrengsten van de laatste vijftien jaar. In totaal, zou de productie van Canada en de Vereenigde Staten 322 miljoen centenaren bedragen, tegen 349 miljoen in het vorige oogstjaar en gemiddeld 242 miljoen in de voorafgegangene vijftienjaar-periode.

In het noorderhalfrond — excl. U.S.S.R., China, Iran — zouden de tarwe-opbrengsten, in 1939, in totaal 998 miljoen centenaren bedragen, tegen 1.070 miljoen in 1938 en een jaargemiddelde van 865 miljoen voor de voorafgegangene vijftienjaar-periode. Zoo men daarbij bedenkt, dat, tot op heden,

de oogstvooruitzichten in de voornaamste graanlanden van het zuiderhalfrond eveneens groot zijn, krijgt men de bevestiging, dat de belangrijke voorraden die, in den loop van het landbouwjaar 1938-1939, werden opgehoopt, vermoedelijk niet gevoelig zullen afnemen.

Deze relatief ongunstige statistische positie heeft niet kunnen beletten, dat de koersen, aan het begin van September, belangrijk zijn gestegen, bij zoverre, dat, vanaf 5 September, de Amerikaansche administratie besloot voorloopig geen exportsubsidies meer toe te staan. Deze beslissing werd trouwens gevolgd door de andere groote exportlanden. Zoolks te verwachten was, kon deze hausse geen stand houden, en vanaf eind September, kreeg, op de toonaangevende markten, de baisse-tendens opnieuw de bovenhand.

Te Antwerpen, zijn de omzetten in uitheemsch graan, na begin September, zeer talrijk te zijn geweest, naderhand sterk verminderd, in verband met de onregelmatige aanvoeren. Het Verbond der Tarwe-Importeurs te Antwerpen, dat, op verzoek van de regeering, een veiligheidsvoorraad van 60.000 t. had gevormd, heeft dezen gedeeltelijk ingeteerd; begin October, werd dezen voorraad nog slechts op 30.000 à 40.000 t. geraamd. Het zijn deze voorzieningsmoeilijkheden, die verklaren, dat, ondanks de baisse-tendens van de Noord- en Zuid-Amerikaansche markten, de Antwerpsche markt eerder prijshoudend bleef, ook al deed de invloed van de noteeringen op de andere markten zich gelden, zooals blijkt uit de noteeringen van begin October.

Het Internationaal Landbouw-Instituut, te Rome, maakt bekend, dat de Europeesche rogge-oogsten uiterst overvloedig zijn geweest. Men verwacht, voor Europa, een totale oogstopbrengst van ca. 270 miljoen dubbele centenaren. Dit cijfer evenaart bijna den oogst van 1938, die reeds een onbetwistbaar hoogterecord had gevestigd. Deze productie ligt 11 pCt. hooger dan de gemiddelde productie der vijf voorafgaande jaren.

Het Instituut bericht eveneens, dat de gerst-oogst één der grootste is van de laatste tien jaar en, dat hij — groot 355 miljoen dubbele centenaren — met nagenoeg 20 miljoen dubbele centenaren de productie van 1938 overtreft.

Noteeringen voor uitheemsche granen te Antwerpen.

(Noteering « cif » beschikbaar, omgerekend in Belgische franken.)

GRAANSOORT	5 Juli	2 Augustus	31 Augustus	7 Sept.	14 Sept.	21 Sept.	28 Sept.	4 October	11 October
Manitoba III Atlantic ..	72	68	74	47	111	114	114	110	111
Rosafé	585	555	553	86	89	96	101	94	96
Hardwinter I	59	57	65	108	—	109	108	101	103
Lijnzaad	1.494	1.416	1.466	1.844	188	214	225	209	205
La Plata-Maïs	668	648	695	98	97	108	104	100	99
Gerst 64/65 kg.	654	582	653	96	111	114	115	110	100
Rogge 72/73 kg.	537	468	631	922	101	106	108	104	102

Wekelijksche middenprijzen van enkele landbouwproducten op de toonaangevende markten van België.

WEEK	TARWE		ROGGE	HAVER	GERST	SPELT	BOTER	EIEREN	AARDAPPELEN		CICHOREI	STROOVLAS	
	Goede handelssoort	2 ^e kwaliteit							Gelder-sche Mui-zen	Indus-trie-aard-appelen			
	100 kg.	100 kg.							100 kg.	100 kg.			de kg.
1939 Juli	3 tot 9 ...	122,20	96,50	56,—	76,40	73,—	—	19,51	0,52	45,—	40,—	76,—	108,—
	10 tot 16 ...	120,33	94,53	56,—	74,50	73,—	—	19,21	0,51	38,—	35,75	74,—	111,33
	17 tot 23 ...	121,50	96,—	—	74,60	—	—	19,01	0,51	30,—	45,25	75,—	107,37
	24 tot 30 ...	121,—	97,66	—	74,—	—	—	19,02	0,52	33,62	43,50	75,—	108,03
Augustus	31 tot 6 ...	121,25	101,50	57,—	73,90	68,—	—	18,94	0,53	33,10	38,50	76,—	101,—
	7 tot 13 ...	120,75	101,—	56,50	A.R. 73,90 N.R. 62,50	68,75	—	19,06	0,55	28,25	36,—	76,—	99,87
	14 tot 20 ...	121,50	—	51,—	A.R. 74,— N.R. 61,50	70,25	—	18,89	0,58	27,20	35,—	78,—	97,25
	21 tot 27 ...	N.R. 105,—	—	52,33	59,50	67,37	—	18,46	0,60	25,10	33,64	78,—	95,12
	28 tot 3 ...	N.R. 105,—	—	57,—	61,—	70,50	75,—	18,13	0,54	26,90	33,31	78,—	96,37
September	4 tot 10 ...	R.N. 106,33	—	90,—	65,66	74,—	80,—	17,97	0,49	31,50	34,57	80,—	94,33
	11 tot 17 ...	112,50	—	103,33	78,—	108,16	84,—	17,53	0,56	28,—	32,—	100,—	102,37
	18 tot 24 ...	128,40	—	116,50	93,33	124,80	89,—	19,29	0,73	33,—	35,31	115,—	107,12
	21 tot 1 ...	134,30	—	119,33	92,80	147,50	95,—	20,41	0,83	35,75	37,89	115,—	121,87
October	2 tot 8 ...	134,30	—	118,66	89,—	150,62	97,50	18,35	0,81	33,75	38,—	102,50	123,75

De hausse der graanprijzen deed zich voor zoowel op de uit- als op de invoermarkten. Voor tarwe werd zij geremd eensdeels door de afschaffing van de invoervergunningen en, anderdeels, door het invoeren van een maximumprijs van fr 135. Aldus, is van Juli tot begin October, de prijs van inlandsche granen gestegen met 10 pCt. voor tarwe, 113 pCt. voor rogge, 102 pCt. voor gerst, 20 pCt. voor haver.

Daarentegen zijn de andere agrarische prijzen — na behoorlijke seizoencorrectie — aan het dalen. Dit is nl. het geval voor boter, eieren en aardappelen.

Te Washington op 5 September bijeengekomen, is de internationale katoenconferentie moeten uiteengaen, bij de vaststelling, dat de internationale situatie thans elke overeenkomst onmogelijk maakte. Alle uitgenoodigde landen hebben zich laten vertegenwoordigen met uitzondering van Argentinië, dat aldus vermoedelijk zijn misnoegdheid heeft willen uiten voor het mislukken van de Internationale Graanconferentie te Londen, conferentie, die, na wekenlange onderhandelingen, geen nuttigen uitslag heeft kunnen bereiken.

Officieel wordt de Amerikaansche katoen-oogst per 1 September op 12.380.000 balen geschat, t.t.z. bijna 1 milliard balen meer dan de schatting van begin Augustus. De oogst van 1938 had 11.943.000 balen opgeleverd. Ook zullen de resultaten van het loopende jaar, zeker niet bijdragen tot de oplossing van het netelige katoenprobleem, doel met hetwelk deze internationale conferentie was samengeroepen.

De gegevens van dit probleem zijn wel gekend. Per 1 Augustus, bereikte de wereldkatoenvoorraad 21 miljoen 952.000 balen, tegen 13.766.000 balen, nu twee jaar geleden. Van deze nagenoeg 22 miljoen balen, beantwoordend aan het dubbel bedrag der normale behoeften op dezen tijd van het jaar, waren 14.150.000 balen Amerikaansche katoen; 13.032.611 bevinden zich in de Vereenigde Staten, waarvan 11 miljoen, of zoowat de geheele oogst van dit jaar, in handen van de regeering. Om zich een denkbeeld te vormen van wat deze voorraden beteekenen, hoeft men slechts te bedenken, dat deze, in het tijdvak 1920-1930, gemiddeld 3.200.000 balen bedroegen.

Katoennoteringen te Antwerpen.

SOORTEN	Basis van de noetering	5 Juli	2 Augustus	1 ^e September	6 September	13 September	27 September	4 October
Amerikaansche Middling I'	Cif Antwerpen in cents per lb.	10,96	9,83	9,02	9,36	10,76	10,19	10,21
Indische Oomrah, type 215 Ralli.....	Cif Antwerpen in pence per lb.	4,23	4,17	5,40	5,52	—	6,67	—
Kongo-katoen, type Elkad	Cif Antwerpen in cents per lb.	10,56	9,73	9,12	9,76	10,66	10,29	10,11

Deze ophooping van Amerikaansche katoenvoorraden is geschied ondanks de omstandigheid, dat, sedert 1925, de beteelde oppervlakten met 45 pCt. zijn verminderd. In denzelfden tijd nochtans, is de buitenlandsche katoenproductie gestegen van 11 miljoen 535.000 balen, in 1929, tot 16.075.000 balen in 1938, terwijl de Amerikaansche katoenuitvoer terug-

liep van 8.053.000 balen, in 1929, tot 3.327.000 balen, in den loop van het katoenjaar 1938-1939. Tenslotte, werd in deze laatste tien jaar, de concurrentie der kunstmatige vezels steeds scherper, vooral van de zijde van Duitschland, Japan en Italië.

Onder deze omstandigheden, kon de vrij sterke hausse in de eerste helft van September natuurlijk

geen stand houden en een reactie bleef niet uit. Te Antwerpen, liggen de prijzen van begin October hooger dan deze van eind Augustus. Ondanks de stijging van vrachten en assurantiepremiën, liggen zij beneden het peil van begin Juli, zooals blijkt uit de onderstaande noteringen (excl. oorlogrisico en alle vrachtenverhooging ten laste van den kooper).

De voornaamste Europeesche *suiker*-markten bleven in de maand September gesloten. Alleen New-York en Antwerpen bleven open.

Te Antwerpen, waren de koersschommelingen niet noemenswaard; tegen het eind der maand, evenwel, brokkelden de noteringen een weinig af in verband met de verwachte nieuwe suikeraanvoeren op de markt.

Daarentegen registreerde men, te New-York, een sterke hausse aan het begin der maand, mede ten gevolge van massale aankopen voor Europeesche rekening en ook wegens speculatieve aankopen. Naderhand, waren nogal variaties in de koersen, die evenwel aanvankelijk prijshoudend bleven, maar tenslotte aan het begin van October toch een inzaking vertoonden.

Volgt thans de tweede raming van den suiker-oogst — volgens *F. O. Licht* — voor het loopende suikerjaar. In deze tweede raming, is de hoeveelheid van Polen met ca. 1/3 verminderd.

Suikerproductie.

Waarde in ruwe suiker
en in duizenden metrieke tons.

	1937-1938	1938-1939	1939-1940	
			1 ^e raming	2 ^e raming
Duitschland (1)	2.370	2.130	2.400	2.400
Hongarije	111	128	155	155
Frankrijk	969	850	1.150	1.150
België	240	193	280	280
Nederland	246	213	255	260
Denemarken	251	191	225	225
Zweden	345	292	307	307
Polen	562	546	630	430
Italië	352	399	445	445
Spanje	151	135	150	150
Danzig	14	15	15	15
Zuidslavië	37	86	125	125
Roumenië	76	155	150	160
Bulgarije	32	20	33	33
Zwitserland	12	13	15	15
Groot-Brittannië	426	327	540	540
Ierland	91	660	65	65
Finland	11	15	15	15
Letland	50	37	50	40
Litauen	32	23	28	28
Turkije	57	47	100	100
Tsjecho-Slowakije (2)	741	518	585	580
Europa (excl. U. S. S. R.) ..	7.176	6.393	7.718	7.518
U. S. S. R.	2.500	2.300	2.500	2.500
TOTALEN...	9.676	8.693	10.218	10.018

(1) Voor de jaren 1937-1938 het Oude Duitse Rijk en Oostenrijk.

Voor 1939-1940 en 1938-1939 het Oude Duitse Rijk, Oostenrijk en de Sudetengebieden.

(2) Voor 1938-1939 en 1939-1940 het protectoraat en Slowakije. Voor de jaren 1937-1938 het voormalige Tsjecho-Slowakije.

Suiker.

Uitvoerquota's en werkelijke exporten.

Suikerjaar van 1 September 1938

tot 31 Augustus 1939

(in metrieke tons).

GEBIEDEN	Export-quota voor het jaar eindigend op 31 Augustus 1939	EXPORTEN										Beschikbaar saldo op 31 Juli			
		Sept.-Januari 1938-1939	Februari 1939	Maart 1939	April 1939	Mai 1939	Juni 1939	Juli 1939	Augustus 1939	Totaal September-Juli 1938-1939	1938	1939			
A. Vrije markt :															
België (incl. Belgisch-Kongo) ..	—	— 1.483	— 6.226	— 8.915	— 9.886	— 6.864	—	—	—	—	—	—	33.374	— 12.206	33.374
Brazilië	54.000	39.402	31	4.285	3.048	60	15	1.208	—	—	—	—	48.049	—	5.951
Cuba	1.018.502	383.957	63.477	116.958	68.434	97.425	93.170	94.102	—	—	—	—	917.523	32.560	100.979
Tsjecho-Slowakije	274.977	80.233	17.395	25.248	18.450	28.739	23.110	8.040	—	—	—	—	201.215	26.644	73.762
Dominikaansche Republiek ...	420.746	30.525	58.667	63.992	64.294	80.502	53.861	27.325	—	—	—	—	379.166	18.877	41.580
Duitschland	80.000	360	136	3.787	2.792	3.384	967	4.022	—	—	—	—	14.456	4.918	65.544
Haiti	39.070	5.563	7.658	4.767	9.737	2.013	1.133	6.046	2.150	—	—	—	39.067	6	3
Hongarije	32.400	2.878	1	10	17	4	140	14	—	—	—	—	3.064	1.010	29.336
Nederland (overzeestreek inbegrepen)	1.065.082	376.280	85.043	88.384	74.608	84.935	125.289	136.798	—	—	—	—	971.337	122.260	93.745
Peru	303.500	113.967	20.814	16.801	12.978	9.809	15.044	23.053	—	—	—	—	212.466	18.417	91.034
Polen	93.000	21.602	3.140	1.077	3.575	5.298	12.749	2.021	—	—	—	—	49.482	11.288	43.638
Portugaal (overzeestreek inbegrepen)	25.000	5.557	— 652	— 242	— 966	— 879	—	—	—	—	—	—	2.818	—	22.182
U. S. S. R. (inbegrepen de exporten naar Mongolië, Tannu, Tuva en Sin-Kiang)	161.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	3.567.277	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B. Britsche voorkeurmarkten :															
Britsch Imperium	1.097.587	310.951	41.502	115.017	132.476	125.636	158.774	82.391	—	—	—	—	966.747	119.682	130.840
Australië	465.801	316.632	586	73	147	179	63	37.659	—	—	—	—	355.339	100.441	110.462
Zuid-Afrikaansche Unie	237.968	134.256	7.981	54	107	117	26.945	25.170	—	—	—	—	194.074	26.124	43.894
TOTAAL...	1.801.356	761.839	50.069	115.036	132.516	125.698	185.782	145.220	—	—	—	—	1.516.160	246.247	285.196

Beweging van de markt van behaard leder te Antwerpen.

Bron : *Grisar & Co, Antwerpen.*

	Plata en Rio-Grande droog	Plata en Rio-Grande droog	Gedroogd en gezouten Diverse gedroogde soorten	Diverse gezouten soorten	Kalfsvellen, vachettes, geitenvellen	Totaal	Overeenstemmende cijfers	
							1937	1938
Augustus 1939 :								
Voorraad einde Juli	2.633	2.052	3.940	—	424	10.069	45.708	52.540
Aanvoeren in Augustus	7.460	64.785	4.185	—	—	76.430	88.344	70.669
TOTAAL	10.093	66.837	9.145	—	424	86.499	134.052	123.209
Verkoopen in Augustus	193	340	3.339	—	424	4.296	11.180	11.960
Transito in Augustus	9.900	66.497	5.806	—	—	82.203	122.872	111.249
Voorraad einde Augustus	7.460	40.843	846	—	—	49.149	77.820	62.283
Aanvoeren sedert 1 Januari	2.440	25.654	4.960	—	—	33.054	45.052	48.966
Verkoopen sedert 1 Januari	52.850	277.736	85.241	24.090	621	440.538	769.088	532.272
Verkoopen sedert 1 Januari	1.021	69.445	34.402	10.496	959	116.323	158.018	140.358
Transito sedert 1 Januari	52.350	203.622	52.610	20.399	—	328.981	584.148	400.556
September 1939 :								
Voorraad einde Augustus	2.440	25.654	4.960	—	—	33.054	45.052	48.966
Aanvoeren in September	1.313	28.045	2.579	—	232	32.169	99.761	91.039
TOTAAL	3.753	53.699	7.539	—	232	65.223	144.813	140.005
Verkoopen in September	—	27.349	4.791	—	—	32.140	26.951	23.304
Transito in September	3.753	26.350	2.748	—	232	33.083	117.862	116.701
Voorraad einde September	1.313	26.350	1.150	—	—	28.813	79.820	60.208
Voorraad einde Augustus	2.440	—	1.598	—	232	4.270	38.042	56.493
Aanvoeren sedert 1 Januari	54.163	305.781	87.820	24.090	853	472.707	868.849	632.311
Verkoop sedert 1 Januari	1.021	96.794	39.193	10.496	959	148.463	184.969	163.692
Transito sedert 1 Januari	53.662	229.972	53.760	20.399	—	357.794	460.764	460.764

Productie, verbruik en voorraden van suiker in België (in tons ruwe suiker).

Tijdvak September-Augus.	1934-1935	1935-1936	1936-1937	1937-1938	1938-1939
Productie	269.877	240.947	343.101	239.440	194.986
Verbruik	234.679	244.815	250.019	252.095	247.533
Voorraden : eind Juli	89.186	81.752	80.529	99.967	56.268
eind Augustus	65.883	63.177	52.242	73.995	27.122

Voor ingevoerde *reuzel, spek en dierlijke vetten* is, na een snelle hausse, in begin van September, een baaissetendens ingetreden. Sedert Juli, zijn de prijzen nochtans sterk gestegen, zooals blijkt uit de onderstaande noteeringen, te Antwerpen opgeteekend.

Reuzel, spek en vetten.

« Cif »-prijzen in dollars, te Antwerpen.

	30 Juni	2 Sept.	21 Sept.	6 October
Zuivere Noord-Amerikaan-sche reuzel	16,6	18 1/2	25 5/8	20 3/8
Vet spek (fat backs) 12/14 lbs.	16 7/8	21 1/8	26 1/8	21 7/8
Rundsvet (Extra oleo oil)	18 3/4	19 5/8	28 5/8	—

Op de markt van huiden en leder, die aan het begin van Augustus bijna lusteloos was in verband met den verloftijd en de onzekerheid van den internationalen

toestand, is in September een opleving gekomen. De baisse van Augustus heeft plaats gemaakt voor een hausse-beweging die — wat speciaal de Belgische markt betreft — nog werd verscherpt door de invoermoeilijkheden van buitenlandse leidersoorten.

Terwijl de aanvoeren te Antwerpen, slechts één derde bedroegen van de hoeveelheden der overeenkomstige maanden van 1938 en 1937, zijn — vergeleken met dezelfde perioden — de omzetten belangrijk toegenomen. Hierdoor, zijn de voorraden aanzienlijk verminderd en aan het eind van September waren zij nog enkel het dertiende deel van eind September 1938. De markten van oorsprong zijn trouwens vaster geworden, zoo b.v. op eind September noteerden de B. A. bevroren Argentijnsche zware ossen \$ 0,15 per lb. *fob*, tegen 5 d. per lb. *cif* in Augustus.

De uitslag van de veiling te Antwerpen op 7 September, gaande over 24.404 Paraguay Liebig ossen en koeien, was bevredigend te noemen. De aangeboden hoeveelheid kon afgezet worden tegen prijzen die belangrijk hooger waren dan de verwachtingen. Op den verkoop bij inschrijving van 26 September, was een nieuwe prijsstijging waar te nemen.

Ook voor leder en huiden was de markt gunstiger georiënteerd in September. De sedert maanden uiterst beperkte aankopen der verwerkers, hebben plaats gemaakt voor een onmiddellijke en belangrijke vraag, die, hoe momenteel ook, tot de haussebeweging heeft bijgedragen.

In de vergadering van 7 September, heeft het *International Rubberregelingscomité* de toegestane exportcontingenten voor het derde kwartaal van 60 tot 70 pCt. verhoogd. Begin October werd dit quotum andermaal opgevoerd, tot 75 pCt. De betrokken kringen zijn van oordeel, dat deze beslissingen de Engelsche regeering moeten toelaten zonder moeilijkheden in het bezit te komen van de 80.000 t. rubber, die noodig zijn voor de uitvoering van de ruiltransactie met de Vereenigde Staten, zonder een normalen loop van de markt te verstoren. De noodige aankopen zullen op de vrije markt worden gedaan en de Britsche regeering heeft daartoe — te Mincing Lane — een bureau ingericht. Naar het wil voorkomen waren, aan het einde van September, de aankopen nog niet begonnen, zoodat, bij ontstentenis van voldoende recente gegevens omtrent de statistische positie van de markt, de laatste quota-verhoging toegeschreven wordt aan een verzoek van de *American Rubber Manufacturers' Association*, ten einde sommige speculatieve tendensen die zich op de Amerikaanse markt openbaren, tegen te gaan.

Na een geschokte periode aan het einde van Augustus en begin September, is meer kalmte ingetreden op de wereldmarkten. De Londensche markt werd op Donderdag 7 September heropend en beweegt zich, sedert dezen datum, beneden de andere markten. In tegenstelling met eerstgenoemde, vertoonen deze een sterke hausse, ongetwijfeld mede ten gevolge van aankopen voor de onmiddellijke dekking van behoeften op min of meer langen termijn, hausse die wordt in de hand gewerkt door de uitvoerverboden in de meeste landen en de vrij geringe voorraden op sommige plaatsen. Met name Groot-Brittannië had, tot begin October, geen uitvoerlicenties toegekend. In

verband daarmee zijn, te Antwerpen, van de eene maand op de andere, de *smoked sheets* Congo met om en nabij 45 pCt. gestegen, terwijl op de Londensche markt gelijke soorten weinig of niet in prijs zijn veranderd, rekening gehouden met de schommelingen van den wisselkoers.

Blijkens de statistieken van het *Internationaal Rubberregelingscomité*, bedroegen de totale netto wereldexporten van rubber in Augustus 85.012 t. tegen 96.107 t. in Juli. Voor de periode Januari-Augustus, beliepen deze exporten 612.542 t., tegen 605.005 t. in de overeenkomstige periode van 1938. Het zichtbare wereldrubberverbruik is, daarentegen, sterk toegenomen, en steeg, van het eene jaar op het andere, op grond van de eerste acht maanden, van 581.502 t. tot 711.006 t. Ook bedroegen de voorraden die, aan het einde van Augustus 1938, nog 540.868 t. groot waren, nog amper 371.191 t. in Augustus 1939, daarbij niet in aanmerking genomen, de hoeveelheden in het bezit van de gecontroleerde gebieden, hoeveelheden welke, trouwens van het eene jaar op het andere, geen aanzienlijke wijzigingen hebben ondergaan en zowat 110.000 bedragen.

Deze haussebeweging op de rubbermarkt is geen éénig geval: alle koloniale producten zijn in prijs gestegen, zoodat blijkt uit de hiernavolgende opnamen van de noteeringen te Antwerpen.

Evenals voor de rubber, zijn de meeste dezer hausses te verklaren door de stijging der vrachten en verzekeringspremiën, alsmede door het uitblijven van regelmatig aanbod. Met name voor palmpitten was een betrekkelijk gering buitenlandsch aanbod aan het eind van de maand en begin September voldoende om onmiddellijk een koersdaling uit te lokken.

Ruwe rubber.

Bron: *International Rubber Regulation Committee.*

Quota van het derde kwartaal 1939 = 75 pCt.

TIJDVAK	EXPORTEN OP DE WERELDMARKT				VERBRUIK			VOORRADEN		Noteering te Londen voor Standard ribbed smoked sheet (in pence per lb. van 0.4536 kg.)		
	Gecontroleerde gebied.		Niet gecontroleerde gebieden	Totaal netto-exporten	Zichtbaar wereldverbruik	Overschot (+) of tekort (-) van de totale exporten t. o. v. het verbruik	aan het eind van het tijdvak	Verhouding in procenten tot het verbruik van de jaarperiode eindigend op de aangegeven maand	Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste	
	Netto exporten	Overschot (+) of deficit (-) t. o. v. de toegelaten exporten										van het tijdvak
(in duizenden Engelsche tons van 1.016 kg.)												
1936	838,5	+ 5,0	25,9	864,4	1.037,9	- 173,5	538,0	51,8	7 3/4	11 3/16	6 1/4	
1937	1.131,7	+ 1,6	32,7	1.164,4	1.095,1	+ 69,3	644,8	58,9	9 1/2	13 7/16	6 11/16	
1938	838,4	+ 26,8	32,0	870,4	933,0	- 62,6	594,8	63,8	7 7/32	8 1/2	5 5/16	
1939 Januari	83,4	+ 14,2	3,7	87,1	88,4	- 1,3	584,4	61,4	7 31/32	8 3/16	7 9/16	
Februari	68,0	- 2,1	2,9	70,9	83,1	- 12,1	567,9	58,4	7 31/32	8 1/4	7 11/16	
Maart	66,6	- 2,5	3,1	69,7	84,2	- 24,5	544,3	55,2	8 5/32	8 3/8	7 7/8	
April	71,5	+ 4,5	2,9	74,4	85,6	- 11,2	517,6	51,7	7 31/32	8 1/16	7 7/8	
Mei	65,2	- 3,8	2,7	67,9	88,4	- 20,4	510,7	50,5	8 1/16	8 5/16	7 7/8	
Juni	59,0	- 9,5	2,4	61,4	90,1	- 28,7	490,1	47,6	8 1/4	8 5/16	8 3/16	
Juli	93,3	+ 13,4	2,8	96,1	86,3	+ 9,8	497,3	47,7	8 9/32	8 7/16	8 3/16	
Augustus	82,0	- 1,7	3,0	85,0	94,9	- 9,9			8 5/8	8 13/16	8 7/16	
September									(1) 9 13/16	10 3/4	9 1/4	

(1) Voorloopig gemiddelde.

Noteeringen van enkele koloniale producten te Antwerpen op diverse data van Juli, Augustus en September.

SOORT	Basis van de noteering	5 Juli	2 Augustus	23 Augustus	13 Septemb.	20 Septemb.	27 Septemb.	4 October
Rubber : Kongo smoked sheets.	fr./kg.	9,90	10,30	10,40	12,25	13,75	13,75	14,—
Palmpitten Kongo	fr./1.016 kg.	1.100,—	1.110,—	1.095,—	1.650,—	1.900,—	1.975,—N	1.850,—V
Palmolie :								
Plantage Kongo	fr./100 kg.	170,—	167,50V	162,50	240,—	310,—	317,50	320,—N
Kongo gewone soort	fr./100 kg.	120,—	125,—N	125,—A	185,—	235,—	260,—	265,—N
Grondnoten Kongo	fr./1.016 kg.	1.555,—	1.550,—	1.590,—	1.900,—	2.200,—A	2.450,—A	2.600,—N
Kopal Congo, gewone ongesorteerd	fr./100 kg.	235,—	225,—	225,—	235,—	250,—	262,50	285,—
Cacao, gewone soort (1)	fr./50 kg.	220,—		220,—	325,—	325,—	340,—	330,—N
Santos-koffie	fr./kg.				5,15	5,75	6,50	6,75
Koffie Kongo Robusta, gewone soort	fr./kg.				4,70	5,50	5,50	6,—

(1) Gemiddelde prijs van Akkra, Bahia, Thomé en/of Kongo.

Voor grondnoten bleef aanbod doorlopend uit. Tegen het eind der maand, werd nochtans gemeld, dat de Britsche regering besloten had sommige hoeveelheden van de Britsche koloniën aan de neutrale landen voor te behouden, wat van dien aard zou zijn, dat de transacties in *coromandel*-grondnoten zouden mogelijk zijn en zoodoende eenigszins den druk op deze markt zou verslappen.

Voor palmolie heeft het uitblijven van aanbod koersstijgend gewerkt.

Tegen het einde van de maand, was de markt der zachte oliën kalmer geworden, terwijl deze der harde oliën haar noteeringen nog zag verbeteren.

Na een kalm begin der maand, nam de *kopal*-markt een geleidelijk vastere houding aan. De omzetten bleven nochtans weinig talrijk.

In alle *cacao*-soorten heerschte gering aanbod in verband met de uitvoerverboden en de schaarschte aan vrachten. De vraag naar *koffie* was zeer aanzienlijk, bij zooverre, dat aan deze vraag door Kongo niet meer kan worden voldaan daar de voorraden opgebruikt zijn en de aanvoeren onregelmatig en onvoldoende. Na een sterke hausse, waren uitheemsche koffiesoorten, daarentegen, gemakkelijker aan het eind van de maand, in verband met de tendenties van de groote internationale markten.

Sedert eind Augustus, zijn alle *niet-ijzerhoudende metalen*, gevoelig gestegen, met uitzondering nochtans van de Londensche markt, die onder de contrôle is geplaatst van het Britsche Ministerie van Ravitailleering. De beperkingen die werden gebracht aan de transacties en aan de exporten zoowel als de veroverrisico's, hebben alle parallelisme gebroken in de evolutie der markten en de noteeringen kwamen derhalve tot stand al naargelang van de vraag van den dag en de beschikbare hoeveelheden op elke markt afzonderlijk.

De jongste statistieken betreffende de productie, den afzet en de wereldvoorraden van *koper*, waren deze van eind Juli. Sedertdien werden er geen meer gepubliceerd. Per dezen datum, werden de wereldvoor-

raden van raffinadekoper op 445.000 t. geschat. Volgens sommige ramingen zouden zij in den loop van Augustus met 20.000 à 30.000 t. zijn verminderd. Voor September moeten de globale uitkomsten ook zeer bevredigend geweest zijn, te oordeelen althans naar de Amerikaansche statistieken en koersverloop. Electrolytisch koper, dat 10,5 ct. per lb. noteerde op de Amerikaansche markt per einde Augustus, is geleidelijk gestegen tot 12 ct. in September en tenslotte tot 12,5 ct. in October. Bij den uitvoer is de prijs van electrolytisch koper *cif* Europa opgelopen van 10,25 ct. tot 11,75 ct. Zoo geloof mag worden gehecht aan de algemeen welingelichte kringen, zijn, in een min of meer nabije toekomst, belangrijke hausses niet te verwachten. Aan den eenen kant de wensch om niet te mishagen aan de administratie die heeft laten hooren, dat een prijs van 12,5 ct. aan alle ondernemingen een meer dan redelijke winst geeft, en, aan den anderen kant, de bezorgdheid om geen te snelle loonsstijgingen te veroorzaken; loonsstijgingen die steeds moeilijk kunnen te niet gedaan worden, brengen steun aan deze meening.

Een aanduiding kunnen wij natuurlijk niet meer zoeken in de Londensche markt, sedert zij onder officiele contrôle is gesteld. De maximaprijzen die in het begin van September, werden bepaald, waren, begin October, nog in zwang ondanks de belangrijke dispariteit tusschen deze prijzen en de wereldprijzen. Sommigen twifelen eraan of deze maximumprijzen zullen kunnen gehandhaafd worden. Men laat trouwens opmerken, dat, zoo Groot-Brittannië thans, in zijn Imperium, de noodige koperreserves schijnt te vinden — wat in 1914 niet het geval was — dit land, evenwel, slechts een gedeelte dezer reserves, onder den vorm van geraffineerd of van electrolytisch koper, rechtstreeks toegezonden krijgt. Onder deze voorwaarden, is het te begrijpen, dat moeilijkheden kunnen opduiken wegens de omstandigheid, dat de buitenlandsche producenten niet noodzakelijk de meening van het Britsche Ministerie van Ravitailleering moeten deelen.

Op een oogenblik, dat het koper ongetwijfeld zeer gewild is en het zal blijven, is het niet ondienstig te wijzen op de plaats die ons land, dank zij zijn kolonie, in de wereldeconomie van het koper inneemt. De gezamenlijke ruwkoperproductie van België en Belgisch-Kongo vertegenwoordigt ca. 7 pCt. van de wereldproductie. Voor raffinadekoper is de verhouding nagenoeg dezelfde. Naar de belangrijkheid, komt Belgisch-Kongo op de vijfde plaats onder de ruwkoperproducenten. Van de productie-ondernemingen bekleedt de *Union Minière du Haut-Katanga* de vierde plaats, terwijl, wat betreft de beschikbare reserves, ons land de vijfde plaats inneemt. Wat betreft het gemiddelde kopergehalte der ertsen, komt de *Union Minière* op de allereerste plaats van de groote koper-ondernemingen der wereld. Ook laat het, tegen huidigen koperprijs, geen twijfel, dat de Kongoleesche koperindustrie een interessante exploitatiewinst oplevert.

Onder de tegenwoordige omstandigheden, staan het te-waarde-maken dezer Kongoleesche ertsen, nochtans enkele moeilijkheden in den weg. Het Kongoleesch koper, wordt inderdaad slechts voor een klein deel in Kongo zelf geraffineerd; het grootste gedeelte dezer bewerking heeft plaats in België, wat zeker niet van dien aard is, dat de verlies- of beslagnemingsrisico's dezer Kongoleesche ertsen erdoor worden verminderd. Ook wordt gemeld, dat de *Union Minière du Haut-Katanga* reeds maatregelen zou getroffen hebben om een zoo groot mogelijk deel van haar productie in haar installaties van Kongo te raffineeren; daarnevens wordt nog gesproken van een mogelijke uitbreiding van de capaciteit dezer installaties. Anderszins wordt nog herinnerd, dat de aankopen van Duitschland het vorige jaar 40.000 t. hebben bedragen. Zullen dergelijke transacties nog mogelijk zijn? Indien niet, zullen voor deze hoeveelheden andere afzetgebieden moeten opgespoord worden. Het is te hopen, dat deze zullen gevonden worden.

Het *tin*, het eenige niet-ijzerhoudend metaal, van eenige beteekenis, dat aan het begin van September niet onder contrôle van de Britsche regeering werd geplaatst, heeft bewogen weken doorgemaakt. Ten bewijze, de achtereenvolgende quota-verhoogen van 45 tot 60 pCt. voor het derde en het vierde kwartaal, van 60 tot 80 pCt. voor het derde kwartaal op 12 September, quotum dat kort daarop op 100 pCt. werd gebracht. Ten slotte, werd het quotum van het derde kwartaal met terugwerkende kracht op 120 pCt. bepaald, terwijl het quotum van het vierde kwartaal tot 70 pCt. werd verhoogd. Daarbij was het de bedoeling alle beschikbare voorraden te mobiliseeren en een speculatieve hausse te remmen, hausse die de *Buffer Pool*, om licht te begrijpen redenen, niet meer kon tegengaan.

Terwijl te Londen de tinprijs inderdaad op £ 230 bleef — maximumprijs die trouwens zou worden

bevestigd en verplicht gemaakt door een decreet van den Britschen Minister van Ravitaillering in dato 18 September — gingen de prijzen op de andere markten snel naar omhoog, met name te New-York op 6 September, waar standaardtin zoowat £ 330 noteerde. Deze schokken op de Amerikaansche markt zijn te begrijpen, wanneer men bedenkt, dat aldaar tijdens den oorlog 1914-1918, een uiterste schaarschte aan dit metaal bestond. Rekening gehouden met de belangrijke intering der voorraden in Augustus, valt licht te begrijpen, dat deze herinnering niet zonder invloed is geweest op de vraag naar metaal met het oog op het vormen van voldoende reserves. De werking van de speculatie, begunstigd als zij was door de uitvoerbepalingen, was algemeen niet van dien aard, dat zij remmend op de marktrenties inwerkte. Ook zal men begrijpen, dat het den *Buffer Pool* onmogelijk is geweest op doeltreffende wijze de noteeringen te beïnvloeden, daar een dergelijke contrôle een zekere vrijheid in transacties en transport veronderstelt, vrijheid die onder de heerschende omstandigheden meer theoretisch dan practisch bestaande is. Geleidelijk is de Amerikaansche markt de tinvoorzieningsmogelijkheden van de komende maanden, op een meer nuchtere wijze gaan beoordeelen, en mede wegens de achtereenvolgende quota-verhoogen, zijn de noteeringen gaan afbrokkelen. Begin October, lag het prijspeil nog enkel 12 pCt. hooger dan dit van eind Augustus. Omstreeks medio-October, was de tinnotering nog ca. £ 270 op de wereldmarkten, tegen £ 230 te Londen.

Evenals dit ook voor koper het geval is, heeft ons land, en in 't bijzonder Belgisch-Kongo, als tinproducent rechtstreeks belang bij de nieuwe toestanden op de tinmarkt. De stijging van de exportquota's voor het derde kwartaal van 40 tot 120 pCt., betekent een verhooging van de toegestane exporten van 1.275 t. tot 3.825 ton. Laten wij herinneren, dat de werkelijke tinuitvoer van Kongo, in de eerste en de tweede helft van het jaar, resp. 2.211 t. en 507 t. heeft bedragen. Bij het voorziene exportquotum van het vierde kwartaal (70 pCt) bedraagt het toegelaten uitvoercontingent 2.281 t. Dergelijke contingenten, tezamen met de prijsstijging sedert ruim één jaar, moeten aan de Kongoleesche industrie zeer bevredigende uitbatingsvoorwaarden verzekeren.

De betrokken kringen spannen zich trouwens in om van nu af reeds het grootst mogelijke nut te halen uit deze toestanden, ook al liggen nog zekere moeilijkheden op den weg wegens de omstandigheid, dat een goed deel der ertsen in België worden bewerkt, resp. verwerkt.

Op de *zink*-markten hadden de Septembeergebeurtenissen tot gevolg, dat voor de Amerikaansche industrie thans alle vrees voor mogelijke buitenlandsche concurrentie is geweken. Dit heeft haar evenwel niet belet te eischen, dat de importheffingen van 1938 opnieuw zouden worden ingesteld.

Tin.

Quota : derde kwartaal 1939 = 120 pCt.

Quota : vierde kwartaal 1939 = 70 pCt.

Bronnen : Verbruik, productie, exporten en voorraden : *Statistical Bulletin of the International Tin Research and Development Council.*
 Noteering : *The Metal Bulletin.*

TIJDVAK	Zichtbaar wereldverbruik (1)	Totale wereldproductie (1)	EXPORTEN OP DE WERELDMARKT		TOTAAL DER VOORRADEN (3)		Contantnoteeringen van het tin te Londen, Standard cash, midday quotation		
			Reële exporten (2)	Overschot(+) of tekort (-) de geautoris. exporten (2)	Absolute cijfers (4)	In pCt. van het jaarlijksch verbruik	Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste
(in duizenden Engelsche tons van 1.016 kg.)						pCt.	(in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.)		
1936	159,9	179,9	153,6	- 20,3	26,7	17	204-12- 8 7/20	244-12- 6	175- 5- 0
1937	199,1	207,9	179,7	- 32,5	36,3	18	242- 6- 6 7/10	311- 5- 0	180-17- 6
1938	151,2	148,6	119,4	+ 5,5	49,4	33	189-12- 0	217- 5- 0	153- 6- 3
1939 Januari	11,2	15,8	13,3	+ 5,1	52,0	35	215-11- 4 3/7	217-15- 0	208-17- 6
Februari	11,0	10,1	7,7	- 0,5	49,5	33	214- 0- 8 1/4	216- 2- 6	211-17- 6
Maart	13,5	8,6	5,0	- 3,3	50,9	34	215-10- 2 14/23	217- 2- 6	213-12- 6
April	14,2 (*)	11,2	9,1	+ 1,8	50,1	33	218-10- 7 1/2	224-10- 0	214- 5- 0
Mei	13,7 (*)	9,5	6,9	- 0,3	43,8	29	225-14- 9 3/11	227- 7- 6	224-12- 6
Juni	11,3 (*)	7,4	5,3	- 2,0	39,4	26	227-12-10 1/11	229-17- 6	224- 7- 6
Juli	12,2 (*)	14,4 (*)	12,2	- 5,1	39,5	26	229-18- 4	229-18- 9	229-17- 6
Augustus					34,6	22	229-18- 9	229-18- 9	229-18- 9
September							229- 8- 9	229-18- 9	227-17- 6

- (1) Productie of verbruik der bij het Kartel aangesloten of niet-aangesloten landen met uitsluiting alleen van het ter plaatse, in China, geraffineerd en verbruikt tin.
 (2) Exporten van de bij het Kartel aangesloten landen : Belgisch Congo, Bolivia, Fransch Indo-China, Malakka, Nederlandsch-Indië, Nigeria en Siam.
 (3) Hierin begrepen de gezamenlijke zichtbare wereldvoorraden, plus het carry-over in de Straits Settlements en in Europa, alsook de voorraden der smelterijen.
 (4) Jaarcijfers : gemiddelde van de voorraden aan het einde der maand; maandcijfers : voorraden aan het einde der maand.
 (*) Voorloopige cijfers.

Koper.

Bronnen : Verbruik : *Quin's metal* en *The Metal Bulletin.*
 Productie : *Quin's metal* en *The Metal Bulletin.*
 Voorraden : *Quin's metal* en *The Metal Bulletin.*
 Noteeringen : { Contantkoper : *The Metal Bulletin.*
 Electrolytisch koper : maandgemiddelden naar de noteeringen gepubliceerd door de *Agence Economique et Financière.*

TIJDVAK	Zichtbaar verbruik van geraffineerd koper	PRODUCTIE VAN		Voorraden geraffineerd koper (aan het einde van het tijdvak)	KOPERNOTEERINGEN					
		blister koper	geraffineerd koper		Standard contant Londen			Electrolytisch op kaai te New-York		
					Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste	Gemiddeld. noteering	Hoogste	Laagste
in duizenden metrieke tons				in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.			in cents per lb. van 0,4536 kg.			
1936	(1) 2.093,9	(1) 1.670,5	(1) 1.983,8	(2) 320,0	38- 9- 7	49- 8- 1 1/2	34- 9- 4 1/2	9,474		
1937	(1) 2.378,3	(1) 2.257,1	(1) 2.534,0	(2) 428,0	54-10- 7 1/5	78- 2- 6	36- 6- 0	13,167		
1938	1.769,3	1.761,2	1.757,2	414,7	40-14-11 9/10	48- 6-10	32-11- 3	10,00	11,225	7,925
1939 Januari	136,6	159,6	157,4	435,5	43- 3- 3 9/14	44-16-10 1/2	41-18- 1 1/2	10,01	10,275	9,80
Februari	135,7	146,7	147,6	447,3	42- 4- 6	43- 4- 4 1/2	41- 6-10 1/2	9,80	10,025	9,675
Maart	143,9	148,7	155,4	462,7	42-19- 6 18/23	43-11-10 1/2	41-19- 4 1/2	9,96	10,075	9,775
April	139,4	145,4	150,9	474,2	42- 1- 5 1/12	43- 6-10 1/2	41- 1-10 1/2	9,89	10,075	9,75
Mei	156,3	149,7	154,6	472,6	41-13-11 17/44	42-15- 7 1/2	40-18- 9	9,82	9,975	9,675
Juni	163,7	146,8	157,1	466,0	42- 0- 5 35/44	42- 9- 4 1/2	41- 8- 1 1/2	9,84	9,975	9,725
Juli	164,6	148,9	143,5	444,9	42-18- 9 5/14	43-10- 0	42-11-10 1/2	10,06	10,175	9,925
Augustus					44-14- 5 23/44	46- 5- 7 1/2	43-15- 7 1/2	10,311(3)	10,50	10,025
September						49-10-0 (4)		11,414(3)	11,475	10,125

- (1) Cijfers gepubliceerd door *Metalgesellschaft.*
 (2) Naar *Moody's Economist Services.*
 (3) Voorloopige cijfers.
 (4) Officieele maximumprijzen.

Lood.

Bronnen : Productie : *Metallgesellschaft.*
 Voorraad : *Wirtschaft und Statistik.*
 Noteeringen : *The Metal Bulletin.*

TIJDVAK	Productie der smelterijen Voorraad aan het einde van het tijdvak in de Ver. Staten in Gr.-Britt.	Contantnoteeringen van het lood te Londen Good soft pig, current month, midday quotation					
		Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste		in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.	
				van het tijdvak			
in duizenden metrieke tons							
1936	1.468,7	162	17-11-11	7/10	28-13-9	14-8-9	
1937	1.698,9	124	23-6-6	1/8	36-7-6	15-11-3	
1938	1.617,5	116	15-5-3	4/5	17-12-6	13-3-9	
1939 Januari ..	132,0	119	14-10-8	3/14			
Februari ..	132,3	125	14-5-7	7/8			
Maart ...	142,3	124	14-13-2	11/23			
April	152,0	125	14-6-8	5/6	14-18-1 1/2	13-19-4 1/2	
Mei	159,1	130	14-9-7	10/11	14-15-0	14-6-10 1/2	
Juni	140,6	130	14-11-3	15/44	14-15-7 1/2	14-6-10 1/2	
Juli		124	14-15-0	5/7	14-19-4 1/2	14-9-4 1/2	
Augustus ..			16-0-9	6/11	16-13-9	15-5-7 1/2	
September ..					16-12-6 (1)		

(1) Officieele maximumprijs.

De zink-prijs is aanzienlijk gestegen. *East St. Louis, spot*, die begin September 4,75 ct. noteerde, deed 6,5 ct. omstreeks medio-October, of een vermeerdering met 37 pCt. Op de Engelsche markt is de prijs ongewijzigd gebleven, t.w. £ 15 voor G.O.B. *ex-ship Londen*. In België waren de prijzen voor gelijkaardige soort tusschen £ 29 en £ 30. Eens te meer toonen deze cijfers aan, in hoeverre de Septembegebeurtenissen alle solidariteit tusschen de markten hebben gebroken. Deze gebeurtenissen hebben ook zeer ernstige gevolgen gehad voor de Belgische industrie welke voorzieningsmogelijkheden thans uiterst onzeker zijn geworden.

Zink.

Bronnen : Productie : *Metallgesellschaft en The Metal Bulletin.*
 Voorraad : *Wirtschaft und Statistik.*
 Noteeringen : *The Metal Bulletin.*

TIJDVAK	Productie der smelterijen Voorraad aan het einde van het tijdvak (1)	Contantnoteering van het zink te Londen good ordinary Brands current month, midday quotation					
		Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste		in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.	
				van het tijdvak			
in duizenden metrieke tons							
1936	1.447,0	58	14-18-4	3/5	20-0-0	13-3-9	
1937	1.668,7	79	22-5-1	19/20	37-2-6	14-15-0	
1938	1.576,6	141	13-19-9	1/2	15-18-1 1/2	11-18-9	
1939 Januari ..	139,9	142	13-13-7	4/7			
Februari ..	127,2	142	13-10-5	1/4			
Maart ...	140,9	141	13-14-6	18/23			
April	137,7	143	13-8-10	1/4	13-15-7 1/2	13-1-10 1/2	
Mei	137,1	144	13-14-4	7/44	14-5-0	13-8-9	
Juni	131,9	145	14-0-5	5/11	14-4-4 1/2	13-15-0	
Juli	140,3	140	14-4-8	3/7	14-12-6	13-3-1 1/2	
Augustus ..			14-12-6	15/22	15-5-7 1/2	14-7-6	
September ..					15-0-0 (2)		

(1) Voorraden in de Vereenigde Staten en in Groot-Brittannië alleen.
 (2) Officieele maximumprijs.

Zelfde beschouwingen voor de lood-markt. De officieele Londensche prijs is onveranderd. In de Vereenigde Staten, zijn de noteeringen opgelopen van 5,05 ct. op einde Augustus tot 5,50 ct. omstreeks medio-September, op welk peil ze zich sindsdien hebben gehandhaafd. Op het vasteland zijn juiste noteeringen moeilijk te verkrijgen : men meldde nochtans een koers van £ 35 tegen het eind van September, koers die te vergelijken is met den officieelen prijs van £ 16.12.6 *ex ship* in Groot-Brittannië en met den prijs van £ 18.10.0 op de Amerikaansche markt, rekening gehouden, in elk geval, met de invoerheffingen waarmede deze noteeringen dienen te worden verhoogd.

V. — GROOT- EN KLEINHANDELSPRIJZEN.

In September, was het indexcijfer der groothandels-prijzen, in België, 706, t.t.z. een vermeerdering met 112 pCt. of 18,9 pCt. t.o.v. Augustus. Zodoende overtreft het indexcijfer het vroegere hoogtepunt van Juli 1937. Met uitzondering van de aardewerkproducten, zijn alle posten in meerdere of mindere mate gestegen. De stijging is bijzonder groot voor de voedingsmiddelen (+ 30,1 pCt.), teer en derivaten (+ 37,1 pCt.), petroleum en derivaten (+ 21,9 pCt.), vetstoffen (+ 55,2 pCt.), textielproducten (+ 25,8 pCt.), harsproducten (+ 41,6 pCt.), huiden en leder (+ 22 pCt.).

Deze stijging van het Belgisch indexcijfer schijnt hoog, vergeleken met de tot dusver gekende buitenlandsche indexen. Met name in Groot-Brittannië, bedraagt de vermeerdering t.o.v. Augustus, slechts

7,2 pCt., in Nederland 7,1 pCt. Daaruit werd het besluit getrokken, dat onze huishouding, meer dan welke andere, gevoelig was aan de nieuwe conjunctuur geschapen door het ontstaan der vijandelijkheden. Het is wellicht nog voorbarig een dergelijk oordeel te vellen. De berekeningsmethodes van het indexcijfer, zijn inderdaad ongelijk; met name de data van de waarneming zijn niet dezelfde, wat vooral in tijden van snelle prijsbeweging van dien aard is, dat hierdoor gevoelige afwijkingen ontstaan in de relatieve evolutie van de indexcijfers. In normale tijden, zouden deze afwijkingen snel moeten geresorbeerd worden. Onder de huidige omstandigheden, kunnen nochtans andere factoren tusschenbeide komen om deze afwijkingen te bepalen en te handhaven. Terwijl, in Groot-Brittannië, op de mark-

ten van alle voornamen producten de regeeringscontrole is ingesteld sedert begin September en in Nederland de sedert lang door de publieke lichamen gevolgde economische politiek toegelaten heeft zeer vroeg de werkelijke leiding van de essentiële voorziening van het land in handen te nemen, zijn, in België, vraag en aanbod de prijsvorming op de meeste markten blijven beheerschen. Daar deze markten op een of andere wijze tot evenwicht moesten komen, werd dit laatste in hoofdzaak bereikt door prijsstijging, terwijl het elders in belangrijker mate kon worden verkregen door contingentieering van de vraag naar den graad van dringendheid der te bevredigen behoeften.

Van Augustus op September, is het indexcijfer der kleinhandelsprijzen slechts lichtjes gestegen, t.w. met 1/2 pCt. Het indexcijfer van October zal evenwel een grootere stijging te zien geven, ondanks de zwakkere houding der binnenlandsche landbouwprijzen, die aan seizoensinvloeden blootstaan. Deze zwakke houding heeft reeds in September bijgedragen tot het remmen van de stijging van het indexcijfer.

De hausse-neigingen van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, zijn vooral het gevolg van producten van buitenlandsche herkomst. Zoo valt licht te begrijpen, dat deze slechts in zeer beperkte mate in het indexcijfer van de kosten van levensonderhoud tot uitdrukking komen.

In werkelijkheid, is dit indexcijfer, van de eene maand op de andere, practisch onveranderd gebleven, daar een zeer lichte daling van de voedingskosten ondervangen werd door een stijging van de kosten

voor verwarming, verlichting en kleeding. Evenals voor het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, zal in October vermoedelijk een stijging plaats hebben t.o.v. September. Deze stijging zal nochtans beperkt blijven, vergeleken met deze van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, dit in verband met de toegepaste weging of ponderatie waardoor een aantal prijzen in aanmerking komen, prijzen die eerder stabiel zijn en voor de berekening van laatstgenoemd indexcijfer niet in aanmerking komen.

De grondoorzaken van deze prijsstijging zijn niet ongelijk aan deze welke in de laatste weken op de grondstoffenmarkten werden waargenomen. Als permanente factor is er de hier en daar voorgekomen stijging van de productie- en distributiekosten. Als factor van meer tijdelijken aard, of welks invloed tenminste door een aangepaste politiek, kan worden geneutraliseerd, is er de plots toegenomen vraag naar beschikbare waar, vraag waaraan niet altijd door het noodige aanbod kon worden voldaan. Het is, in ieder geval, zaak deze hausse te beperken tot de werkelijke en gemotiveerde stijging van de productie- en distributiekosten, op gevaar af onze economie te bedreigen met een prijsinflatie, die op dit oogenblik onvereinigbaar is met het te verwachten verloop van het nationaal inkomen.

Een politiek gericht op het beperken van de prijsstijging, steunt natuurlijk op een voldoende voorziening van het land en dienvolgens op de instandhouding van het productieapparaat van den landbouw in de mate waarin het aan het gestelde doel beantwoordt. Wanneer deze voorziening niet kan verzekerd worden, zal het verbruik moeten gecontingen-

Indexcijfers der groothandelsprijzen in België.

(Basis : April 1914 = 100.)

CATEGORIE VAN PRODUCTEN	Aantal producten	Indexcijfers voor September 1939	VERMEERDERING OF VERMINDERING				Relatieve toeneming of vermindering t o. v. het in 1937 of 1938 bereikte maximum	
			t. o. v. Augustus 1939		t. o. v. September 1938		Datum van het maximum (maand)	Toeneming of vermindering in %
			in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)	in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)		
Voedingswaren	16	653	+ 151	+ 30,1	+ 109	+ 20,0	7-1937	— 1,1
Brandstoffen	4	871	+ 28	+ 3,3	+ 13	+ 1,5	10-1937	— 3,9
Teer en derivaten	3	683	+ 185	+ 37,1	+ 102	+ 17,6	10-1937	— 0,4
Metaalproducten	14	779	+ 88	+ 12,7	+ 97	+ 14,2	8-1937	— 4,5
Petroleum en derivaten	7	1.115	+ 200	+ 21,9	+ 193	+ 20,9	8-1937	+ 11,5
Ceramische producten	9	859	—	—	+ 1	+ 0,1	7-1937	— 4,4
Glasproducten	2	626	+ 12	+ 2,0	+ 77	+ 14,0	1937	+ 14,0
Chemische producten	12	615	+ 50	+ 8,8	— 5	— 0,8	4-1938	— 1,8
Kunstmeststoffen	4	527	+ 27	+ 5,4	+ 18	+ 3,5	12-1938	+ 0,6
Vetstoffen	7	627	+ 223	+ 55,2	+ 167	+ 36,3	2-1937	+ 2,0
Textielproducten (gezamenlijke)	19	672	+ 138	+ 25,8	+ 81	+ 13,7	6-1937	— 9,9
Wolproducten	5	674	+ 141	+ 26,5	+ 81	+ 13,7	4-1937	— 18,3
Vlasproducten	5	815	+ 117	+ 22,0	— 83	— 9,2	6-1937	— 15,5
Jutewaren	2	585	+ 113	+ 23,9	+ 214	+ 57,7	5-1937	+ 32,7
Katoenproducten	7	613	+ 141	+ 29,9	+ 116	+ 23,3	3-1937	— 18,4
Bouwmaterialen	13	822	+ 54	+ 7,0	+ 48	+ 6,2	9-1937	— 6,8
Harsproducten	2	722	+ 212	+ 41,6	+ 217	+ 43,0	2-1937	— 8,6
Huiden en leder	9	576	+ 104	+ 22,0	+ 111	+ 23,9	4-1937	— 15,2
Tabak	1	636	+ 91	+ 16,7	+ 181	+ 39,8	12-1937	+ 16,7
Papier	1	715	+ 71	+ 11,0	+ 60	+ 9,2	11-1937	— 34,8
Rubber	1	143	+ 3	+ 2,1	+ 7	+ 5,1	3-1937	— 30,9
ALGEMEEN INDEXCIJFER	124	706	+ 112	+ 18,9	+ 84	+ 13,5	7-1937	+ 0,6

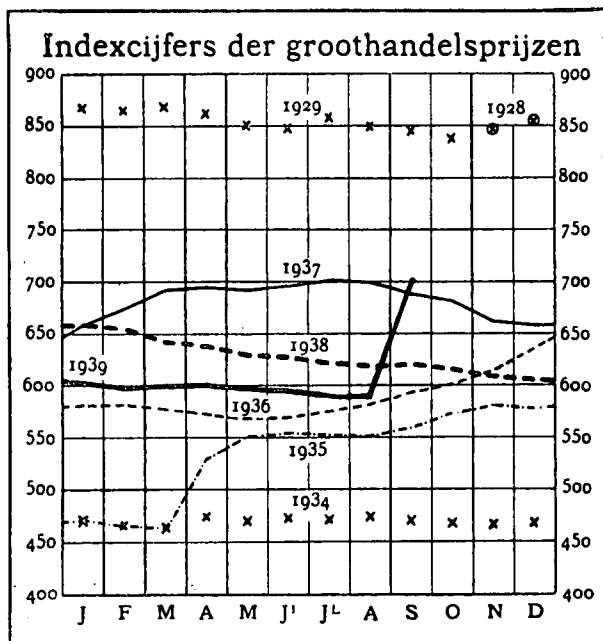
teerd en gerationeerd worden om de prijsstijging te beletten. Voorts, moet, in zake invoerproducten, een doelbewuste hanteering der vergunningstaxes bijdragen tot het verzachten der prijsstijgingen, terwijl, in zake binnenlandsche producten, er vooral op zal moeten gewaakt worden, dat de kostprijzen niet onbezonnen aan het stijgen gaan. Welnu, in dit opzicht moet worden erkend, dat aan de toepassing van een prijspolitiek in België, onder de huidige omstandigheden, een ernstige belemmering in den weg ligt, nl. het bestaan van glijdende loonschalen, gesteund op de variaties van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen. Deze belemmering verdient des te meer aandacht, daar in de laatste jaren, de tendens was elke verandering in het indexcijfer zoo snel mogelijk te laten volgen door een verandering — in den zelfden zin — van de loonen.

Deze glijdende schalen hebben, sedert 1921, aan het land ongetwijfeld groote diensten bewezen, maar thans meer dan ooit moet rekening worden gehouden met de in zeker opzicht uitzonderlijke omstandigheden die het succes van deze methodes van aanpassing der loonen aan de conjunctuurschommelingen hebben verzekerd. Sedert 1921, inderdaad, was de grondtendens van de prijzen naar de baisse gericht, bij zooverre dat — rekening gehouden met de regelmatige toeneming van de arbeidsproductiviteit en met de omstandigheid, dat het verbruik relatief weinig varieerde — deze schalen een geschikt richtsnoer hebben opgeleverd voor de meeste nominale loonsverhoogingen. Op vandaag, evenwel, zijn deze omstandigheden grondig gewijzigd.

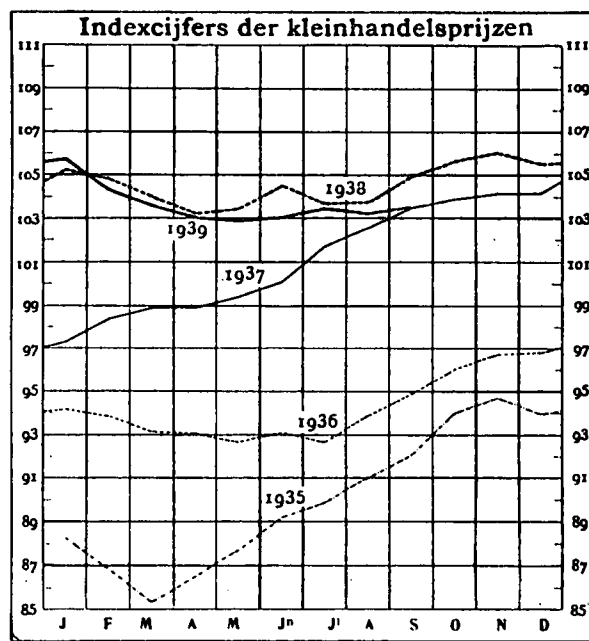
Indien sommige artikelen welker verbruik elastisch en voor substitutie vatbaar is, zeldzaam worden, indien hun prijzen hierdoor stijgen en aldus een hausse van het indexcijfer bewerkstelligen, zal de stijging der loonen de bevolking zeker niet toelaten deze producten aan te koopen, daar ze, op grond van de hypothese zelf, onvoldoende voorhanden zijn. De aldus uitgereikte koopkracht zou, derhalve, slechts dienen om de vraag naar andere producten te vergrooten wat, nu de volkshuishouding volledig ontwricht is en het nationale inkomen aan het dalen gaat, moeilijk te verantwoorden ware. In werkelijkheid, zou een starre koppeling van de loonen, aan de variaties van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, onder deze omstandigheden, een groot gevaar opleveren.

In denzelfden gedachtengang, moet het erratisch verloop van sommige prijzen in verband met de voorwaarden van vraag en aanbod op de markten, een voldoende reden zijn voor het verzaken van een al te strenge en snelle aanpassing van de loonen aan elk indexcijfer. Kortom, men moet de omstandigheden inzien, vooraleer over te gaan tot maatregelen die de productiekosten beïnvloeden en waarvan het gevaar niet denkbeeldig is, dat ze definitief het geheele prijsstelsel zouden verstoren.

Met deze beschouwingen willen wij geenszins bedoelen, dat de collectieve overeenkomsten die het loonstelsel hier te lande beheerschen, zouden moeten verzaakt worden. Alleen willen wij in het licht stellen de noodzakelijkheid enkele bepalingen die ze bevatten aan te passen aan de buitengewone omstan-

* Maxima- en minimapunten bereikt door de indices.
Basis: April 1914 = 100.

Jaar 1935 tot 1938: Oud indexcijfer 1914 teruggebracht op basis van het nieuw indexcijfer: jaar 1938 tot 1938 = 100.
Jaar 1939: nieuw indexcijfer.

digheden waarin wij thans leven en aan de mogelijkheden van de nationale huishouding. Dergelijke aanpassingen zijn het noodzakelijk complement van een politiek die gericht is op het remmen van de prijsstijging, terwijl laatstgenoemde tevens de voorafgaande voorwaarde is van elke wijziging aan de werking dezer overeenkomsten. De doelstelling van elke loonpolitiek, ja de voorwaarde zelve van de geordende aanpassing van onze huishouding aan de moei-

lijkheden van het oogenblik, moet thans zijn het behoud van een redelijk verband tusschen loonen en werkelijke kosten van levensonderhoud, kosten, die, onder de huidige omstandigheden, niet in die mate toenemen als op grond van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen en zelfs uit het indexcijfer der kosten van levensonderhoud zou blijken, wegens de groote substitutiemogelijkheden in de artikelen van dagelijksch verbruik.

VI. — DE INDUSTRIELE BEDRIJVIGHEID.

DE STEENKOLENINDUSTRIE.

Zooals te voorzien was, heeft de steenkolenmarkt ononderbroken blijk gegeven van steeds groeiende bedrijvigheid en aan het einde van de maand stond ze gunstig georiënteerd.

In huisbrand vooral waren de omzetten talrijk; er is trouwens nu groote vraag naar zekere kalibers van kleine anthracietkolen wegens het bijna algemeen geworden gebruik van speciale verwarmingsketels, waarin deze kalibers worden gebrand, en deze soorten worden moeilijk om krijgen en dan nog tegen oplopende prijzen. Wij vernemen, dat het met de leveringen niet wil vlotten, wegens de vertragingen die ze ondergaan. Daar de toevoer uit Frankrijk en Engeland afgesneden is, wordt uit Vlaanderen belangrijke stijging der vraag gemeld.

Wat de industriekolen betreft, van haar mag worden gezegd, dat de verzendingen flink haar gang zijn gegaan, schoon zekere industrieën in vertraagd tempo werken. Deze ondernemingen trachten niettemin brandstofvoorraden aan te leggen uit vrees voor latere prijsstijgingen en vervoermoeilijkheden. Nog steeds worden de qualiteiten voor de metaalindustrie het meest gevraagd, alsmede bunkercolen.

In zake prijzen is er, officieel, geen verandering sedert October. Gemeld wordt evenwel, dat, van nu af aan, officieuze hausses zullen worden toegepast met name op de anthracietkolen en de kleine cokes voor huisbrand. Later zullen ze maand na maand door de Steenkolencentrale (*Obechar*) worden vastgesteld.

Na een periode vol moeilijkheden, is de toestand van onze uitvoeren thans aan de beterhand. De vraag uit het buitenland, vooral uit Zwitserland, Nederland en Frankrijk, is dringend. Naar dit laatste land werd er in September maar weinig uitgevoerd, wegens zekere moeilijkheden in het ruilen van erts tegen kolen, en het uitblijven eener oplossing voor het leveren van ijzer- en staalproducten aan Engeland.

De cokesuitvoer naar de Noorderlanden en vooral naar Zweden, is nog toegenomen.

Het belangrijk vraagstuk waarvóór thans de steenkolenmijnen staan, is dit van de arbeidskrachten. Het mobiliseeren van 14.000 arbeiders heeft de productie met 20 à 25 pCt. doen krimpen en de afreis van Hongaarsche, Tsjecho-Slowakische en Poolsche arbeiders heeft nieuwe bressen geslagen. Getracht werd aan dezen toestand te verhelpen met gepensioneerde arbeiders terug aan het werk te stellen en de mechanisatie in zekere sectoren verder door te zetten, althans op de plaatsen waar het maximum nog niet was bereikt, met name in zekere mijnen van het Luiksche en van Charleroi.

De regeering heeft dit probleem van de arbeidskrachten ter hand genomen en besloten een zoo groot mogelijk aantal houwens uit den legerdienst te ontslaan. Mogelijk wordt ook de arbeidsduur verlengd.

Men begrijpt allicht, dat gezien de voorwaarden waaronder, in September, de mijnen hebben moeten werken, het gemiddeld rendement per arbeider er niet op is vooruitgegaan met het gevolg, dat, aan den anderen kant, de prijzen der hulpstoffen aan het stijgen zijn gegaan, wat fataal aanleiding moet geven tot een niet te wenschen verhooging van de afzetprijzen onzer brandstof.

De gezamenlijke opdelving van Augustus had reeds geleden onder de werkloosheid van een aantal putten, wegens de betaalde verlofdagen en de gedeeltelijke mobilisatie van het leger aan het einde van de maand. Slechts 2.292.000 t. werden opgedolven, tegen 2.321.000 t. in Juli, schoon niettemin deze productie hooger ligt dan deze van Augustus 1938, die 2.234.000 t. bedroeg. Vergelijkt men nu de productie van de maanden Augustus 1938 en 1939, dan constateert men een vermindering, in den Borinage, van 70.000 t. ongeveer, tengevolge van het sluiten der mijn *Levant du Flénu*, maar een verhooging in het Kempisch bekken, van 88.000 t., of 17 pCt. en in het Centrum-bekken, van 27.000 t. of 9 pCt.

In September kwam de opdelving tot 2.408.000 t. of 116.000 t. meer dan in Augustus. Deze vooruitgang doet niets af aan de hooger uitgebrachte opmerkingen over de schaarschte aan arbeidskrachten en over de inkrimping van het gemiddeld rendement per arbeider, want de vergelijking met Augustus, maand

van betaald verlof en tijdens dewelke de opdelving trager geschiedt voor de mijnen die huisbrand produceren, gaat niet op. Vergeleken met het maandgemiddelde van de productie tijdens de periode van Januari tot Juli, ligt de opdelving in September met ca. 125.000 t. lager.

Deze toestand verdient grondige aandacht, vooral nu, dat we de kans zien onze uitvoeren uit te breiden.

Op het gebied der voorraden, heeft Augustus een teruggang geboekt van 63.000 t. en September een nieuwe inkrimping van 290.000 t., zoodat de beschikbare voorraad op het mijnterrein, tot 1.922.000 t. moest worden ingeteerd.

Deze toestand verandert van bekken tot bekken en vaak vrij grondig. De stocks liepen vooral terug in de Borinage.

In cokeskolen boekt de maand Augustus een productie van 470.000 t., die zowat deze van Juli evenaart. Beschikbaar zijn er thans geen cokeskolen meer en de producenten hebben de handen vrij voor het vaststellen der prijzen.

Het steenkolenvraagstuk heeft dus, ten onzent, een nieuw aspect gekregen, althans tijdelijk. Het gaat er niet meer om te weten onder welke exploitatievoorwaarden de kolenmijnen kunnen renderen, maar om te zien waar de arbeidskrachten zullen worden gevonden die we nodig hebben om onze opdelvingen derwijze te kunnen opvoeren, dat, na bediening van eigen land, er zooveel mogelijk kunnen gebruikt worden als ruilgeld tegen grondstoffen onmisbaar voor de voeding onzer bevolking en de voorziening onzer industrieën. Tal van landen, inderdaad, vragen ons — of eischen — steenkolen of cokeskolen in ruil van producten welke we niet kunnen ontberen. Bijgevolg, moet productieverhoging met taaië volharding worden nagestreefd.

DE METAALINDUSTRIE.

Waar aan het begin van de maand, de metaalindustrie in zake voorziening veel hinder ondervond, is de toestand allengs normaal gaan worden toen de ertsinvoeren konden worden hernomen en zekere accoorden afgesloten.

Sindsdien zijn de vooruitzichten vrij gunstig. Daar voor haar ertsen onze ijzer- en staalindustrie heelemaal van het buitenland afhangt en vooral van Oost-Frankrijk, werd er onmiddellijk met de producenten onderhandeld. De onderhandelingen met Frankrijk gebeurden op de volgende basis: levering aan België van 6 miljoen t. ijzererts per jaar, tegen levering door België, aan Frankrijk, van 4 miljoen t. fijne cokeskolen. Aan den anderen kant, zou de verbintenis kunnen worden aangegaan, dat, na bevrediging van onze eigen behoeften, de pro-

ductie van onze metaalnijverheid in hoofdzaak naar Engeland zou worden verscheept.

Uit deze 6 miljoen t. erts, kan ca. 2 miljoen t. staal worden geproduceerd. Tot nader begrip zij herinnerd, dat op de basis van 1938, onze productie zowat 3 miljoen t. moet bedragen. Van daar de noodwendigheid zich elders de 3 miljoen t. ertsen aan te schaffen die ons nog ontbreken zoo we ons productietempo willen handhaven. Blijkbaar zullen ze ons wel door het Groothertogdom Luxemburg en Zweden kunnen worden geleverd.

Aangestipt zij hier, dat ons accoord met Frankrijk alleen de voorziening van de Belgische industrie beoogt en die van het Groothertogdom, welker toestand allesbehalve dezelfde is, op zij laat.

Het *Internationaal Staalkartel* mag, practisch gesproken, als ontbonden worden beschouwd. Van dit kartel blijven nog alleen de Belgische en de Luxemburgsche groepen over. En meteen stelt zich de kwestie der prijzen. Tot dusver werden de oude prijzen niet gewijzigd, althans niet officieel. Dat ze echter in den loop der volgende maanden, een stijgende lijn zullen gaan volgen, staat, onsdunkens, buiten kijf.

De markt van het gietijzer was zeer levendig en de hausse van de ertsnoteringen heeft belangrijke prijsstijgingen veroorzaakt. Grauw ruwijzer deed *fr* 625 per ton in plaats van *fr* 550; hematietgietijzer ging in September van *fr* 900 à *fr* 1.100 per ton, waar het, in Augustus, tegen *fr* 625 à *fr* 750 werd betaald.

De laatste officieel gekende productiecijfers zijn deze van Augustus. Voor deze maand beliep de ruwstaalproductie 276.000 t tegen 291.000 t in Juli en 176.000 t in Augustus 1938. De eerste acht maanden van 1939, geven aldus 1.977.000 t tegen slechts 1.405.000 t tijdens de overeenkomstige periode van het vorige jaar.

Officieus, wordt de Septemberproductie op ca. 180.000 t geschat, wat zoo ongeveer zou overeenstemmen met de Septemberproductie van 1938. Dit cijfer mag worden beschouwd als bevredigend onder de voorgekomen omstandigheden. Voorzien wordt trouwens, dat het cijfer van October ten minste 20 pCt. hooger zal liggen dan dit van September.

De loopende bestellingen zijn ruim voldoende voor de huidige productie- en verscheppingsmogelijkheden; verbintenissen op langen termijn gaan de fabrieken dan ook niet aan.

Op de binnenlandsche markt, blijft de vraag uiterst levendig en, met het oog op de prijzen-hausse, zoeken de grossisten en de verbruiksondernemingen voorraden aan te leggen.

Op de internationale markt, is de toestand eveneens gunstig en onze staalfabrieken krijgen bestellingen bij de vleet, vooral uit Groot-Brittannië en Japan. De verscheppingen naar Noord-Amerika en Argentinië komen stilaan weer op dreef.

De prikkeldraad- en de buizenfabrieken zijn rijk van bestellingen voorzien.

De constructeurs van rollend materieel ontvingen aanzienlijke bestellingen. Er worden er trouwens nog heel wat meer verwacht, nu het Europeesch conflict tal van groote producenten van de internationale markt verwijderd houdt.

In den machinebouw, gaat het niet zoo vlot. De werkplaatsen die voor de steenkolenmijnen werken en degene die zich met de kleine outilleering onledig houden, met de afwerking en de fabricage van losse stukken, zijn goed van werk voorzien. Voor de andere, is de bedrijvigheid minder groot. Vele echter zijn gehinderd door de afwezigheid van een goed deel van haar geschoold personeel.

In het Luiksche, komen bij de wapenfabrieken de orders regelmatig binnen, wat toegelaten heeft de gespecialiseerde handen, sedert enkele maanden, terug aan het werk te zetten. Natuurlijk, loopt de vraag over oorlogswapens en ammunitie, zoo voor de Belgische behoeften als voor den uitvoer. De wapenmakers, die zich meer op de fabricage van het jachtwapen toeleggen, mogen zich eveneens in interessante bestellingen verheugen, vooral uit Zuid-Amerika.

De metaalindustrie der niet-ijzerhoudende metalen is minder bevoordeeld. Het meerendeel der zinkfabrieken hebben haar fabricage ingekrompen. Van het probleem der hervoorziening in ertsen, werd nog geen oplossing gevonden en de ertsvoorraden reiken niet verder dan voor vier à zes maanden productie.

STEENGROEVEN EN BOUWBEDRIJF.

In September, is de toestand in de steengroeven allesbehalve verbeterd. Wij hebben elders gezegd hoe hij lijdt van de inkrimping van het bouwprogramma der openbare lichamen.

In de streek van Zinnik liggen de groeven van blauwen steen, nog twee dagen per week stil. In andere, werken de steenhouders nog één week op twee.

In de zandsteengroeven van Hoi en omstreken, liggen alle ondernemingen bijna volledig stil. Dit ligt vooral aan het feit, dat de vergunningen voor den uitvoer naar Frankrijk, van verkalkte zandsteen niet konden worden bekomen.

Sommige groeven van klein graniet uit de Hoyouxvallei, ontvingen, omstreeks medio September, aanzienlijke bestellingen voor Nederland en enkele voor Duitschland, zoodat de bedrijvigheid weer normaal haar gang kon gaan.

Nederland heeft daarbij nog enkele kalksteenleveringen besteld; zoodat in deze soort groeven eveneens normaal kon worden doorgewerkt.

Dooreengenomen nochtans, is de werkloosheid in de groeven aanmerkelijk gestegen.

Ook de cementindustrie heeft, evenals al de andere exportnijverheden, heel wat moeilijkheden gekend, wegens het stilvallen van het vervoer; deze toestand is echter maar tijdelijk en vormt geen hinder voor den afzet in het buitenland. Trouwens de binnenlandsche markt is voor de cementfabrieken nooit zoo gunstig geweest, nu overal verdedigingswerken worden opgericht.

De steenbakkerijen die er voorheen al niet schitterend voorstonden, liggen nu heelemaal stil, althans in zekere gewesten. Van de arbeiders is 95 pCt. werkloos. Naar Engeland kan niets worden uitgevoerd, en wat naar Nederland had kunnen gaan, kon niet worden verzonden bij gebrek aan schepen.

Er wordt nog verkocht op de binnenlandsche markt, doch in vertraagd tempo, voor de voltooiing van de in opbouw zijnde gebouwen.

Men moet er zich aan verwachten, dat in den loop der komende maanden, het bouwvak verder zal slabakken. Geconstateerd wordt trouwens, dat, t.o.v. September 1938, de bouwvergunningen toegestaan in September van het loopende jaar, met 75 pCt. geslonken zijn.

GLASINDUSTRIE.

Ons glasbedrijf, dat zijn beste afzetgebieden buiten de landsgrenzen heeft, werd ontwricht door de verstoringen in de verzendingen tijdens deze eerste oorlogsmaand en door het stilvallen van de bestellingen uit de landen welke actief bij het conflict zijn betrokken.

De tafelglasindustrie, welker toestand reeds weinig schitterend was te noemen, bevindt zich thans in een nog moeilijker situatie. De belangrijke afzetgebieden die Groot-Brittannië en Frankrijk waren, leveren thans geen invoervergunningen meer af. Onze tafelglasfabrieken moeten zich instellen op de binnenlandsche markt, de Britsche koloniën en de enkele traditioneele overzeesche markten, waar het, helaas, ook niet aan moeilijkheden ontbreekt.

Waar in September geen officieele productievermindering plaats vond, wordt nochtans gemeld, dat sommige instellingen uit eigen beweging haar fabricage hebben ingekort. Voegen wij hieraan toe, dat tal van firma's een geheelen tijd in kasverlegenheid hebben verkeerd wegens de inningsmoeilijkheden van de vorderingen op Engeland.

De kostprijzen stijgen in verband met de hausse der grondstoffen; hierdoor werden ook de verkoops-tarieven met 5 à 10 pCt. verhoogd.

De nationale paritaire commissie voor het tafelglasbedrijf is in vergadering bijeengekomen, ten einde overleg te plegen omtrent de te treffen maatregelen om te verhelpen aan dezen toestand, dien de patroons verklaren niet te kunnen torsen.

De meest dringende actie moet gericht zijn op het verhelpen aan de thans bestaande belemmeringen op de twee voornaamste afzetgebieden, t.w. Frankrijk en Groot-Brittannië.

TEXTIELINDUSTRIE.

Reeds aan het begin der maand, hadden onze textielabrikanten vooral hun aandacht te wijden aan de ravitailleering, inzonderheid van de katoen- en jute-industrieën, alsmede aan het probleem der prijzen.

Met het onbekende vóór oogen, hebben de producenten tot medio September in het ronde getast, gearzeld, en werden de textielmarkten nagenoeg lamgelegd. Naderhand is de tendens omgeslagen en daar zekere factoren aanzienlijke beterschap in de transacties lieten voorzien, is de bedrijvigheid in al de takken waar ze niet door buitengewone omstandigheden werd gehinderd, flink gaan toenemen.

Katoenindustrie.

Zooals kon worden verwacht, is de markt van ruwe katoen zeer bewogen geweest, zonder dat evenwel de hausse waarop de producenten hadden gerekend, veel om het lijf kan hebben. Te New-York, zijn de noteringen gestegen van 8,20 ct. tot 9,40 ct. per pond, doch niet zoodra was het verslag van het Landbouwdepartement van de pers (verslag waarin de oogst van het loopende jaar op 12.380.000 balen wordt geschat) of ze vielen terug op zoowat 9 ct.

Dit heeft echter niet belet; dat, wegens de moeilijkheden van transport en het daarmee verbonden risico, het oploopen der vrachten en der verzekeringspremiën tegen oorlogsrisico, de prijzen van ruwe katoen op onze markt aantrokken en onze spinners zich niet naar behooren en tegen bevredigende prijzen, in grondstof hebben kunnen dekken. Het gevolg daarvan is geweest: moeizame uitvoering der loopende orders met de weverijen. Niettemin, zijn thans onze spinners ruim van bestellingen voorzien, zoodat zij het aantal werkende spindels aanmerkelijk hebben kunnen verhoogen.

Tijdens de acht eerste dagen hebben de weverijen bijna volledig stilgelegen. Dan is er op eens sterker vraag gekomen op groote aankopen door de cliëntelee bij den kleinhandel die zijn voorraden vrij vlug heeft zien verdwijnen.

Schoon de weverijen zich in het aanvaarden van nieuwe bestellingen uitermate terughoudend hebben aangesteld, toch hebben ze hun prijzen met 10 à 15 pCt. moeten opvoeren tengevolge van de hausse op de garens.

In zekere firma's is de productie gedaald tengevolge of van het mobiliseeren van sommige arbeiders, of uit voorzorg tegen dreigende gevaren en voorzieningsmoeilijkheden.

Wolindustrie.

De wolindustrie staat inzake grondstoffenvoorziening vóór dezelfde moeilijkheden als de katoenspinners. Bij het uitbreken der vijandelijkheden, vroeg men zich af in hoever Engeland onze invoeren zou doorlaten, want men betwijfelt sterk en terecht, dat het zal toelaten dat de ons toegevoerde wol naar Duitschland zou verhuizen. En Engeland weet heel goed, dat van oudsher onze Oosterbuur de voornaamste cliënt van Verviers, ons grootste wolcentrum, is. Hoe zal men dan aan de vraag van deze oude cliëntelee voldoen?

Het gevaar is evenwel nog niet brandend, ten minste niet voor onze spinners en wevers, vermits de wolvoorraden (ruwe, gewasschen en gekamde wol) die in België voorhanden zijn, zoowat 3 miljoen kg. bedragen, wat volstaat voor twaalf à vijftien maanden eigen behoeften, als er maar niet kwistig wordt mee omgesprongen.

Anders is de toestand voor de wasschers en kamers. Wat thans aan ruwe wol voorhanden is, volstaat voor twee maanden fabricage en niet voor langer. Men koestert evenwel de hoop, dat Engeland en Frankrijk, die voor hun druk werkende fabrieken mangel zullen hebben aan arbeidskrachten, aan België het maakwerk zullen geven.

Openbare drooginrichtingen in de streek van Verviers

(openbare drooginrichting te Verviers, openbare drooginrichting te Dison, en openbare drooginrichting van het Oosten).

VERGELIJKENDE BEWEGING	SEPTEMBER			JANUARI TOT ULTIMO SEPTEMBER		
	1937	1938	1939	1937	1938	1939
Wol, kammingsafval, gewasschen en verkoelde afval	1.482.449,—	1.499.916,—	1.854.362,—	23.205.935,—	12.433.800,—	16.651.333,—
Gekaaarde garens	167.353,—	50.975,—	122.945,—	882.474,—	489.983,—	758.310,—
Kamwol	309.156,—	314.391,—	328.774,—	2.849.722,—	2.802.424,—	3.011.665,—
Kamgarens	262.896,—	252.930,—	249.539,—	2.371.386,—	1.644.167,—	1.868.133,—
Enkel gewogen	242.224,—	197.797,—	211.067,—	2.772.488,—	1.773.777,—	1.947.734,—
TOTAAL...	2.444.078,—	2.316.009,—	2.766.687,—	23.082.005,—	19.144.151,—	24.237.181,—

Ook de prijzenkwestie houdt de aandacht gaande. Sedert lang reeds, lagen de wolnoteeringen uitermate laag. Sedert Augustus zijn ze evenwel aan 't stijgen en niemand weet wat het zijn zal als de vervanging der voorraden zal ter sprake komen. Groot-Brittannië heeft de geheele wolopbrengst voor zich gehouden tegen overeen te komen prijzen. Men verwacht er zich aan, dat een dergelijke schikking ook met de Kaapkolonie zal worden getroffen. Het behoudt zich het recht voor daarvan zekere hoeveelheden af te zetten, doch tegen prijzen die op dit oogenblik moeilijk kunnen worden geschat. De eenige vrijgebleven markt zou dus Zuid-Amerika zijn. De eerste noteeringen, voor de campagne die thans inzet, laten drukbezochte veilingen voorzien. Belast met de vracht en de premie der verzekering tegen oorlogsrisico, laten de prijzen sterke stijging voorzien.

Natuurlijk, kunnen zekere bemiddelende elementen tusschenbeide komen. Om er maar één te noemen: de uitbreiding in landen als Duitsland en Italië, van de kunstwolindustrie, die men tot dusver in toom heeft gehouden omdat de wolprijzen laag stonden en men niet inzag waarom, in die voorwaarden, veel surrogaten zouden worden gefabriceerd.

Te Verviers, moesten, in September, groote koopen worden afgesloten. De statistische gegevens van de drie Verviersche woldrogerijen zijn, in dit opzicht, sprekend:

Kamwolvoorraden in de wolkammerijen van België
(medegedeeld door de Scheids- en Verzoeningskamer voor Wol en Kamwol, te Antwerpen, Meir 12).
Ultimo September 1939.

	Augustus 1939	September 1939	Verschil
Merinos	2.370.776,—	3.296.864,—	+ 926.088,—
Crossbreds	1.276.880,—	1.171.475,—	— 105.405,—
	3.647.656,—	4.468.339,—	+ 820.683,—

Zekere firma's die niet over zeer groote voorraden beschikken, hebben druk gekocht om groote bestellingen te kunnen uitvoeren.

De vraag naar garens bij de spinners, vanwege onze fabrikanten houdt niet op, daar geduchte mededingers als Tsjecho-Slowakije, Engeland en Frankrijk, op dit oogenblik moeilijk kunnen leveren. Frankrijk echter heeft nog een aanbod gedaan.

De weverijen hebben bestellingen te over. Vrees voor snelle en gevoelige hausse op de weefsels heeft de cliënteel heel wat inschikkelijker gemaakt, zoodat een deel van den fabrieksvoorraad kon worden afgezet. Deze voorraden zijn evenwel niet zoo bijster groot, want sedert het publiek het klassiek artikel van saai of van effen weefsel niet meer begeert, werken de fabrieken niet meer dan op aanwijzing.

Aan het einde van de maand, konden de uitvoeren op bevredigende wijze hernomen worden, met name naar Nederland.

Vlasindustrie.

Nu het Russisch, het Baltisch en het Fransch vlas, nagenoeg geheel van onze markt is weggebleven, hebben de spinnerijen haar voorraden op de nationale markt moeten opdoen en zich met middelmatige qualiteiten moeten vergenoegen. Al de te koop geboden hoeveelheden waren zeer gezocht, niet alleen door de Belgen, doch ook door de Nederlanders, de Franschen en de Engelschen; niemand heeft zich door de prijzenhausse laten afschrikken.

De vlasspinneren werden zeer goed met bestellingen bedacht en hun toestand, die er vóórkort nog allesbehalve rooskleurig uitzag, zou zeer goed kunnen worden als ze maar grondstof krijgen.

De vraag stelt zich evenwel hoe het nu met de arbeidskrachten zal gaan, ten minste in de streken, waar andere textielvezels bewerkt worden. Zoo hebben, b.v. te Gent, sedert lang reeds de werklieden uit de vlasspinnerijen werk moeten zoeken in de katoenspinnerijen, wegens de scherpe crisis in de vlasindustrie. Zullen de arbeiders — de gewezen vlasspinneren — naar hun vroegere fabrieken teruggaan, nu de katoenspinneren eveneens een kans krijgen? Onsdunkens, niet.

Daarentegen, is de productie in de weverijen niet buitengewoon toegenomen. Prijsaanvragen waren vrij talrijk, doch toeneming der bestellingen bleef achterwege. In het Roeselaarsche, werd amper op 50 pCt. van de voortbrengingscapaciteit gewerkt en meer dan één fabriek stond op *short time*: vijf dagen per week, m.a.w. één week verzuim op vijf.

Jute-industrie.

De grondstof voor deze industrie komt in hoofdzaak uit Britsch-Indië en daar Engeland op dit product een buitengewoon strenge contrôle uitoefent, staan ook onze jutespinnerijen vóór het allergewichtigst probleem van haar ravitailleering.

Daar de vraag naar zakken niet ophoudt, geven spinnerijen en weverijen al wat ze geven kunnen. Helaas, mangel aan grondstoffen voor de eerste, en mangel aan garen voor de tweede beletten de fabrieken voordeel te halen uit den overvloed aan bestellingen.

Hierover werd eveneens met Engeland onderhandeld om te bekomen, dat het de ons onontbeerlijke hoeveelheid ruwe jute zou doorlaten, doch ook hier moet het de verzekering hebben, dat de afgewerkte stof niet aan Duitsland zal worden verkocht.

Prijshausse heeft niet op zich laten wachten; aan het einde van September, werd, te Roeselare, een kleine voorraad ruwe jute verkocht tegen £ 36 per t, waar aan het begin van de maand dezelfde jute £ 23 deed.

LEDERINDUSTRIËN.

In den loop van de maand September, ontvingen de leerlooierijen bestellingen bij de vleet. Wat evenwel niet meer vlot is de voorziening in huiden en looistoffen. Daar België slechts 80 pCt. voortbrengt van de normale behoeften aan dik leder — ossen, koeien, vaarzen — en 30 pCt. voor het fijne leder, — kalveren —, zoo vroegen zich de looiers af wat hun de komende maanden, zullen brengen. Grootte hoeveelheden grondstoffen, vóór den oorlogstoestand aangekocht, met name in Argentinië, worden in de Fransche havens opgehouden. Stappen werden gedaan om ze los te krijgen. Speciale aanbestedingen werden afgekondigd door het Ministerie van Landsverdediging, aanbestedingen waaraan de Malmediaansche industrie ruim heeft deelgenomen.

In de lederbewerking kan een zeer verschillende toestand worden waargenomen, al naar gelang het zich om de schoennijverheid handelt of om de marokijnfabricage. Naar schoenen is er reuzevraag. Voorraden werden gedeeltelijk uitverkocht wegens vrees voor hausse, zoodat klein- en groothandel zich gedwongen zagen de voorraden aan te vullen.

Bij de marokijnfabrikanten is de toestand er ietwat op verbeterd, doch nog op verre na niet zooals in den schoenhandel. Enkele fabrieken hebben nogal aanzienlijke bestellingen gekregen uit het buitenland.

PAPIERFABRIEKEN.

Hier houdt de toevloed van orders niet op; ook werken de fabrieken op volle kracht.

De papierprijzen, die met deze der grondstoffen op en neer gaan, kennen hausses van 50 à 60 pCt. De voorziening in celstof en chemische pap is tot dusver vrij normaal gegaan, doch men is beducht voor den lateren toevoer, daar trouwens reeds verscheiden Zweedsche en Noorsche schepen met houtpulp geladen door Duitsche oorlogsbodems of gepraaid werden of in den grond geboord.

De groote moeilijkheid voor dezen nijverheidstak is nu de vervanging van de geschoolde onder de wapens geroepen arbeidskrachten. Moest het noodige personeel kunnen worden gevonden, dan zou aan de hand van den overvloed aan bestellingen, de productie kunnen worden opgevoerd.

VI. — LANDBOUW.

Het nieuw landbouwindexcijfer, opgemaakt door den Studiedienst van het Ministerie van Landbouw, en waarvan op deze plaats reeds een commentaar is verschenen (1), betreft den geheelen Belgischen landbouw, zonder onderscheid van landstrekken, met uitsluiting nochtans van den hofbouw. Dezelfde dienst heeft thans ook bijzondere indexcijfers opgemaakt die toelaten de economische evolutie te volgen van de verschillende landbouwstrekken, gekenmerkt door factoren van aardrijkskundigen, topographischen, demographischen en socialen aard.

Ten aanzien van de belangrijkheid dezer factoren voor de observatie der conjunctuur, achten wij het nuttig hier een bespreking te laten volgen van de voornaamste elementen noodig voor een goed begrip der indexcijfers, die later in ons *Tijdschrift* zullen worden overgenomen (2).

DE ECONOMISCHE LANDBOUWSTRUCTUUR IN DE VERSCHILLENDE AGRARISCHE STREKEN.

De uitslagen der landbouwtellingen van 1846 tot 1929, werden steeds gepubliceerd, rekening houdende met de administratieve indeeling van het land. Tot hiertoe werden deze landbouwstatistieken opgemaakt

per landbouwstreek. Wel werden herhaaldelijk pogingen gedaan om het Belgische grondgebied in een zeker aantal landbouwstrekken in te deelen, vooral op grond van de geologische structuur, die een beslissenden invloed uitoefent op den aard zelf der landbouwuitbating. Ongetwijfeld is dus een groepeerings der landbouwstatistische gegevens per landbouwstreek gewenscht. Met behulp der uitslagen der algemeene telling van 1929, heeft de Studiedienst van het Ministerie van Landbouw getracht deze groepeerings te verwezenlijken. Daar het rechterlijk kanton de kleinste eenheid is waarvan het statistisch materiaal werd bekend gemaakt, diende dus het rechterlijk kanton als eenheid aanzien te worden bij het groepeeren der gegevens per streek.

Lijst der rechterlijke kantons.

1 Antwerpen	21 Anderlecht
2 Arendonk	22 Assche
3 Berchem	23 Brussel
4 Boom	24 Diest
5 Borgerhout	25 Genappe
6 Brecht	26 Glabbeek-Zuurbemde
7 Kontich	27 Haacht
8 Duffel	28 Halle
9 Ekeren	29 Elsene
10 Herentals	30 Jodoigne
11 Heist-op-den-Berg	31 Sint-Kwintens-Lennik
12 Hoogstraten	32 Leuven
13 Lier	33 Nijvel
14 Mechelen	34 Perwez
15 Mol	35 Sint-Gillis
16 Puurs	36 Sint-Joost-ten-Noode
17 Zandhoven	37 Schaarbeek
18 Westerloo	38 Sint-Jans-Molenbeek
19 Turnhout	39 Tienen
20 Aarschot	40 Ukkel

(1) September-aflevering, 1939, blz. 255 en volg.
(2) • Een Landbouw Index-number, de regionale indexcijfers •, Mededeelingen van het Ministerie van Landbouw, Economisch Gedeelte, jaar 1939, n° 2.

41 Vilvoorde	127 Bergen
42 Waver	128 Paturages
43 Wolvertem	129 Peruwelz
44 Zoutlecuw	130 Quevaucamps
45 Ardoole	131 Roelx
46 Avelgem	132 Seneffe
47 Brugge	133 Zinnik
48 Diksmuide	134 Templeuve
49 Gistel	135 Thuin
50 Harelbeke	136 Doornik
51 Hooglede	137 Aubel
52 Ieper	138 Dalhem
53 Izegem	139 Dison
54 Kortrijk	140 Eupen
55 Meenen	141 Ferrières
56 Meesen	142 Fexhe-Slins
57 Meulebeke	143 Fléron
58 Moorsele	144 Grivegnée
59 Moeskroen	145 Hannut
60 Nieuwpoort	146 Héron
61 Oostende	147 Herstal
62 Oostroozebeke	148 Herve
63 Passchendale	149 Hollogne-aux-Pierres
64 Poperinge	150 Hoel
65 Roesbrugge-Haringe	151 Jehay-Bodegnée
66 Roeselare	152 Landen
67 Ruiselede	153 Luik
68 Tielt	154 Limbourg
69 Torhout	155 Louvelgné
70 Veurne	156 Malmédy
71 Wervik	157 Nandrin
72 Aalst	158 Sint-Niklaas
73 Assenede	159 Saint-Vith
74 Oudenaarde	160 Seraing
75 Beveren	161 Spa
76 Kaprijke	162 Stavelot
77 Krulshoutem	163 Verviers
78 Dendermonde	164 Borgworm
79 Deinze	165 Beringen
80 Eekloo	166 Bilzen
81 Evergem	167 Borgloon
82 Geeraardsbergen	168 Bree
83 Gent	169 Hasselt
84 Hamme	170 Herk-de-Stad
85 Herzele	171 Maaseik
86 Ledeberg	172 Mechelen
87 Lokeren	173 Neerpelt
88 Loochristi	174 Peer
89 Nazareth	175 Zichen-Sussen-Bolder
90 Nederbrakel	176 Sint-Truiden
91 Nevele	177 Tongeren
92 Ninove	178 Aarlen
93 Oosterzele	179 Bastenaken
94 Ronse	180 Bouillon
95 Sint-Maria-Horebeke	181 Durbuy
96 Sint-Niklaas	182 Erezée
97 Sint-Gillis-Waas	183 Etalle
98 Zomergem	184 Fauvillers
99 Tamsche	185 Florenville
100 Zottegem	186 Houffalize
101 Waarschoot	187 La Roche-en-Ardenne
102 Wetteren	188 Marche
103 Zele	189 Messancy
104 Antoing	190 Nassogne
105 Aat (Ath)	191 Neufchâteau
106 Beaumont	192 Palliseul
107 Binche	193 Saint-Hubert
108 Boussu	194 Sibret
109 Celles	195 Vielsalm
110 Charleroi	196 Virton
111 Châtelet	197 Wellin
112 Chièvres	198 Andenne
113 Chimay	199 Beauraing
114 Dour	200 Ciney
115 Edingen	201 Couvin
116 Flobecq	202 Dinant
117 Fontaine-l'Évêque	203 Eghezée
118 Frasnes-lez-Buissenal	204 Florennes
119 Gosselies	205 Fosses
120 Jumet	206 Gedinne
121 La Louvière	207 Gemblours
122 Lens	208 Namen
123 Lessen	209 Philippeville
124 Leuze	210 Rochefort
125 Marchienne-au-Pont	211 Walcourt
126 Merbes-le-Château	

Deze methode is natuurlijk onvolledig. Aldus behoort het rechterlijk kanton Brugge deels tot het Poldergebied en deels tot de Vlaamsche Zandstreek. Dit is nog het geval voor andere kantons. Van het uitgestrekte kanton Namen behoort de helft tot de leemstreek van Midden-België en de andere helft tot het Condroz-gebied. Ten einde nu de homogeniteit

van ieder der typisch verschillende landbouwstreken niet te schaden, werd het kanton Namen buiten beschouwing gelaten.

Bij de afbakening der verschillende landbouwstreken, werd rekening gehouden met de studiën die hierover werden gemaakt door Malaise en medewerkers in 1884, en de uitslagen van het onderzoek der Rijkslandbouwkundigen die in 1929-1930 gelast werden een zoo juist mogelijke afbakening op te maken der landbouwstreken in België.

Bijgaande kaart geeft een beeld van de indeeling van het Belgisch grondgebied in zeven duidelijk onderscheiden landbouwstreken: de leemstreek van Midden-België, de Vlaamsche Zandstreek, de Polders, de Kempen, het Condrozgebied, de Ardennen, de Weidestreek. De vijf kantons in het zuiden der provincie Luxemburg behooren tot de Mergelstreek, die als achtste landbouwstreek kan aangezien worden. Een bijzondere index werd evenwel voor deze streek niet opgemaakt, daar de economische structuur van haar landbouw zeer gelijkend is aan die van de Kempen. De regionale index van deze streek kan dus ook gelden voor de Mergelstreek.

De hiernavolgende analyse geeft een beeld van de relatieve beteekenis van elk der Belgische landbouwstreken.

1. De leemstreek van Midden-België.

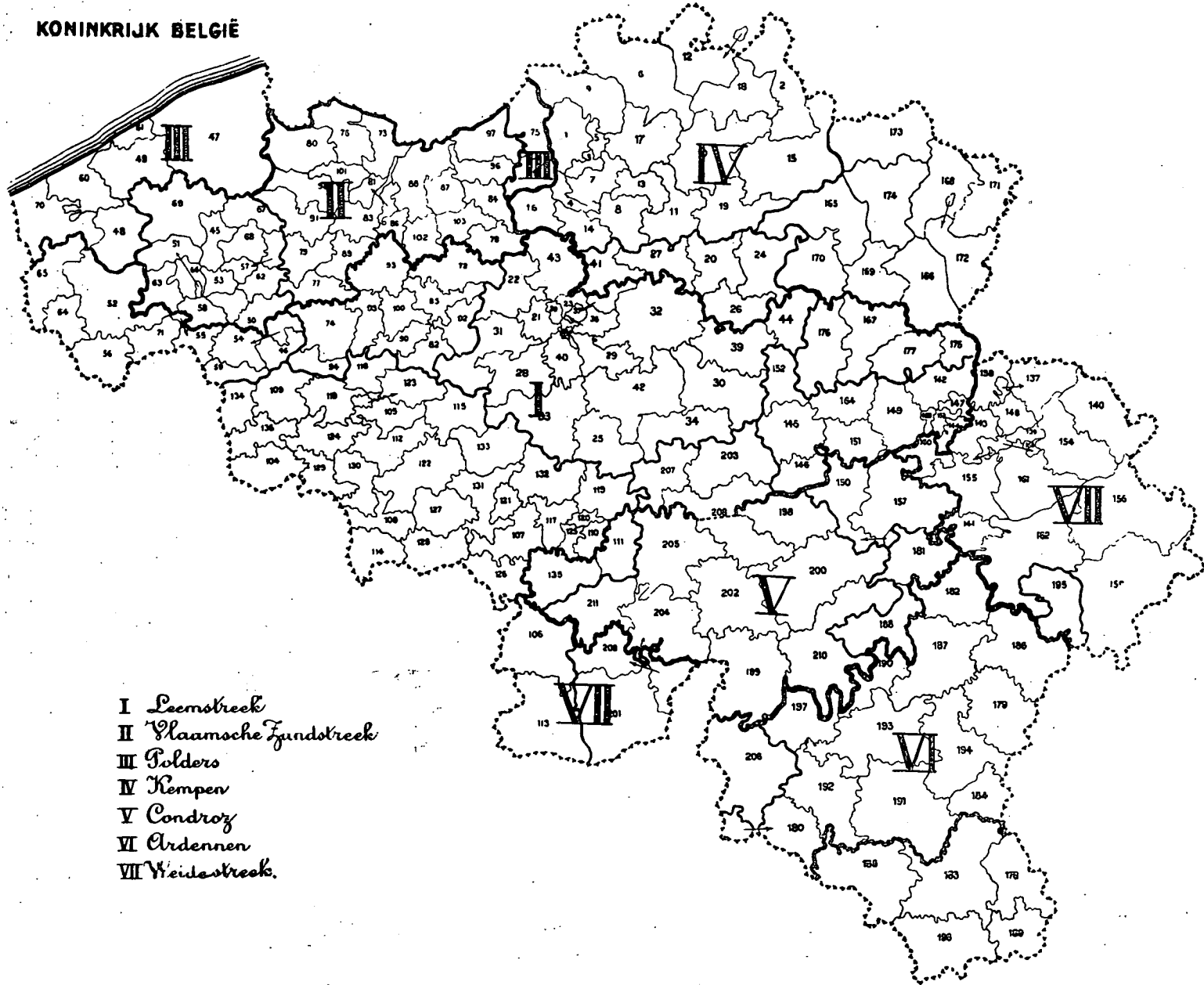
Deze landbouwstreek is de belangrijkste van het land. Ze strekt zich uit van het Westen naar het Oosten en omvat een breede strook grond aan weerszijden van de taalgrens. De beste en vruchtbaarste landbouwgronden van het land zijn in deze streek gelegen.

Bezuiden de taalgrens is de bevolking minder dicht; de uitbatingen zijn er grooter; de tarweteelt en de teelt der suikerbieten, welke allebei vruchtbaren grond vragen, vinden hier hun grootste uitbreiding. Benoorden de taalgrens zijn de uitbatingen kleiner uit oorzaak der dichtere bevolking. Benevens de veeleischende akkerbouwgewassen als tarwe en suikerbieten, vlas en tabak, wordt de veeteelt hier intensief gedreven; hierdoor is dit gedeelte der Leemstreek nauw verwant met den landbouw in de Vlaamsche Zandstreek.

In deze Leemstreek met haar talrijke groote bedrijven, zijn de landarbeiders moeilijk aan te werven: dit gebeurt dan ook tegen betrekkelijk hooge loonen. In heel het Waalsche land zijn de loonen aanzienlijk hooger dan in Vlaanderen om reden van de veel geringere landbouwbevolking en van de aantrekkingskracht die van de nijverheid met haar hoogere loonen en haar korteren werktijd, op de landbouwbevolking uitgaat.

DE LANDBOUWSTREKEN

KONINKRIJK BELGIË

- I Leembreek
- II Vlaamische Fundstreek
- III Folders
- IV Kempen
- V Condroz
- VI Ardennen
- VII Weidestreek.

Op een gegeven oogenblik en rekening gehouden met een bepaalden conjunctuurstand, hangt de pacht-prijs af van verschillende factoren en voornamelijk van de dichtheid der landbouwbevolking en dienvolgens van de vraag, en van de vruchtbaarheid van den bodem. Onder de zeven landbouwstreken van België, komt de Leemstreek, onder opzicht van pacht-prijs, op de derde plaats te staan na de Vlaamsche Zandstreek en de Polders.

Het verbruik der voornaamste meststoffen en veevoeders per eenheid van oppervlakte is niet zeer verschillend met het verbruik voor het geheele land. De dure meststoffen als nitraat, ammoniumsulfaat, superfosfaat en chloorpotasch worden in de hoogste mate gebruikt bij de intensieve teelt van tarwe en nijverheidsgewassen. Het is opmerkenswaardig hoe het verbruik van Thomasslakkenmeel het laagst is in de vruchtbare Leemstreek, en het hoogst in de zandachtige Kempen en de Ardennen.

TABEL I.

Oppervlakte der teelten en aantal stuks vee per ha. betaalde oppervlakte
(in pCt. van het totaal).

	Leemstreek Midden- België	Vlaamsche Zandstreek	Kempen	Polders	Weidestreek	Condroz	Ardennen	Het Rijk
Graangewassen	117,40	117,31	104,61	105,95	27,06	94,27	73,61	100
Nijverheidsgewassen	187,98	139,91	6,35	111,11	3,63	29,93	0,23	100
Aardappelen	85,00	199,00	164,75	111,25	26,00	47,37	77,75	100
Rundvee	88,03	115,07	118,36	106,82	148,71	79,99	87,06	100
Melkkoeien	86,70	117,37	139,10	76,65	157,70	72,74	72,80	100
Varkens	85,72	184,58	121,27	143,81	101,80	55,10	61,95	100
Paarden	112,23	97,81	107,77	102,68	64,73	116,54	85,23	100
Hennen	104,17	194,40	107,30	118,06	67,81	53,46	39,86	100

2. De Polderstreek.

Deze streek is tamelijk gelijkend aan de Leemstreek van Midden-België, wat betreft de veelzijdigheid der bedrijfstakken van den akkerbouw en de veeteelt. De verbouw van aardappelen en van industriële planten wordt er naar verhouding evenzoo goed gedaan als die der graangewassen. De veeteelt nochtans is gericht op den kweek en de vetmesting en iets minder op de melkvoortbrenging.

De Polderstreek is gekenmerkt door de betrekkelijk groote uitgestrektheid der bedrijven. Het kleinbedrijf

is er op verre na niet zoo belangrijk als in de aanpalende Zandstreek.

Het verbruik van meststoffen en veevoeders is hooger dan in de Leemstreek. Bij de veevoeders is het hooge gebruik van maïs ongetwijfeld te wijten aan den intensieven varkenskweek.

De huurprijzen der hoeven zijn de hoogste na deze van de Vlaamsche Zandstreek. De loonen zijn er hooger dan in de andere landbouwstreken van het Vlaamsche land, daar de landbouwwerklieden er zeldzaam zijn.

TABEL II.

Verbruik van meststoffen en veevoeders in kg. per ha. betaalde oppervlakte
(in pCt. van het totaal).

	Leemstreek van Middens- België	Vlaamsche Zandstreek	Kempen	Polders	Weidestreek	Condroz	Ardennen	Het Rijk
Nitraat	120	189	74	183	20	76	16	100
Ammoniumsulfaat	137	185	58	147	25	47	24	100
Superfosfaat	126	145	73	167	30	89	21	100
Thomasslakkenmeel	56	115	172	93	106	102	179	100
Chloorpotasch	125	215	74	114	17	73	10	100
Kainiet	97	78	207	23	79	59	112	100
Andere handelsmeststoffen	103	115	269	38	56	70	2	100
Voederkoecken	94	127	144	94	185	46	9	100
Maïs	110	185	94	144	73	53	25	100
Zemelen	110	114	155	33	116	82	16	100
Gemengde voeders	70	184	168	64	154	96	4	100

3. De Vlaamsche Zandstreek.

De economische structuur van den landbouw der Vlaamsche Zandstreek wordt voornamelijk verklaard door twee belangrijke omstandigheden nl. de zandachtige weinig vruchtbare grond en de zeer groote dichtheid der landbouwbevolking. De Vlaamsche Zandstreek is bij uitstek de streek van de kleine bedrijven met familiale uitbating. Op dergelijke bedrijven is de veeteelt en vooral de kleinveeteelt op haar plaats. De teelten werden vooral gekozen in functie van haar dienstigheid als grondstof voor de veeuitbating. Ten andere, de armoede van den grond laat alleen de teelten toe van rogge, haver, voederbieten en aardappelen.

De uitbating van rundvee en melkvee wordt in deze streek ietwat intensiever gedreven dan dit voor het geheel van den Belgischen landbouw het geval is.

De intensieve uitbating van den landbouwgrond is slechts mogelijk dank zij den ruim voorhanden zijnden handenarbeid die grootendeels familiaal is; landbouwloonen zijn de laagste na deze van de Kempen.

De huurprijzen in deze streek zijn de hoogste van het land, niettegenstaande de mindere hoedanigheid van den grond. De oorzaak hiervan is zonder twijfel gelegen aan de dichtheid van de landbouwbevolking.

Wat betreft het verbruik van meststoffen en veevoerders, bereikt de Vlaamsche Zandstreek de hoogste cijfers per ha.

4. De Kempen.

Meer nog dan de Vlaamsche Zandstreek zijn de Kempen gekenmerkt door zand- en heidegrond. De bevolking is er tamelijk dicht. De verdeeling der akkerbouwgewassen is nagenoeg dezelfde met uitzondering der nijverheidsgewassen en de groententeelt die er op groote schaal wordt gedreven. De oorspronkelijk zeer arme gronden werden door jarenlange bewerking en toediening van massale hoeveelheden verbeteringsmiddelen en meststoffen bijzonder geschikt gemaakt voor de mosteelten en de vroege aardappelen.

De uitbating van rund- en melkvee is niet minder verrassend. Het aantal stuks vee en melkkoeien vooral, per 100 ha. beteelde oppervlakte, is er aanzienlijk hooger dan dit voor geheel het land.

De kleine uitbating die in de Vlaamsche Zandstreek in hooge mate op de varkens- en kleinveeteelt is gericht, heeft hier vooral als voorwerp rundvleesch- en melkproductie.

De Kempen is een streek van overwegend kleinbedrijf met familiale uitbating. De handenarbeid is er in hoogere mate voorhanden dan in het zuidelijk gedeelte des lands. De loonen zijn er het laagst, en de huurprijzen der gronden gemiddeld.

5. De Condrozstreek.

De Condrozstreek wordt in hoofdzaak gekenmerkt door haar kalkachtigen landbouwgrond, de groote uitgestrektheid harer bedrijven en de weinig dichte landbouwbevolking.

Hieruit vloeit al dadelijk voort, dat de bodem er op intensieve wijze wordt uitgebaat. De nijverheidsgewassen zijn er zeldzaam. De meeste gewassen worden geteeld in functie van de veevoeding. Ruim 50 pCt. van den landbouwgrond wordt overigens voorbehouden als graas- of maaiweiden.

De loonen zijn hoog in de Condrozstreek, waar het aantal landbouwwerklieden gering is. De huurprijzen der gronden daarentegen is laag.

Het gebruik van meststoffen en veevoerders is lager dan het gemiddeld verbruik voor het geheele land.

6. De Ardennen.

De landbouwstructuur der Ardennen is tamelijk gelijkend aan die van de Condrozstreek. De bodem is rots- en schilferachtig en de bedrijven zijn vrij uitgestrekt, alhoewel de groote hoeven er zeldzamer zijn dan in den Condroz. De landbouwbevolking is wijd verspreid, en weinig talrijk. In hoogere mate nog wellicht dan voor den Condroz het geval is, worden de teelten gedaan in functie van de veeuitbating. De tarweteelt is zeldzaam in de Ardennen. De haver wordt veel geteeld. De aardappelteelt beslaat ruime oppervlakten, men legt zich bijzonder toe op de productie van plantaardappelen.

De armoede van den bodem laat de teelt der groote nijverheidsgewassen niet toe. Nochtans dient vermeld, dat de streek van de Semois bekend is om haar tabakteelt. Meer dan 50 pCt. der beteelde oppervlakte wordt ook in de Ardennen ingenomen door de weiden.

De veeuitbating met het oog op de productie van rundvleesch en boter is de voornaamste tak van de landbouwbedrijvigheid. Evenals in het Condrozgebied is daarom de intensiteit der rundveeuitbating niet bijzonder groot.

Inzake verbruik van meststoffen en veevoerders bekleedt de streek der Ardennen de laatste plaats.

Gezien de geringe landbouwbevolking is het aanwerven van landbouwwerklieden moeilijk, en de loonen zijn hoog. De huurprijzen der gronden zijn de laagste van het land.

7. De Weidestreek.

Deze streek omvat niet enkel het gekende « land van Herve », maar ook heel de Oostelijke lijn der provincie Luik. Voorts dienen de kantons Philippeville, Couvin, Chimay en Beaumont eveneens bij de Weidestreek gerekend te worden.

Hier treffen wij de minst evenwichtige, en de meest gespecialiseerde landbouwstreek aan van het heele land.

In het eigenlijke land van Herve zijn de bedrijven eerder klein; dit is niet het geval in het Zuid-Oosten der provincie Luik, noch in de bijkomende Weidestreek, in het Zuiden der provinciën Henegouwen en Namen. Niettemin is de bijna uitsluitende uitbating de veehouderij, en meer speciaal de rund- en melkveehouderij. Onder de graangewassen dient alleen de haver vermeld. Bijna de totaliteit der akkerbouwproducten, met uitzondering der overigens weinig belangrijke aardappelteelt, is bestemd om als grondstof te dienen in de veeuitbating. Het aantal stuks rundvee en melkkoeien berekend per 100 ha. beteelde oppervlakte, bereikt de hoogste verhoudingscijfers.

Daar de uitgestrektheid der bedrijven en de dichtheid der landbouwbevolking aanzienlijk verschilt in de verschillende onderstreken der Weidestreek, zijn ook de landbouwloonen en de huurprijzen der gronden tamelijk uiteenlopend. Zij zijn zeer hoog in het eigenlijke land van Herve, en laag in de bijkomende Weidestreek van Chimay en omgeving alsook in het Zuid-Oosten der provincie Luik. De aanwending van meststoffen is gering in de Weidestreek.

BEREKENINGSPERIODE.

Basisperiode.

Voor geheel het Rijk, werd als basisperiode der bijzondere indexcijfers, het jaar 1936 aangenomen.

Er zij op gelet, dat de onderlinge vergelijking van verschillende regionale indexcijfers met veel omzichtigheid moet gepaard gaan. Gesteld, dat de prijs van een bepaald product in 1936 hoger of lager was dan het gemiddeld prijsniveau der landbouwproducten en gesteld, dat dit bepaald product in een of andere landbouwstreek van overwegend belang is, dan wordt de regionale index van die streek abnormaal beïnvloed; de vergelijkbaarheid met andere regionale indexen of met den Rijksindex wordt hierdoor stellig geschaad. Nochtans mag het jaar 1936 als vrij gemiddeld aangezien worden wat de onderlinge prijsverhoudingen der in aanmerking komende landbouwproducten betreft. Niettemin dient met deze opmerking rekening gehouden bij het beoordeelen of het vergelijken der verschillende regionale indexcijfers.

Bijzondere indexcijfers.

De bijzondere indexcijfers van den Rijksindex werden opgemaakt met behulp van de prijzenreeksen die voor bepaalde producten gelden als gemiddelde prijzen voor het geheele Rijk.

In principe zou bij het opmaken van regionale indexcijfers moeten rekening worden gehouden met de prijzen die in iedere landbouwstreek als groothandelsprijzen gelden. Practisch nochtans kan de Belgische markt voor de meeste landbouwproducten aangezien worden als één markt, althans wat de groothandelsprijzen betreft.

Voor enkele statistische reeksen als b.v. de loonen en pachten, is het peil stellig verschillend van streek tot streek. Nochtans werden de bijzondere indexen van pachten en loonen die voor geheel het Rijk gelden, ook aangewend voor ieder der regionale indexen, daar terecht verondersteld werd, dat de beweging in den zin van stijging of van daling der pachten en loonen in alle landbouwstreken van het land dezelfde is. De indexcijfers voor meststoffen en veevoeders alleen, die samengestelde indexcijfers zijn, dienden voor iedere landbouwstreek afzonderlijk opgebouwd te worden, rekening houdende met de respectievelijke belangrijkheid harer samenstellende elementen.

Ponderatie.

Evenals voor den Rijksindex zal bij het opmaken van de regionale indexcijfers voor akkerbouw, vee-teelt, enz. rekening gehouden worden met de statistische gegevens van de algemeene landbouw-telling van 1929.

De gemiddelde prijzen der producten over de periode 1928 tot 1937 zullen worden aangewend om de hoeveelheden van 1929 per landbouwstreek om te zetten tot waarden.

De weging van het indexcijfer stelt nochtans bijzondere problemen in verband met het beperkt aantal landbouwproducten, dat in aanmerking wordt genomen en met de berekening van de coëfficiënten van belangrijkheid.

Bij de regionale indexcijfers komen juist hetzelfde aantal producten voor als bij den Rijksindex: er zijn nochtans in bepaalde landbouwstreken enkele gelocaliseerde landbouwbedrijvigheden, die niet in aanmerking worden genomen in den Rijksindex, maar die van voldoende belang zijn in zekere landbouwstreken, om een plaats te bekleeden in den regionalen index.

Het staat vast, dat, hoe talrijker producten worden nagegaan in hun prijsbeweging en in aanmerking genomen bij de ponderatie, des te volmaakter het beeld zal zijn dat de index ons geven zal van de landbouwbedrijvigheid. Aldus ware het gewenscht het aantal akkerbouw- en vee-teeltproducten uit te breiden, en eventueel verder te onderverdeelen. Dit was ons onmogelijk bij gebrek aan voldoende documentatiemateriaal.

Voorts werd berekening van de coëfficiënten van belangrijkheid voor ieder der rubrieken der land-

bouwproductie en voor den kostprijs gedaan volgens dezelfde methode als de berekening deze coëfficiënten voor den Rijksindex.

De hoeveelheden volgens de algemeene landbouwtelling van 1929, werden dus tot waarden omgezet door vermenigvuldiging met de middenprijzen over de periode 1928-1937 voor geheel het Rijk.

Als het waar is, dat de prijzen der producten die gelden voor geheel het Rijk, ook gelden voor iedere der landbouwstrecken, dan is het niet waar voor wat betreft de huur der gronden per ha. en de dagloonen. Inderdaad, de huur verschilt in hooge mate naar gelang van de vruchtbaarheid van den bodem en de dichtheid der landbouwbevolking. De dagloonen verschillen insgelijks van streek tot streek naar gelang van den overvloed of de schaarschte aan handenarbeid. Steunend op de aanduidingen verstrekt door de halfjaarlijksche enquête bij de Rijkslandbouwkundigen sedert Januari 1938, en rekening houdend met de evolutie van de huurprijs- en loonindexen voor het heele Rijk, was het mogelijk een gemiddelde huurprijs per ha. en een gemiddeld dagloon voor een niet gevoed landarbeider vast te stellen voor ieder van de zeven landbouwstrecken.

TABEL III.

	Gemiddelde huurprijs per ha. 1928-1937	Gemiddeld loon per dag 1928-1937
Leemstreek van Midden-België	709	26,86
Vlaamsche Zandstreek	819	24,27
Kempen	630	23,51
Polders	781	26,12
Weidestreek	687	28,65
Condroz	512	28,75
Ardennen	438	28,65
HET RIJK	681	26,10

Deze cijfers dienen enkel als aanduiding. Het zijn gewogen gemiddelden van soms zeer uiteenlopende cijfers b.v. de huurprijs in de Weidestreek varieert tusschen *fr* 400 per ha. (streek van Vielsalm) en *fr* 1.500 per ha. (land van Herve).

Tenslotte is aan te teekenen, dat de oppervlakte der teelten en de bevolking van den vee- en varkensstapel, evenals het aantal hennen stellig enkele wijzigingen hebben ondergaan sedert de algemeene landbouwtelling van 1929. De met tarwe betaalde oppervlakte b.v. is gestegen van 154.000 ha. tot ruim 180.000 ha. volgens de telling der graangewassen in 1938. Het blijkt dus, dat de betrekkelijke belangrĳheid der tarweopbrengsten in het geheel der landbouwproductie op dit oogenblik ietwat grooter is dan de coëfficiënten van belangrĳheid, berekend op de gegevens van 1929, het zouden doen gelooven. Hetzelfde geldt voor de rundvleesch- en melkproductie gezien immers de rundveestapel en het aantal melkkoecien respectievelĳk vermeerderd is van 1.672.619 tot

1.721.363 stuks en van 916.282 tot 965.692 stuks. Het tegenovergestelde doet zich voor wat betreft het aantal hennen. Dit is namelijk gevallen van 16.000.000 in 1929, op ongeveer 12.000.000 in 1938.

Wat er ook van zij, bij de berekening van de coëfficiënten van belangrĳheid, diende men rekening te houden met den toestand van al de bedrijfstakingen op een bepaald oogenblik, waarvoor wij dan ook al de noodige statistische gegevens bezaten. De algemeene landbouwtelling van 1929, heeft ons deze elementen verstrekt. De wijzigingen sedert 1929, zullen waargenomen worden bij de aanstaande algemeene landbouwtelling van 1939. In het licht van de uitslagen dezer telling, zullen dan de coëfficiënten van belangrĳheid der verschillende landbouwbedrijvheden moeten herzien worden.

Bij de vaststelling der uitgaven voor meststoffen en veevoerders per landbouwstreek, werd op dezelfde wijze te werk gegaan als bij de berekening ervan in het totaal der uitgaven van geheel den Belgischen landbouw. Er werd dus gebruik gemaakt van de statistieken van 1929 inzake het verbruik van meststoffen en veevoerders. Dit laatste werd vermeerderd met 50 pCt. van den netto-invoer van haver en gerst en met 100 pCt. van dien van rogge.

Inzake loonen werd het aantal werkdagen per landbouwstreek berekend volgens de methode uiteengezet in de studie die de publicatie van den Rijksindex voorafging. Hierop werden dan de hooger aangehaalde dagloonen per landbouwstreek toegepast.

Wat de pachtprĳzen betreft, werden de reeds vermelde huurprĳzen per landbouwstreek toegepast op de betaalde oppervlakte, met uitsluiting dus der bosschen.

De berekening der vier overige rubrieken van den kostprijs, namelijk: materieel, belastingen, plantgoed en algemeene onkosten, leek vrijwel overbodig, en bovendien bijna onmogelijk. Voor ieder der zeven landbouwstrecken werden dezelfde coëfficiënten van belangrĳheid aanvaard als voor het Rijk. Hier verwijzen we nog naar de uiteenzetting die hieromtrent werd gegeven in de studie die als inleiding geldt bij den Rijksindex.

WERKELIJKE BETEKENIS VAN DE REGIONALE INDEXCIJFERS.

De toepassing der hooger uiteengezette berekeningsmethode heeft geleid tot een reeks coëfficiënten van belangrĳheid voor iedere landbouwstreek. Deze coëfficiënten werden samengebracht in navolgende tabellen.

Vooreerst dient de juiste beteekenis van deze coëfficiënten van belangrĳheid duidelijk omlĳnd.

De structuur der verschillende landbouwstroken werd in het kort ontleed; daartoe werden de statistieken inzake oppervlakte der teelten en bevolking van den veestapel herleid tot een vergelijkbare eenheid, nl. 100 ha. beteelde oppervlakte.

De coëfficiënten van belangrijkheid daarentegen zijn berekend per *fr* 100 ontvangsten en per *fr* 100 uitgaven.

De coëfficiënt van belangrijkheid der aardappelen b.v. bedraagt 10,6 in de Ardennen en 9,8 in de Polders. Dit beteekent, dat in de Ardennen 10,6 pCt. van

de geldelijke opbrengst van het bedrijf voortkomt van de aardappelteelt, terwijl dit deel in de Polders maar 9,8 pCt. bedraagt. Dit beteekent absoluut niet, dat in de Ardennen de aardappelteelt meer opbrengt per ha. dan in de Polders. De hooge coëfficiënt in de Ardennen voor rundvleeschproductie beteekent niet, dat daar een grooter aantal stuks vee per ha. gehouden wordt dan in de Polders of de Kempen; wij hebben hooger immers het tegenovergestelde gezien; maar dit beteekent enkel, dat op *fr* 100 ontvangsten van het landbouwbedrijf er *fr* 9,45 voortkomen van den verkoop van ossen en vaarzen, enz.

TABEL IV.

Regionale indexcijfers.

PRODUCTEN	Leemstreek van Midden-België	Vlaamsche Zandstreek	Polders	Kempen	Weidestreek	Condroz	Ardennen
<i>Akkerbouw :</i>							
Tarwe	7,3	1,4	4,4	1,1	0,6	4,2	0,9
Rogge	—	3,7	0,6	5,8	—	—	—
Gerst	0,4	—	0,5	—	0,1	0,8	0,6
Haver	3,4	0,9	2,4	0,1	—	8,7	7,9
Stroo	3,9	1,5	2,6	2,4	—	3,4	2,8
Vlas	1,9	2,5	2,7	—	—	0,9	—
Cichoreiwortelen	0,4	2,0	—	—	—	—	—
Suikerbeeten	6,6	0,6	2,3	—	0,2	1,1	—
Aardappelen	7,7	12,7	9,8	12,8	2,4	6,2	10,6
	31,6	25,3	25,3	22,2	3,3	25,3	22,8
<i>Veeteelt :</i>							
Ossen en vaarzen	6,4	5,8	7,5	7,3	11,0	8,35	9,45
Stieren en koeien	6,4	5,8	7,5	7,3	11,0	8,35	9,45
Kalveren	3,4	3,1	4,0	3,9	5,9	4,5	5,0
Varkens	12,2	18,4	17,9	14,7	14,8	11,3	13,1
Boter	23,3	22,2	20,1	31,8	43,6	28,2	29,3
Eieren	14,0	18,5	15,6	12,3	9,4	10,4	8,1
Paarden	2,7	0,9	2,1	0,5	1,0	3,6	2,8
	68,4	74,7	74,7	77,8	96,7	74,7	77,2
<i>Akkerbouw en veeteelt</i>	100	100	100	100	100	100	100

TABEL V.

Regionale indexcijfers.

	Leemstreek van Midden-België	Vlaamsche Zandstreek	Polders	Kempen	Weidestreek	Condroz	Ardennen
<i>Kostprijs :</i>							
Huur	18,6	15,3	20,6	15,4	19,2	19,6	21,9
Loonen	32,2	34,4	31,1	30,2	30,8	34,9	44,1
Meststoffen	11,6	11,4	12,4	11,8	4,9	9	9,2
Veevoeders	17,8	19,1	16,1	22,8	25,3	16,7	5
Materieel	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
Plantgoed	2	2	2	2	2	2	2
Belastingen	3	3	3	3	3	3	3
Algemeene onkosten	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5
TOTAAL	100	100	100	100	100	100	100
<i>Meststoffen :</i>							
Nitraat	2,6	2,0	3,4	1,9	0,5	2,1	0,6
Sulfaat	5,4	4,8	5,3	2,8	1,1	2,3	1,5
Superphosfaat	1,1	0,8	1,4	0,8	0,3	1	0,3
Thomasslakkenmeel	1	1,5	1,5	3,8	2,2	2,4	5,3
Kainiet-Sylvinit	1,5	1,4	0,8	2,5	0,8	1,2	1,5
	11,6	11,4	12,4	11,8	4,9	9	9,2
<i>Veevoeders :</i>							
Lijnmeel	6,1	6,5	6,2	9,6	13,9	5	1,1
Mais	6,1	8,3	8,3	5,6	4,9	5,1	2,5
Zemelen	5,3	4,3	1,6	7,6	6,5	6,5	1,4
	17,8	19,1	16,1	22,8	25,3	16,7	5

Het aandeel van den akkerbouw en van de veeteelt in de totale ontvangsten van den landbouw, is respectievelijk 25 pCt. en 75 pCt. Hieruit blijkt al dadelijk het overgrootte belang van de dierlijke uitbatingen. Deze verhoudingen tusschen akkerbouw en veeteelt zijn dezelfde in de Vlaamsche Zandstreek, de Polders en het Condrozgebied. Wanneer men nu de samenstelling van de groepen akkerbouw en veeteelt nader onderzoekt, blijkt dadelijk, dat de bronnen der opbrengsten toch wijd uiteenloopen. Het is dus niet omdat in deze drie landbouwstreken de inkomsten van den akkerbouw en de veeteelt respectievelijk 25,3 pCt. en 74,7 pCt. bedragen, dat men zou mogen besluiten tot een zekere gelijkaardigheid in de landbouwstructuur dezer drie streken.

Het evenwicht der teelten is in zekere mate verwezenlijkt in de Leemstreek van Midden-België, in de Vlaamsche Zandstreek en in de Polders, in dien zin, dat de graangewassen, de nijverheidsgewassen en de aardappelteelt er een zekere evenwichtige belangrijkheid hebben in de ontvangsten van den akkerbouw.

Daarenboven ontbreken de nijverheidsteelten bijna volledig in de Kempen, de Weidestreek, de Condrozstreek en de Ardennen, waar alleen de aardappelen en de graangewassen eenige beteekenis hebben. De Weidestreek vertoont een bijzonder karakter. De ontvangsten voortkomend van den akkerbouw zijn er vrijwel onbeduidend.

Het ware zeker niet van belang ontbloomt in de groep der graangewassen, het respectievelijk aandeel der tarwe, rogge, haver en gerst na te gaan voor ieder der landbouwstreken, doch dit zou ons te ver brengen. Overigens een aandachtig beschouwen der coëfficiënten van belangrijkheid kan voor den lezer volstaan.

Ook in de groep « veeteelt » zijn belangrijke verschillen waar te nemen van streek tot streek. Zoo b.v. zijn in de reeds aangehaalde Vlaamsche Zandstreek, Polders en Condrozstreek de coëfficiënten van belangrijkheid voor al de rubrieken der veeteelt tamelijk uiteenlopend, alhoewel het totale aandeel van de veeteelt, in het geheel der ontvangsten juist gelijk is voor de drie gebieden. De Weidestreek verdient de bijzondere aandacht. De veeteelt komt voor 96,7 pCt. tusschenbeide in de totale ontvangsten van den landbouw. Hierbij bedraagt het aandeel van de melk- en boterproductie 43,6 pCt. en de totale rundvleeschproductie 27,9 pCt. Hieruit blijkt in hoe hoge mate de welvaart van deze streek afhangt van den toestand der veehouderij en der melkproductie.

Eenig commentaar is eveneens gewenscht bij de tabel der coëfficiënten van belangrijkheid van den kostprijs.

Het is niet in die streken waar de huurprijs der gronden per ha. het hoogst is, dat de coëfficiënt van belangrijkheid voor huur ook de hoogste zal zijn. In

de Vlaamsche Zandstreek b.v., is de coëfficiënt juist het laagst, niettegenstaande de huurprijs per ha. voor de streek in haar geheel, het hoogste is.

Het komt er dus ook hier op aan de beteekenis der coëfficiënten van belangrijkheid goed te begrijpen. Het gaat er om het aandeel der uitgaven voor huur in het geheel der uitgaven.

De uitgaven voor loonen lijken zeer belangrijk in de Ardennen, alhoewel er per ha. ongetwijfeld minder loonen betaald worden dan in de andere landbouwstreken; de coëfficiënt van belangrijkheid is niettemin zeer hoog, omdat de uitgaven van anderen aard nog geringer zijn.

* * *

Het lijkt gewenscht de aandacht te vestigen op de werkelijke beteekenis van deze regionale indexen. Bij de publicatie van den Rijksindex, werd er reeds op gewezen, dat het de bedoeling was een werktuig te scheppen, dat zou toelaten de schommelingen der landbouwprijzen in hun geheel te volgen. Met behulp van deze landbouwindexcijfers zal het mogelijk zijn gemakkelijker na te gaan welke de evolutie is der prijzen van ieder der voorname producten van de landbouwbedrijvigheid. Het al of niet behouden van het evenwicht tusschen de prijzen der producten, en nl. tusschen akkerbouw, zal met behulp der indexen beter worden nagemeten.

Bovendien geeft deze evolutie der prijzen gesynthetiseerd in de totaal-indexen der productenprijzen en der kostprijzen een zekere aanduiding inzake de verbetering of de verslechting der rentabiliteit in het landbouwbedrijf, ten overstaan van een vorig tijdstip. Deze aanduidingen betreffende de rentabiliteit zal per streek worden verstrekt door de respectievelijke regionale indexen. De aanduidingen verstrekt door den Rijksindex, komen dan voor als een gemiddelde dat zeer uiteenlopende toestanden kan in zich sluiten. Vandaar dus het nut van deze regionale indexcijfers. In deze indexcijfers worden enkel de prijsbewegingen geregistreerd. Andere feiten als schade veroorzaakt door mond- en klauwzeer en dergelijke, hebben er geen weerslag op. De uitbetaling van premieën voor de graanteelt, werd ook niet in aanmerking genomen. Het is dus noodig hiermede rekening te houden bij de beoordeeling ervan.

Het basisjaar van den Rijksindex zoowel als van de regionale indexen, is 1936. Indien wij voor het jaar 1936 over boekhoudkundige gegevens beschikten die ons toelieten te besluiten, dat het jaar 1936 in de evolutie der conjunctuur een soort verpoozing beteekent op een gemiddeld prijsniveau wat het heele land betreft, en voor het geheel der akkerbouw- en veeteeltproducten, dan kunnen we niet datzelfde besluit wettigen voor ieder van de zeven landbouw-

streken afzonderlijk. Ongetwijfeld, was in een bepaalde streek de rentabiliteit van de landbouwuitbating in 1936 beter of slechter dan in andere landbouwstreken.

TABEL VI.

Leemstreek van Midden-België.

	Akkerbouw	Veeteelt	Akkerbouw en veeteelt	Meststoffen	Veevoeder	Kostprijs
1929	151,8	169,4	163,9	153,5	192,5	136,6
1930	119,9	148,9	139,7	146,6	132,2	122,8
1931	103,8	117,8	113,4	124,9	105	111
1932	90,1	97,2	95	91,2	92,3	99
1933	67	98,2	88,3	91,2	78,6	93,2
1934	72,6	88	83,1	84,1	80	90,8
1935	83,9	92,4	89,7	86,8	86,2	91,9
1936	100	100	100	100	100	100
1937	114,9	108,3	110,4	103,7	122,3	108,3
1938	107,1	118,2	114,7	108,2	128,3	111
1939 Januari	95,4	116,1	109,6	108,4	118,1	110,6
Februari	95,3	111,8	106,6	108	110,8	109,1
Maart	97,1	113,8	108,5	108,7	107,3	108,5
April	97,6	116,9	110,8	109,6	111,8	109,3
Mei	94,7	114,7	108,3	106,5	108,8	108,4
Juni	89	115,9	107,4	105,6	111	108,7
Juli	93,2	112,4	106,4	105,5	99	106,8

TABEL VII.

Vlaamsche zandstreek.

	Akkerbouw	Veeteelt	Akkerbouw en veeteelt	Meststoffen	Veevoeder	Kostprijs
1929	151	175,6	169,4	151,6	195	137,6
1930	110,2	152,1	141,5	144,5	134,7	123,2
1931	113,4	117,7	116,6	123,9	103,9	110,6
1932	86,1	97,2	94,4	91,8	91,6	98,9
1933	52,5	97,6	86,2	91,5	78,8	93,2
1934	72,5	85,8	82,4	84	79,9	90,9
1935	86,3	92,4	90,8	86,8	85,8	91,9
1936	100	100	100	100	100	100
1937	110,9	106,5	107,6	102,7	122,6	108,6
1938	102	119,7	115,3	107,3	129,8	111,7
1939 Januari	85,7	118,8	110,5	107,8	119,9	111,2
Februari	84,7	113	105,0	107,4	112,7	109,5
Maart	84,5	116	108	108,3	108,6	108,8
April	85,1	119,2	110,6	109,6	112,1	109,6
Mei	78,5	116,1	106,6	106,7	109,8	108,8
Juni	70,5	117,8	105,9	105,7	111	108,9
Juli	79,7	114,2	105,5	104,9	99,2	106,8

Niettegenstaande deze verschillende toestanden in de rentabiliteit van ieder der zeven landbouwgebieden, in den loop van het jaar 1936, werd toch voor allen het indexcijfer op basis der prijzen van 1936 opgebouwd.

TABEL VIII.

Polders.

	Akkerbouw	Veeteelt	Akkerbouw en veeteelt	Meststoffen	Veevoeder	Kostprijs
1929	150,8	172	166,7	154,8	198,9	136,9
1930	114	151,8	142,2	147,7	139,5	124,1
1931	107,3	118,1	115,4	125,3	103,6	111
1932	86,5	97	94,3	91,7	90,4	98,9
1933	59	97,8	88	91,4	79,4	93,6
1934	71,8	86,4	82,7	84,9	80	90,9
1935	85,5	92,3	90,5	88,1	85,3	91,9
1936	100	100	100	100	100	100
1937	110,2	106,5	107,4	103,3	122,3	107,8
1938	104,8	118,7	115,2	108,5	131,3	111,1
1939 Januari	91,6	117,5	110,9	109	122	111,1
Februari	91,2	112,1	106,8	108,6	115,1	109,7
Maart	91,7	114,7	108,9	109,5	110,3	109
April	91,8	117,6	111,1	110,7	112,6	109,5
Mei	87	115,1	108	107,8	111,4	108,9
Juni	79,7	116,4	107,1	107,4	111,3	108,8
Juli	86,5	113,2	106,4	106,6	100	107,1

TABEL IX.

Kempen.

	Akkerbouw	Veeteelt	Akkerbouw en veeteelt	Meststoffen	Veevoeder	Kostprijs
1929	151	169,3	165,2	140,7	190,7	138,4
1930	112,4	148	140,1	134,4	131,5	122,1
1931	116,4	116	116,1	118,9	107,8	110,7
1932	86,9	99,4	96,6	94,7	93,4	99,2
1933	46,8	98,7	87,2	95,4	78,9	92,9
1934	70,5	88,1	84,2	82,4	80,5	90,1
1935	84,9	92,3	90,7	83,7	86,6	91,3
1936	100	100	100	100	100	100
1937	110,4	109,2	109,4	100	120,7	108,4
1938	99,8	119,5	115,3	107,9	125,5	111,5
1939 Januari	80,6	118,7	110,2	110	115,7	110,8
Februari	78,7	115,3	107,2	109,5	108,5	108,8
Maart	78,9	115,1	107,1	110,8	105,7	108,3
April	79,1	117,2	108,7	113,6	111,6	109,9
Mei	71,3	115,6	105,8	110,8	108,3	108,8
Juni	63,2	116,3	104,5	108,5	111,2	109,2
Juli	73,5	113,1	104,3	105,9	99,4	106,5

TABEL X.

Weidestreek.

	Akker- bouw	Veeteelt	Akker- bouw en veeteelt	Mest- stoffen	Vee- voeder	Kost- prijs
1929	134,8	164,4	163,5	139,9	192,4	139,2
1930	108,6	145,8	144,6	132,9	135,3	122,1
1931	123,3	115,6	115,8	117,2	110,7	110,7
1932	84,1	96,9	96,5	94	94,1	99,6
1933	44,8	99,3	97,5	96,3	79,7	92,7
1934	71,1	89,5	88,9	82,5	81,2	90,6
1935	84,4	92,3	92	84	86,7	91,8
1936	100	100	100	100	100	100
1937	96,7	110,5	110	98	118,5	108,4
1938	95,1	118,9	118,1	108	123,7	111,3
1939 Januari ...	82,5	117,9	116,7	110,9	115	110,6
Februari ..	80,9	115,9	114,8	110,2	108,3	108,7
Maart	82,1	114	113	112,2	105,6	108,1
April	84	115,5	114,4	115,7	112	109,8
Mei	74,5	115	113,6	112,4	109,1	108,9
Juni	64,7	115	113,3	110,4	111,6	109,4
Juli	76,7	112,1	110,9	106,7	100,7	106,7

TABEL XI.

Condroz.

	Akker- bouw	Veeteelt	Akker- bouw en veeteelt	Mest- stoffen	Vee- voeder	Kost- prijs
1929	159,6	164,5	163,2	145,8	189,5	133,7
1930	115,7	146,6	138,8	139,4	128,4	120,6
1931	104,5	117,1	113,9	121,4	105	110,3
1932	90,8	97	95,4	94,7	92,7	99,8
1933	41	98,7	84,1	94,6	78,2	93,8
1934	69,5	89,3	84,3	83,8	79,9	91,3
1935	85,4	92,4	90,6	85,7	86,5	92,2
1936	100	100	100	100	100	100
1937	117	109,5	111,4	101	122,7	108
1938	106,4	117,6	114,8	109,1	127,3	110,7
1939 Januari ...	90,3	115,3	109	110,6	116,6	110,6
Februari ..	89,2	112,4	106,5	110,1	109,1	109
Maart	90,2	112,7	107	111,4	106	108,6
April	89,3	114,9	108,4	113,7	111,3	109,6
Mei	86,1	113,8	106,8	111,1	107,6	108,7
Juni	80,6	114,3	105,8	109,7	110,7	109,2
Juli	84,4	111,2	104,5	107,3	98,3	107,1

Daaruit volgt, dat de regionale indexcijfers onderling niet volmaakt te vergelijken zijn, daar een verschil van niveau kan bestaan.

In het raam van ieder der regionale indexcijfers, kan men natuurlijk de evolutie der prijzen der producten en van den kostprijs volgen, om hieruit zekere conclusies af te leiden omtrent de min of meer voordelige evolutie van den toestand in iedere streek ten overstaan van den toestand in 1936.

TABEL XII.

Ardennen.

	Akker- bouw	Veeteelt	Akker- bouw en veeteelt	Mest- stoffen	Vee- voeder	Kost- prijs
1929	155	163,8	161,8	135,9	193,9	124,7
1930	113,1	146,8	139,2	128,5	131,8	118,4
1931	116,5	116,6	116,6	114,7	101	110,1
1932	92,6	96,8	95,8	94,4	90,8	100,9
1933	56,2	99	89,2	97,6	78,1	96,4
1934	70,9	89,1	85	82	79,2	93,1
1935	87,5	92,2	91,2	83,3	85,7	92,9
1936	100	100	100	100	100	100
1937	109,7	109,4	109,5	95,7	124,6	105,6
1938	101,7	118	114,3	107,3	131,8	108,5
1939 Januari ...	84,6	116,3	109,1	111,2	120,9	110,2
Februari ..	82,8	113,7	106,7	110,4	113,4	109,5
Maart	83	113	106,2	112,8	109	109,4
April	82,8	114,7	107,4	117,4	111,3	109,9
Mei	77	114	105,5	113,8	109,2	109,4
Juni	69,5	114,1	103,9	111,2	110,6	109,3
Juli	77	111,4	103,5	106,6	98,1	106,7

TABEL XIII.

Het Rijk.

	Akker- bouw	Veeteelt	Akker- bouw en veeteelt	Mest- stoffen	Vee- voeder	Kost- prijs
1929	151,1	169,4	165,9	149,3	192,9	135,2
1930	115	148,9	140,4	142,7	133,2	122
1931	108,4	117,1	114,9	123,3	105,9	110,8
1932	88,4	97,1	94,9	93,4	92,5	99,6
1933	60,6	98,4	88,9	92,7	78,9	93,8
1934	72	87,8	83,9	83,9	80,2	91,4
1935	84,9	92,4	90,5	86,2	86,1	92,2
1936	100	100	100	100	100	100
1937	112,4	108,4	109,4	102,8	121,7	108,1
1938	104,4	118,8	115,2	108,5	127,7	111
1939 Januari ...	90,5	117,4	110,7	109,1	117,8	110,8
Februari ..	89,8	113,3	107,5	108,7	110,7	109,3
Maart	90,7	114,4	108,5	109,6	107,2	108,7
April	91,2	117	110,6	111,1	111,9	109,6
Mei	86,5	115,1	108	108,5	109,1	108,9
Juni	79,8	116,1	107	107,3	111,1	109,1
Juli	86,2	112,8	106,1	106,1	99,3	107,2

VIII. — VERVOERWEZEN.

In de eerste dagen van September werd het geheele transportapparaat in hooge mate ontwricht door de behoeften van de mobilisatie.

VERVOER TE LANDE.

In het spoorwegvervoer van goederen, dat in de eerste dagen aanzienlijk teruggelopen was, kwam weldra een herneming die tot aan het eind van de maand verbeterde. Dit is te verklaren zoowel door de goede bedrijvigheid die in een aantal industrieën blijft heerschen als door de omstandigheid, dat de binnenscheepvaart in hooge mate is belemmerd.

Het reizigersverkeer blijft gering. Een aantal treindiensten werden overigens tijdelijk afgeschaft.

Blijkens de laatste schattingen, zouden de ontvangsten van September ca. 200 miljoen hebben bedragen, of 28 miljoen minder dan in September 1938. De uitgaven zouden 221 miljoen bedragen, incl. de financiële lasten, tegen 225 miljoen in de overeenkomstige maand van het vorige jaar.

Voor de eerste acht maanden zijn de financiële uitkomsten als volgt (vergeleken met de gelijknamige periode van 1938) :

	1938	1939	Vershil
	(In miljoenen franken)		
Verkeersontvangsten.....	1.878,5	1.768,4	+ 89,9
Uitgaven (incl. financiële lasten).....	1.857,8	1.808,4	— 49,4
Financiële uitkomsten.....	— 179,3	— 40,0	— 139,3

Voor het verkeer zijn de uitkomsten voor dezelfde periode :

	1938	1939	Vershil
	(In miljoenen eenheden)		
A. Reiziger-kilometers :			
Gewone en reductiekaartjes .	1.554.953	1.377.260	— 11,5 pCt
Gewone en schoolabonnementen	1.142.567	1.111.962	— 2,7 pCt
Groepen en abonnementen voor 10 en 15 dagen	203.482	196.422	— 3,5 pCt
Werkabonnementen	1.290.545	1.281.351	— 0,7 pCt
TOTAAL...	4.191.547	3.966.995	— 5,4 pCt
B. Ton-kilometers :			
Zware goederen	3.280.509	(1) 3.604.000	+ 9,9 pCt
Lichte goederen.....	73.048	(1) 67.600	— 7,5 pCt

(1) Benaderde cijfers.

Door de mobilisatie werden een groot aantal autovoertuigen opgeëischt, wat zeer hinderend werkte op het wegvervoer en de bestelling in de steden.

De openbare goederentransportondernemingen werden het sterkst getroffen : het aantal opgeëischte voertuigen wordt hier op 50 pCt. geschat.

Het aantal particuliere autovrachtwagens die ter beschikking van het leger zijn gesteld, belooft 27.000, t.t.z. 33 pCt. van het totaal in België.

Voor de autobus-opeischingen toebehoorend aan openbare diensten, was de verhouding nagenoeg dezelfde : op een totaal van 1.300 zijn er ca. 400 voor militaire doeleinden gebruikt.

Een andere oorzaak van de vertraging van het wegvervoer was de tijdelijke schaarschte aan benzine voor particulier gebruik, omstreeks medio-September, gevolgd door een prijsverhoging met fr 0,30 per liter.

ZEEVERVOER EN BINNENSCHIEPVAART.

Als te verwachten was, is de eerste oorlogsmaand voor onze havens uiterst nadeelig uitgevallen. Het gevaar voor de scheepvaart in de Noordzee en de omstandigheid, dat de Britsche en Duitse schepen Antwerpen niet meer aandoen, hebben het havenverkeer belangrijk doen slinken, verkeer dat thans nog in hoofdzaak wordt gedaan met schepen onder Belgische vlag, enkele neutrale schepen en met sommige kleine schepen die goederen vervoeren welke overgeslagen worden uit groote schepen die zich niet tot aan de monding der Schelde wagen.

Dit alles vermindert in hooge mate de tonnenmaat van de statistieken der in September te Antwerpen binnengekomen schepen. Men boekte slechts 258 binnengevaren schepen metende 523.079 ton tegen 1.025 met 2.143.402 ton in September 1938. Voor de eerste negen maanden van het loopend jaar, kwamen 8.461 schepen binnen met 17.382.552 ton tegen 8.756 met 18.016.244 ton in de overeenkomstige maanden van 1938.

Na de gebruikelijke herleiding van de Moorsomtonnenmaat, bekomt men de volgende cijfers :

	SEPTEMBER			EERSTE NEGEN MAANDEN		
	1938	1939	Vershil	1938	1939	Vershil
Schepen	1.025	258	— 767	8.756	8.461	— 295
Tons	1.821.892	444.617	— 1.377.275	15.313.807	14.775.169	— 548.638

Te Rotterdam was de toestand trouwens niet beter : in September kwamen aldaar 357 schepen binnen, metende 568.145 ton tegen 1.340 schepen met 2.091.365 ton in September 1938. Voor de eerste negen maanden kan men de volgende tabel opmaken :

	1938	1939	Vershil
Schepen	10.923	10.293	— 630
Tons	17.603.138	16.742.322	— 860.816

In de haven van Brugge-Zeebrugge is de val even groot : 27 schepen met 45.719 ton, tegen 133 met 165.000 ton.

Zelfde achteruitgang voor Oostende, alwaar slechts 22 schepen binnenliepen met 14.000 ton, tegen 85 met 62.000 ton.

Tegen het eind der maand, kwam eenige verbetering in den toestand. Sommige schepen die de eerste weken door de Britsche controle-diensten der oorlogscontrabande aangehouden waren geweest, konden hun weg voortzetten en hun goederen in de Belgische havens lossen. De herneming die hiervan het gevolg was, blijkt uit de cijfers omtrent de aanwerving in de officieele kantoren. Terwijl in de haven van Antwerpen, omstreeks medio-September, slechts 300 arbeiders aan het werk waren, was dit getal den 25ⁿ der maand tot 1.000 gestegen, cijfer dat evenwel nog zeer laag is; wanneer men bedenkt, dat vóór de huidige gebeurtenissen te Antwerpen dagelijks 2.500 à 3.000 werklieden aangeworven werden.

Het voortgezette ophouden van schepen van onze reederijen in de Duins door de Britsche contrôle, schept een in vele opzichten moeilijken toestand. Niet alleen zijn hiermede de belangen van de reeders geschaad, maar ook de ravitaillering van het land wordt er door bemoeilijkt. Reeds gingen sommige scheepsladingen — met name fruit — verloren. Graanladingen, die reeds twee of drie weken opgehouden worden, loopen groot gevaar beschadigd te zijn.

Anderszins worden door deze vertraging onze gezamenlijke zeediensten met de kolonie ontwricht, terwijl daardoor tevens de ravitaillering van de blanke bevolking in Kongo bedreigd wordt. Tenslotte worden

ook onze maritieme verbindingen met de Noorderlanden verstoord door het praaïen door Duitschers.

Dit alles brengt opnieuw het probleem van onze koopvaardijvloot op het tapijt. Laten wij herinneren dat de Belgische vloot aan het eind van 1938, 96 schepen telde, met enkel een gezamenlijke bruto-tonnenmaat van 266.000 ton of 252.000 ton netto. Het verlies, in September, van de *Alex van Opstal*, metende 5.900 ton, en van de *Suzon*, metende 3.000 ton, in het begin van October, beteekent voor ons dus een gevoelig verlies. Het vraagstuk ligt ter studie zoowel wat betreft den mogelijken aankoop of de bevrachting van vreemde scheepsruimte, als wat betreft den aanbouw van nieuwe schepen.

De binnenscheepvaart werd ook goeddeels lamgelegd door de internationale crisis aan het begin van de maand, maar vanaf medio-September, was een zekere herneming van het binnenverkeer waar te nemen, herneming die geleidelijk is toegenomen.

Thans wordt evenwel meer van den spoorweg gebruik gemaakt, wegens de grootere snelheid.

De noteering der binnenvrachten te Antwerpen werd geschorst en de officieuse noteeringen van de schippers liggen 10 à 15 pCt. lager dan in Augustus, behalve tusschen Antwerpen en Luik waar de noteeringen prijshoudend blijven, wegens de omstandigheid, dat vele schippers geen goederen voor deze vaart aannemen in verband met de moeilijkheden der schéepvaart.

In het internationale verkeer is de binnenscheepvaarterisis zeer scherp. Wegens het gevaar aarzelen de schippers naar Frankrijk of Duitschland te varen, en zij aanvaardden gemakkelijker het vervoer naar Nederland.

Gemeld wordt, dat de Rijnvaart vrij regelmatig is gebleven. In het algemeen konden bevrachtingen worden gesloten voor alle Belgische en Nederlandsche havens, voor zoover beschikbare scheepsruimte kan worden gevonden.

IX. — BUITENLANDSCHE HANDEL.

Voor de eerste acht maanden van het jaar, bedraagt de waarde van de uitvoeren der Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie fr 14.993 millioen, tegen fr 14.001 millioen voor de overeenkomstige periode van 1938. Met deze toeneming van de waarde gaat eveneens gepaard een aangroei der hoeveelheden die van 142.406.000 t in 1938 op 156.251.000 t zijn gaan liggen in 1939.

Deze herneming van onze verscheppingen naar het buitenland, verdeelt zich ongeveer in gelijke mate tusschen de uitvoeren van ruwe of enkel toebereide stoffen en deze van eindproducten. Ze is vooral gevoelig voor de textielproducten waarvan de gezamenlijke uitvoeren met zowat fr 100 millioen toenemen, alsmede voor de metalen en werken van metaal die

met meer dan fr 700 millioen gestegen zijn. De uitvoeren van minerale producten vertoonen een sterke toeneming naar de hoeveelheid, doch zijn in waarde betrekkelijk stabiel gebleven.

Bij den invoer en steeds beoordeeld, naar de resultaten van de eerste acht maanden van het jaar, constateert men, van het eene jaar op het andere, een lichte verhooging der ingevoerde hoeveelheden, doch, in waarde, een aanzienlijken teruggang. Inderdaad, in 1938, bedraagt hij fr 15.585 millioen, waar hij, in 1939, op fr 14.671 millioen gaat liggen, of een teruggang van fr 914 millioen. Dit verschil komt voor meer dan voor fr 400 millioen op rekening van den invoerhandel in voedingswaren, ofschoon deze laatste nagenoeg 10 pCt. aangroei boekt. Wat overblijft ver-

deelt zich ongeveer in gelijke mate over den invoer van ruwe of enkel toebereide stoffen eensdeels, en den invoer van afgewerkte producten, anderdeels.

Voor de eerste acht maanden van het jaar, sluit de handelsbalans van de Economische Unie, met een batig saldo van zoowat *fr* 322 millioen, tegen een tekort van *fr* 1.585 millioen voor de overeenkomstige periode van 1938. Geweten is, dat om de reële handelsbalans van de economische groep (t.t.z. de Unie plus Kongo) te bekomen, dit saldo dient verhoogd met de cijfers van den buitenlandschen handel van Kongo. Voor de eerste acht maanden van het jaar, moet deze gezamenlijke handel een buitengewoon groot winstsaldo ten bate van het land hebben gelaten.

Sedert September, doen zich natuurlijk voor de ontwikkeling van onze commercieele bedrijvigheid, heel nieuwe condities voor. Wegens zijn geographische ligging in het centrum van het conflict, zal het voor België, allesbehalve gemakkelijk zijn er zonder al te veel stoornissen aan te ontsnappen. Men vergeete, trouwens, niet, dat Duitschland, het Britsche Rijk en het Fransche Rijk meer dan 50 pCt. van onzen uitvoerhandel vertegenwoordigen en 44 pCt. van onzen invoerhandel over 1938. Bij deze coëfficiënten zouden de cijfers dienen gevoegd van een zeker aantal andere markten welke de oorlog ons nu gesloten heeft of althans den toegang ervan uitermate heeft bemoeilijkt. Buiten alle andere, zouden deze gegevens volstaan om de vrees te billijken die thans nopens de toekomst van onze handelsbetrekkingen met het buitenland terecht gekoesterd wordt.

Reeds werden zendingen uitgezonden naar het buitenland : naar de Vereenigde Staten, Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitschland, en er werd onderhandeld ten einde een basis te vinden waarop, in verband met de voor het bestaan van het land en zijn economische bedrijvigheid onontbeerlijke voorzieningen, accoorden zouden kunnen worden afgesloten.

We zijn trouwens de meening toegedaan, dat de moeilijkheid niet zoozeer zal liggen in het bekomen van grondstoffen — die overvloedig voorhanden zijn — dan wel in het organiseren van haar regelmatig vervoer naar onze verbruiks- en verwerkingscentra, tegen genoegzaam gunstige voorwaarden. Moeten we ons thans zekere contrôles laten welgevallen met al de bezwaren die ze meebrengen, we koesteren toch de hoop, dat, met den tijd, min of meer bevredigende oplossingen daarvoor zullen worden gevonden.

Blijft nog het probleem onzer afzetgebieden. Ook op dit gebied, moet ons land het oorlogsfeit sterk aanvoelen, gezien de plaats welke de oorlogvoerende landen in de verdeling van onzen exporthandel innemen. Quantitatief en kwalitatief zal het dit feit aanvoelen en het eene aspect is zeker niet minder van belang dan het andere, vooral wanneer men de zaken op min of meer langen afstand gaat beschou-

wen en de mogelijkheid van een conflict dat lang duren zou.

Van het eerste aspect zal het afhangen in hoever onze economie aan het werk zal kunnen blijven. Nu dat de oorlogvoerende landen en al degenen die, noodgedwongen, ter wille van hun veiligheid, zuinig met de nationale hulpbronnen moeten omspringen en het gebruik van dezelfde ondergeschikt moeten maken aan de politieke en vooral aan de budgetaire noodwendigheden, mag worden aangenomen, dat ten minste zekere afzetmarkten allengs en trapsgewijze aan het krimpen zullen gaan. Andere, daarentegen, kunnen wellicht worden behouden, ja, zelfs uitgebreid. Of zou het eenvoudig toeval zijn, dat, in den loop der jongste maanden, onze exporthandel zoo al met eens is gaan hernemen vooral voor de metaal- en textielproducten? Natuurlijk weet niemand of het zoo zal blijven. Alles hangt af van het verder verloop van het conflict en ten slotte van dezès uiteindelijke vorm.

Het tweede aspect zal de richting van onze economie bepalen. En ook van uit dezen hoek, mag terecht eenige vrees worden gekoesterd. Er moet, inderdaad, te allen prijze worden vermeden, dat onze economische bedrijvigheid door de nieuwe uitbreidingsgelegenheden in een straatje zonder einde worde gestuurd. Over de nieuwe wegen moet eerst klaarheid komen. Een moeilijke taak voorwaar wanneer men bedenkt, dat de Europeesche orde opnieuw is gesteld.

Deze beschouwingen, hoe hypothetisch ook, doen ook bij ons de vraag oprijzen, of het, voor onze handelsactiviteit, niet veel beter ware uit te zien naar de markten van buiten-Europeesche landen die, vreemd aan het conflict of er in ieder geval minder door beïnvloed, ook blijkbaar beter gelegen zijn om, over de opportuniteit van deze of gene richting, met meer zekerheid voor te lichten. Dit wil geenszins zeggen, dat men zich van de Europeesche markten moet trachten los te maken.

Feitelijk zou men het ook niet kunnen om meer dan één reden, en inzonderheid om de geografische ligging van het land. Zoo men echter rekening houdt met de rampspoedige gevolgen welke het conflict voor de industriele positie van Europa in de wereld kan brengen — gevolgen waarvan ons de oorlog van 1914-1918 reeds een voorsmaak heeft gegeven — dan mag er nu reeds worden aangenomen, dat, minder door een nieuwe en aanzienlijke verschuiving van het maatstaf voor onze initiatieven kan zijn, noch een betrouwbare toets voor de gepastheid derzelfde. Op een kwart eeuws afstand, worden we eens te meer nog dan voorheen, het oude vasteland een bruikbare zwaartepunt der economische bedrijvigheid over de wereld bedreigd. Houden we dus deze verplaatsing scherp in het oog, trachten wij de diepe beteekenis ervan te doorgronden en de gevolgen na te gaan

welke zij voor onze industriële bedrijvigheid kan hebben, en zien we tegelijkertijd uit naar middelen om onze plaats op de wereldmarkt te behouden.

Op dit oogenblik, is ons daarvoor, de wereldcon-junctuur niet heelemaal ongunstig, voor zoover wij onze grondstoffenvoorziening verzekerd weten. Zeker, heeft het conflict een goed deel van onze handelsrelaties zoo goed als afgesneden, maar aan den anderen kant tal van mededingers min of meer naar den achtergrond verdrongen. Er zijn plaatsen opengekomen. Laten we dus de gelegenheid te baat nemen, doch niet vergeten, dat al te gemakkelijke overwinningen soms ook wel van korten duur zijn.

Van gewichtige beteekenis voor onze handelsbedrij-vigheid, is de hervorming geweest van de wettelijke beschikkingen in zake financieele middelen en de oprichting van den Nationalen Delcredere dienst.

Waar het koninklijk besluit van 31 Augustus 1939, aan genoemden dienst een eigen wettelijk statuut schonk, was ook de bedoeling hem de voor zijn taak onontbeerlijke financieele middelen te verstrekken en hem derwijze in te richten, dat hij aan de noodwen-digheid van zijn functie beantwoordde.

Tot dusver, waren de initiatieven van den Dienst censdeels beperkt door de aanwezigheid van een vast verbintenissenplafond, te weten fr. 1.200 millioen in totaal en fr. 100 millioen per land, behalve afwijking bij koninklijk besluit, en anderdeels door tekort aan liquide middelen van dit lichaam, een fonds voor order, van fr. 10 millioen vermeerderd met de event. ontvangsten, tegenover een totaal aan verbintenissen dat 1 milliard mag te boven gaan. Het besluit van 31 Augustus 1939 schaft dit starre plafond af en ver-

vangt het door een algemeen plafond veranderlijk naar gelang van de financieele middelen waarover de Dienst beschikt : dit plafond werd gelegd op zeven maal het gecumuleerde bedrag van de algemeene reserve van dit lichaam en van een dotatie groot fr. 250 millioen aan obligaties van de 4 pCt. Geünifi-ceerde schuld genomen op de hoofdsom teruggegeven aan de Schatkist door het Bureau tot Vereffening van de Crisiscredietverleeningen krachtens het koninklijk besluit van 27 Juli 1939. Deze dotatie dient in de eerste plaats als credietinstrument door middel van hetwelk de Nationale Delcredere dienst zich voortaan de noodige bedragen zal aanschaffen om zijn verbintenissen event. na te komen.

Het zal wel niet ondienstig zijn hier terloops aan te stippen, dat, zooals het Verslag aan den Koning het onderlijnt, het besluit van 31 Augustus jl. even-min als de wetten van 1921 en van 1932, de juiste grens trekt van het arbeidsveld waarop de Nationale Delcredere dienst zich mag bewegen. Er moet inder-daad aan dit lichaam voldoende bewegingsvrijheid worden gelaten om zijn zending met de gewenschte doelmatigheid te kunnen vervullen. Welnu, deze zen-ding omvat interventies van zeer varieerenden aard en eischt dat nieuwe behoeften onmiddellijk kunnen worden beantwoord door middel van hierbij streng passende formules. Dus werd, voor deze interven-ties, alleen de omlijsting van het kader getrokken : toekenning van garanties tot vermindering van de exportrisico's mits betaling door den uitvoerder van een passende premie. Om dezelfde reden, heeft het besluit de omschrijving weggelaten van de modalitei-ten waaronder garantie wordt gegeven, zooals het zich ook van elke definitie van het delcrederecontract heeft onthouden.

**Vergelijkende handel van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie
gedurende de eerste acht maanden van de jaren 1938 en 1939.**

GROEP	INVOER				UITVOER			
	Waarde (duizenden franken)		Hoeveelheid (metr. centenaren)		Waarde (duizenden franken)		Hoeveelheid (metr. centenaren)	
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
I. Levende dieren	20.887	13.554	69.935	29.199	46.074	42.293	38.748	39.082
II. Voedingsmiddelen en draken.....	3.057.065	2.612.991	23.417.862	25.792.064	736.409	640.302	3.691.540	3.304.988
III. Ruwe of enkel toebereide stoffen.	8.447.073	8.235.416	181.346.063	185.716.546	6.245.350	6.788.985	111.684.072	122.047.826
IV. Eindproducten.....	3.713.940	3.459.265	4.521.608	4.635.614	6.829.188	7.341.236	26.990.676	30.857.222
V. Niet bewerkt goud en zilver, en gouden en zilveren munten ...	346.293	350.115	908	139	143.530	180.210	1.397	2.351
	15.585.258	14.671.341	209.356.376	216.173.562	14.000.557	14.993.026	142.406.433	156.251.469

ECONOMISCHE WETGEVING.

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officieele berichten die voor de algemeene economie van het land een bijzonder belang vertoonen en in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de belangrijkste wetten en besluiten worden in extenso overgenomen. De overige wetteksten worden eenvoudig vermeld, met een verklarende nota.

Ten einde het raadplegen te vergemakkelijken,

zijn deze wetten en besluiten onder de volgende hoofden gerangschikt :

- I. Algemeene economische en sociale wetgeving.
- II. Wetgeving betreffende openbare en private financiën.
- III. Binnenlandsche handelswetgeving.
- IV. Buitenlandsche handelswetgeving.
- V. Nijverheidswetgeving.
- VI. Arbeidswetgeving.
- VII. Internationale wetgeving.

I. — ALGEMEENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING.

Wet van 7 September 1939

waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend (Staatsblad, 8 September 1939, blz. 6142).

Artikel 1. Tot op den dag bij koninklijk besluit bepaald voor het terugbrengen van het leger op voet van vrede, kan de Koning, in noodzakelijke en spoedeisende gevallen, bij in Ministerraad overwogen besluit, wetskrachtige beschikkingen treffen om :

1° De veiligheid en de verdediging van het grondgebied en van het Rijk te waarborgen;

2° De openbare rust te verzekeren;

3° Het krediet te handhaven en de economische en financieele belangen van het land te verdedigen;

4° De volksgezondheid te vrijwaren en in de bevoorrading der bevolking te voorzien;

5° Den regelmatigen gang van het gerecht en van de rechtsmachten, van de bestuursdiensten der provinciën, der gemeenten en der ondergeschikte inrichtingen te verzekeren;

6° De belastingen te innen ten bate van den Staat, op grond van de wetten en tarieven welke er de vestiging en de heffing van regelen;

7° De kredieten openen en de noodige uitgaven verordenen, door buitengewone middelen in de behoeften van de Schatkist voorzien;

8° Alle afwijkingen toelaten van de bepalingen betreffende de inkomsten en de uitgaven van den Staat;

9° De krachtens bovenstaande bepalingen, onder 1° tot 4°, door correctioneële straffen bekrachtigen.

Art. 2. De wet van 4 Augustus 1914 omtrent de dringende door oorlogsgebeurlijkheden noodzakelijk gemaakte maatregelen, is ingetrokken.

Art. 3. Deze wet treedt in werking den dag waarop ze in het *Staatsblad* is bekendgemaakt.

Wet van 7 September 1939

waarbij aan den Koning bijzondere machten worden gegeven voor Congo en Ruanda-Urundi (Staatsblad, 8 September 1939, blz. 6149).

Artikel 1. Tot op den dag, bij koninklijk besluit bepaald voor het terugbrengen van het leger op voet van vrede, in de gevallen van noodzakelijkheid en hoogdringendheid :

1° Kan de Koning bij decreet : a) iederen maatregel treffen welke, krachtens de wet van 18 October 1908 op het Gouvernement van Belgisch-Congo, door een wet moet worden genomen;

b) Beschikken dat de ordonnantiën getroffen krachtens lid 4 van artikel 22 uit voormelde wet van 18 October 1908, bindend blijven tot den dag waarop zij ingetrokken of gewijzigd worden door een ordonnantie, door een decreet of door een wet;

2° Zonder raadpleging van den Kolonialen Raad, voorzien bij artikel 25 van vorengenoemde wet van 18 October 1908, kan de Koning alle decreten nemen.

Art. 2. Deze wet is bindend den dag van haar bekendmaking in het *Staatsblad*.

II. — WETGEVING BETREFFENDE OPENBARE EN PRIVATE FINANCIËN.

Wet van 31 Juli 1939

tot goedkeuring der Overeenkomst gesloten te Brussel, den 17ⁿ December 1938, tusschen België en Nederland, betreffende het regime in België toe te passen op de Nederlandsche scheepshypotheken (Staatsblad, 8 September 1939, blz. 6150).

Eenig artikel. De Overeenkomst gesloten te Brussel, den 17ⁿ December 1938, tusschen België en Nederland betreffende het regime in België toe te passen op de Nederlandsche scheepshypotheken, zal volledige uitwerking hebben.

OVEREENKOMST.

Artikel 1.

De volgens de Nederlandsche wet opgerichte ondernemingen, wier bedrijf bij uitsluiting bestaat in het verstrekken van leeningen verzekerd door sneepshypotheek en die haar bedrijf gedeeltelijk in België uitvoeren, zullen voor zoover ze een bijzondere vergunning van de Belgische Regeering hebben verkregen, onthouden zijn zoowel van de verplichtingen, omschreven in het derde, vierde, vijfde en zesde lid van artikel 38 van het koninklijk besluit n° 225 van 7 Januari 1936, als van de nakoming van de daarmede samenhangende uitvoeringsbepalingen van het koninklijk besluit van 30 Juni 1936.

In den zin van dit artikel worden onder hypothecaire leeningen verstaan de handelingen, verricht door de ondernemingen bedoeld in hoofdstuk I van titel II van bovengenoemd koninklijk besluit n° 225.

Artikel 2.

In afwijking van artikel 39 van het koninklijk besluit n° 225 van 7 Januari 1936 en van artikel 13 van het koninklijk besluit van 30 Juni 1936, zullen de in het eerste lid van het vorig artikel bedoelde ondernemingen niet verplicht zijn hare boeken, rekeningstukken en andere bescheiden ter *fine* van controle in België over te leggen. Niettemin verbinden zij zich, op verzoek van den Belgischen Minister, die de Sociale Voorzorg onder zijn bevoegdheid heeft de met Belgische schuldenaren aangegane overeenkomsten evenals de bijlagen daarvan over te leggen.

Artikel 3.

Het verzoek om vergunning, hetwelk langs diplomatieken weg bij den Belgischen Minister van Openbare Werken zal worden aangehangig gemaakt, moet de in het tweede lid van artikel 35 van het koninklijk besluit n° 225 van 7 Januari 1936 bedoelde uiteenzetting behelzen.

Artikel 4.

De ondernemingen, die bijzondere vergunning hebben bekomen, zullen een gevolmachtigde aanwijzen, die haar zal vertegenwoordigen bij de Belgische Regeering in alles wat betreft de uitvoering van de bovengenoemde koninklijke besluiten en de bepalingen van dit Verdrag.

Artikel 5.

Voor de ondernemingen, die bijzondere vergunning hebben bekomen, zullen de genoemde koninklijke besluiten van 7 Januari 1936 en 30 Juni 1936 blijven gelden, voor alles, waarin niet voorzien wordt door dit Verdrag.

Artikel 6.

Dit Verdrag is opgesteld in de Fransche en in de Nederlandsche taal; beide teksten hebben gelijkelijk rechtskracht.

Het zal worden bekrachtigd en zal in werking treden tien dagen na dien van de uitwisseling der akten van bekrachtiging. De uitwisseling der akten van bekrachtiging zal zoo spoedig mogelijk te 's Gravenhage plaats vinden.

Het Verdrag zal van kracht blijven gedurende tien jaren te rekenen van den dag der inwerkingtreding. Het zal stilzwijgend worden verlengd en zal van kracht blijven tot na afloop van een termijn van dertien maanden, te rekenen van den dag, waarop een der partijen den wensch zal hebben te kennen gegeven de werking van het Verdrag te doen ophouden.

Ter oorkonde waarvan de bovengenoemde Gevolmachtigden dit Verdrag hebben ondertekend en van hun zegels voorzien.

Koninklijk besluit van 17 Augustus 1939.

Wijziging aan de statuten der Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen (Staatsblad, 8 September 1939, blz. 6152).

Artikel 11 en het 8° lid van artikel 17 van de statuten van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen worden dienvolgens vervangen door de teksten hierna :

« Artikel 11. De maatschappij mag obligatiën uitgeven die de haar verschuldigde annuïteiten vertegenwoordigen.

» Zij mag eveneens, door uitgifte van obligatiën of onder ieder anderen vorm, leeningen aangaan tot samenstelling van het noodige bedrijfskapitaal voor de rechtstreeksche exploitatie van de buurtlijnen.

» De vorm en de voorwaarden van de bij de twee vorige leden voorziene leeningen moeten door de regeering goedgekeurd worden. »

« Artikel 17 (8° lid). Hij geeft obligatiën en leeningen uit binnen de bij de statuten vastgestelde perken. »

Koninklijk besluit van 26 Augustus 1939

houdende wijziging van de bevoegdheid van het Begrotingscomité, verlichting van de taak van den Kabinetsraad en regeling van zekere bevoegdheden van den Eerste-Minister en den Minister van Financiën (Staatsblad, 1 September 1939, blz. 5970).

VERSLAG AAN DEN KONING. Sire,

Al heeft het koninklijk besluit van 11 November 1936, houdende opheffing van het Schatkistcomité en overdracht aan het heringericht en verstrekt Begrotingscomité van zekere van zijn bevoegdheden van toezicht op de uitvoering van de Rijksbegroting, de beste uitslagen opgeleverd inzake vermindering van de begrotingslasten en toezicht op de uitvoering van de begroting, toch heeft de ervaring uitgewezen dat de menigvuldigheid van de aan dit organisme voorgelegde zaken zijn werking aanzienlijk verlamden. De rol van dit organisme kan slechts doeltreffend zijn, wanneer zijn leden over den noodigen tijd beschikken om de hen voorgelegde kwesties te bestudeeren en te bespreken vooraleer een beslissing te nemen met volle kennis van zaken. Dit doel kan maar bereikt worden na schifting der kwesties: slechts de belangrijke zaken dienen aan het Begrotingscomité voorgelegd.

Overigens zijn maar al te veel zaken van louter administratief belang onderworpen aan het advies van den Kabinetsraad, hetzij krachtens sommige belangrijke besluiten, hetzij krachtens principiele beslissingen vroeger door den Raad zelf getroffen. De tijd van de in Raad vergaderde Ministers zou maar mogen in beslag genomen worden door kwesties die nauw verband houden met de algemeene regeeringspolitiek of door principeskwesties die de administratie in het algemeen betreffen.

Het oogenblik schijnt gekomen om op dit gebied een dringend gebreken hervorming door te voeren. Immers, het koninklijk besluit van 30 Maart 1939, houdende instelling van een Dienst van algemeen bestuur bij den Eerste-Minister kent aan den nieuwen dienst de bevoegdheid toe om verslag in te brengen bij het hoofd der regeering, omtrent elke voordracht tot stichting, wijziging en afschaffing van betrekkingen of diensten, omtrent elke aanvraag tot aanwerving en omtrent elk voorstel dat verband houdt met de administratieve inrichting.

Krachtens artikel 2 van voormeld besluit, kan de Dienst van algemeen bestuur overgaan tot het instellen van enquêtes in de diensten, die aan zijn onderzoek onderworpen zijn. Bewuste enquêtes geschieden van rechtswege wanneer zijn advies vereischt is overeenkomstig artikel 4 van ditzelfde besluit.

Dienvolgens zal de nieuw gestichte dienst, die in aansluiting met den inspectiedienst van financiën optreedt, een bijzonder doeltreffende hulp verschaffen aan den Eerste-Minister, die met het oog op het onderzoek van de zaken betreffende het Rijkspersoneel en de organisatie der diensten, de beschikking zal hebben over een gecontroleerde documentatie, welke thans niet in het bereik ligt noch van den Kabinetsraad, noch van het Begrotingscomité.

Onder die omstandigheden is het rationeel, den Dienst van algemeen bestuur te bedelen met een maximum van rendement, binnen het bestek van de ministerieele verantwoordelijkheid van het hoofd der regeering.

Thans kan, krachtens artikel 14 van het koninklijk besluit van 11 November 1936, « geen nieuwe dienst, geen nieuwe betrekking zonder toestemming van den Ministerraad tot stand worden gebracht en slechts dan nadat het Begrotingscomité werd gehoord ».

De Dienst van algemeen bestuur welke, zooals hiervoren werd aangestipt, kan overgaan tot enquêtes, ter plaatse, omtrent de aan den Eerste-Minister overgelegde voordrachten en tevens de beschikking heeft over de medehulp der inspecteurs van financiën, schijnt ons zulks een waarborg te bieden dat de raadpleging van den Kabinetsraad zou kunnen vermeden worden, wijl de tusschenkomst van den Eerste-Minister volstaat, om die voordrachten goed te keuren, wanneer zij geen aanleiding geven tot in de begroting niet voorziene uitgaven. De Eerste-Minister kan hier trouwens slechts handelen in overeenstemming met den Minister van Financiën, vermits krachtens de wet van 20 Juli 1921, dezès medeondertekening vereischt is voor elke akte « tot oprichting van definitieve of tijdelijke ambten, ofwel tot herziening der reglementsbepaling betreffende de jaarwedden of uitkeeringen voor het personeel ».

Deze procedure doet geen afbreuk aan de aan het Begrotingscomité, krachtens artikel 3 van het koninklijk besluit van 11 November 1936, toegekende opdracht: onderzoek uit financieel oogpunt van de begrotingsvoorstellen van de verschillende ministerieele departementen; toezicht op de uitvoering van de Rijksbegroting. Meer nog, zij zal de oplossing bespoedigen van al de zaken, welke geen aanleiding geven tot wijziging in de begrotingen, vermits die zaken niet meer zullen moeten voorgelegd worden aan het Begrotingscomité.

Het Begrotingscomité zal slechts nog bevoegd zijn om de voorstellen te onderzoeken omtrent dewelke de Eerste-Minister zijn instemming niet kan betuigen en degene welke gepaard gaan met kredietwijzigingen.

Artikel 1 van het ontwerp van besluit dat wij de eer hebben aan de goedkeuring van Uwe Majesteit te onderwerpen, strekt tot het verwezenlijken van die hervorming.

Het vervangt den huidige tekst van artikel 14 van het koninklijk besluit van 11 November 1936 door twee nieuwe bepalingen, waarvan de eerste een beperkende opsomming geeft van al de kwesties die voortaan aan den Eerste-Minister zullen onderworpen worden en waarvan de tweede (art. 14bis) de macht tot beslissing bepaalt respectievelijk van het Hoofd der Regeering en van het Begrotingscomité.

Een soortgelijke procedure is voorzien, bij artikel 2 van het ontwerp voor den Minister van Financiën, ter zake het verlenen van subsidiën.

Onder het huidige regime hecht « het Begrotingscomité zijn goedkeuring aan de organieke regelen waaraan de toekening van subsidiën en vergoedingen onderworpen is. Slechts met zijn instemming kan van deze regelen afgeweken worden ». (Art. 16 van het koninklijk besluit van 11 November 1936.)

Artikel 2 van het ontwerp behoudt die bepaling ter zake toekennen van subsidiën, terwijl de kwestie der vergoedingen, krachtens artikel 1, tot de bevoegdheid van den Eerste-Minister behoort.

Nochtans, overeenkomstig de nieuwe beschikking zal de Minister van Financiën — en niet meer het Begrotingscomité — beslissen omtrent de subsidievoorstellen, welke niet onder de toepassing vallen van de door bedoeld Comité bepaalde organieke regelen en hij zal zijn beslissing notificeren aan den belanghebbenden Minister, behalve wanneer hij zinnens is de voorstellen af te wijzen of wanneer de goedkeuring er van wijzigingen in de begrotingen ten gevolge heeft. In die beide gevallen zal het dossier tot beslissing aan het Begrotingscomité voorgelegd worden.

Hier weer eens, zal het Begrotingscomité slechts voor een beperkt aantal gevallen tusschenbeide komen.

Ten einde de krachten de bepalingen van artikelen 1 en 2 getroffen besluiten met den noodigen waarborg te omringen, beschikt artikel 3 dat die besluiten de bewilliging van den Eerste-Minister, van den Minister van Financiën of van het Begrotingscomité zullen vermelden. De rekenplichtigen der vastgelegde uitgaven zullen er voor waken dat die instemming wel in de besluiten vermeld weze en zij zullen hun visa weigeren ingeval deze bewilliging niet zou gegeven zijn.

Artikel 4 strekt tot het regelen van de notificatie der beslissingen van het Begrotingscomité omtrent de hem door den Eerste-Minister voorgelegde zaken; die beslissingen zullen den bevoegden Minister medegedeeld worden door den Eerste-Minister of diens afgevaardigde. De Minister van Financiën zal dus al de overige beslissingen van het Begrotingscomité notificeren; de bevoegdheid van dit comité blijft overigens, ter zake voorbereiding van de begrotingswetten, de kredietwetten, enz., volledig gehandhaafd.

Die regeling strekt tot het vermijden van verwarving onder de aan het Begrotingscomité voorgelegde bundels. Al de van den Dienst van Algemeen Bestuur uitgaande en aldaar geklasseerde bundels, dienen er bewaard te blijven. Het is dan ook logisch voor te schrijven dat de ermede verband houdende beslissingen genotificeerd worden onder de handteekening van den Eerste-Minister of diens afgevaardigde.

Artikel 5 beoogt de verlichting van de taak van den Kabinet-raad, wiens tusschenkomst thans voor het vaststellen van de bezoldiging van het tijdelijk personeel, krachtens artikel 3, laatste alinea, van het koninklijk besluit van 16 April 1937, voorzien is.

De nieuwe tekst schrijft voor dat de grondcijfers der bezoldiging van dit personeel zullen vastgesteld worden door het Begrotingscomité en niet meer door den Kabinet-raad.

Artikel 6 beoogt eenzelfde doel. Het maakt voortaan alle aanwerving van Rijkspersoneel ondergeschikt aan een gunstig advies van den Eerste-Minister of van het Begrotingscomité, terwijl thans daartoe een beraadslaging van den Kabinet-raad vereischt is. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 2 van het ontwerp, zal de Eerste-Minister beslissen omtrent de voordrachten tot aanwerving van personeel, indien hij met die voordrachten instemt; hij zal het advies van het Begrotingscomité inwinnen ingeval van verwerping of wijziging aan de begrotingen.

Het is niet ongelegen er aan te herinneren dat, krachtens artikel 2 van het koninklijk besluit van 18 April 1938, dergelijke aanwerving slechts kan geschieden, wanneer onwrikbaar vaststaat :

1° Dat de stichting of het behoud van de betrekking volstrekt onontbeerlijk is;

2° Dat het niet mogelijk is ze toe te vertrouwen aan het in dienst zijnde personeel.

Wat artikel 7 betreft, het strekt tot het beslechten van een met het Rekenhof opgezeten geschil, omtrent de wettelijkheid van door den Eerste-Minister getroffen of te treffen besluiten, of beslissingen krachtens een overdracht van den Kabinet-raad, wanneer, luidens de bewoording van een organiek koninklijk besluit, die besluiten of beslissingen moesten besproken worden in den Kabinet-raad of getroffen met dezes instemming. Onder de organieke besluiten waarin dergelijke bepalingen voorkomen, kunnen vermeld worden, onder meer, het koninklijk besluit van 11 November 1936, tot inrichting van het Begrotingscomité (art. 14), en het koninklijk besluit van 2 October 1937, houdende het statuut van het Rijkspersoneel (art. 116).

Krachtens artikel 7 van dit besluit, worden bekrachtigd, spijs ontstentenis van beraadslaging in den Kabinet-raad, de op de voordracht of naar aanleiding van een beslissing van den Eerste-Minister, optredende namens den Raad, getroffen koninklijke of ministerieele besluiten betreffende het personeel.

Artikel 8 trekt de bepalingen in, die niet overeen te brengen zijn met de voorschriften van bijgaand ontwerp van besluit. Dit is het geval :

1° Voor artikel 16 van het koninklijk besluit van 11 November 1936, naar luid waarvan de voorstellen tot wijziging van de loon-schalen van het Rijkspersoneel samen met het advies van het vast comité van advies inzake wedden aan het Begrotingscomité voorgelegd worden. Krachtens artikel 1 van het ontwerp, zullen die voorstellen voortaan voorgelegd worden aan den Eerste-Minister, die binnen het bestek van zijn bevoegdheid zal beslissen;

2° Voor den laatsten zin van artikel 4 van het koninklijk besluit van 28 Januari 1935, waarbij het toekennen van vervroegde verhoogen alsmede van verhoogen welke het organiek bedrag overschrijden afhankelijk wordt gemaakt van de bewilliging van den Kabinet-raad, wanneer het gaat om personeel van het Departement van Financiën.

Die bepaling was gewettigd door den wensch om te vermijden dat de Minister van Financiën rechter in eigen zaak zou zijn, bij het toekennen van weddeverhoogen, aan het personeel van zijn eigen departement. De verplichte tusschenkomst van den Eerste-Minister of van het Begrotingscomité, voorzien in bijgaand ontwerp, maakt het mogelijk den Kabinet-raad te ontlasten van een toezicht dat, voor al de departementen, zal geschieden door toedoen van den Dienst voor Algemeen Bestuur, onder het gezag van den Eerste-Minister of het Begrotingscomité.

Kortom, het ontwerp van besluit streeft naar vereenvoudiging van de administratieve bedrijvigheid door de afschaffing van louter formeele tusschenkomsten; het beoogt een snellere afhandeling der zaken door het toekennen van de te nemen beslissingen aan het werkelijk bevoegd en volkomen ingelicht overheidslichaam.

De afschaffing van de tusschenkomst van den Kabinet-raad, ter een feitelijk bestaanden toestand. Sedert jaren heeft de Raad, zake personeelskwesties, subsidiën en vergoedingen, bekrachtigt een feitelijk bestaanden toestand. Sedert jaren heeft de Raad, dienomtrent, zijn macht overgedragen op den Eerste-Minister. Daar de Raad ten plicht heeft den tijd zijner vergaderingen aan de vraagstukken van algemeene politiek te besteden, kan hij zich bezwaarlijk wijden aan het onderzoek van de gewone moeilijkheden opgeworpen door de administratieve techniek. De overdracht van den Raad aan den Eerste-Minister heeft ten gevolge gehad door dezen laatste nog eens de dossiers te laten onderzoeken, die hij reeds onderzocht had als lid van het Begrotingscomité.

Het administratief onderzoek van een personeelbundel maakte vijf stadia door : Bestuur der Begroting, Minister van Financiën, Begrotingscomité, Kabinet van den Eerste-Minister, Eerste-Minister.

Dit besluit vereenvoudigt die procedure en herleidt de achter-eenvolgende onderzoeken tot twee of maximum drie : Dienst van Algemeen Bestuur, Eerste-Minister en, in sommige gevallen, Begrotingscomité.

Het ontwerp verzeenlijkt eenzelfde vereenvoudiging in verband met de kwesties die meer speciaal tot de bevoegdheid van den Minister van Financiën behooren.

Hier dient opgemerkt dat de afschaffing van de verplichte bespreking in den Raad, daarom aan een Minister niet het recht ontzegt een bijzondere kwestie, waaraan hij belang hecht, aan den Raad vóór te leggen, noch dat zulks den Raad zou beletten de behandeling uit te lokken van een kwestie, wanneer deze van belang is in verband met de Regeeringspolitiek. Krachtens zijn algemeene bevoegdheid, kan de Raad zich steeds bezig houden met gelijk welke zaak met gouvernementele strekking.

Zoo een ernstig geschil ontstaat tusschen een Minister en het Begrotingscomité is de Raad bevoegd om de oplossing te bezorgen.

De beperking van het aantal aan het Begrotingscomité voor te leggen dossiers heeft ook ten doel aan de procedure voor dit Comité een vlugger verloop te geven. Wanneer dit organisme in beslag wordt genomen door honderden kwesties waarvan het meerendeel slechts van ondergeschikt belang zijn en geen bespreking noodig maken is zijn aandacht verdeeld en tijdt zijn bedrijvigheid aan vertraging.

Dit uit vier Ministers samengesteld college dient zich uitsluitend bezig te houden met vraagstukken die werkelijk van belang zijn : de uitvoering van de begroting en het beperken van de uitgaven binnen het bestek van de door het Parlement goedgekeurde kredieten; voor het overige volstaat, in principe, de controle van den Eerste-Minister of van den Minister van Financiën.

Herzien Ons besluit van 11 November 1936 houdende opheffing van het Schatkistcomité en overdracht aan het heringericht en versterkt Begrotingscomité van zekere van zijn bevoegdheden van toezicht op de uitvoering van de Rijksbegroting; — Herzien het koninklijk besluit van 30 Maart 1939 tot instelling van een dienst van algemeen bestuur bij den Eerste-Minister; — Overwegende dat het van belang is het onderzoek te bespoedigen van de aan het Begrotingscomité voorgelegde zaken, de werkmethodes van dit comité te vereenvoudigen, het aantal der gevallen van tusschenkomst van den Eerste-Minister en den Minister van Financiën te verminderen, de taak van den Kabinet-raad te verlichten en de bevoegdheden van het Bestuur van de Begroting en van den Dienst van Algemeen Bestuur te ordenen; — Gelet op het advies van den Koninklijken Commissaris voor de administratieve wederinrichting; — Op de voordracht van Onze in Raad vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Artikel 14 van Ons besluit van 11 November 1936 is vervangen door navolgende bepalingen :

Artikel 14. Worden aan den Eerste-Minister voorgelegd de voorstellen betreffende :

1° Het stichten, wijzigen of afschaffen van betrekkingen en diensten;

2° De aanvragen tot aanwerving;

3° Het bepalen en het wijzigen van de kaders van al de Rijksdiensten;

4° Het toekennen van vervroegde weddeverhoogen en bevorderingen tot een hooger graad buiten het bestek der kaders;

5° Het wijzigen van de wedde- en loon-schalen, daarin begrepen de bezoldigingsschalen van het tijdelijk personeel;

6° Het toekennen van vergoedingen.

Artikel 14bis. Onverminderd de toepassing van artikel 6 van de wet van 20 Juli 1921, beslist de Eerste-Minister omtrent die voorstellen en notificeert hij zijn beslissing aan den belanghebbenden Minister, behalve :

a) Wanneer hij zinnens is ze af te wijzen;

b) Wanneer de goedkeuring van die voorstellen een wijziging in de begrotingen ten gevolge heeft.

In die beide gevallen, legt hij de zaak voor aan het Begrotingscomité dat beslist.

Art. 2. Artikel 15 van Ons voormeld besluit wordt als volgt vervangen :

Het Begrotingscomité hecht zijn goedkeuring aan de organieke regelen waaraan de toekenning van subsidiën onderworpen is. Slechts met zijn toestemming kan van die regelen afgeweken worden.

De Minister van Financiën beslist omtrent de voorstellen tot subsidiën die niet onder de toepassing vallen van de door het Begrotingscomité bepaalde organieke regelen.

Hij notificeert zijn beslissing aan den belangheb- benden Minister, behalve :

a) Wanneer hij zinnens is de voorstellen af te wijzen;

b) Wanneer de goedkeuring van die voorstellen een wijziging in de begrotingen ten gevolge heeft.

In die beide gevallen legt hij de zaak voor aan het Begrotingscomité dat beslist.

Art. 3. De overeenkomstig de bepalingen van arti- kelen 1 en 2 van dit besluit getroffen besluiten maken melding van de bewilliging van den Eerste-Minister, den Minister van Financiën of het Begrotings- comité.

Art. 4. Artikel 23 van Ons voormeld besluit is, als volgt, aangevuld :

Nochtans worden de beslissingen van het Begroo- tingscomité omtrent de hem krachtens artikel 14bis voorgelegde zaken door den Eerste-Minister of dezes afgevaardigde aan den bevoegden Minister genotifi- ceerd.

Art. 5. De derde alinea van artikel 3 van het koninklijk besluit van 16 April 1937 is als volgt gewij- zigd :

De grondcijfers van de bezoldiging van het tijde- lijk personeel worden, per categorie van betrekkingen of toestanden, vastgelegd door het Begrotings- comité.

Art. 6. Artikel 1 van het koninklijk besluit van 18 April 1938, verleend bij koninklijk besluit van 17 April 1939, is vervangen door navolgende bepa- lingen :

Elke aanwerving van Rijksambtenaren dient het ontwerp uit te maken van een gunstig advies van den Eerste-Minister of van het Begrotingscomité.

Art. 7. Zijn bekrachtiging, niettegenstaande de ontstentenis van een beraadslaging in den Kabinets- raad, de koninklijke en ministerieele besluiten betreffende het personeel, welke op de voordracht of naar aanleiding van een beslissing van den Eerste- Minister, optredende namens den Raad, getroffen werden.

Art. 8. Zijn ingetrokken :

1° Artikel 16 van het koninklijk besluit van 11 November 1936;

2° De laatste zin van artikel 4 van het koninklijk besluit van 28 Januari 1935.

Art. 9. Onze Eerste-Minister en Onze Minister van Financiën zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 2 September 1939

tot uitbreiding van de wetten betreffende het krediet aan de ambachtsbewaterktuiging. (Staatsblad, 13 September 1939, blz. 6377).

VOORDRACHT AAN DEN KONING.

Sire,

Het krediet aan de ambachtsbewaterktuiging, ingesteld bij wet dd. 29 Maart 1929, heeft aan den middenstand van het ambachts- wezen en van de kleinijverheid de grootste diensten bewezen.

Bij de wet dd. 10 Augustus 1933 en het koninklijk besluit dd. 19 October 1934, werd het totaal bedrag van den waarborg van goed verloop van dit krediet, van 15 miljoen in 1933, achtereenvolgens gebracht op 35 en 50 miljoen.

De voortreffelijke werking van het krediet aan de ambachts- bewerktuiging heeft voor gevolg gehad dat op geen enkel oog- blik de Staatswaarborg moest worden aangesproken.

Wat de toekomst betreft, is een geldelijke tuschenkomst van den Staat ook niet te voorzien, om reden, enerzijds, van de ondervinding opgedaan door de samenwerkende vennootschappen en, anderzijds, van de belangrijke reserves door de federalen samengebracht.

In deze voorwaarden, aangezien de moderniseering van de nationale ambachtsbewaterktuiging met rassche schreden vooruit- gaat en het maximum van den waarborg van goed verloop, vast- gesteld door het koninklijk besluit dd. 19 October 1934, bereikt werd, is het noodzakelijk dit maximum te brengen op een bedrag dat beantwoordt aan de noodwendigheden die zich zeker zullen voordoen in het werkgebied der vennootschappen van kre- diet aan de ambachtsbewaterktuiging. Het is wel verstaan dat, zooals in het verleden, ledere federale van deze uitbreiding van waarborg van den Staat slechts zal genieten, in de mate der uitbreiding van haar eigen bedrijvigheid.

Gezien op de wet dd. 1 Mei 1939, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend voor het gezondmaken en in evenwicht brengen van de openbare financiën, het bekomen van gunstiger voorwaarden voor de ontwikkeling van 's lands eco- nomie en het voorzien in andere dringende noodwendigheden; — Gelet, inzonderheid, op artikel 1, IV, litt. b, van deze wet; — Gelet op het koninklijk besluit dd. 19 October 1934, tot uitbrei- ding der wetten betreffende het krediet voor ambachtsmaterieel; — Op de voordracht van Onze in Rade vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Bij wijziging van artikel 1 van het koninklijk besluit dd. 19 October 1934, wordt het geheel bedrag van den waarborg, voorzien bij het eerste artikel van de wet dd. 29 Maart 1929 op den waarborg van goed verloop van het krediet aan de ambachtsbewaterktuiging, gebracht op 75 miljoen frank.

Art. 2. Onze Minister van Financiën en Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand zijn belast, elk wat hem betreft, met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 2 September 1939

tot regeling van de inrichting en werking van het Dotatiefonds voor oorlogspensioenen, ouderdoms- en weduwerenttoeslagen en weezentoeelagen, ingesteld bij koninklijk besluit n° 16 van 22 Juli 1939 (Staatsblad, 17 September 1939, blz. 6468).

Wet van 7 September 1939

tot opening van een bijzonder krediet van 2 milliard frank (Staatsblad, 8 September 1939, blz. 6146).

Artikel 1. Ten einde te voorzien in de uitgaven ten- gevolge van de diverse buitengewone maatregelen die door de internationale gebeurtenissen worden opge- legd, wordt een bijzonder krediet van twee milliard frank (2.000.000.000 frank) geopend.

Art. 2. Dit krediet zal, bij beslissing van den Ministerraad, onder de ministerieele departementen naar hun behoeften worden verdeeld.

Art. 3. In afwijking van artikel 17 van de wet van 15 Mei 1846 op 's Rijks comptabiliteit, zullen de ten laste van dit krediet uit te voeren betalingen mogen geschieden, hetzij door middel van ordonnantiën vrij- gesteld van het voorafgaand visa van het Rekenhof, hetzij door middel van rechtstreeksche mandaten van de thesaurie, hetzij door checks of postgiro's.

De aldus gedane betalingen zullen het voorwerp uit- maken van een bijzondere rekening die later aan het Rekenhof zal worden voorgelegd.

Art. 4. De regeering is ertoe gemachtigd de ten laste van het in het eerste artikel voorziene krediet gedane betalingen door leening te dekken in de mate waarin zij niet door de gewone middelen zouden zijn gedekt.

Zij kan daaraan alle belastingontheffing verbinden.

De Minister van Financiën is ertoe gemachtigd Schatkistbons uit te geven voor het bedrag van de eventueel aan te gane leening. Ze kunnen alle belas- tingtontheffing genieten.

Bovenbedoelde leeningen en Schatkistbons mogen worden uitgegeven, hetzij in België, hetzij in het buitenland, in Belgische of in buitenlandsche munt.

Art. 5. In afwijking van artikel 20 van de wet van 15 Mei 1846, is de Regeering ertoe gemachtigd provisienele voorschotten in te willigen vóór de uitvoering van alle bestelling van werken of leveringen.

Art. 6. Er mag van artikel 21 van de wet van 15 Mei 1846 worden afgeweken voor alle bij dringendheid af te sluiten overeenkomsten.

Art. 7. De titels van de leeningen en de Schatkistbons mogen in afwijking van artikel 16 van de organieke wet van het Rekenhof dd. 29 October 1846 van het visa van het Rekenhof worden vrijgesteld.

Art. 8. De regeering zal bij de Wetgevende Kamers op 15 December 1939 verslag uitbrengen over de toepassing van onderhavige wet.

Art. 9. De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van deze wet die bindend wordt den dag waarop zij in het *Staatsblad* is bekend gemaakt.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het *Staatsblad* bekendgemaakt worde.

Koninklijk besluit van 14 September 1939

den Minister van Financiën machtigende het Regularisatiefonds van de Staatsfondsenmarkt trapsgewijze te liquideeren (Staatsblad, 16 September 1939, blz. 6439).

Gelet op de wet van 7 Juni 1926 houdende instelling van het Fonds voor delging der Staatsschuld; — Gelet op artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935, nr 166, betreffende de conversie van de Staatsfondsen door omruiling; — Op voordracht van Onzen Minister van Financiën; — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De Minister van Financiën wordt ertoe gemachtigd de dotatie van één milliard frank, verleend aan het Regularisatiefonds van de Staatsfondsenmarkt ingesteld bij artikel 24 van koninklijk besluit dd. 11 Mei 1935, nr 166, trapsgewijze te liquideeren.

Art. 2. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit dat bindend wordt den dag waarop het in het *Staatsblad* is bekendgemaakt.

Koninklijk besluit van 16 September 1939

waarbij vastgesteld wordt het bedrag der verzekeringspremie voorzien bij artikel 4 van het koninklijk besluit van 29 Juli 1937 houdende statuten der bijzondere afdeling « oorlogsrisico » der Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisscherij (Staatsblad, 17 September 1939, blz. 6466).

III. — BINNENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Besluit-wet van 9 September 1939

strekken tot het voorkomen en het beteugelen van de misbruiken bij den handel in waren en andere goederen (Staatsblad, 10 September 1939, blz. 6186).

Gezien de wet van 7 September 1939, en inzonderheid de §§ 30, 40 en 90 van artikel 1 van deze wet; — Overwegende dat het noodzakelijk en spoedischend is met het oog op de regelmatige ravitaillering van de bevolking, maatregelen te treffen ter voorkoming van alle speculatie op waren en andere goederen, en ter verzekering van de eerlijkheid bij koop en verkoop; — Op de voordracht van Onze Ministers, die hierover in den Raad beraadslaagd hebben, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Koninklijk besluit van 18 September 1939

de uitgifte toelastend eener derde snede van 3.000.000 frank ter leening 4 pCt. aflosbaar van 1937 (Staatsblad, 29 September 1939, blz. 6693).

Gezien Ons besluit van 26 October 1937, houdende stichting van een aflosbare Koloniale Schuld 4 pCt. 1937; — Gezien Onze besluiten van 27 October 1937 en 25 Juni 1938, waarbij de uitgifte van het eerste en tweede gedeelte van deze leening wordt toegelaten tot beloop van een totaal nominaal kapitaal van 1 milliard 15.502.400 frank; — Gezien de wet van 21 Juni 1939, bevattend de buitengewone begroting van Belgisch-Congo voor het dienstjaar 1939, waarbij een nominaal van 3 miljoen frank Congoleesche renten wordt verleend aan het Koningin Elisabeth Fonds voor geneeskundige hulp aan de inlanders van Belgisch-Congo; — Overwegende dat deze afgifte moet gedaan worden met genot op 1 Januari 1938, op welken datum de door het « Koningin Elisabeth Fonds » gehouden 150 miljoen frank Schatkistbons van Belgisch-Congo geruild werden tegen eenzelfde bedrag van de Koloniale Schuld 4 pCt. 1937, uitgegeven krachtens Ons besluit van 25 Juni 1938; — Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën; — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Er zal, tot beloop van een nominaal kapitaal van 3.000.000 frank, één derde gedeelte obligaties aan toonder van de Aflosbare Koloniale Schuld 4 pCt. 1937, genot met ingang van 1 Januari 1938, worden uitgegeven.

Art. 2. De uit te geven obligaties bedragen 500, 1.000, 5.000, 10.000 en 25.000 frank kapitaal.

Zij worden opgemaakt in den vorm welke voor de andere obligaties der Openbare Schuld van Belgisch-Congo is voorgeschreven.

Zij zijn voorzien van zesmaandelijksche interest-coupons welke bij de agenten van den Staatskassier, den 2ⁿ Januari en den 1ⁿ Juli van elk jaar, betaalbaar zijn, de eerste vervaldag zijnde den 1ⁿ Juli 1938.

De titels van 25.000, 10.000 en 5.000 frank kunnen, zonder kosten, tegen titels van 500 frank, worden geruild.

Art. 3. Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Ministerieel besluit van 20 September 1939

wijzigende dat van 22 November 1938, hetwelk het betalen van den accijns op bier regelt (Staatsblad, 24 September 1939, blz. 6601).

Koninklijk besluit van 27 September 1939

tot verleening van bepaalde vrijstellingen inzake registratie-, zegel-, griffie- en hypotheekrecht (Staatsblad, 28 September 1939, blz. 6666).

Artikel 1. Het is verboden waren of andere goederen te koop aan te bieden of te verkoopen op de nationale markt aan een prijs die hooger is dan de normale prijs.

De Hoven en rechtbanken beoordeelen oppermachtig het abnormaal karakter van den prijs. In dat opzicht, houden ze rekening van den stand der markt en de exploitatiekosten van den handel of de nijverheid, inzonderheid van de kosten van productie, van fabricatie, van tewerkstelling en van vervoer.

Art. 2. De Minister van Economische Zaken en Middenstand kan voor gansch het Rijksg gebied of voor zekere deelen ervan den maximum verkoopprijs, in 't groot of in 't klein, vaststellen van waren en andere goederen die hij specificeert.

De Minister van Economische Zaken en Middenstand kan, bovendien, wanneer de omstandigheden zulks gebiedend eischen, de hoeveelheid reglementeeren die van zekere waren en goederen mag worden aangeschaft, binnen een bepaalden termijn, hetzij door de verdeelers of handelaars, hetzij door de verbruikers.

Art. 3. De voortbrengers, verdeelers of handelaars mogen niet de door den Minister van Economische Zaken en Middenstand gespecificeerde waren of goederen aan den omloop onttrekken, hetzij door ze vrijwillig te laten bederven, hetzij door te weigeren ze te verkoopen overeenkomstig de modaliteiten door den Minister of door zijn afgevaardigde vastgesteld.

Art. 4. Al de officieren van de gerechtelijke politie, alsmede de door Ons aangestelde agenten zijn bevoegd om de inbreuken op het onderhavig besluit en op de besluiten in uitvoering ervan getroffen, vast te stellen; de processen-verbaal hebben rechtskracht tot bewijs van het tegenovergestelde.

Met het oog op de vaststelling van deze inbreuken mogen de officieren en agenten tusschen 9 en 21 uur de lokalen binnentreden, waar de waren en goederen gefabriceerd, opgeslagen of te koop gesteld worden; ze mogen ze zich doen voorleggen, alsmede de boeken, papieren en documenten die tot den handel betrekking hebben.

Ze mogen zelfs buiten de hierboven vastgestelde uren de lokalen binnentreden die open zijn voor het publiek.

Art. 5. Worden gestraft met een gevangenzitting van vijftien dagen tot drie jaar en een boete van honderd tot honderd duizend frank :

a) Hij die de artikels 1 of 3 of de besluiten getroffen krachtens het tweede alinea van het artikel 2 overtreedt;

b) Hij die waren of goederen verkoopt of te koop stelt aan een prijs die hooger is dan de krachtens het eerste alinea van artikel 2 vastgestelde prijzen;

c) Hij die op 't is gelijk welke wijze de vaststelling verhindert of belemmert van de inbreuken of de opzoekingen gedaan met het oog op deze vaststelling, overeenkomstig het artikel 4.

Al de beschikkingen van boek I van het Strafwetboek inbegrepen hoofdstuk VII en het artikel 85, zijn toepasselijk op deze inbreuken. De rechtbank kan bovendien bevelen het vonnis aan te plakken in de door haar aangeduide plaatsen, en het geheel of gedeeltelijk in te lasschen in door haar vastgestelde dagbladen, dit alles op kosten van den veroordeelde.

Art. 6. De in artikel 4 bedoelde officieren en agenten, die een inbreuk vaststellen, mogen beslag leggen op de waren en goederen die het voorwerp uitmaken van deze inbreuk; ze zullen deze die niet kunnen bewaard blijven, onmiddellijk te koop stellen. De procureur des Konings mag bovendien ten allen tijde de procedure bevelen voor de te koopstelling van de waren en goederen waarop beslag is gelegd.

De prijs van deze verkooping zal in de Deposito- en Consignatiekas gestort worden, en, in geval van veroordeeling, zal deze prijs aan den Staat toegekend worden in plaats van de verbeurd verklaring van de waren en goederen.

Art. 7. Ons besluit n° 161 van 6 Mei 1935 is ingetrokken.

Art. 8. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand is belast met de uitvoering van het onderhavig besluit, dat zal vigeeren van af den dag van zijn bekendmaking.

Ministerieel besluit van 19 September 1939

tot vaststelling van den verkoopprijs der inlandsche tarwe (Staatsblad, 20 September 1939, blz. 6508).

De Minister van Economische Zaken en Middenstand, Gezien het koninklijk besluit van 9 September 1939 strekkende tot het voorkomen en het beteugelen van de misbruiken bij den handel in waren en andere goederen; — Gezien inzonderheid artikel 2, alinea 1, van voormeld besluit, gesteld als volgt: « De Minister van Economische Zaken en Middenstand kan voor gansch het Rijksg gebied of voor zekere deelen ervan den maximum verkoopprijs, in 't groot of in 't klein, vaststellen van waren en andere goederen, die hij specificeert »; — Besluit :

Artikel 1. De maximum-prijs der inlandsche broodtarwe, op de hoeve afgehaald, wordt vastgesteld op 135 frank per metrischen centenaar.

Art. 2. De overtredingen van artikel 1 worden opgespoord en gestraft overeenkomstig de artikelen 4, 5 en 6 van het voormeld koninklijk besluit van 9 September 1939.

Art. 3. Dit besluit treedt in werking daags nadat het in het *Staatsblad* is bekendgemaakt.

Ministerieel besluit van 21 September 1939

waarbij de producten aangeduid worden die aan den omloop niet mogen onttrokken worden (Staatsblad, 23 September 1939, blz. 6579).

De Minister van Economische Zaken en Middenstand, Gelet op het koninklijk besluit dd. 9 September 1939 strekkende tot het voorkomen en het beteugelen van de misbruiken bij den handel in waren en andere goederen; — Gelet inzonderheid op artikel 3 van voormeld besluit, gesteld als volgt: « De voortbrengers, verdeelers of handelaars mogen niet de door den Minister van Economische Zaken en Middenstand gespecificeerde waren of goederen aan den omloop onttrekken, hetzij door ze vrijwillig te laten bederven, hetzij door te weigeren ze te verkoopen overeenkomstig de modaliteiten door den Minister of door zijn afgevaardigde vastgesteld »; — Besluit :

Artikel 1. De waren of goederen hierna vermeld mogen niet aan den omloop onttrokken worden door de voortbrengers, verdeelers of handelaars :

Zink onder vorm van erts of van metaal;
Lood onder vorm van erts of van metaal;
Kwikzilver;
Paraffine;
Kaarsvet;
Glycerine;
Lijnzaad;
Lijnolie;
Zeep;
Zout tot de voeding bestemd;
Zout tot industrieel gebruik bestemd;
Suiker;
Rijst;
Reuzel en eetbare vetten;
Looi- en kleurstoffen;
Ruw leder en ruwe vellen;
Gelooide leder en gelooide vellen.

Art. 2. De overtredingen aan de beschikkingen van artikel 1 worden opgespoord en gestraft overeenkomstig de artikelen 4, 5 en 6 van het voormeld koninklijk besluit dd. 9 September 1939.

Art. 3. Het huidig besluit treedt in werking den dag van zijn bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Koninklijk besluit van 21 September 1939

houdende aanduiding der agenten bevoegd om de inbreuken vast te stellen op het koninklijk besluit dd. 9 September 1939, strekkende tot het voorkomen en het beteugelen van de misbruiken bij den handel in waren en andere goederen, en op de wet dd. 30 Juli 1923, omtrent het aanplakken der kleinhandelsprijzen van koopwaren en voedingsmiddelen van aller-eerste noodwendigheid dienende tot de voeding, de kleding, de verwarming en de verlichting, alsook op de besluiten getroffen met het oog op hunne uitvoering (Staatsblad, 23 September 1939, blz. 6578).

Koninklijk besluit van 22 September 1939

waarbij aan den Minister van Economische Zaken en Middenstand en aan den Minister van Ravitailleering macht wordt verleend om, elk wat hem betreft, over te gaan tot de telling van de voorraden van alle waren en het gebruik ervan te reglementeeren (Staatsblad, 23 September 1939, blz. 6579).

Gelet op de wet van 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend: — Herzien Ons besluit van 28 September 1938, waarbij Onze Minister van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw wordt gemachtigd om de telling van de voorraden van alle eet- en koopwaren te bevelen en het gebruik ervan te reglementeeren; — Op de voordracht van Onzen Ministerraad; — Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand en Onze Minister van Ravitailleering kunnen, elk wat hem betreft, bij besluit bekend gemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, de telling van de voorraden van alle eet- en koopwaren bevelen en het gebruik er van reglementeeren.

Art. 2. De in uitvoering van artikel 1 genomen besluiten bepalen voor elke telling de personen die er aan onderworpen zijn, duiden nauwkeurig hun verplichtingen aan en schrijven de toepassingsmodaliteiten en de noodige contrôlemaatregelen voor.

Art. 3. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand en Onze Minister van Ravitailleering duiden, elk wat hem betreft, de natuurlijke- of rechts-personen aan, ermede belast tot de bij artikel 1 bedoelde tellingen over te gaan.

Zij kunnen onder meer beroep doen op de medewerking van den Centralen Dienst voor statistiek, de provincie- en gemeentebesturen en de parastatale instellingen.

Art. 4. Onverminderd de machten van de officieren der gerechtelijke politie, zijn de gendarmen, de ambtenaren en agenten der gemeentepolitie en der handelspolitie, alsook de te dien einde door Onzen Minister van Economische Zaken en Middenstand of door Onzen Minister van Ravitailleering speciaal aangeduide ambtenaren en beampten belast met te waken op de toepassing der bepalingen genomen krachtens dit besluit en de vaststelling van de inbreuken op deze bepalingen.

Zij stellen de inbreuken vast bij processen-verbaal die bewijskracht hebben tot het tegenbewijs is geleverd.

De bovenbedoelde ambtenaren en beampten hebben, te allen tijde, vrijen toegang tot de plaatsen waar de onder contrôle zijnde waren zich bevinden, de voertuigen niet uitgezonderd.

Art. 5. De inbreuken op de bepalingen uitgevaardigd krachtens dit besluit worden gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een boete van 1.000 tot 100.000 frank of met slechts één van deze beide straffen.

Onverminderd strengere straffen voorzien door het Strafwetboek, worden gestraft met dezelfde straffen:

1° Zij die het krachtens artikel 4 van dit besluit uitgeoefend toezicht verhinderen;

2° Zij die weigeren de krachtens ditzelfde artikel gevraagde inlichtingen te verstrekken.

Art. 6. De bij artikel 4 bedoelde ambtenaren en agenten, met uitsluiting van de gendarmen en de agenten der gemeentepolitie, die de hoedanigheid niet hebben van agent der gerechtelijke politie, die een inbreuk vaststellen, mogen de eet- en koopwaren, voorwerpen van deze inbreuk, in beslag nemen; zij zullen deze die niet kunnen worden bewaard onmiddellijk te koop bieden.

De procureur des Konings kan daarenboven, op elk oogenblik van de procedure, het te koop bieden van de in beslag genomen eet- en koopwaren bevelen.

De prijs van deze verkoopen zal worden gestort in de Deposito- en Consignatiekas en, in geval van veroordeeling, zal de toekenning er van aan het Rijk in plaats van de verbeurdverklaring der eet- en koopwaren worden uitgesproken.

Art. 7. Ons vorenbedoeld besluit van 28 September 1938 wordt ingetrokken.

Art. 8. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand en Onze Minister van Ravitailleering zijn, elk wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking treedt den dag van zijn bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Besluit-wet van 23 September 1939

tot reglementeering van het gebruik en den verkoop van inlandsche tarwe (Staatsblad, 24 September 1939, blz. 6591).

Ministerieel besluit van 23 September 1939

genomen in uitvoering van de besluit-wet van 23 September 1939, waarbij het gebruik en de verkoop van inlandsche tarwe worden gereglementeerd (Staatsblad, 24 September 1939, blz. 6592).

Koninklijk besluit van 26 September 1939

houdende bepaling van de hoeveelheden petroleum-, leisteen-, ligniet- en ander gelijksoortige mineraaloliën bestemd om voor het verbruik te worden geleverd (Staatsblad, 29 September 1939, blz. 6692).

IV. — BUITENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 2 Juni 1939

betreffende het *toltarief* (Staatsblad, 1 September 1939, blz. 5981).

Met ingang van 1 September 1939 wordt de bij de wet van 8 Mei 1924 behorende tabel van invoerrechten als volgt gewijzigd :

Nummers van het tarief.	Goederen.
122	Terpentijngeest.
192	Producten der distillatie van koolteer, en alle elders niet genoemde noch begrepen bijproducten of residuën van teer, zooals : phenische zuren en cresols; phenol-, naphthalen-, anthraceenoliën, enz.
193	Producten der distillatie van steenkool of van de bijproducten ervan, zooals lichte oliën, benzols, toluol, xylol, solventnaphtha, regiebenzols, ontvettingsbenzols, zware benzols, enz., welke ofwel 90 pCt. en meer van hun volume tot 200 graden centigraad, ofwel 20 pCt. en meer van hun volume tot 175 graden centigraad, overdistilleeren.
Ex 195	Petroleum, lei- en bruinkoololiën en andere dergelijke minerale oliën :
	a) Ruw, niet geraffineerd, noch gezutverd (1) :
	1. 2. Onveranderd.
	b) Geraffineerde of gezulverde oliën, lichte (petroleum-ether, essences, white spirit), bestemd :
	1. Tot bepaalde nijverheidsdoeleinden.
	2. Tot andere doeleinden.
	c) d) Onveranderd.

Koninklijk besluit van 1 September 1939

betreffende den invoer van zout (Staatsblad, 23 September 1939, blz. 6577).

Het koninklijk besluit van 10 December 1933, tot reglementeering van den invoer van steenzout, saline- en zeezout, wordt ingetrokken.

Wordt in de toekomst onderworpen aan het voor gaandelijk overleggen van een machtiging, de invoer van steenzout, saline- en zeezout (chloornatrium), geschikt tot voedingsdoeleinden (n° 171a van het toltarief).

Koninklijk besluit van 2 September 1939

tot wijziging der koninklijke besluiten van 31 Juli 1935, 19 December 1935, 26 Mei 1936, 19 Juni 1937 en 15 Februari 1939, onder meer betrekking hebbend op de formaliteiten te vervullen bij den invoer van zekere goederen herkomstig uit elk ander Europeesch land dan Duitschland, Bulgarije, Spanje, Estland, Griekenland, Hongarije, Italië, Letland, Roemenië en Joegoslavië (Staatsblad, 16 September 1939, blz. 6428).

Artikel 1. De lijst der goederen, opgesomd in artikel 3 van Ons besluit van 15 Februari 1939 en die onderworpen zijn aan de verplichting van het oorsprongsbewijs, wanneer zij herkomstig zijn uit elk ander land dan Duitschland, Bulgarije, Spanje, Estland, Griekenland, Hongarije, Italië, Letland, Roemenië en Joegoslavië, wordt vervangen door de navolgende lijst :

Ex. 22	Ruwe kalfsvellen.
Ex. 559a	Enkele garens van vlas, of van hennep, ongebleekt.
Ex. 559b	Enkele garens van vlas, gebleekt, roomkleurig of geverfd.
636	Brandhout en ander ruw hout, elders niet genoemd noch begrepen.
650	Houtdraad of gesneden hout voor het vervaardigen van lucifers of stores.
652	Pakkisten, al dan niet gemonteerd, in niet geverfd, noch gekleurd hout, met inbegrip van de planken voor kisten, van minder dan 1m25 lengte en van 25 millimeter dikte.

(1) De toelating tot deze categorie kan ondergeschikt worden aan het voorleggen van een oorsprongsbewijs opgesteld volgens de voorschriften van den Minister van Financiën.

724	Karton op rollen of in bladen, niet gefatsoeneerd noch bewerkt.
725	Karton op rollen of in bladen, gefatsoeneerd.
726	Papier op rollen of in bladen, niet gefatsoeneerd noch bewerkt, wegende meer dan 300 gram per vierkanten meter.
728	Papier op rollen of in bladen, gefatsoeneerd.
729	Stoffeerpapier.
731	Vloekarton en papier, filterkarton en papier, zelfs gesneden en geplooid.
732	Speciaal papier en karton, op rollen, in bladen of in platen.
739	Kartonnen of papieren klossen en buisjes, zelfs geperforeerd, voor spin- en weefnijverheid.
844	Flesschen en fiacons, van gewonen vorm, een inhoud hebbende van meer dan 25 centiliter, zonder 12 liter te overtreffen.
877	IJzer, warm geslagen, getrokken of geplet, elders niet genoemd.
884	Bandijzer of bandstaal.
905	Werktuigen, elders niet genoemd noch begrepen.
1155	Schoeizels uit leder of uit vel, elders niet genoemd noch begrepen, met lederen of rubberzolen.
1157a	Rubberschoeizels : overschoenen.
1157c	Rubberschoeizels niet genoemd.
1173c	Plastische stoffen afgeleid van cellulose (celluloïd, cellulose acetaat, viscose, enz.) : in blokken, platen, buizen, staven.

Art. 2. In de lijst der goederen opgesomd in artikel 4 van Ons besluit van 31 Juli 1935, aangevuld door Onze besluiten van 19 December 1935 en 26 Mei 1936 en gewijzigd door Ons besluit van 19 Juni 1937, welke goederen aan de verplichting van het oorsprongsbewijs onderworpen zijn, wanneer zij herkomstig zijn uit elk ander Europeesch land dan Duitschland, Bulgarije, Spanje, Estland, Griekenland, Hongarije, Italië, Letland, Roemenië en Joegoslavië, wordt de rubriek « 722. — Papierdeeg, aldan niet gebleekt » vervangen door de rubriek « 723. — Papierdeeg ».

Ministerieel besluit van 4 September 1939

waarbij de uit- en doorvoer van zekere goederen afhankelijk wordt gesteld van het voorafgaandelijk overleggen eener speciale machtiging (Staatsblad, 4-5 September 1939, blz. 6061).

Eenig artikel. De uit- en doorvoer van ruwe asbest of asbest in vezels en van werken uit dit product zijn, vanaf 5 September 1939, onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een speciale machtiging uitgereikt door het Departement van Economische Zaken en Middenstand of door zijn afgevaardigden.

Koninklijk besluit van 7 September 1939

betreffende den in-, uit- en doorvoer van zekere goederen (Staatsblad, 8 September 1939, blz. 6157).

Artikel 1. De invoer, de uitvoer of de doorvoer van de hierna vermelde producten wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een speciale machtiging :

Allerlei dierlijke producten.

Art. 2. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand bepaalt, voor elk geval en voor elk product, den datum van tenuitvoerlegging van dit besluit.

Ministerieel besluit van 7 September 1939

waarbij de uit- en doorvoer van zekere goederen afhankelijk wordt gesteld van het voorafgaandelijk overleggen eener speciale machtiging (Staatsblad, 8 September 1939, blz. 6158).

Eenig artikel. De uit- en doorvoer van navermelde producten zijn, vanaf 8 September 1939, onderworpen

aan het voorafgaandelijk overleggen van een speciale machtiging uitgereikt door het Departement van Economische Zaken en Middenstand of door zijn afgevaardigden :

- a) Zeep;
- b) Ruwe of enkel gespleten beenderen;
- c) Hoorn, hoornbeen, afval of snippers van hoorn.

Koninklijk besluit van 9 September 1939.

Invoer van tarwe en derivaten. Schorsing der bijzondere rechten (Staatsblad, 10 September 1939, blz. 6188).

Artikel 1. De heffing van de bijzondere rechten bij de afgifte van machtigingen tot invoer van tarwe en dezer derivaten wordt geschorst tot nadere beschikking.

Ministerieel besluit van 15 September 1939

waarbij de doorvoer van enkele goederen afhankelijk wordt gesteld van het voorafgaandelijk overleggen eener speciale machtiging (Staatsblad, 16 September 1939, blz. 6446).

Vanaf 16 September, de doorvoer van granen in korrels en hunne nevenproducten (n^{rs} 51 en 58 van het toltarief) wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een speciale machtiging uitgereikt door het Departement van Economische Zaken en Middenstand of door zijn afgevaardigden.

Koninklijk besluit van 18 September 1939

betreffende den in-, uit- en doorvoer van zekere goederen (Staatsblad, 18-19 September 1939, blz. 6486).

Artikel 1. Ons voornoemd besluit dd. 23 Augustus 1939, wordt ingetrokken.

Art. 2. De in-, uit- of doorvoer van de hiernavermelde producten wordt onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een speciale machtiging :

Levende, versche of bevroren visschen, schaal- en weekdieren;
Versche groenten en moesvruchten;
Versche of gedroogde vruchten;
Was van allen aard en werken uit was;
Ruwe asbest of asbest in vezels en werken uit asbest;
Mica en werken uit mica;
Natuurlijk kalkfosphaat;
Ruwe diamant;
Metaalslakken, ijzerschuim en andere afvalproducten van hoogovens;
Kurk en werken uit kurk;
Alcoholische dranken: bier, wijn, likeuren, brandewijn, enz.;
Onbewerkte en bewerkte tabak;
Alle dierlijke, plantaardige, minerale of kunstmatige textielstoffen, alsmede alle werken uit deze stoffen;
Alle werken uit caoutchouc;
Gasmaskers van allen aard en hun losse stukken;
Brandweermaterieel: de motorpompen, de emmerpompen, de brandblusstoestellen van allen aard, de persslangen en de slangpijpen, enz.;
Flesschen met zuurstof en met samengeperste lucht; antiblaartrekkende kleederen; sirenen met een kracht van 1 HP. en meer.

Art. 3. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand bepaalt, voor elk geval en voor elk product, den datum van tenuitvoerlegging van dit besluit.

Ministerieel besluit van 18 September 1939

waarbij de uit- en doorvoer van zekere goederen afhankelijk wordt gesteld van het voorafgaandelijk overleggen eener speciale machtiging (Staatsblad, 18-19 September 1939, blz. 6487).

De Minister van Economische Zaken en Middenstand,

Gelet op de koninklijke besluiten dd. 25, 28 en 30 Augustus 1939, en 7 en 18 September 1939, waarbij de in-, uit- of doorvoer van zekere producten onderworpen wordt aan het voorafgaandelijk overleggen van een speciale machtiging; — Herzien Onze besluiten dd. 25, 28 en 30 Augustus 1939 en 4, 7 en 15 September 1939, waarbij de uit- en doorvoer van zekere goederen afhankelijk wordt gesteld van het voorafgaandelijk overleggen eener speciale machtiging; — Op de voordracht van den Secretaris-Generaal van het Departement, — Besluit :

Artikel 1. Onze voornoemde besluiten dd. 25, 28 en 30 Augustus 1939 en 4, 7 en 15 September 1939, worden ingetrokken.

Art. 2. De uit- en doorvoer van navermelde producten worden, vanaf 19 September 1939, onderworpen aan het voorafgaandelijk overleggen van een speciale machtiging uitgereikt door het Departement van Economische Zaken en Middenstand of door zijn afgevaardigden :

Levende dieren van het runder- (nr 1), geiten- (nr 1b), schapen- (nr 1c), varken- (nr 1d) en paardenras (nr 1f);
Levend en gedood pluimgedierte (nr 5);
Vleesch voortkomend van dieren van het runder-, geiten-, schapen-, varkens- en paardenras en eetbare afval van deze dieren (nr 2);
Levende, versche of bevroren visschen, schaal- en weekdieren (nr 6);
Natuurlijke reuzel (nr 16a) en kunstreuzel (nr 245b);
Versche, gezouten of drooge darmen (nr 47);
Vleesch- en vischpreparaten (nrs 210, 212 tot 215, 217 tot 219);
Alle soorten room en melk (nrs 8 en 244);
Versche boter, ingelegde of in doozen (nr 9);
Kaas (nr 10);
Margarine (nr 245a) en andere bereide eetbare vetten (nr 245c);
Eieren van pluimvee (nr 12);
Eieren en eierdoelers, gedroogde, gekorrelde of gepulveriseerde (nr 246);
Granen in korrels en hun nevenproducten (nrs 51 tot 58);
Brood en scheepsbesluit (nr 205) alsmede alle andere preparaten met meel of zetmeel (nrs 202 tot 204, 206 tot 208);
Cacao in boonen (nr 62a);
Preparaten met cacao (nrs 220 tot 223);
Natuurlijke koffie of kunstkoffie, alsmede niet gealcoholiseerde extracten of essences van koffie (nrs 63, 248 en 249);
Gebrande cichorei en gebrande cichoreisurrogaten (nr 247), bitterpeelen (nr 130);
Aardappelen (nr 70);
Groentenmeel (nr 232);
Versche groenten en moesvruchten (nrs 66 tot 69 en 71);
Gedroogde groenten (nr 72) en ingelegde groenten en moesvruchten (nrs 233 en 234);
Versche of gedroogde vruchten (nrs 73 tot 99);
Konfijten, geelen, moezen, deegen en verdichte sappen van vruchten (nr 227);
Suiker, melassen en preparaten met suiker (nrs 235 tot 243);
Brouwerij- en stokerijgist (nr 255);
Alcoholische dranken: bier, wijn, likeuren, brandewijn, enz. (nrs 258 tot 268);
Onbewerkte en bewerkte tabak (nrs 277 en 278);
Plantaardige of dierlijke oliën en vetten (nrs 14 tot 20, 116, 117, ex 458);
Was van allen aard en werken uit was (nrs 13, 115, 200 en 453, 454, ex 455, ex 456);
Voeder, stroo en kaf, alsmede alle afval van de voedingsnijverheid (koecken, draf, vleeschmeel, vischmeel, samengestelde veevoerders, enz.) (nrs 128, 271 tot 276);
Oliehoudende zaden en vruchten (nr 105);
Zout (nr 171);
Natuurlijke kalkfosphaat (nr ex 167);
Scheikundige meststoffen (nrs 168 en 169, 385 tot 395);
Ruwe of gemalen kurk (nrs 135, 686 en 687);
Ruwe of enkel gespleten beenderen (nr 38), hoorn, hoornbeen, afval en snippers van hoorn (nr 39);
Mica en werken uit mica (nrs 166 en 787);
Ruwe diamant (nr ex 180);
Caseïne (nr 379);
Wol (nr 25) en fijne haren (nr 26a); hennep (nr 109); katoen (nr 110); jute (nr 111); vlas (nr 112); Chineesch gras (nr 113); niet genoemde weefbare stoffen (nr 114);
Garens van wol (nrs 512 tot 514); garens van katoen (nrs 534 tot 539); garens van vlas, garens van hennep en garens van Chineesch gras (nrs 559 en ex 563); garens van jute (nrs 560 en ex 563b); garens van Abacca (Manilla hennep), enz. (nr 562); garens van kunstzijde (nrs 496 en 497);
Weefsels van jute (nr 574);
Zakken in jute ledig uitgevoerd (ex nrs 630 en ex 1215b);
Ruwe asbest of asbest in vezels (nr 165); werken uit asbest (nrs 801 tot 804);
Machines om het vlas te zwingelen en te brakelen (nr ex 1041);
Ruwe en bereide vellen (nrs 22, 460 tot 470);
Looistoffen (namelijk nrs 141, 400, 401);
Werken uit leder (nrs 471 tot 474, 478 tot 480, 482 tot 488, 489/2, 1153, ex 1154, 1155, ex 1158);
Caoutchouc, guttapercha, balata, en dergelijke ruwe producten en bladen of krippen uit deze stoffen (nrs 120a en b, ex 700, 701);
Werken uit caoutchouc (nrs 699 tot 721 en 1157);
Luchtbanden en banden uit caoutchouc, ter uitzondering van de banden voor kinderrijtuigen en voor speelgoed (ex nr 704);
Timmer- en meubelhout, in hun schors of niet gezaagd, enz. (nr 633);
Mijnhout, staken steunpalen, enz. (nr 634);
Gezaagd hout, elders niet genoemd (nr 638);
Dwarsliggers voor spoorwegen (nr 639);
Gezaagd hout, enz. (nr 640);
Brij van hout (nr 723b);
Zeep (nr 457);
Kopersulfaat (nr 321c);
Chloorkalk (nr 315e);

Pharmaceutische producten; bereide geneesmiddelen, gedoseerde bereidingen en pharmaceutische specialiteiten (nr 362); serums en entstoffen (nr 381); pharmaceutische watten van katoen (nr 578a1); geneeskundige- en heilkundige apparaten en toestellen (nrs 1118b en c, ex 1089);

Olieën bruikbaar als stookmiddel of als smeerstof (met inbegrip van het isoctane en het tetraethyllood); ruwe petroleum, producten van de distillatie van ruwe petroleum en van steenkoolteer (namelijk nrs 117, 190 tot 197, 354, ex 458);

Ersen (nr 182);

Metaalslakken, ijzerschuim en andere afvalproducten van hoogovens (nr 183);

Niet-ijzerhoudende ruwe metalen (nrs ex 865a, ex 866a, ex 935, ex 960, ex 968, ex 975, ex 982, ex 991);

Ruw gietijzer (nr 867b); ferro-metallische legeringen (nrs 867a, ex 935);

Ijzerschroot, bestaande uit alle fabricage afval, alle nieuwe, gebroken of doorgeknipte stukken, enz., alle gebruikte voorwerpen. Zoo zijn namelijk:

1o Fabricage-afval, zoals afval bij snijden of draaien;

2o Afval van « bloems », ruwbearbeide « billetes », « largets », staven, profielijzers, platen, « large-plats »;

3o De zichtbaar versleten spoorstaven, welke ook vorm of gewicht ervan wezen, alsmede de rails welke, na licht gebruik, gekromd werden of gebogen, of tot naalden of koppelstukken vervormd; laschplaten en onderlegplaten, versleten;

4o Gebruikte bouten, slotschroeven, krammen, die verwrongen of krom getrokken zijn of waarvan de schroefdraad onzuiver is;

5o Locomotieven die, daar zij door eigen middelen zich niet meer kunnen voortbewegen, als voor verder gebruik ongeschikt moeten beschouwd worden;

6o De losse stukken van locomotieven en spoorwagens, vaststaande of verplaatsbare machines (drijfstanen, raderstellen, assen, rookpijpen, enz.) welke voor herstelling naar het buitenland gezonden worden of althans, algemeen gesproken, in den staat waarin zij verkeerden niet meer kunnen dienen;

7o De geheele of doorgesneden versleten banden, van wielen van rollend spoorwegmaterieel;

8o De baarden van spijkers (afval van de vervaardiging van nagels);

9o De platen van boutwerk (afval van de vervaardiging van boutmoeren, welke gewoonlijk den vorm hebben van kleine cilindfers);

10o Versleten veeren en veerbladen, van rijtuigen van alle soort. Niet-ijzerhoudend schroot (nrs ex 865a, ex 866a, ex 935, ex 960, ex 968, ex 975, ex 982, ex 991);

Vrachtauto's en hun aangangwagens (nrs 1100b, ex 1091); autotractors en hun aangangwagens (nrs ex 1028, 1100c, ex 1091);

Losse stukken van automobielvoertuigen (nr 1100quater), van rijwielen en motorrijwielen (nrs 1096 tot 1099);

Electrische accumulators en hun wisselstukken (namelijk nrs 1077, ex 1082, ex 1084, ex 1089);

Gasmaskers van allen aard (ex nr 1064);

Losse stukken van gasmaskers (ex nr 1074);

Brandweermaterieel van allen aard, namelijk:

De motorpompen (ex nr 1025);

De emmerpompen (ex nr 1064);

De brandblusstoestellen (namelijk ex nr 1064, ex nr 1101b);

De perslangen (nr 600);

De slangpijpen (ex nr 1074);

Flesschen met vloeibare of gasachtige zuurstof (nr 289);

Flesschen met samengeperste lucht vloeibaar of gasachtig (ex nr 298);

Anti-blaartrekkende kleedoren;

Sirenen met een kracht van 1 PK. en meer (ex nr 1064, ex nr 1089);

Oorlogswapens, -ammunitie en -materieel; losse stukken van deze wapens, ammunitie en materieel; alle springstoffen, poeder en ontploffers; alle stoffen dienende tot het vervaardigen van springstoffen, poeder en ontploffers, alsmede tot het vervaardigen van oorlogsamunitie; machines en toestellen dienende tot het vervaardigen van oorlogsmaterieel. Vallen namelijk onder de

« Wapens, enz. » hiervoor vermeld:

Geweren en karabijnen, met getrokken loop (ex nrs 1149a, ex 1149b);

Loopen van deze geweren (ex nrs 1151a, ex 1151c);

Bajonetten, sabels en lanssen (ex nr 1147);

Machienegeweren (ex nr 1152); snelvuurgeweren en -pistolen (ex nr 1149a);

Loopen van machienegeweren (ex nr 1152);

Loopen van snelvuurgeweren en -pistolen (ex nrs 1151a, ex 1151c);

Zelflaadrevolvers en -pistolen waarvan het kaliber 7,5 mm: te boven gaat (ex nr 1149d4 en d5);

Granaten, bommen, torpedo's en mijnen, al dan niet geladen, benevens de toestellen om ze weg te werpen of te doen ontploffen;

Ammunitie en stuwelingen voor de wapens die voorafgaan;

Strijdwagens (ex nr 1152);

Gepantserde voertuigen (ex nr 1100a) en gepantserde treinen (ex nr 1032);

Allerhande pantserwerk;

Al dan niet gemonteerde luchtschepen, zwaarder dan de lucht (ex nr 1103);

Al dan niet gemonteerde luchtschepen, lichter dan de lucht (ex nr 1102);

Motoren, schroeven, geraamten, rompen, staartvlakken en landingstoestellen van deze luchtschepen (ex nrs 1102, ex 1103), alsmede hun schietkoepeis (ex nr 1152);

Valschermen (ex nr 1064);

Motorrijwielen (nr 1094);

Telegrafische en telefonische toestellen (nr 1088);

Radiotelegrafische en radiotelefonische toestellen (nr 1088bis);

Telegrafische en telefonische draden en kabels (ex nr 1080);

Prikkeldraad (nr 911);

Oorlogspoeder (ex nr 1198);

Springstoffen (nrs 1199, 1200, 1204);

Ontploffers (nr 1201);

Aceton (nr 363);

Salpeterzuur (nr 307g);

Picrinezuur (nr ex 307a);

Sulfosalpeterzuur (nr ex 307g);

Zwavelzuur (nr 307m);

Ethylalcohol (ex nr 266);

Aluminium in poeder of in krullen (ex nrs 991, 434a);

Benzeen en benzol (ex nr 193);

Zwavelbichloruur (nr 315p);

Chloor (nr 290);

Arsenchloruur (ex nr 315q);

Geraffineerd chloorpotaasium (nr 315n);

Natriumchloraat en -perchloraat en kaliumchloraat en -perchloraat (nrs 316b en c);

Ruwe glycerine (nr 20) of geraffineerde glycerine (nr 384c);

Katoenlinters (afval van ruw katoen) (ex nr 110c);

Geraffineerd ammoniumnitraat (ex nr 384h);

Loodnitraat (nr 333);

Geraffineerd kaliumnitraat (nr 334);

Geraffineerd natriumnitraat (ex nr 344c);

Oleums (nr 307m2B);

Ammoniumperchloraat (nr 316a);

Phenol (ex nr 192);

Zwavel (nr 170);

Koolstoftrichloruur (nr 384f);

Toluene of toluol (ex nr 193).

Koninklijk besluit van 25 September 1939

ter wijziging van het koninklijk besluit dd. 26 December 1938, betreffende de heffing van speciale rechten bij de aflevering der invoervergunningen van zekere producten (Staatsblad, 27 September 1939, blz. 6656).

Artikel 1. De speciale rechten op de suiker (nrs 235b en 235c van het toltarief), voorzien bij Ons voornoemd besluit dd. 26 December 1938, zijn niet verschuldigd, voor zoover deze suiker uit Belgisch-Congo of uit de door den Belgischen Staat in Afrika beheerde gebieden herkomstig is en zij, langs rechtstreekschen weg, zonder ontlading of overlading vanaf haar inschepping in een Afrikaansche haven, ingevoerd wordt.

Deze ontheffing is slechts toepasselijk op de hoeveelheden suiker die bij toepassing van artikel van de wet dd. 24 November 1937, door Onzen Minister van Financiën werden vastgesteld, voor het loopende seizoen, vanaf 15 Maart 1939 tot heden.

V. — NIJVERHEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 23 Augustus 1939.

Oprichting van een Dienst voor de zeevisscherij (Staatsblad, 17 September 1939, blz. 6466).

Artikel 1. Bij het Beheer van het Zeewezen wordt een Dienst voor de zeevisscherij opgericht, met zetel te Oostende.

Art. 1. De bevoegdheden van dezen dienst omvatten:
Het toezicht over de zeevisscherij;
De rationalisering der visscherijnijverheid;
Het indienen van studiën en voorstellen betreffende de zeevisscherij;

Alle mobilisatiemaatregelen;

De medewerking aan de uitvoeringsmaatregelen der contingentteering en toezicht over het personeel van den Centralen Dienst voor contingenten en vergunningen, met deze uitvoering belast;

De toepassing der sociale wetten op de zeevisscherij;

Het toezicht der gemeenschappelijke kas;

Het toezicht van het visscherijonderwijs;

De medewerking aan den vakraad;

De benutting der visscherijstatistieken;

De benutting van het zeewetenschappelijk onderzoek.

Art. 3. De waterschouten verleen hun medewerking aan den Dienst voor de zeevisscherij en de Minister mag tijdelijke afgevaardigden belasten met bijzondere werken voor voornoemden dienst.

Koninklijk besluit van 12 September 1939

houdende aanvaarding van een verzoekschrift ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit dd. 13 Januari 1935, dat toelating verleent tot het oprichten van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling (Staatsblad, 16 September 1939, blz. 6442).

Gelet op het koninklijk besluit dd. 13 Januari 1935, getroffen krachtens de machten aan den Koning toegekend bij de wet dd. 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld bij deze dd. 7 December van hetzelfde jaar, met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering der openbare lasten, waarbij toelating wordt verleend tot het oprichten van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling; — Gelet op het verzoekschrift ingediend den 10 December 1938 door de samenwerkende vennootschap « Union des Tréfileries et Clouteries belges », waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te Brussel, Montoyerstraat, n° 48, strekkende tot het uitbreiden tot al de belanghebbenden van haar bedrijfstak, en voor een tijdperk gaande tot 31 December 1941, van de door haar leden vrijwillig opgenomen verplichtingen betreffende de voortbrenging der in artikel 1 aangeduide producten der draad- en nagelnijverheid, te weten: — 1° Verbod om bijkomende fabrieken op te richten of de bestaande uit te breiden; — 2° Bepanking der jaarlijksche productie op 60 pCt. van het op 1 December 1938 bestaande productievermogen; — Gelet op het bericht, verschenen in het Belgisch Staatsblad dd. 25 December 1938, houdende de korte samenvatting van gemeld verzoekschrift en het bericht dat elke belanghebbende ervan kon kennis nemen en afschrift bekomen op het Departement van Economische Zaken en Middenstand; — Gelet op de verzetschriften binnen den wettelijken termijn betee-kend; — Gelet op de beslissing der betrokken partijen het geschil niet aan een scheidsgerecht te onderwerpen; — Gelet op artikel 5 van voornoemd koninklijk besluit n° 62 dd. 13 Januari 1935, bij toepassing waarvan het geschil aan het advies van den Raad voor Economische Geschillen werd onderworpen; — Gelet op het gunstig advies door den Raad voor Economische Geschillen op 11 Juli 1939 uitgebracht; — Overwegende dat de vóór vermelden raad regelmatig ingestelde rechtspleging het mogelijk heeft gemaakt de werkelijkheid van de volgende feiten vast te stellen: — Dat in de met rechtspersoonlijkheid bekleede verzoekende groepeerling, op enkele zeer zeldzame uitzonderingen na, de nijveraars vereenigd zijn die machiendraad benuttigen voor de fabricatie der in onderstaand artikel 1 vermelde producten; — Dat de leden van voormelde groepeerling, vóór het indienen van het verzoekschrift, de verplichtingen waarvan deze de uitbreiding vraagt, hebben aangegaan; — Dat de betrokken nijverheid, wier levenskracht in groote mate afhankelijk is van haar uitvoermogelijkheden, over een zeer overvloedige uitrusting beschikt en dat zij, niettegenstaande de aangenomen maatregelen, maar een tamelijk klein gedeelte kan verkoopen der producten die zij in staat zou zijn voort te brengen; dat men er belang bij heeft het gevaar van dezen toestand niet te verhoogen; — Dat de leden der verzoekende groepeerling, zoo op nationaal als op internationaal gebied, een organisatie naar den wensch van den wetgever en naar den geest van het koninklijk besluit n° 62, dd. 13 Januari 1935, hebben tot stand gebracht; — Dat geen enkel kritiek over de toegepaste prijzen werd geuit; dat deze trouwens afhankelijk zijn van den bestaanden invoer en dat, bovendien, de regering gewapend is om eventueele misbruiken te keer te gaan, vermits het koninklijk besluit houdende aanvaarding van het verzoekschrift steeds kan worden ingetrokken; — Overwegende, dienvolgens, dat de voorgestelde reglementering niet vaan aard is om schade te berokkenen aan de belangen der verbruikers; dat zij er, integendeel, toe strekt stabiele prijzen te behouden door het verhinderen van nieuwe verhoogen der kostprijzen, welke het gevolg zouden zijn van het ongeordend vestigen van nieuwe installaties in een reeds overvloedig uitgeruste markt; — Overwegende dat de voor ieder voortbrenger voorgestelde jaarlijksche productiebeperking op 60 pCt. van de productiecapaciteit van het geheel zijner op den referentiedatum gevestigde en werkvaardige installaties er op gericht is de mogelijkheid van een werkelijke concurrentie onder producenten in stand te houden, een buitengewone bestelling te kunnen beantwoorden of zich onmiddellijk te kunnen aanpassen aan een verbeterden economischen toestand en, voornamelijk, een levensminimum te verzekeren aan de kleine producenten; — Overwegende dat, van het standpunt uit van het algemeen belang de voorgestelde reglementering niet van aard is om een hinderpaal te stellen op den weg van een vooruitgang der betrokken nijverheid, daar zij alleen bedoeld is tot reglementering van de voort te brengen hoeveelheid producten en niet derzelver hoedanigheid, welke alle producenten tot eigen belang op een hoog peil hoeven te behouden; — Overwegende dat zij het ontstaan in ons land niet verhindert van een bedrijfstak die er nog niet bestaat; — Overwegende dat de debatten ten overstaan van den Raad voor Economische Geschillen hebben uitgewezen: — 1° Dat de uitbreiding der voorgestane reglementering niet moet beperkt worden tot den duur der door de leden van de verzoekende groepeerling opgenomen verplichtingen, maar wel tot 31 December 1940; — 2° Dat onder de benaming « getrokken stalen draad » men enkel den draad uit gewoon staal moet begrijpen, met uitsluiting van de draden uit speciaal staal vervaardigd (art. 2 van onderhavig besluit); — 3° Dat onder de benaming « getrokken roestvrije draad » men enkel de draden moet begrijpen roestvrij gemaakt door bekleeding of door het aanbrengen van een beschermende bedekking, met uitsluiting der draden vervaardigd uit staal dat in de massa roestvrij is (art. 3 van onderhavig besluit); — 4° Dat de onder reeksen 3 en volgende van artikel 1 van dit besluit bedoelde producten moeten begrepen worden als afgeleide uit de producten voorzien onder reeks 1 en

reeks 2, zooals zij onder 2° en 3° hierboven werden bepaald (art. 4 van onderhavig besluit); — Overwegende dat de gevraagde uitbreiding noodig is en het algemeen belang dient; — Op voordracht van Onzen Minister van Economische Zaken en Middenstand, — Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. Moeten, voor de toepassing van onderhavig besluit, als producten der draad- en nagelnijverheid worden aangezien:

Reeks 1.

Getrokken stalen draad van hoogstens 13 mm. doorsnede in rollen of van 12 mm. in staven van alle doorsnede, profielen en hoedanigheid tot 100 kg. weerstandsvermogen per mm² verdeeld in 4 reeksen:

- 1° Tot n° 15 BWG;
- 2° Van n° 16 tot 22 BWG;
- 3° Van n° 23 tot 26 BWG;
- 4° N° 27 BWG en dunner.

Deze draden mogen in rollen, in rechte bundels met of zonder gesp of op spoelen afgeleverd worden.

Reeks 2.

Machiendraad en gegalvaniseerde, met lood beslagen, gechromeerde, roestvrije getrokken draad, van alle doorsnede, tot 100 kg. weerstandsvermogen per mm² in rollen of op spoelen, in rechte bundels met of zonder gesp en verdeeld in vier reeksen:

- 1° Tot n° 15 BWG;
- 2° Van n° 16 tot 22 BWG;
- 3° Van n° 23 tot 26 BWG;
- 4° N° 27 BWG en dunner.

Reeks 3.

a) Prikkelraad al of niet gegalvaniseerd of gevernist, zonder aanduiding van weerstandsvermogen, uitgezonderd de Motto-prikkelraad (brevet Bekaert);
b) Kabelgarenstrengen en « Cloth Lines Wire » van alle soorten en van alle doorsnede, inbegrepen ook de « twisted wire ».

Reeks 4.

Punten en spijkers waaronder over het algemeen dienen gerekend alle artikelen gefabriceerd door middel van de machines tot vervaardiging van draadnagelen, van nagelen uit draad of uit plaatijzer en van schoenspijkers, in alle metalen en onder meer:

- a) Draadnagelen van alle vorm en afmeting zonder of met één of twee koppen, enz.;
 - b) Tapijtspijkertjes, toom- en zadelspijkertjes uit plaatijzer, laars-, lei- en plafonneernagelen, klinkbouts, tapijtspijkertjes met kleine koppen, ook Zweedsche genaamd, enz.;
 - c) Tapijtspijkertjes en toom- en zadelspijkertjes uit draad, tapijtspijkertjes met kleine koppen uit draad, vierkantige bouten, enz.;
 - d) Schoenspijkers van allen vorm en aard van stift of kop;
 - e) « Felt nails » (vervaardigd op reduceermachines);
 - f) Krammen en krammetjes met één of twee punten, wielspaken voor kinderkoetjes, tangentiale spaken vervaardigd op machines dienende tot de fabricatie van punten en verkocht zonder schroefdraad.
- Al deze producten van reeks 4 mogen ook geleverd worden gegalvaniseerd, vertind, overtrokken met messing, verkoperd, vernikkeld, met lood beslagen, gechromeerd, verlaakt of gevernist, gecementeerd, enz.

Reeks 5.

- a) Traliewerk met eenvoudige wringing;
- b) Traliewerk met drievoudige wringing.

Reeks 6.

Veeeren voor meubelen en bedden, uit niet geharden draad, met enkelen en dubbelen kegel, af of niet verkoperd, gegalvaniseerd, verlakt, geëmailleerd, of voorzien van gelijk welken overtrek, uitgezonderd de veeeren in gehard staal.

Reeks 7.

Vertinden draad, in rollen, op spoelen of in rechte staven van alle doorsnede en hoedanigheid tot 100 kg. weerstandvermogen per mm² in vier reeksen :

- 1° Tot n^r 15 BWG;
- 2° Van n^r 16 tot 22 BWG;
- 3° Van n^r 23 tot 26 BWG;
- 4° N^r 27 BWG en dunner.

Art. 2. Onder de benaming getrokken stalen draad dient begrepen de draad uit gewoon staal, met uitsluiting van de draden uit speciaal staal, 't is te zeggen uit staal met een hooger gehalte dan hierna bepaald aan het een of ander der volgende elementen:

Manganesium	1,00 pCt.
Silicium	1,00 —
Nikkel	1,00 —
Kobalt	0,15 —
Titanium	0,15 —
Tungsteen	0,30 —
Molybdeen	0,15 —
Vanadium	0,15 —
Koper	0,70 —
Chroom	0,70 —
Zirconium	0,10 —
Columbium	0,10 —
Aluminium	0,10 —
Tantalium	0,10 —

of in staal met een globaal gehalte hooger dan 0,75 pCt. aan de voornoemde elementen, uitgezonderd wat betreft het magnesium, het silicium en het nikkel.

Art. 3. Onder de benaming roestvrije walsdraad en roestvrije getrokken draad dienen begrepen de draden uit staal roestvrij gemaakt door bekleding of door het aanbrengen van een beschermende bedekking, met uitsluiting der draden vervaardigd uit staal roestvrij in zijn massa.

Art. 4. De onder reeksen 3 en volgende van artikel één bedoelde producten dienen worden begrepen als afgeleid uit de producten onder reeks 1 en reeks 2 van het zelfde artikel en zooals deze bij artikels 2 en 3 worden bepaald.

Art. 5. Het is ieder voortbrenger der bij artikel één vermelde producten der draad- en nagelnijverheid verboden deze jaarlijks in een grootere verhouding te produceeren dan 60 pCt. van het productievermogen zijner op 1 December 1938, als referentiedatum genomen, gevestigde en werkvaardige installaties.

Art. 6. Moeten als op voormelden referentiedatum gevestigde en werkvaardige installaties worden aangezien deze die een volledig, homogeen, volkomen gemonteerd en werkvaardig geheel omvatten van toestellen en van materieel dienend tot de fabricatie der onder toepassing van onderhavig besluit vallende producten der draad- en nagelnijverheid.

Art. 7. Het productievermogen der installaties zal als volgt worden bepaald :

Voor de producten onder reeks 1, door het normaal gemiddelde jaarlijksch productievermogen der draad-

trekbanken met één of meerdere passen en gevoegd met walsdraad.

Voor de producten onder reeks 2, door het normaal gemiddeld jaarlijksch productievermogen der galvanisatietreinen.

Voor de producten onder reeksen 3, 4, 5 en 6, door het normaal gemiddeld jaarlijksch productievermogen der onderscheiden machines dienend tot de fabricatie der producten door elk dezer reeksen bedoeld.

Voor de producten onder reeks 7, door het normaal gemiddeld jaarlijksch productievermogen der vertinningtreinen.

Wanneer eenzelfde producent terzelfdertijd de producten onder reeks 1 en deze onder een of meerdere andere reeksen voortbrengt, zal zijn productievermogen uitsluitelijk bepaald worden op grond van zijn productievermogen in reeks 1, tenzij hij producten van andere reeksen voortbrengt bij middel van grondstoffen welke niet van zijn eigen installaties afkomstig zijn. In dit laatste geval zal er rekening gehouden worden met zijn productievermogen in deze andere reeksen, in de mate waarin hij daar producten aanwendt die niet van eigen fabricatie zijn.

Art. 8. Ieder producent der bij artikel één bedoelde producten der draad- en nagelnijverheid moet, binnen de maand van de publicatie van onderhavig besluit, aan het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand doen toekomen :

1° Een lijst waarop vermeld staan het aantal zijner machines en zijner galvanisatie- en vertinningtreinen, dienend tot de fabricatie der bij artikel één voorziene producten, hun karakteristieken en hun productievermogen, berekend zooals voorzien bij artikel 7;

2° Een gedetailleerden inventaris van de stocks van de onder onderhavig besluit vallende producten der draad- en nagelnijverheid, die op den referentiedatum in zijn bezit waren en die alsdan niet verkocht waren.

Art. 9. Ieder onder toepassing van onderhavig besluit vallend producent moet een door den afgevaardigde van Onzen Minister van Economische Zaken en Middenstand genummerd, gearafeerd en voor gezien geteekend register houden.

De producent moet in dit register, dag voor dag en in volgorde der datums, zonder schrappingen, tusschenruimten of overschrijvingen, den aard en het gewicht der gefabriceerde producten aantekenen.

Hij moet er eveneens in vermelden de periode gedurende dewelke zijn installaties gebeurlijk hebben stilgelegen.

Dit register zal, zonder evenwel te worden verplaatst, aan de ambtenaren die met het toezicht en de contrôle gelast zijn, moeten voorgelegd worden.

De producenten moeten aan Onzen Minister van Economische Zaken en Middenstand, binnen de vijf eerste dagen van iedere maand, een, in dubbel exemplaar gestelden staat van de cijfers en de in voormeld register opgeteekende aanwijzingen, laten geworden.

Art. 10. Het is verboden productiemiddelen bestemd tot de fabricatie van artikelen der draad- en nagelnijverheid, vallende onder toepassing van onderhavig besluit die, naar den zin van bovenstaand artikel 6, niet bestonden op datum van 1 December 1938, als referentiedatum genomen, te installeren of in werking te stellen.

Dit verbod raakt niet de vervanging van de gedeclasseerd of buiten gebruik gesteld materieel door nieuw materieel in zoover dit niet voor gevolg heeft de productiecapaciteit, berekend naar de gegevens van bovenstaand artikel 7, te verhoogen.

Anderzijds, zal ieder producent nieuwe uitvindingen mogen aanwenden of nieuwe fabricatieprocédés in werking stellen, zonder nochtans de bij artikel 7 gestelde en naar deszelfs beschikkingen berekende productiebeperking te mogen overtreffen.

Iedere wijziging, omvorming of vervanging van productiemiddelen, dient binnen de veertien dagen ter kennis gebracht van Onzen Minister van Economische Zaken en Middenstand.

Art. 11. Geen enkel nieuw bedrijf voor de fabricatie van de producten voorzien bij artikel één zal mogen gevestigd of in werking gesteld worden, dan na voorafgaandelijk Onze speciale toelating te hebben bekomen, onafgezien de toelatingen vereischt krachtens de vigeerende wetten en reglementen.

Art. 12. Het toezicht op de toepassing van onderhavig besluit en de vaststelling van de inbreuken op deszelfs beschikkingen worden geregeld overeenkomstig de beschikkingen van artikel 21 van het koninklijk besluit dd. 13 Januari 1935.

Art. 13. De inbreuken op de beschikkingen van dit besluit worden gestraft overeenkomstig de beschikkingen van de artikelen 22, 23, 24 en 25 van het hooger- vermeld koninklijk besluit dd. 13 Januari 1935.

Art. 14. Dit besluit zal vigeeren van op den dag zijner bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*; zijn duur wordt beperkt tot op 31 December 1940.

Art. 15. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand is belast met de uitvoering van dit besluit.

Ministerieel besluit van 22 September 1939

op de bereiding van tarwemeel (Staatsblad, 24 September 1939, blz. 6590).

Besluit-wet van 23 September 1939

betreffende de uitbreiding van sommige teelten (Staatsblad, 24 September 1939, blz. 6593).

Gezien de wet van 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend, inzonderheid de §§ 40 en 90 van artikel 1 dezer wet; — Op de voordracht van Onze Ministers, die hierover in den Raad beraadslaagd hebben, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Voor het teeltjaar 1939-1940, zullen de oppervlakten, besteed aan de teelten van tarwe, rogge, suikerbieten en aardappelen, in elk bedrijf, verplichtend uitgebreid worden, overeenkomstig de aanwijzingen van de volgende tabel :

Teelt.	Streken.	Minimum uitbreidingsvoet.	Verwijzingsjaar.
Tarwe	{ Leemstreek } { Polders } { Condroz }	50 %	1937-1938
Rogge	Kempen	40 %	1937-1938
Suikerbieten	Leemstreek	20 %	1938
Aardappelen	{ Kempen } { Ardennen }	30 %	1939
	{ Leemstreek } { Vlaamsche zandstreek .. }	10 %	1939

In de streken waar, voor een bepaalde teelt, de vorenstaande tabel geen uitbreidingsvoet vaststelt, zullen de met tarwe, rogge, suikerbieten en aardappelen bebouwde oppervlakten, gedurende het teeltjaar 1939-1940, minstens gelijk zijn aan die van de verwijzingsjaren.

Art. 2. Op de door Onzen Minister van Landbouw te bepalen voorwaarden kunnen vrijstellingen van de in artikel 1 voorziene verplichtingen verleend worden aan bedrijfshoofden die in de volstrekte onmogelijkheid zouden zijn ze na te komen. Rekening houdend met de vrijstellingen en met de sedert de verwijzingsjaren aan den landbouw onttrokken uitbatingen zal, in elke gemeente, een compenseerende verdeling vastgesteld worden onder de niet vrijgestelde landbouwers ten einde, voor de gansche gemeente, de uitbreiding of het behoud te bekomen van de krachtens artikel 1 opgelegde oppervlakte. Onze Minister van Landbouw bepaalt de modaliteiten van dit omslagstelsel. Hij stelt, insgelijks, de grenzen vast van de in artikel 1 aangewezen landbouwstreken, alsmede alle andere toepassingsmodaliteiten van dit besluit.

Art. 3. De overtredingen van de bepalingen van dit besluit en van de voor zijn uitvoering getroffen besluiten worden gestraft met een gevangenzitting van acht dagen tot drie maanden en een geldboete van 100 tot 1.000 frank of enkel met een dezer straffen.

Al de beschikkingen van boek I van het Strafwetboek, inbegrepen hoofdstuk VII en artikel 85, zijn toepasselijk op deze inbreuken.

Al de officieren van gerechtelijke politie, alsmede de door Onzen Minister van Landbouw aangestelde agenten zijn bevoegd om de inbreuken op dit besluit en op de voor zijn uitvoering getroffen besluiten vast te stellen; hunne processen-verbaal hebben rechtskracht tot aan het tegenbewijs. Met het oog op de vaststelling van deze inbreuken mogen de officieren en agenten tusschen 9 en 21 uur op de landbouwbedrijven komen en rondgaan, zich alle nuttige documenten doen voorleggen en alle nuttige onderzoeken instellen.

Art. 4. Onze Minister van Landbouw is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking treedt den dag waarop het in het *Staatsblad* word bekend-gemaakt.

VI. — ARBEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 31 Augustus 1939.

Tewerkstelling van de werklozen door de openbare machten.

Uitvoering van artikel 2 van het koninklijk besluit dd. 30 Maart 1936 (Staatsblad, 7 September 1939, blz. 6084).

De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en de Minister van Binnenlandsche Zaken,

Gelet op artikel 2 van het koninklijk besluit dd. 30 Maart 1936, houdende inrichting van de tewerkstelling der werklozen door de openbare machten; — Gelet op het advies van het Hoofdbestuur van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid, — Besluiten :

Artikel 1. Kunnen de bij dit besluit voorziene voordeelen genieten :

1° De provincies die meer dan 25 opcentimes op de hoofdsom van de gesplitste inkomstenbelasting innen;

2° De gemeenten die meer dan 50 derzelfde opcentimes innen;

3° De commissies van openbaren onderstand in vorenvermelde gemeenten.

Art. 2, § 1. De provincies, gemeenten en commissies van openbaren onderstand die de bij het vorig artikel bepaalde voorwaarden vervullen en werkloozen willen aanwerven voor het uitvoeren van bij artikel 1 van vorenvermeld koninklijk besluit dd. 30 Maart 1936 bedoelde werken, dienen bij den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid een aanvraag in, met verschaffing van de volgende inlichtingen :

1° Aard van de werken;

2° Waarschijnlijke duur van de werken;

3° Bedrag van het voorzien minimum-dagloon (ten minste gelijk aan het bij de jongste loonschaal voor soortgelijke werken voorziene minimum in uitvoering van artikel 24 van het koninklijk besluit dd. 31 Mei 1933, tot wijziging van het regime der onvrijwillige werkloosheid, door de Commissie van reclamaties van de plaats waar de werken worden uitgevoerd, vastgesteld);

4° Getal aan te werven werkloozen;

5° Getal door de gemeente of door de provincie geïnde opcentimes op de hoofdsom van de gesplitste inkomstenbelasting;

6° Op de begroting uitgetrokken krediet, waarop de uitgaven voor de uitvoering zullen aangerekend worden.

§ 2. Wat de gemeenten betreft, zal de Nationale Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid beslissen na inwinning van het advies van den gouverneur of van den arrondissementscommissaris, naar gelang het gaat om een al of niet ontvoogde gemeente.

Het besluit van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid moet binnen de veertien dagen betekend worden aan het bestuur dat de aanvraag heeft ingediend.

§ 3. Is het besluit van den Nationalen Dienst gunstig, dan wordt het terzelfdertijd betekend aan het gewestelijk bureau binnen welks district de werken moeten uitgevoerd worden. Dat bureau wijst onverwijld de geheel werklooze verzekerden aan, aan wie de beschikbare werkgelegenheid zal aangeboden worden. Die werkloozen worden eerst gekozen onder degenen die in de gemeente wonen waar de werken zijn uit te voeren en daarna onder degenen die in de omliggende gemeenten wonen. In voorkomend geval mogen werkloozen aangeworven worden in een naburige gemeente die van een ander gewestelijk bureau afhangt. De belanghebbenden worden allereerst gekozen met inachtneming van hun geschiktheid tot het uit te voeren werk en daarna met inachtneming van den duur van hun werkloosheid, met voorkeur voor degenen die het langst werkloos zijn.

§ 4. Wanneer de voor de uitvoering van de werken voorziene duur langer is dan twee weken, worden de eerst aan den arbeid gestelde werkloozen in de mate van het mogelijke, van de derde week af, door anderen vervangen, en zoo verder om de twee weken.

Art. 3. Voor de onder vorenstaande voorwaarden toegelaten werken, zal de Nationale Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid in het aan elken werklooze uitgekeerde werkloon tegemoetkomen voor 15 frank in de gemeenten van de eerste categorie, fr 14,50 in de gemeenten van de tweede categorie, fr 13,50 in de gemeenten van de derde categorie, fr 12,50 in de gemeenten van de vierde categorie, en fr 11,50 in de gemeenten van de vijfde categorie.

Art. 4. De onder die voorwaarden weer aan den arbeid geplaatste werkloozen zullen door bemiddeling van hun werkloozenkas van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid een tegemoetkoming blijven ontvangen gelijk aan die welke hun krachtens de wet van 4 Augustus 1930 op de gezinsvergoedingen zou uitgekeerd worden.

Art. 5. In afwijking van de bepalingen van artikel 2, mag de tusschenkomst van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid per telefoon gevraagd en onmiddellijk verkregen worden wanneer de werken niet langer dan drie dagen zullen duren of bij hoogdringendheid moeten uitgevoerd worden, bij voorbeeld in geval van overstrooming of van sneeuwstorting. In dergelijk geval worden de werkloozen, door tusschenkomst van de bevoegde gewestelijke bureau's dadelijk ter beschikking van de belanghebbende besturen gesteld. Het telefoongesprek moet binnen de acht en veertig uren van beide kanten schriftelijk bevestigd worden.

Art. 6. De bepalingen van artikelen 7, 8 en 9 van vorenvermeld koninklijk besluit van 30 Maart 1936 gelden voor de bij het onderhavig besluit geregelde tewerkstelling van de werkloozen.

Koninklijk besluit van 2 September 1939

betreffende de herscholing van de werkloozen in de steenkolenindustrie (Staatsblad, 10 September 1939, blz. 6329).

Herzien Ons besluit van 25 Mei 1936 houdende inrichting van de openbare en kosteloze arbeidsbemiddeling voor werknemers; — Herzien Ons besluit van 16 Januari 1939 betreffende de verplichte herscholing van de werkloozen; — Overwegende dat het effectief van in de steenkolenmijnen werkzame vreemde arbeiders buitengewoon is toegenomen en er maatregelen dienen getroffen om een grooter aantal belgische arbeiders in de steenkolenindustrie terug te werk te stellen; — Gelet op het advies van het hoofdbestuur van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid; — Op de voordracht van Onzen Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid mag, binnen de perken en onder de voorwaarden, die het onder de goedkeuring van den Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en van den Minister van Financiën vaststelt, een gedeelte van het krediet, dat tot het uitkeeren van de werkloozenvergoedingen en tegemoetkomingen bestemd is, aanwenden om aan de werkgevers van de steenkolenindustrie, die ondersteunde volledig-werkloozen, met het oog op hun herscholing in vermelde industrie, in dienst nemen, subsidies te verlenen.

Art. 2. De op de subsidies gerechtigde werkgevers zijn er toe gehouden aan de werkloozen, onder de bij dit besluit voorziene voorwaarden in dienst genomen, een normale bezoldiging te verlenen, die minstens gelijk is aan het minimum salaris betaald aan de arbeiders die tot dezelfde beroeps categorie behooren.

Art. 3. De subsidies zullen voor ieder in dienst genomen werklooze worden verleend, onder voorbehoud van hetgeen bij artikel 4 van dit besluit wordt bepaald.

Zij zullen per volbrachten werkdag worden toegestaan en het gemiddeld bedrag van de dagelijksche werkloozenvergoeding niet mogen overschrijden noch tijdens meer dan zes en dertig volbrachte werkdagen worden toegekend.

Art. 4. Om met de subsidies te kunnen worden begunstigd moet de werkgever minstens vijf werkloozen onder de bij dit besluit voorziene voorwaarden in dienst nemen en er zich ten opzichte van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid toe verbinden de in dienst genomen werkloozen tijdens minstens twee en zeventig achtereenvolgende dagen te werk te stellen.

Afwijkingen van dit artikel zullen in het door het bestuurscomité van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid op te maken reglement, overeenkomstig artikel 1, kunnen voorzien worden.

Art. 5. De te herscholen werkloozen zullen, overeenkomstig de bepalingen van Ons bovenvermeld besluit van 16 Januari 1939, worden aangeduid. De bij artikel 3 van hetzelfde besluit voorziene straffen kunnen, in voorkomend geval, op hen worden toegepast.

Art. 6. Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 2 September 1939

tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 December 1938 betreffende de uitbreiding van de kindertoelagen tot de werkgevers en tot de niet-loontrekkende arbeiders (Staatsblad, 11-12 September 1939, blz. 6350).

Koninklijk besluit van 2 September 1939

betreffende het loonboekje der diamantarbeiders (Staatsblad, 21 September 1939, blz. 6532).

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Voor Inhoudstafel, zie op de laatste bladzijde van het Tijdschrift.)

BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË.

Bron : Ministerie van Binnenlandsche Zaken — Centrale Dienst voor de Statistiek.

TIJDVAK	Geboorten	Sterfgevallen	Geboorte-overschot	BINNEN- EN BUITENLANDSCHE TREK		Bevolking op het einde van het jaar	Aantal huwelijken
				Immigratie	Emigratie		
1934.....	131.736	96.851	24.885	15.994	18.486	8.275.552	62.692
1935.....	126.304	102.132	24.172	16.397	16.240	8.299.940	63.160
1936.....	125.511	101.595	23.916	17.655	13.510	8.330.959	64.749
1937.....	125.495	104.163	21.332	22.185	14.199	8.361.220	63.435
1938.....	130.604	108.682	21.922	14.491	16.110	8.386.553	61.402
1938 Zeven eerste maanden.....	77.609	66.643	10.966				34.670
1939 Zeven eerste maanden.....	77.525	73.636	4.889				33.375
1938 December.....	10.692	9.974	718				4.839
1939 Januari.....	11.029	10.590	439				3.358
Februari.....	10.658	13.189	- 2.531 *				4.380
Maart.....	11.688	14.001	- 2.313 *				2.257
April.....	11.192	10.164	1.028				7.209
Mei.....	11.259	9.285	1.974				6.085
Juni.....	10.594	8.579	2.615				4.609
Juli.....	11.105	7.828	3.377				5.477

(*) Overschot der sterfgevallen op de geboorten.

GELDMARKT.

I. — DISCONTOVOET EN RENTESTAND VOOR BELEENINGEN (in %).

TIJDVAK	OFFICIEEL RENTETARIEF VAN DE NATIONALE BANK			PARTICULIER DISCONTO	CALL MONEY	PROLONGATIERENTE (bij de Caisse Gén. de Rep. et de Dépôts)		PROLONGATIERENTE op Belgische fondsen ter Beurs van Brussel genoteerd (gemidd. jaarrente).			
	Disconto		Voorschotten en beleeningen op Belgische overheidsfondsen			Handelspapier	in de markt	Contantwaarden	Termijnwaarden	Eerste helft van de maand	Tweede helft van de maand
	Geaccepteerde wissels en warranten (2)	Niet-geaccepteerde wissels en promessen (2)									
Jaargemiddelden :											
1937.....	2,—	2,50	3,—	1,157	0,552	5,50	4,63	—	—		
1938.....	2,61	3,20	3,70	2,386	0,760	5,82	4,96	—	4,57		
Maandgemiddelden (1) :											
1938 Juli.....	3,—	3,50	4,—	3,12	1,102	6,—	5,—	4,72	4,49		
Augustus.....	3,—	3,50	4,—	2,889	0,885	6,—	5,—	5,03	4,88		
September.....	3,—	3,50	4,—	3,255	1,038	6,—	5,—	7,60	—		
October.....	2,92 (4)	3,50	4,—	3,—	0,865	6,—	5,—	4,38	3,36		
November.....	2,50	3,50	4,—	2,008	0,518	6,—	5,—	4,40	4,02		
December.....	2,50	3,50	4,—	2,213	0,50	6,—	5,—	3,66	4,—		
1939 Januari.....	2,50	3,50	4,—	2,—	0,50	6,—	5,—	3,52	4,07		
Februari.....	2,50	3,50	4,—	1,98	0,52	6,—	5,—	4,42	3,64		
Maart.....	2,50	3,50	4,—	3,28	1,06	6,—	5,—	4,—	4,79		
April.....	3,28 (5)	4,28 (5)	4,78 (5)	4,28	2,125	6,—	5,—	8,53	15,48		
Mei.....	3,37	4,37	4,87	3,99	2,203	6,87	5,87	6,87	5,16		
Juni.....	3,—	4,—	4,50	2,704	1,38	6,—	5,—	4,24	3,39		
Juli.....	2,58 (6)	3,58 (6)	4,08 (6)	2,297	1,142	6,—	5,—	3,33	3,65		
Augustus.....	2,50	3,50	4,—	2,242	1,026	6,—	5,—	4,11	—		
September.....	2,50	3,50	4,—	3,222	1,4013	6,—	6,—	—	—		
Weekcijfers :											
1939 September 4.....	2,50	3,50	4,—	3,125	1,375	6,—	6,—	—	—		
11.....	2,50	3,50	4,—	3,250	1,375	6,—	6,—	—	—		
18.....	2,50	3,50	4,—	—	1,375	6,—	6,—	—	—		
25.....	2,50	3,50	4,—	—	1,375	6,—	6,—	—	—		

(1) Prolongatierente bij de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts » : rente per eind van de maand; overige gegevens : maandgemiddelden.

(2) Tot en met 26 October 1938, gold het disconto voor accepten eveneens voor de bij een bank gedomicilieerde niet-geaccepteerde wissels. Vanaf dezen datum geldt voor hen het disconto voor niet-geaccepteerde wissels. Sedert 2 Januari 1939, worden alle wissels getrokken ter gelegenheid van verkoopen op afbetaling tegen het maximum-tarief verdisconteerd.

(3) Van 1 tot 9 Mei, respectievelijk
 Van 10 tot 29 Mei,
 Vanaf 30 Mei,

(4) Van 1 tot 28 October : 3 %; van 27 October tot 16 April 1939 : 2,5 %.

(5) Van 17 April tot 10 Mei,
 Vanaf 11 Mei,

(6) Vanaf 6 Juli,

II. — RENTEVOET DER AANBESTEDINGEN VAN SCHATKISTCERTIFICATEN EN BONDS
OP KORTEN TERMIJN (in %).

3

TIJDVAK	STAAT (Certificaten op 3 maanden)		KOLONIE (1) (3 maanden)		HERDISCONTEERING- EN WAARBORGINSTITUUT.				Regie der Telegrafen en der Telefonen (Kasbons op 3 maanden)
	van	tot	van	tot	2 maanden		3 maanden		
					van	tot	van	tot	
Jaarcijfers (uiterste rentevoeten) :									
1937.....	0,45	1,905	0,485	1,—	0,40	1,375	0,485	1,75	—
1938.....	1,316	2,81	3,—	3,25	1,375	1,75	1,625	1,70	—
Maandcijfers (uiterste rentevoeten) :									
1938 Juli.....	2,25	2,75	—	—	—	—	—	—	—
Augustus.....	2,75	2,81	3,—	3,25	—	—	—	—	—
September.....	2,69	2,75	—	—	—	—	—	—	—
October.....	2,18	2,6875	—	—	—	—	—	—	—
November.....	1,61	2,02	—	—	—	—	—	—	—
December.....	1,56	1,81	—	—	1,65	1,75	1,70	1,875	—
1939 Januari.....	1,51	1,67	—	—	—	—	1,53	1,625	1,96
Februari.....	1,48	1,54	—	—	—	—	—	—	—
Maart.....	1,91	2,49	—	—	—	—	—	—	—
April.....	2,49	2,50	—	—	—	—	—	—	—
Mei.....	2,48	2,49	—	—	—	—	—	—	—
Juni.....	2,475	2,50	—	—	—	—	—	—	—
Juli.....	2,27	2,44	—	—	—	—	—	—	—
Augustus.....	2,23	2,50	—	—	—	—	—	—	—
September.....	2,50	2,62	—	—	—	—	—	—	—
Recente aanbestedingen :									
1939 4 Augustus.....		2,23	—	—	—	—	—	—	—
11 —.....		2,23	—	—	—	—	—	—	—
18 —.....		2,24	—	—	—	—	—	—	—
25 —.....		2,50	—	—	—	—	—	—	—
1 September.....		2,50	—	—	—	—	—	—	—
8 —.....		2,50	—	—	—	—	—	—	—
15 —.....		2,62	—	—	—	—	—	—	—
22 —.....		2,62	—	—	—	—	—	—	—
29 —.....		2,62	—	—	—	—	—	—	—

(1) De vlottende schuld van de Kolonie bestaat gedeeltelijk uit Schatkistbons, uitgegeven door rechtstreeksche onderhandelingen of door middel van aanbesteding.

III. — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDE TER ALGEMEENE SPAAR-
EN LIJFRENTOKAS.

Netto interestvoeten, in %.

4

TIJDVAK	BANKEN. — Depositorrekeningen :						ALGEM. SPAAR- EN LIJFRENTOKAS (tegoed op spaarboekjes)			NATION. MAATSCH. VOOR KREDIET AAN DE NIJVERHEID	
	daadlijk opvraag- baar	veertiendaagsche rekeningen	metvijftien dagen vooropzeg	op één maand	op drie maanden	op zes maanden	tot 20.000 fr.	20.000 tot 100.000 fr.	méer dan 100.000 fr.	op één jaar	op twee jaar en méér
Jaargemiddelde :											
1937.....	0,50	1,046	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,75	1,25	2,29	2,29
1938.....	0,50	1,10	1,16	1,40	1,60	2,12	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Maandcijfers (1) :											
1938 Juli.....	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Augustus.....	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
September.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
October.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
November.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
December.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
1939 Januari.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Februari.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Maart.....	0,50	1,15	1,13	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
April.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,— (*)	2,— (*)
Mei.....	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—
Juni.....	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—
Juli.....	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—
Augustus.....	0,50	1,30	1,25	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—
September.....	0,50	1,30	1,25	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—

(1) MAANDCIJFERS : Veertiendaagsche rekeningen : rentevoet van de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts », derde en vierde week der maand; rekeningen daadlijk opvraagbaar, met vijftien dagen vooropzeg, en op 1, 3 en 6 maanden : gemiddelde rentevoeten der voornaamste creditinstellingen.

(*) Sedert 10 Mei, rentevoeten gewijzigd als volgt : 3 pCt. netto.

WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.

9

I. — NOTEERINGEN VAN EDELE METALEN TE LONDEN.

DATUM	Goud		ZILVER		Verhouding $\frac{\text{goud}}{\text{zilver}}$
	In sh. en d. per ons (1) fijn goud	In franken per kg. (3) fijn goud	In d. per ons (1) voor 222/240 fijn	In franken (2) per kg. fijn	
1937 4 Januari	141/8	33.114,01	21 1/4	447,49	74,—
1938 3 Januari	130/5	33.043,32	19 1/4	411,03	80,39
1938 2 Augustus	141/8	33.052,80	19 9/16	411,19	80,38
1 September	143/0 1/2	33.099,11	19 1/4	401,29	82,48
3 October	144/8 1/2	33.058,78	19 1/2	401,33	82,37
2 November	146/1 (4)	33.047,07	19 1/2	397,41	83,16
1 December	148/6 1/2 (4)	33.065,92	20 1/16	402,34	82,18
1939 3 Januari	150/0 1/2 (4)	33.146,57	21 1/8	420,44	78,84
1 Februari	148/7 1/2 (4)	33.063,57	19 15/16	399,58	82,75
1 Maart	148/5 (4)	33.225,99	20 7/16	412,19	80,61
1 April	148/6 (4)	33.211,82	20	402,97	82,42
1 Mei	148/6 (4)	32.871,64	20 3/16	402,58	81,65
1 Juni	148/5 (4)	32.811,44	19 15/16	397,09	82,65
1 Juli	148/6 1/2 (4)	32.877,88	18 1/16	380,17	91,28
1 Augustus	148/6 1/2 (4)	32.898,77	16 13/16	335,46	98,07
6 September	168/0 (5)	31.827,31	21 1/16	359,48	88,54
3 October	168/0 (5)	32.171,64	21 5/8	373,08	86,23

- (1) 1 ons troy = 31,103481 gram.
 (2) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag der noteering. Vanaf November 1938 op den koers van den belga te Londen, om 11 uur.
 (3) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag van de noteering. Vanaf November 1938 geschiedde deze berekening op de basis van den fixingkoers te Londen, om 11 uur, en op den koers van den belga te Londen, om hetzelfde uur. — Met ingang van September 1939 geschiedt de berekening op grond van den door de Bank of England vastgestelden koers.
 (4) Fixingkoers te Londen, om 11 uur.
 (5) Koers door de Bank of England bepaald.

10

II. — CONTANTWISSELKOERSEN OP DE BEURSEN TE BRUSSEL.

TIJDVAK	Londen 1 £ = 48,6111 belg.	PARIS	NEW-YORK (kabel) 1 \$ = 5,8996 belg.	AMSTERDAM 100 fl. = 401,5083 b.	ZURICH	BERLIN 100 Rm. = 237,946 b.	STOCKHOLM 100 Kr. = 267,6893 b.	OSLO 100 Kr. = 267,6893 b.	KOPENHAGEN 100 Kr. = 267,6893 b.	PRAAG 100 Kc. = 20,719 b.	MILAN 100 It. L. = 31,0492 b.	WARSAWA 100 Zi. = 112,066 b.	BUKAREST 100 lei = 5,9748 b.	LISABON	MONTREAL
	(1)	(2)													
Jaargemiddelde:															
1937	29,2951	23,9985	5,9252	326,2083	135,9224	238,3191	151,0473	147,1945	130,8009	20,7233	31,1857	112,3291	4,3699	26,5989	5,9257
1938	28,9306	17,0488	5,9180	325,6103	135,3787	237,7908	149,1259	145,3616	129,1842	20,5575	31,1373	111,6648	4,3684	26,2705	5,8877
Maandgemidd.:															
1938 Juli	29,1407	16,3588	5,9091	325,3568	135,2189	237,4837	150,2413	146,4063	130,1197	20,4768	31,0841	111,0500	4,37	26,4616	5,8734
Augustus	28,9260	16,2011	5,9252	323,6216	135,6368	237,6318	149,1450	145,2773	129,2248	20,4930	31,1786	111,3523	4,37	26,2614	5,9074
September	28,4399	15,9302	5,9281	319,8391	134,0416	238,3489	146,7152	142,9068	127,0364	20,5018	31,1790	111,3489	4,37	25,8495	5,9000
October	28,1938	15,7669	5,9139	321,6655	134,3598	236,9579	145,2869	141,6583	125,9000	20,4129	31,1187	111,3464	4,37	25,6102	5,8629
November	27,8214	15,5754	5,9137	321,3200	133,9218	236,9026	143,3321	139,7882	124,2224	20,2911	31,1049	111,4013	4,37	25,2403	5,8701
December	27,7277	15,6298	5,9360	322,6733	134,2512	238,0024	142,8190	139,2986	123,8179	20,3490	31,2250	112,1190	4,36	25,1800	5,8858
1939 Januari	27,6259	15,6084	5,9205	320,9875	133,6693	237,4364	142,2561	138,7986	123,3455	20,3086	31,1410	112,0784	—	25,0564	5,8759
Februari	27,7909	15,7043	5,9307	318,0237	134,4787	238,0137	143,1562	139,6235	124,0940	20,3470	31,1865	111,6975	—	25,2110	5,9027
Maart	27,8536	15,7505	5,9437	315,6504	134,4720	238,5304	143,4898	139,9480	124,3674	—	31,2647	112,2489	—	25,2739	5,9252
April	27,8059	15,7357	5,9409	315,6094	133,2767	238,4097	143,2578	139,6944	124,1528	—	31,2603	111,2941	—	25,1706	5,9157
Mei	27,5048	15,5630	5,8750	314,8821	132,0879	235,7619	141,6600	138,1733	122,7921	—	30,9192	110,8842	—	24,9271	5,8555
Juni	27,5298	15,5773	5,8788	312,4907	132,5357	235,9216	141,7480	138,3098	122,8938	—	30,9313	110,0273	—	24,9614	5,8603
Juli	27,5517	15,5907	5,8845	313,3465	132,7065	236,2145	141,9237	138,4207	122,9975	—	30,9591	110,3300	4,17	24,9770	5,8739
Augustus	27,1133	15,3652	5,8966	314,7900	132,8438	236,6357	141,8607	136,3566	121,3000	—	30,9834	109,6538	—	24,8357	5,8769
September	23,3810	13,1889	5,8809	312,6476	132,7684	231,9000	140,3524	133,4286	114,7286	—	30,2206	105,—	—	21,6829	5,2661
Dagnoteeringen:															
1939 Sept. 1	24,80	13,70	5,8525	314,—	133,—	240,—	141,50	132,—	130,—	—	30,58104	—	—	22,—	5,65
4	23,15	—	5,87	309,—	—	—	140,—	132,50	114,—	—	30,349	—	—	22,—	—
5	23,70	13,45	5,835	310,35	—	240,—	138,25	133,—	113,—	—	30,349	105,—	—	22,—	—
6	23,75	13,22	5,835	309,70	130,75	240,—	138,50	131,—	115,—	—	30,67485	—	—	22,50	5,35
7	23,80	13,—	5,91	313,75	131,50	210,—	141,25	133,25	120,—	—	30,67485	—	—	23,—	5,70
8	23,57	13,10	5,87	311,—	132,—	210,—	139,95	134,—	113,—	—	30,303	—	—	22,50	5,43
11	23,53	13,—	5,8425	310,—	132,—	210,—	139,50	134,—	112,25	—	30,4414	—	—	22,50	5,43
12	23,57	—	5,84	310,—	132,30	215,—	139,25	133,50	110,—	—	30,349	—	—	22,50	5,20
13	23,68	13,37	5,88	312,50	132,50	237,—	140,50	133,—	112,—	—	30,349	—	—	22,50	5,18
14	23,36	13,20	5,8575	311,20	131,75	232,—	140,—	131,—	112,50	—	30,46	—	—	21,30	5,16
15	21,40	12,19	5,875	311,40	132,10	232,—	141,—	131,—	112,—	—	30,5577	—	—	19,75	4,95
18	21,82	12,53	5,8575	311,30	132,—	237,—	139,70	131,—	113,75	—	30,2343	—	—	20,—	4,99
19	22,70	12,92	5,8775	311,75	132,85	237,—	140,—	134,50	116,—	—	30,10235	—	—	21,—	4,76
20	22,90	13,10	5,867	312,40	133,—	236,—	140,10	132,50	113,50	—	30,003	—	—	21,—	5,—
21	23,05	13,08	5,915	316,25	133,75	238,50	141,25	135,50	114,—	—	29,9177	—	—	21,40	5,30
22	23,65	13,40	5,915	315,40	134,—	238,—	141,10	135,50	114,75	—	29,985	—	—	21,75	5,35
25	23,65	13,43	5,915	314,50	133,40	238,—	140,80	134,75	114,—	—	30,1069	—	—	22,—	5,335
26	23,57	13,39	5,91	314,15	133,30	236,—	140,90	134,80	114,80	—	29,7398	—	—	21,20	5,29
27	23,67	13,45	5,911	315,10	134,—	236,50	141,10	135,—	114,75	—	29,78	—	—	21,47	5,30
28	23,80	13,52	5,925	315,65	134,15	237,50	141,35	135,—	115,—	—	29,78	—	—	21,42	5,33
29	23,88	13,54	5,93875	316,20	134,25	237,50	141,40	135,20	115,—	—	29,8954	—	—	21,55	5,35

- (1) Italiaansche lira : noteering in uitvoering van het K. B. dd. 11 December 1935, art. 3.
 (2) Geen omzetten.

III. — TERMIJNWISSELKOERSEN.

TIJDVAK	AGIO (+) OF DISAGIO (-):														
	1°) IN BELGA, VOOR :										2°) IN % VAN DEN CONTANTKOERS				
	1 £		100 Fr. fr.		1 \$		100 Ned. Guld.		100 Zwitsersche fr.		£	Fr. fr.	\$	N. G. Zw. fr.	
	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	Bieden (acheteur)	Laten (vendeur)	(Gemiddelde der bied- en laatkoersen)				

a) Wisselkoers op één maand.

1938 Jaargemidd.	+0,0789	+0,0896	-0,0877	-0,0781	+0,0199	+0,0200	+1,1268	+1,1744	+0,5154	+0,6751	+0,29	-0,49	+0,34	+0,35	+0,44
<i>Maandgemiddelden :</i>															
1938 Juli	+0,0821	+0,0905	-0,0071	+0,0170	+0,0190	+0,0215	+0,9818	+1,2528	+0,5565	+0,9364	+0,30	+0,03	+0,34	+0,34	+0,55
Augustus	+0,0600	+0,0656	-0,1037	-0,0727	+0,0147	+0,0171	+0,8235	+0,9625	+0,6870	+1,0857	+0,22	-0,50	+0,27	+0,27	+0,65
September	+0,1156	+0,1090	-0,0767	+0,0606	+0,0256	+0,0229	+1,3000	+1,4273	+0,8947	+1,1600	+0,39	-0,43	+0,41	+0,43	+0,77
October	+0,0180	+0,0232	-0,1453	-0,1131	+0,0067	+0,0105	+0,4286	+0,7100	+0,2545	+0,3818	+0,07	-0,82	+0,15	+0,18	+0,24
November	+0,0012	+0,0023	-0,0762	-0,0600	+0,0048	+0,0061	+0,3136	+0,4000	+0,1250	+0,2750	+0,006	-0,44	+0,08	+0,11	+0,15
December	+0,0211	+0,0271	+0,0027	+0,0105	+0,0117	+0,0142	+0,6389	+0,8357	—	—	+0,09	+0,04	+0,22	+0,23	—
1939 Januari	-0,0063	-0,0032	-0,0108	-0,0063	+0,0072	+0,0079	+0,3841	+0,4962	—	—	-0,02	-0,05	+0,13	+0,14	—
Februari	+0,0120	+0,0169	-0,0021	-0,0050	+0,0075	+0,0056	+0,3875	+0,2531	—	—	+0,05	-0,02	+0,11	+0,10	—
Maart	+0,1878	+0,1850	+0,0947	+0,0953	+0,0444	+0,0448	+2,2556	+2,0727	—	—	+0,67	+0,60	+0,70	+0,69	—
April	+0,3591	+0,3575	-0,1625	+0,1794	+0,0864	+0,0246	+3,5000	+1,3000	—	—	+0,4500	+1,29	+1,09	+0,93	+0,76
Mei	+0,0755	+0,0753	+0,0479	+0,0359	+0,0244	+0,0206	+1,4600	+1,1061	—	—	+0,6000	+0,27	+0,27	+0,39	+0,41
Juni	+0,0375	+0,0413	+0,0158	+0,0218	+0,0136	+0,0154	+0,4125	+0,5687	—	—	+0,14	+0,12	+0,25	+0,16	—
Juli	+0,0243	+0,0265	+0,0040	+0,0096	+0,0126	+0,0134	+0,2833	+0,3139	—	—	+0,09	+0,04	+0,22	+0,10	—
Augustus	-0,0312	-0,0263	-0,0071	-0,0033	+0,0050	+0,0060	+0,0444	+0,0917	—	—	-0,11	-0,03	+0,09	+0,02	—
September	-0,0283	-0,0250	-0,0100	—	+0,0150	+0,0200	+0,1333	+0,2000	—	—	-0,11	-0,04	+0,30	+0,05	—
<i>Dagnoteeringen :</i>															
1939 September 1.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18.	—	-0,05	—	—	+0,025	—	—	—	—	—	-0,23	—	+0,43	—	—
19.	-0,05	—	—	—	—	+0,04	—	+0,20	—	—	-0,22	—	+0,68	+0,06	—
20.	-0,05	—	—	—	—	+0,02	—	+0,20	—	—	-0,22	—	+0,34	+0,06	—
21.	—	-0,04	—	—	—	+0,02	—	—	—	—	-0,17	—	+0,34	—	—
22.	-0,03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-0,13	—	—	—	—
23.	-0,03	—	—	—	+0,015	—	—	—	—	—	-0,13	—	+0,25	—	—
25.	—	—	—	—	—	+0,015	+0,20	—	—	—	—	—	+0,25	+0,06	—
26.	—	—	—	—	—	+0,015	+0,20nom	—	—	—	—	—	+0,25	+0,06	—
27.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28.	—	-0,01	-0,01	—	—	+0,015	—	—	—	—	-0,04	-0,07	+0,25	—	—
29.	-0,01	—	-0,01	—	—	—	—	—	—	—	-0,02	-0,07	—	—	—
30.	—	—	—	—	+0,005	+0,015	—	—	—	—	—	—	+0,17	—	—

b) Wisselkoers op drie maanden.

<i>Jaargemiddelden :</i>	+0,0036	+0,0084	-0,6187	-0,5950	+0,0118	+0,0131	+0,5887	+0,6951	+0,0645	+0,2669	+0,02	-2,53	+0,21	+0,20	+0,12
1937	+0,2544	+0,2607	-0,2306	-0,2169	+0,0599	+0,0624	+3,4801	+3,6135	+1,2580	+1,4783	+0,89	-1,31	+1,03	+1,09	+1,01
<i>Maandgemiddelden :</i>															
1938 Juli	+0,3177	+0,3277	-0,0271	-0,0055	+0,0691	+0,0735	+4,0770	+4,3684	+1,4174	+1,8000	+1,11	-0,10	+1,21	+1,29	+1,10
Augustus	+0,3382	+0,3700	-0,2065	-0,1532	+0,0776	+0,0831	+4,4250	+4,5588	+1,9040	+2,3200	+1,22	-1,11	+1,36	+1,39	+1,56
September	+0,4395	+0,4459	-0,1556	-0,1620	+0,0988	+0,0969	+5,4308	+5,6333	+1,8737	+2,2364	+1,56	-1,11	+1,65	+1,73	+1,53
October	+0,0960	+0,1085	-0,3725	-0,3662	+0,0312	+0,0411	+1,8909	+2,4842	+0,8056	+1,0625	+0,36	-2,34	+0,61	+0,68	+0,70
November	+0,0291	+0,0330	-0,2408	-0,2237	+0,0233	+0,0254	+1,2538	+1,3833	+0,5000	+0,8750	+0,11	-1,49	+0,41	+0,41	+0,51
December	+0,0983	+0,1064	-0,0074	+0,0055	+0,0474	+0,0480	+2,3588	+2,5105	—	—	+0,37	-0,06	+0,80	+0,75	—
1939 Januari	+0,0139	+0,0125	-0,0487	-0,0303	+0,0266	+0,0270	+1,4125	+1,4600	+0,6000	+1,11	+0,05	-0,25	+0,45	+0,45	+0,60
Februari	+0,0707	+0,0479	-0,0162	-0,0274	+0,0285	+0,0238	+1,2136	+0,7633	—	—	+0,21	-0,14	+0,44	+0,31	—
Maart	+0,5859	+0,5611	+0,2884	+0,2693	+0,1411	+0,1246	+6,7176	+6,3667	—	—	+2,06	+1,77	+2,22	+2,07	—
April	+0,7692	+0,6356	+0,4740	+0,2697	+0,1676	+0,0808	+8,6000	+3,9200	+1,3500	+2,53	+2,36	+2,09	+1,98	+1,98	+1,01
Mei	+0,2355	+0,2564	+0,1096	+0,1080	+0,0728	+0,0661	+4,0556	+3,2627	+1,2000	+1,6000	+0,89	+0,70	+1,18	+1,16	+1,06
Juni	+0,1662	+0,1752	+0,0750	+0,0867	+0,0555	+0,0573	+2,0750	+2,1711	—	—	+0,62	+0,52	+0,96	+0,68	—
Juli	+0,0910	+0,0874	+0,0171	+0,0345	+0,0365	+0,0416	+1,0111	+1,0500	—	—	+0,32	+0,17	+0,66	+0,33	—
Augustus	-0,0562	-0,0329	-0,0064	-0,0066	+0,0219	+0,0210	+0,2700	+0,3806	—	—	-0,16	-0,04	+0,36	+0,10	—
September	-0,0725	-0,0666	—	—	+0,0595	+0,0765	+0,1333	+0,2006	—	—	-0,30	—	+1,15	+0,05	—
<i>Dagnoteeringen :</i>															
1939 September 1.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18.	-0,13	-0,11	—	—	+0,070	—	—	—	—	—	-0,55	—	+1,20	—	—
19.	-0,20	-0,15	—	—	—	+0,10	—	+0,20	—	—	-0,77	—	+1,70	+0,06	—
20.	—	-0,16	—	—	—	+0,08	—	+0,20	—	—	-0,70	—	+1,36	+0,06	—
21.	—	-0,18	—	—	—	+0,08</									

KAPITAALMARKT.

I. — NOTEERINGEN VAN ENKELE PUBLIEKE FONDSEN (*) (VERGELIJKENDE TABEL).

AARD DER EFFECTEN	Noteering voor	NOTEERING PER		
		1 Augustus 1939	4 Septemb. 1939	2 October 1939
A. — Binnenlandsche schuld.				
I. — RECHTSTREEKSCHE BELGISCHE STAATSSCHULD (<i>Rente bij te rekenen</i>).				
2 1/2 % Schuld	100,—	55,50	56,25	50,—
3 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	70,—	70,50	68,25
3 1/2 % Schuld 1937	100,—	76,75	78,25	68,—
Geünificeerde 4 % Schuld, 1 ^{ste} reeks	100,—	86,15	85,30	72,50
Geünificeerde 4 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	86,15	85,30	72,50
2 1/2 % Schatkistbons op 5 jaar 1937	100,—	98,80	—	—
4 % Lotenleening van 1932	525,—	494,—	478,—	423,—
4 % Lotenleening van 1933	1.050,—	990,—	958,—	860,—
Lotenleening (voorloopige getuigschriften) 1938 (2)	500,—	482,—	438,—	381,—
II. — INDIRECTE STAATSSCHULD EN DOOR DEN STAAT GEWAARBORGDE SCHULD (<i>Rente bij te rekenen</i>).				
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1921	250,—	215,50	206,50	184,—
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1922	282,50	237,50	227,50	195,—
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	484,—	472,—	414,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Zwitserse snede)	500,—	534,—	532,—	481,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Nederlandse snede)	500,—	534,—	533,—	482,—
4 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Belgische snede)	500,—	426,—	421,—	357,—
(*) 3 % Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coupon Januari-Juli	100,—	60,75	60,—	52,10
4 1/4 % Intercommunale Maatschappij van den Linker Schelde-Oever (IMALSO)	100,—	86,05	—	—
4 % Nationale Maatschappij voor Waterdistributie	100,—	83,50	—	—
III. — RECHTSTREEKSCHE KOLONIALE SCHULD.				
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenleening 1888	100,—	139,—	—	115,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>				
2 1/2 % Koloniale Schuld 1887	100,—	60,—	—	—
3 % Koloniale Schuld 1904	100,—	65,75	—	—
4 % Koloniale Schuld 1906	100,—	85,—	81,—	70,—
4 % Koloniale Schuld 1936	100,—	84,50	81,—	69,50
(*) 3 1/2 % Koloniale Schuld 1937	100,—	75,—	71,—	66,—
IV. — DOOR DE KOLONIE GEWAARBORGDE SCHULD (<i>Rente bij te rekenen</i>).				
6 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (met recht tot omwisseling) (1)	500,—	700,—	—	—
4 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (zonder recht tot omwisseling)	500,—	423,—	406,—	—
(*) 4 % Vervoer te water (Unatra), Winstbedeelende obligatiën	500,—	510,—	—	—
(*) 4 % Kivu (Spoorweg), kapitaal	1.000,—	815,—	805,—	—
(*) 4 % Buurtspoorwegen van Congo, pref.	500,—	407,—	—	—
V. — PROVINCIËN EN GEMEENTEN.				
<i>Rente bij te rekenen :</i>				
(*) 4 1/2 % Gemeentekrediet 1871 tot 1879	100,—	98,50	—	97,—
(*) 3 % " 1886 tot 1911	100,—	75,—	71,50	65,—
(*) 4 % " 1912 tot 1918	100,—	78,25	—	—
4 % " 1927 tot 1929	100,—	80,15	77,—	—
4 % " 1931 (Januari-Juli)	100,—	80,50	—	71,50
4 % " 1932	100,—	80,15	—	67,75
4 % " 1937	100,—	80,85	77,—	(3) 71,50
4 % Kasbons Gemeentekrediet 1934, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	98,95	—	90,—
4 % " 1938, " 100 %	100,—	94,05	—	85,—
4 % Gemeentekrediet, 1938, Lotenleening (voorloopige getuigschriften)	500,—	492,—	—	—
<i>Rente in de notering begrepen :</i>				
3 % Provincie Antwerpen 1891	100,—	74,—	—	—
4 % Provincie Oost-Vlaanderen 1936	100,—	82,95	—	—
4 % Stad Antwerpen 1930 (Januari-Juli)	100,—	80,55	—	68,30
4 % " 1933, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	98,55	—	87,—
4 % " 1936 (coupon 31 December)	100,—	79,—	76,—	65,95
4 % " 1937	100,—	81,90	—	67,55
4 % Brussel 1930	100,—	82,90	—	66,75
4 % Brussel 1936, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	98,50	—	—
4 % Brussel 1938	100,—	97,05	92,75	82,95
4 % Gent 1929	100,—	81,95	—	67,25
4 % Gent 1936	100,—	79,—	75,55	—
4 1/2 % Luik 1917	100,—	90,05	86,—	69,—
4 % Luik 1919	100,—	81,50	—	68,55
4 % Luik 1929	100,—	81,15	—	68,40
4 % Luik 1937	100,—	84,—	—	—
4 1/2 % Luik 1939 (kasbons)	100,—	102,45	96,95	94,85
<i>Lotenleeningen. — Rente in de notering begrepen :</i>				
2 1/2 % Antwerpen 1887, terugbetaalbaar à 110	100,—	75,75	—	57,50
2 % Antwerpen 1903, terugbetaalbaar à 110	100,—	60,—	—	—
2 1/2 % Brussel 1902, terugbetaalbaar à 110	100,—	71,—	—	56,—
2 % Brussel 1905, terugbetaalbaar à 110	100,—	59,—	—	44,—
(*) 2 % Kanaal en Zeevaartinstellingen van Brussel 1897	100,—	59,25	—	46,50
2 % Gent 1896	100,—	60,—	—	—
2 % Luik 1897	100,—	59,50	55,—	43,50
B. — Buitenlandsche Staatsschuld.				
I. — LEENINGEN IN \$.				
6 % Belgische Schuld 1955	100 \$	102 1/2	—	—
6 1/2 % Belgische Schuld 1949	100 \$	106 1/4	—	—
7 % Belgische Schuld 1955	100 \$	111 3/4	—	—
II. — LEENINGEN IN £.				
4 % Leening 1936	100 £	84,—	—	52,—
4 % Leening 1937	100 £	83 7/8	—	—
III. — LEENINGEN IN FRANSCHE FRANKEN.				
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1932 (Fransche goudfranken)	1.000 F.fr.	2.595,—	—	—
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1934 (Fransche goudfranken)	1.000 F.fr.	2.643,—	—	—
5 % Buitenlandsche leening conversie 1934	1.000 F.fr.	916,—	—	—
IV. — LEENINGEN IN NEDERLANDSCHE GULDENS.				
3 1/2 % Leening 1937	100 N.G.	81,—	(4) 73,—	62 7/8

(*) Over 't algemeen genieten de coupons der leeningen vrijdom van belasting, deze welke aan de belasting van 2 pCt. zijn onderworpen, zijn met een sterretje geteekend.

(1) Interest tot 4 pCt. gewaarborgd.

(2) Rentevoer 3 1/2 pCt. gedurende de eerste tien jaren; vanaf het elfde jaar zal de interest op 4 pCt. gebracht worden.

(3) Tegen deze notering werden de verkoopers niet of slechts gedeeltelijk voldaan.

(4) Notering per 5 September 1939.

II. — MAANDELIJSCHE INDEXCIJFERS VAN DE BEURS TE BRUSSEL.

15

DATUM	VASTRENDERENDE FONDSEN (30)					NIET - VASTRENDERENDE FONDSEN (120)												
	Algemeen indexcijfer	Recht- en onrechtstr. Belgische Staatsleening	Provincie- en gemeenteleeningen	4 % Obligaties	6 % Obligaties	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, banken en financiële instelling	Onroerende goederen, hypotheeken en hotelwezen	Tramwegen	Buurtspoorwegen	Tramwegen en electric. (Trusts)	Gas- en electriciteit	Metaalnijverheid	Steenkolennijnen	Zink, lood en mijnen	Glas- en spiegelglas-fabrieken	Textielnijverheid en zijdefabrieken	Koloniale waarden

Indexcijfer op basis van de notering der vorige maand.

1939 4 September ...	98	99	98	98	99	91	88	97	91	91	96	87	91	84	91	95	94	89
2 October.....	93	87	94	96	94	94	91	95	84	81	80	88	115	93	87	107	115	76

Indexcijfer op basis van de notering op 3 Januari 1928.

1938 1 Augustus	120	117	128	142	104	38	27	26	28	23	55	75	118	23	57	23	31	31
1 September ...	119	116	127	143	103	36	26	24	27	22	55	70	118	21	55	22	30	29
3 October	118	114	126	141	102	38	29	24	28	23	58	79	117	21	56	23	30	31
3 November	120	117	129	141	105	38	27	24	26	22	57	78	128	22	59	22	30	29
1 December.....	120	116	129	143	104	37	26	23	26	22	56	77	122	22	59	22	29	30
1939 3 Januari.....	119	114	128	141	104	35	25	23	25	21	55	72	119	21	56	21	27	29
1 Februari.....	118	115	128	140	103	35	25	22	24	21	55	66	109	19	52	19	24	27
1 Maart.....	118	113	128	141	103	34	24	23	26	22	56	66	106	20	53	19	25	28
3 April.....	116	111	125	140	100	32	24	22	25	21	54	60	101	19	49	17	24	26
1 Mei.....	114	109	123	137	101	31	23	21	25	20	52	64	97	17	45	17	23	26
1 Juni.....	116	110	125	138	103	33	24	22	25	20	55	74	115	18	49	18	24	26
3 Juli.....	116	109	125	138	103	30	21	20	23	19	52	62	103	15	44	16	22	23
1 Augustus.....	116	113	125	138	102	31	22	19	23	19	52	71	105	16	44	16	23	24
4 September....	115	111	122	135	101	29	19	19	21	17	50	62	96	13	40	16	21	22
2 October.....	107	97	116	130	95	27	18	18	18	14	40	54	110	12	35	17	25	16

(*) De belasting bedraagt 17,25 pct. sedert 21 Januari 1939. (Wet van 18 Januari 1939.)

III. — NOTEERINGEN, RENDEMENTEN EN INDEXCIJFERS VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN.

16

AAN HET BEGIN DER MAAND	TOONAANGEVENDE TYPEN								OBLIGATIES van maatschappijen Allerlei typen		
	Koers				Opbrengst (t. o. v. den koers alleen)				Gemiddeld netto rendement	Gemiddelde beurswaarde	Indexc. gemiddelde beursv. 3-1-1938 = 100
	I Gemeinl. Schuld 4 %	II Koloniale Schuld 1936 4 %	III Provinc., steden en gemeenten 4 %	IV Nijverheids-ondernem. 4 ½ %	I Gemeinl. Schuld 4 %	II Koloniale Schuld 1936 4 %	III Provinc., steden en gemeenten 4 %	IV Nijverheids-ondernem. 4 ½ %			
1938 Augustus	88,15	84,—	86,76	95,14	4,54	4,76	4,61	4,73	4,79	96,93	96
September	87,25	83,25	85,78	93,—	4,58	4,80	4,60	4,84	4,88	96,34	94
October	86,75	85,50	82,86	88,72	4,61	4,68	4,83	5,07	5,08	91,70	91
November	89,—	85,—	87,38	96,29	4,49	4,71	4,58	4,67	4,77	97,54	96
December.....	89,37	84,35	86,52	95,26	4,48	4,74	4,62	4,72	4,83	96,40	95
1939 Januari.....	88,80	84,—	85,36	94,23	4,52	4,75	4,69	4,78	4,87	95,03	94
Februari.....	88,75	82,—	85,61	92,03	4,51	4,88	4,67	4,89	4,84	94,49	93
Maart.....	87,60	83,—	85,08	90,49	4,67	4,82	4,70	4,97	4,89	93,54	92
April.....	86,50	81,25	83,08	86,43	4,62	4,92	4,81	5,21	5,09	89,90	89
Mei.....	85,25	82,—	81,19	85,87	4,69	4,88	4,93	5,24	5,10	89,69	89
Juni.....	85,25	82,90	83,57	90,30	4,69	4,83	4,79	4,98	4,96	92,19	91
Juli.....	84,—	81,50	82,25	88,66	4,76	4,91	4,86	5,08	5,01	91,15	90
Augustus.....	86,15	84,50	83,06	88,19	4,64	4,73	4,82	5,10	5,04	90,72	90
September....	85,80	82,—	79,29	85,10	4,66	4,88	5,04	5,29	5,16	88,71	88
October.....	72,50	69,50	70,62	72,75	5,52	5,75	5,66	6,18	5,84	78,78	78

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 187.

**IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

a) Retrospectief overzicht
(duizenden franken).

17

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootschappen) (commandit. vennootschappen op aandelen) (personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhooging.	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1937.....	452	350.879	284.968	937	327.861	316.285	473	5.056.092	3.797.925	3.655.773
1938.....	367	243.321	210.138	1.263	331.881	324.532	321	1.506.970	1.354.377	1.275.638
1938 8 eerste maanden.....	252	169.851	143.986	703	193.182	187.456	222	866.344	972.769	913.367
1939 8 eerste maanden.....	226	157.263	136.342	870	193.819	187.245	171	585.700	470.036	376.445
1938 Juni.....	40	23.393	18.524	62	17.145	15.744	21	65.853	79.746	61.196
Juli.....	37	30.797	25.654	81	19.098	18.208	26	107.423	134.319	131.158
Augustus.....	14	2.790	2.593	70	31.687	31.208	14	109.775	80.174	74.849
September.....	28	16.110	15.398	90	19.517	19.232	15	262.210	75.466	72.586
October.....	30	11.606	10.246	96	22.893	22.673	18	39.090	27.983	27.586
November.....	23	22.980	18.664	104	30.123	29.558	19	119.380	67.362	62.141
December.....	34	22.774	21.844	270	66.166	65.613	49	219.946	210.797	199.958
1939 Januari.....	28	26.035	21.335	121	31.059	29.029	26	65.042	40.572	36.706
Februari.....	32	17.029	14.273	86	20.549	20.303	15	27.422	8.412	7.590
Maart.....	32	19.145	17.458	133	21.185	20.651	25	64.747	49.390	42.638
April.....	18	27.415	24.190	118	23.618	23.148	20	168.625	110.317	57.691
Mei.....	30	21.019	18.225	100	18.240	17.657	34	102.226	71.018	65.178
Juni.....	30	10.175	8.833	129	21.825	20.912	18	48.945	89.555	89.357
Juli.....	28	23.979	21.202	124	38.123	37.187	21	37.092	55.173	55.155
Augustus.....	28	12.466	10.826	59	19.320	18.358	12	71.601	45.599	22.130

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gezamen- lijke uitgiffen Nominaal bedrag	UITGIFTE- PREMIËN (1)	ANDERE STORTINGEN DAN IN GELD		UITGIFTEN bestemd voor aflossing van oude leeningen (4)	Netto uitgiffen (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Inbreng in natura (2)	Inlijving van reserves (3)		
1937.....	47	2.021.550	6.498.215	400.495	721.690	2.331.933	2.370.828	1.254.620
1938.....	21	392.190	2.321.769	6.375	572.606	808.173	152.500	675.594
1938 8 eerste maanden.....	17	306.475	1.642.277	6.375	315.266	696.636	142.500	373.257
1939 8 eerste maanden.....	10	40.600	861.718	—	327.993	185.198	—	227.441
1938 Juni.....	3	118.600	238.884	—	43.992	16.200	68.000	75.872
Juli.....	1	6.000	190.214	—	28.582	118.314	—	34.124
Augustus.....	—	—	114.551	—	31.360	72.495	—	4.795
September.....	2	34.500	145.593	—	60.555	19.125	10.000	52.038
October.....	1	49.215	111.697	—	26.055	22.590	—	60.475
November.....	1	2.000	122.465	—	47.533	44.375	—	20.455
December.....	—	—	299.737	—	92.597	25.447	—	69.371
1939 Januari.....	4	16.900	114.566	—	32.236	12.801	—	158.933
Februari.....	—	—	45.990	—	22.135	3.350	—	16.681
Maart.....	2	3.200	92.920	—	38.154	24.692	—	21.101
April.....	2	12.500	173.750	—	53.718	8.750	—	55.061
Mei.....	1	3.000	113.277	—	30.238	46.450	—	27.372
Juni.....	—	—	121.555	—	28.907	80.650	—	9.545
Juli.....	—	—	117.275	—	83.353	6.850	—	23.341
Augustus.....	1	5.000	82.385	—	39.257	1.655	—	15.402

- (1) In de gestorte bedragen niet begrepen.
(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhoogingen begrepen.
(3) In de kapitaalsverhoogingen begrepen.
(4) In de kapitaalsverhoogingen en de obligatie-uitgiffen begrepen.
(5) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatie-uitgiffen, de uitgifte-premiën, verminderd met de stortingen andere dan in specie en de emissies tot terugbetaling van vroegere leeningen.

IV. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.

b) Detail der uitgiffen

(duizenden franken).

AUGUSTUS 1939.

BEDRIJFSKLASSEN	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)						KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamlooze vennootschappen) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN			Uitgifte- premiën (in de gestorte bedrag- en niet begre- pen)	ANDERE STORTINGEN DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamlooze) (commanditaire op aand.) (personenvennootschapp. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS- VERMINDE- RINGEN (naamlooze vennootsch.) (comm. venn. op aandeel.) (personen- vennootsch. m. beperkte aansprakel.)		
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nomin. vergroo- ting	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag		waarvan conversie leenin- gen	Inbreng in natura		Inlijving van reserves (in de kapitaalsverhoo- gingen begrepen)	Liquidaties		Samensmel- tingen		Aantal	Bedrag	
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde									Oprichtingen van vennootschappen			Kapitaals- verhoogen	Aantal	Bedrag	Aantal			Bedrag
							naamlooze en commanditaire op aandelen	personen- vennootschapp. met beperkte aan- sprakelijkheid	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag		Aantal	Bedrag									
1. Private banken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	500
2. Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3.400
3. Financiële inrichtingen	3	3.100	3.100	—	—	—	1	300	300	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. In-, uitvoer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Handel in metalen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Handel in klerstoffen en meubel.	1	100	100	9	3.270	3.270	—	—	—	—	—	—	—	45	3.170	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Handel in eetwaren	1	100	100	4	1.000	1.000	—	—	—	—	—	—	—	30	890	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Diverse handel	9	2.435	1.595	21	2.908	2.746	1	10	990	396	—	—	—	484	1.775	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Suikerfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Maalderijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Bierbrouwerijen	—	—	—	3	7.800	7.000	1	250	1.000	1.000	—	—	—	—	6.797	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Stokerijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Andere voedingsnijverheden	1	750	750	1	160	160	—	—	—	—	—	—	—	632	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Steengroeven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Kolenmijnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Electricische constructie	1	350	350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20. Hôtels, bioscopen, schouwburgen	1	500	500	3	242	242	—	—	—	—	—	—	—	—	132	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21. Drukkerijen, publiciteit	2	300	300	1	55	55	1	1.091	909	274	—	—	—	40	49	115	—	—	—	—	—	—	—	—
22. Textielbedrijf	—	—	—	2	260	260	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23. Kunstmat. en ceramische mater.	1	500	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24. Metaalnijv., mechan. constructie	—	—	—	2	170	170	4	38.450	13.400	13.400	1	5.000	—	(2) 5.000	148	12.605	175	—	—	—	—	—	—	—
25. Gebouwen, openbare werken	—	—	—	3	350	350	—	—	—	—	—	—	—	—	326	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26. Papierijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27. Plantages en kolon. vennootsch.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28. Chemische nijverheden	2	580	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29. Houtbewerkingindustrie	1	2.500	2.500	1	1.000	1.000	1	1.000	500	500	—	—	—	2.400	935	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30. Leerlooierijen, riemfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31. Automobielen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glas- en kristalabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33. Spiegelgieterijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Diverse nijverheden	4	1.201	1.201	7	1.955	1.955	—	—	—	—	—	—	—	400	1.794	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36. Buurtpoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart, vliegwezen	1	50	50	2	150	150	1	500	1.000	1.000	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38. Telegrafien, telefonen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40. Autobussen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Overige transportbedrijven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42. Diverse andere nijverheden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	28	12.466	10.826	59	19.320	18.358	12	71.601	45.599	22.130	1	5.000	—	—	9.281	16.256	13.720	1.655	16	4.705	2	7.510	11	33.295

(1) Samenwerkende vennootschappen en credietverenigingen : opgericht met een minimumkapitaal van fr. 218.700; 1 ontbonden met een minimumkapitaal van fr. 10.000.
(2) Schuldvorderingen vereffend door obligatieuitgiffen.

**IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

c) Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal
(duizenden franken). AUGUSTUS 1939.

17

INDEELING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.			KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootsch.) (Command. vennootsch. op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		Uitgiftepremies (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STORTINGEN		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag		
	naamlooze en commanditaire op aandelen		personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid	Aantal	Ond kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal		Nominale bedrag	waarvan conversie- leeningen	Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)		Liquidaties	Samenmeltingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde												Bedrag	Bedrag

1. — Naar hun geografische ligging.

België	28	12.466	10.826	59	19.320	18.358	11	66.601	43.099	21.630	1	5.000	—	—	39.257	1.655	3.505	7.510	29.295
België en buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000
Congo	—	—	—	—	—	—	1	5.000	2.500	500	—	—	—	—	—	—	1.200	—	3.000
TOTAAL...	28	12.466	10.826	59	19.320	18.358	12	71.601	45.599	22.130	1	5.000	—	—	39.257	1.655	4.705	7.510	33.295

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal.

1 miljoen en minder, van 1 tot 5 miljoen	26	7.966	6.326	57	10.670	9.708	8	3.601	5.099	3.630	—	—	—	—	10.605	1.655	3.505	—	3.895
van 5 tot 10 miljoen	2	4.500	4.500	1	2.200	2.200	2	20.000	7.500	5.500	1	5.000	—	—	(3) 14.205	—	1.200	7.510	6.400
van 10 tot 20 miljoen	—	—	—	1	6.450	6.450	1	23.000	8.000	8.000	—	—	—	—	14.447	—	—	—	—
van 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 50 tot 100 mill. meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	1	25.000	25.000	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	23.000
TOTAAL...	28	12.466	10.826	59	19.320	18.358	12	71.601	45.599	22.130	1	5.000	—	—	39.257	1.655	4.705	7.510	33.295

- (1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.
(3) Bevat fr 5.000.000 schuldvorderingen vereffend door een obligatieuitgifte.

18
19

**V. — OVERHEIDSLEENINGEN EN LEENINGEN UITGEGEVEN
DOOR INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT.**

**VI. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (1).**

TIJDVAK	RECHTSTREEKSCHE LEENINGEN VAN PUBLIEKRECHTELIJKE LICHAMEN (2)		BANKVERRICHTINGEN VAN HET GEMEENTEKREDIET				TIJDVAK	Bedrag naar de gefinde inschrijvings- rechten berekend
	in België	in het buitenland	Voorschotten en terugbetalingen op leeningen toegestaan voor de betaling van :					
			Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven			
			Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto voorschotten	Netto terugbetaald		
	(duiz. franken)	(millioenen)	(duizenden franken)					(duiz. frank.)
1937.....	6.955.000	{ Ned. G. 48 £ 5 }	451.491	205.369	200.606	206.350	1937 Maandgem. ...	211.092
1938.....	2.534.875	{ — }	699.505	258.243	231.272	237.796	1938 Maandgem. ...	232.768
1938 Juni	—	(3)	62.110	19.630	23.093	6.092	1938 Juni	246.895
Juli	250.000	—	65.551	17.636	18.628	15.840	Juli	236.207
Augustus ...	—	—	67.847	19.274	20.145	25.848	Augustus ...	207.602
September..	—	—	63.467	26.997	22.348	18.015	September...	231.556
October....	1.000.000	—	36.289	17.849	13.619	36.747	October	210.985
November...	675.000	—	52.109	11.470	11.426	38.898	November...	190.178
December...	—	—	60.431	79.389	17.451	28.864	December ...	223.407
1939 Januari	—	—	29.424	26.897	24.142	28.237	1939 Januari	208.370
Februari ...	—	—	43.892	19.221	25.173	17.517	Februari ...	173.873
Maart	—	—	46.030	27.098	22.689	9.724	Maart	244.488
April	(4) 50.000	—	33.182	15.771	45.992	10.356	April	234.217
Mei	—	—	36.735	11.211	27.813	8.152	Mei	223.450
Juni	—	—	56.715	12.256	26.336	6.056	Juni	209.628
Juli	—	—	59.545	19.432	20.544	20.395	Juli	163.723
Augustus...	—	—	43.594	17.817	23.504	18.158	Augustus...	275.805

- (1) Incl. de hernieuwingen aan het eind van het vijftiende jaar; deze beloopt ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.
(2) Leeningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz.
(3) In Juni 1938 heeft de Belgische Regeering een leening afgesloten groot 35 miljoen Nederlandsche gulden in Schatkistbons op 3 maanden. Zij kan deze bons driemaal hernieuwen.
(4) Leening Stad Luik, kasbons op 2 jaar, groot 50 miljoen, 4,50 pCt., tot de prijs van 98,25 uitgegeven.

RIJKSFINANCIËN.

I. — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN (volgens het « Belgisch Staatsblad »).

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar (die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

25

TIJDVAK	Rechtstreeksche belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1937.....	2.998	3.027-	3.653	9.679	—
1938.....	3.281	3.059	3.330	9.670	—
1938 Juni.....	187	262	271	721	4.745
Juli.....	221	264	266	751	5.496
Augustus.....	236	261	253	750	6.246
September.....	253	255	285	793	7.039
October.....	391	266	279	936	7.975
November.....	337	255	251	843	8.817
December.....	291	281	281	853	9.670
1939 Januari.....	453	246	269	968	968
Februari.....	197	214	254	665	1.633
Maart.....	217	273	296	786	2.419
April.....	283	245	259	787	3.206
Mei.....	295	244	257	796	4.002
Juni.....	221	277	269	767	4.769
Juli.....	316	265	272	853	5.623
Augustus.....	212	257	264	734	6.356

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1938 en 1939 vóór 31 Augustus 1939 geind (gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

	Begrotingsjaar 1938 (2)		Begrotingsjaar 1939		Augustus 1939	
	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van	
					begrotingsjaar 1938 (2)	begrotingsjaar 1939
I. Rechtstreeksche belastingen	3.141	2.844	1.714	1.571	—	316
II. Douanen en accijnzen	3.061	3.094	1.997	2.095	—	265
waarvan douanen.....	1.544	1.650	1.029	1.040	—	133
accijnzen.....	1.297	(1) 1.430	839	(1) 1.048	—	104
III. Registratie	3.330	3.967	2.141	2.486	—	272
waarvan registratie en overschrijvingen.....	486	515	301	337	—	44
erfenissen.....	244	200	168	211	—	23
zegel en gelijkgestelde taxes.....	2.561	3.225	1.646	1.910	—	202
Totaal...	9.532	9.905	5.852	6.153	—	853
Verschuif in vergelijking met de budgetaire ramingen	— 373	— 301	— 301	— 301	—	—

NOTA. — Het tijdperk van invordering der rechtstreeksche belastingen duurt langer dan het kalenderjaar; het indienen der verklaringen door den belastingplichtige en het opmaken der rollen door het beheer, nemen inderdaad een zekeren tijd in beslag. Voor deze belastingsort zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

(1) Accijnzen en bijzondere verbruikstaxes.

(2) Het begrotingsjaar 1938 is geëindigd op 31 Maart 1939.

**II. — DRIEMAANDELIJKSCHE TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD.**

26

	2 ^e kwartaal 1938	3 ^e kwartaal 1938	4 ^e kwartaal 1938	1 ^{ste} kwartaal 1939
Verrichtingen in speciën. (<i>millioenen franken</i>).				
ONTVANGSTEN.				
Gewone dotaties voor de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	49	175	120	256
Niet aangewende excedenten van de dotatie van Amerikaansche 6 ½ % te besteden aan het aanleggen van een productieve reserve (artikel 16 der wet van 24 Juli 1927)...	—	—	—	1
Gefinde interesten en coupons	—	3	—	2
Netto-opbrengst van de reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	3	4	0,4	5
Cessie van stukken uit de portefeuille	—	19	—	2
Cessie van stukken aangekocht krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	317	164	302	218
Interesten op titels verkregen krachtens het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	3	11	—	21
Cessie van titels verkregen krachtens art. 11, 2 ^e lid, der wet van 23 Juli 1926	—	—	1	—
Interesten en amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkassen (artikel 1 van de koninklijke besluiten n ^o s 221 en 222 van 27 December 1935)	4	13	8	26
Ontvangsten van het kwartaal				
	376	389	438	531
UITGAVEN.				
Kostprijs der stukken van de geconsolideerde (gevestigde) schuld voor de delging ingekocht of terugbetaald	758	174	171	127
Terugbetaling aan de Schatkist van een deel der dotatie aangaande geconverteerde Amerikaansche leeningen	—	—	0,2	—
Kosten betreffende de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	0,1	0,3	0,2	0,3
Algemene onkosten	0,1	0,1	0,1	0,1
Kostprijs der stukken verkregen krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	361	173	290	198
Kostprijs der stukken aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^e lid, der wet van 23 Juli 1926 ..	—	39	2	—
Storting in het Regularisatiefonds door afhoudingen van de opbrengst van 1938	—	—	—	31
Storting in de Schatkist van de netto-opbrengst der reserve van 6 ½ % Amerikaansche in 1938.	10	—	—	10
Storting in de Schatkist van de interesten en de amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkassen	46	29	13	8
Interestcoupons op stukken aangekocht door het Regularisatiefonds van de Rentemarkt....	—	—	2	—
Kostprijs der titels verkregen voor de portefeuille	—	—	—	2
Uitgaven van het kwartaal				
	1.175	416	479	376
Batig saldo op het einde van het kwartaal				
	535	507	465	620
Verrichtingen in effecten (<i>millioenen franken</i>).				
DELGING DER GECONSOLIDEERDE (GEVESTIGDE) SCHULD.				
Nominaal kapitaal der stukken ingekocht of terugbetaald voor de delging gedurende het kwartaal.	591	169	129	143
CONVERSIE DER VLOTTENDE SCHULD.				
Bedrag der Schatkistbons omgezet in preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen tot op het einde van het kwartaal	4.175	4.175	4.175	4.175
PREFERENTE AANDEELEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.				
Nominaal kapitaal der stukken : a) tegen specie uitgegeven	824	824	824	824
b) tegen niet afgestempelde Schatkistbons ingeruild	4.175	4.175	4.175	4.175
Beschikbaar saldo op het einde van het kwartaal	4.999 1	4.999 1	4.999 1	4.999 1
Totaal der eerste uitgifte (artikel 2 der wet van 24 December 1927)	5.000	5.000	5.000	5.000
Niet uitgegeven	5.000	5.000	5.000	5.000
Nominaal kapitaal der aan het Delgingsfonds afgegeven stukken (artikel 11 der wet van 23 Juli 1926).	10.000	10.000	10.000	10.000
EFFECTENPORTEFEUILLE OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^e lid, der wet van 23 Juli 1926	94	115	120	117
PORTEFEUILLE VAN DE RESERVE VAN DE 6 ½ % AMERIKAANSCH LEENING OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht ter uitvoering van artikel 16 der wet van 24 Juli 1927	269	269	269	269
PORTEFEUILLE VAN HET REGULARISATIEFONDS VAN DE RENTENMARKT OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden verkregen ter uitvoering van artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	1.001	1.012	1.001	1.012
PORTEFEUILLE VAN DE OUDE PENSIOENKAS OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden gedeponereerd in het amortisatiefonds ter voldoening aan artikel 1 der koninklijke besluiten n ^o s 221 en 222 van 27 December 1935	1.046	1.041	1.040	1.034
DEPOSITO'S DOOR STICHTINGEN VOOR DE AFLEVERING VAN INSCHRIJVINGEN OP NAAM 4 %, 3^e REEKS.				
Waarden gedeponereerd in het amortisatiefonds krachtens het koninklijk besluit n ^o 267 van 28 Maart 1936	335	335	335	335

**II. — DRIEMAANDELIJKSCHE TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD**
(vervolg).

26

	Per 30 Juni 1938	Per 30 Septemb. 1938	Per 31 Decemb. 1938	Per 31 Maart 1939
Balans (duizenden franken).				
ACTIVA.				
Banken, postchèquerekening en kas	223.003	199.743	191.452	210.191
Tijdelijke beleggingen in buitenlandse deviezen	3.719	3.648	918	743
Delgingsreserve aangelegd bij buitenlandse bankiers	51.349	53.201	38.066	127.431
Terugbetaling van bij uitloting aflosbare titels, om te slaan	20.007	14.305	—	47.010
Nog te innen vervallen dotaties	1.614	891	142	—
Betalingsordonnantien in portefeuille	—	—	5	—
Te innen voorgeschoten interesten	—	—	—	1
Te innen voorgeschoten belastingen en kosten	9	332	29	9
Beleggingen der reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	234.904	234.912	234.911	234.909
Effectenportefeuille (tegen kostprijs)	534.605	507.032	465.524	620.294
	84.555	104.717	106.786	105.455
Totaal activa...	619.160	611.749	571.310	725.749
PASSIVA.				
Saldi van aan de delging te besteden dotaties :				
a) in Belgische franken	183.988	182.952	152.756	102.304
b) in deviezen	51.349	53.201	38.066	127.431
Reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	234.347	238.842	239.238	234.397
Regularisatiefonds van de Rentemarkt	13.264	14.606	25.063	35.297
Opbrengst van de portefeuille van de oude pensioenkassen	29.437	13.117	8.128	26.405
Beschikbaar saldo :				
Niet aangewend deel van de netto-opbrengst der uitgiften van preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	54.083	54.083	54.083	54.083
Vrijwillige bijdragen	4.104	4.104	4.104	4.104
Excedent der inkomsten op de lasten	58.187	58.187	58.187	58.187
	48.609	50.844	49.872	51.728
	106.796	109.031	108.059	109.915
Totaal passiva...	619.160	611.749	571.310	725.749

Winst- en verliesrekening
(duizenden franken).

DEBET.				
Beheerkosten	111	102	95	119
Kosten in verband met de delging	127	311	162	333
Interest coupons op titels aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^e lid, der wet van 23 Juli 1926	—	—	724	—
Excedent der inkomsten op de lasten voor het kwartaal	238	413	971	452
	—	2.234	—	1.856
Totaal...	238	2.647	971	2.308
CREDIT.				
Geïnde interesten en coupons	46	2.647	—	2.308
Excedent der lasten op de inkomsten voor het kwartaal	192	—	971	—
Totaal...	238	2.647	971	2.308
Batig saldo op het einde van het kwartaal	48.609	50.844	49.872	51.728

HET INKOMEN EN HET SPAREN.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

a) Augustus 1939.

30

RUBRIEKEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeer- de bruto winst	Obligatie- schuld (2)	Bruto obligatie- coupons (1)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			

(duizenden franken)

A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België.

1a Particuliere banken	1	1	—	850	198	—	—	—	—	—
1b Banken van openbaar nut..	—	—	—	—	—	—	—	—	55.793	1.661
2. Verzekeringen	2	1	1	90	11	2	6	—	—	—
3. Financiële inrichtingen	18	14	4	251.581	23.015	11.140	225	9.910	61.898	2.538
4. Invoer, uitvoer	1	1	—	500	271	9	—	—	1.000	50
5. Handel in metalen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Handel in kleerst. en meubel.	4	2	2	5.660	4.012	115	327	56	15.750	709
7. Handel in eetwaren	4	2	2	585	191	4	54	—	—	—
8. Diverse handel	32	22	10	26.262	13.330	5.565	979	4.244	24.767	1.216
9. Suikerfabrieken	4	4	—	9.040	10.165	1.850	—	1.598	350	14
10. Maalderijen	1	1	—	2.250	—	3	—	—	—	—
11. Bierbrouwerijen	3	2	1	6.612	3.210	68	1.668	40	3.000	150
12. Stokerijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Andere voedingsnijverheden.	6	3	3	4.970	13	499	502	68	—	—
14. Steengroeven	3	2	1	4.600	16.826	813	5	737	4.709	294
15. Kolenmijnen	2	1	1	62.500	5.819	5.682	5.956	5.355	29.634	1.573
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Electriciteit	1	1	—	15.000	7.557	6.757	—	5.550	163.371	7.409
19. Electricische constructie	3	3	—	29.500	20.739	2.199	—	1.560	—	—
20. Hotels, bioscopen, schouwvb.	8	4	4	5.640	3.212	463	265	220	1.149	34
21. Drukkerijen, publiciteit	3	2	1	2.876	412	157	500	115	—	—
22. Textielnijverheid	9	5	4	93.500	25.957	5.142	179	4.095	23.200	700
23. Kunst- en cer. bouwstoffen.	7	4	3	28.220	8.446	656	383	235	100	7
24. Metaaln. en mechan. constr.	9	7	2	30.569	18.830	717	14.162	480	20.792	949
25. Gebouw (openb. werken)...	2	1	1	3.961	314	—	13	—	—	—
26. Papiernijverheden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28. Chemische nijverheden	5	2	3	4.390	278	217	447	176	25.000	1.219
29. Houtnijverheden	4	3	1	10.600	3.072	47	275	—	—	—
30. Leerlooier. en riemfabrieken.	1	1	—	400	20	5	—	—	72	4
31. Automobielen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glasblazerijen en kristalfabr.	2	—	2	12.000	7.383	—	9.862	—	—	—
33. Spiegelgieterijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Diverse nijverheden	8	6	2	14.755	1.998	1.196	162	705	725	33
35. Spoorwegen	1	1	—	1.816	1.336	604	—	—	12.072	604
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart en vliegwezen..	5	4	1	3.765	475	628	28	470	—	—
38. Telegrafien, telefonen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40. Autobussen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Andere vervoerondernem...	2	2	—	150	3	7	—	3	—	—
42. Diverse andere nijverheden.	1	1	—	60	2	1	—	—	—	—
TOTAAL...	152	103	49	632.702	108.077	44.546	35.998	35.617	443.382	19.164

B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo.

1. Bank, financ. vennootschap.	2	2	—	82.200	46.494	24.418	—	19.995	10.817	433
2. Handelsvennootschappen ..	2	2	—	25.834	4.673	1.574	—	841	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen.	2	2	—	42.250	3.630	5.561	—	4.081	5.000	250
4. Landbouwvennootschappen.	1	1	—	2.230	548	33	—	—	—	—
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	7	7	—	152.514	54.249	31.586	—	24.917	15.817	683

C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland.

1. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Spoorwegen	1	1	—	4.800	341	78	—	73	—	—
3. Tramwegen	1	—	1	3.200	6.924	—	50	—	6.129	245
4. Plant. en kolon. vennootsch.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Diverse vennootschappen...	6	3	3	466.000	151.118	8.462	20.391	5.320	38.868	2.307
TOTAAL...	8	4	4	474.000	158.383	8.540	20.441	5.393	44.997	2.552
Algemeen totaal...	167	114	53	1.259.216	320.709	84.672	56.439	65.927	504.196	22.309

(1) Daarenboven is er gedurende de maand Augustus betaald : (duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleeningen	336.657
Coupons van leeningen van de Kolonie	863
Coupons van provinciën en gemeenten	17.165
Coupons van verscheidene leeningen	20.990
TOTAAL...	375.684
Coupons van buitenlandsche Staatsleeningen	9.094

(2) De getelde leeningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLooZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg).
b) Retrospectief overzicht.

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto-winst	Obligatie- schuld (1)	Obligatie- coupons (bruto)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(Duizenden franken)										
Jaar 1937	7.611	5.887	1.724	45.890.185	17.761.760	5.289.888	469.276	3.787.107	9.223.488	476.458
Jaar 1938	7.694	5.879	1.815	48.321.151	17.837.626	6.179.386	435.372	4.296.989	8.134.056	384.070
1938 8 eerste maanden	5.696	4.417	1.279	33.664.089	12.821.518	4.425.659	244.696	3.070.132	5.848.694	269.305
1939 8 eerste maanden	5.728	4.099	1.629	34.692.517	12.434.489	3.539.852	381.982	2.776.286	5.428.825	247.797
1938 Juni	615	457	158	3.108.611	724.821	349.444	31.433	238.992	664.370	33.293
Juli	418	330	88	5.924.694	1.889.757	986.934	45.700	646.614	979.321	43.497
Augustus	170	125	45	1.168.178	343.321	99.087	12.180	68.757	494.033	22.256
September	238	172	66	887.013	338.430	99.188	12.968	65.034	458.104	21.984
October	539	404	135	4.448.324	1.218.677	524.528	68.168	355.354	1.007.432	43.252
November	265	207	58	4.307.131	2.175.520	645.802	13.761	462.563	381.990	17.896
December	286	211	75	3.206.246	1.133.301	306.146	28.479	232.467	637.836	31.633
1939 Januari	115	95	20	945.378	241.946	126.774	4.347	77.723	980.310	45.922
Februari	187	145	42	619.122	113.121	42.032	19.707	26.279	567.252	25.669
Maart	1.298	947	351	5.143.110	2.549.165	505.073	45.435	389.062	456.287	22.048
April	1.679	1.183	496	8.792.056	2.010.671	815.296	91.459	620.109	1.029.369	43.312
Mei	1.218	867	351	8.944.179	4.680.939	1.016.669	85.025	805.868	403.807	18.349
Juni	638	453	185	3.185.604	791.710	303.074	31.873	227.661	550.427	25.768
Juli	426	295	131	5.803.852	1.726.228	646.262	47.697	563.657	937.177	44.340
Augustus	167	114	53	1.259.216	320.709	84.672	56.439	65.927	504.196	22.599

(1) Voor de maandelijksche resultaten, slaan de getelde leeningen op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

II. — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS.

a) Inlagen op persoonlijke spaarboekjes (1)
(duizenden franken).

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het einde van het tijdvak (2)	Aantal spaarboekjes op het eind van 't jaar
1937	3.501.365	2.800.663	700.702	12.489.170	5.844.595
1938	3.331.391	3.496.925	— 165.534	12.670.559	5.973.360
1938 Juli	283.123	237.882	45.241	12.530.277	
Augustus	252.373	237.395	14.978	12.545.255	
September	157.456	544.487	— 387.031	12.158.224	
October	392.378	328.208	64.170	12.222.394	
November	284.011	188.739	95.272	12.317.666	
December	249.353	243.383	5.970	12.323.636	
1939 Januari	317.844	200.562	117.282	12.787.841	
Februari	207.216	215.326	— 8.110	12.779.731	
Maart	193.282	406.173	— 212.891	12.566.840	
April	131.289	442.557	— 311.268	12.255.572	
Mei	224.931	214.043	10.888	12.266.460	
Juni	257.569 (3)	186.768 (3)	70.801 (3)	12.334.390 (3)	
Juli	219.371 (3)	188.184 (3)	31.187 (3)	12.365.577 (3)	
Augustus	162.883 (3)	363.612 (3)	— 200.629 (3)	12.164.948 (3)	
September	75.447 (3)	460.184 (3)	— 374.737 (3)	11.790.211 (3)	

(1) Deze cijfers geven enkel de bewegingen van het sparen aan.

(2) De tegoeden van de jaren 1937 en 1938 omvatten de gekapitaliseerde renten van het dienstjaar.

(3) Benaderingscijfers.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas
(duizenden franken).

TIJDVAK	HANDARBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1865 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 26 Augustus 1937 samengeoerdend)	Totaal
1937	298.675	44.386	14.241	357.302
1938	317.907	48.116	18.114	384.137
1938 April	27.831	4.093		
Mei	27.031	3.898	4.514	95.652
Juni	24.399	3.886		
Juli	25.398	3.867		
Augustus	25.367	3.840	4.575	92.342
September	25.500	3.795		
October	26.837	4.148		
November	25.552	3.972	4.538	96.214
December	26.814	4.323		
1939 Januari	27.272	3.781		
Februari	25.707	3.778	4.977 (1)	96.974
Maart	27.379 (1)	4.080		
April	26.119 (1)	3.977 (1)		
Mei	25.390 (1)	3.942 (1)	4.704 (1)	92.060
Juni	23.910 (1)	4.018 (1)		
Juli				
Augustus			4.582 (1)	
September				

(1) Benaderingscijfers.

III. — DRIEMAANDELIJKSCH LOONINDEXCIJFER. (Basis : loongemiddelden van 1933 = 100.)

TIJDVAK	ALGEMEN INDEXCIJFER	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSKLASSE																					INDEXCIJFERS der gemiddelde uurloonen per nijverheidsgroep						
		Cokesovens	Groeven, cementfa- brieken, marmer- bewerking	Metaalnijverheden				Aardewerkfabrieken steenbakkerijen	Glasnijverheden	Chemische nijverheden	Voedingsnijverheden	Textielnijverheden			Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Kunstwerk en gevoelige instrumenten	Vervoer			Gas en elektriciteit	productie- goederen	verbruiks- goederen		
				IJzerindustrie	Niet-ijzerhou- dende metalen	Gietijzen, machi- nebouw en metaal- bouw	Samen					Vlas, katoen, hennep en jute	Wol, tapijten, breiwerk, con- fectie	Samen					Fabrieken	Drukkerij en transformatie		Havenwerkers, sleepers	Spoorwegen (1)	Samen (1)					
a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon.																													
1936	December	103	108	97	114	109	97	105	100	100	104	101	103	97	100	101	96	106	109	—	100	97	117	101	104	102	105	100	
1937	Maart	106	111	102	116	112	103	109	101	104	107	103	104	100	102	103	99	109	108	107	102	101	121	97	101	102	108	103	
	Juni	109	114	104	125	114	104	113	108	105	109	105	105	100	102	106	101	112	104	—	104	105	122	105	108	106	111	104	
	September	113	118	108	129	119	110	118	112	106	112	106	107	107	107	108	102	113	108	122	106	109	122	107	110	107	114	107	
	December	115	121	108	129	121	112	119	115	108	114	108	109	108	109	111	105	115	109	115	106	114	130	113	116	110	117	109	
1938	Maart	116	123	112	130	121	115	121	110	112	115	108	111	110	111	112	106	116	113	115	108	117	127	110	113	111	118	111	
	Juni	116	123	111	132	121	113	121	109	112	116	109	112	110	111	112	108	115	112	—	109	115	125	109	112	111	118	111	
	September	117	123	108	132	121	113	121	110	110	117	109	112	111	111	114	109	115	113	—	110	115	125	115	115	111	118	110	
	December	118	126	114	135	121	113	122	114	113	118	109	114	112	113	115	138	117	113	116	111	112	125	115	117	114	119	112	
1939	Maart	118	123	110	133	120	113	122	114	111	116	109	117	114	116	115	109	117	111	—	109	113	124	116	118	115	119	112	
	Juni	117	122	109	135	119	113	122	110	112	115	108	114	111	111	116	109	117	105	—	110	114	122	109	112	113	118	111	
b) Indexcijfer der loonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden.																													
1936	December	105	105	100	113	108	102	107	96	101	103	101	108	96	102	101	101	102	110	—	101	97	120	—	—	101	104	101	
1937	Maart	108	108	104	117	111	107	111	99	106	106	101	109	95	102	103	106	106	110	108	108	97	120	—	—	102	108	103	
	Juni	111	112	105	127	113	109	116	102	107	109	103	110	96	103	106	106	110	109	—	104	98	122	—	—	106	110	105	
	September	115	115	111	136	117	115	123	104	109	111	106	112	101	107	108	107	112	113	124	106	102	126	—	—	107	115	107	
	December	117	117	113	133	120	117	123	106	106	114	106	115	102	109	110	111	114	115	127	105	110	128	—	—	111	117	109	
1938	Maart	118	116	114	132	120	120	124	107	112	114	106	116	104	110	111	111	116	115	127	106	112	125	—	—	112	118	111	
	Juni	118	114	114	136	120	117	124	106	110	116	107	118	105	111	113	112	114	115	—	107	110	127	—	—	112	117	111	
	September	118	114	116	145	120	115	127	106	111	116	107	115	104	110	114	115	115	116	—	108	110	128	—	—	112	119	111	
	December	120	117	118	142	120	115	126	108	113	117	108	117	106	111	115	114	116	115	126	108	110	129	—	—	113	120	112	
1939	Maart	120	115	114	140	119	116	125	109	110	115	107	120	109	115	115	112	116	115	—	109	111	126	—	—	114	118	112	
	Juni	120	114	115	141	119	116	126	109	111	115	106	118	106	112	116	114	117	111	—	108	113	127	—	—	113	117	112	
c) Indexcijfer der loonen van werklieden zonder vak of zonder specialisatieering.																													
1936	December	107	105	96	120	111	105	111	102	113	109	103	105	103	104	103	100	108	110	—	104	115	120	—	—	105	I	104	101
1937	Maart	111	108	99	123	114	109	115	105	119	113	104	106	105	105	106	103	110	109	106	105	121	126	—	—	107	109	103	102
	Juni	114	112	101	141	116	119	122	114	119	116	106	106	106	109	103	112	108	—	108	122	123	—	—	102	112	106	103	
	September	118	115	106	147	121	114	127	116	117	119	108	108	109	108	112	107	115	113	122	110	127	125	—	—	103	115	110	104
	December	119	117	108	140	123	117	126	112	113	122	109	111	111	111	114	107	116	115	115	110	134	128	—	—	115	117	112	106
1938	Maart	120	116	110	142	123	120	128	116	118	122	109	113	111	112	115	109	118	115	115	114	136	123	—	—	116	119	114	107
	Juni	120	114	107	145	122	118	128	118	116	123	109	112	112	112	116	109	116	115	—	114	133	124	—	—	114	119	113	108
	September	121	114	107	151	122	118	131	118	119	124	108	113	111	112	118	110	117	116	—	116	134	124	—	—	115	119	113	108
	December	121	116	110	143	123	119	128	112	119	125	110	115	112	114	118	110	121	116	116	114	133	126	—	—	118	120	114	109
1939	Maart	122	116	108	142	121	119	128	112	116	123	109	120	113	116	119	112	120	116	—	114	133	133	—	—	119	119	115	109
	Juni	121	113	107	144	121	118	128	121	115	123	109	118	112	115	118	110	119	112	—	114	134	122	—	—	118	118	114	108

(1) Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der loonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon in ons bekend.

(2) Regime I : schommelingen volgens het indexcijfer van de kleinhandelsprizen of barema's van de verkoopprijzen.

Regime II : paritaire commissies of andere verzoeningsorganismen.

Regime III : individuele beslissingen van werkgevers of vraag en aanbod.

LOOP DER ZAKEN.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE VERREKENKAMERS.

35

TIJDVAK	VERREKENKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (3)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL			
	BRUSSEL EN PROVINCIE			BRUSSEL			CONTANT			TERMIJN
	Aantal kamers op het eind v. h. tijd v.	Aantal verrekende stuks (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stuks (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers op het eind v. h. tijd v.	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)
1937 Maandgemiddelde	38 (2)	343	31.057	167	22.648	5,45	20	320 (2)	1.152	174
1938 Maandgemiddelde	38 (2)	332	32.201	164	24.275	6,56	21	305 (2)	513	82
1938 Juli	38	330	28.850	161	21.596	—	19	320	375	67
Augustus	38	326	31.781	161	24.620	—	22	300	363	68
September	38	320	34.021	157	24.430	7,36	22	300	386	86
October	38	334	36.304	162	28.471	—	21	305	647	94
November	38	320	26.223	157	19.469	—	19	305	409	54
December	38	344	30.484	169	22.346	6,37	21	305	405	47
1939 Januari	38	331	28.298	166	20.949	—	21	305	409	46
Februari	38	300	25.700	147	19.039	—	19	305	332	46
Maart	38	345	36.907	170	28.302	6,50	23	305	617	79
April	38	314	32.919	153	24.757	—	18	305	361	49
Mei	38	331	31.921	162	24.691	—	20	305	351	40
Juni	38	330	33.174	159	25.742	7,10	22	305	304	34
Juli	38	312	31.848	150	24.440	—	20	305	253	27
Augustus	38	300	31.322	142	22.202	—	21	300	276	38
September	38	300	29.426	121	21.960	—	21	300	416	59

(1) In dit bedrag zijn de aankopen of de verkoopen maar één maal geteld.

(2) Op 31 December.

(3) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangeduide kwartaal verrekende bedragen tot het saldo, per eind trimester, der deposito-rekeningen op zicht en op minder dan 30 dagen.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(miljoenen franken).

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen op 't einde van het tijdvak	Globaal tegoed (daggemiddelde)	CREDIT		DEBIT		Algemeene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie %	Omloopsnelheid (2)
			Stortingen	Giro's	Cheques en diversen	Giro's			
1937 Maandgemiddelde	(1) 412.126	3.666	4.925	12.393	4.900	12.409	34.627	89,0	4,72
1938 Maandgemiddelde	(1) 433.553	3.594	5.041	12.494	5.016	12.508	35.060	89,0	4,80
1938 Juli	423.292	3.516	5.130	12.009	4.809	12.014	33.962	87,9	4,78
Augustus	424.609	3.548	4.652	11.866	4.715	11.874	33.107	90,2	4,50
September	426.460	3.484	5.492	13.044	5.813	13.055	37.404	93,8	5,21
October	428.217	3.504	5.990	14.215	5.829	14.208	40.242	87,9	5,50
November	430.560	3.621	4.511	11.763	4.471	11.783	32.528	88,3	4,68
December	433.553	3.654	5.297	12.921	4.833	12.941	35.993	88,5	4,50
1939 Januari	437.067	4.006	5.193	13.742	5.106	13.755	37.797	88,7	4,53
Februari	439.587	3.964	4.021	11.541	4.133	11.553	31.249	89,0	4,12
Maart	441.743	3.888	4.952	13.025	4.875	13.045	35.896	87,7	4,27
April	442.776	4.003	5.192	13.721	5.269	13.737	37.919	88,5	4,95
Mei	443.009	3.940	4.548	12.633	4.666	12.637	34.474	89,4	4,39
Juni	443.620	3.746	4.642	12.504	4.597	12.513	34.259	89,3	4,39
Juli	443.620	3.819	5.006	13.013	4.885	13.018	35.921	89,1	4,88
Augustus	444.243	3.603	5.485	14.153	5.686	14.177	39.501	89,7	5,51
September	445.125	3.523	4.603	12.213	4.755	12.207	33.779	88,3	4,63

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van den debet-omzet tot het gemiddeld dagelijksch tegoed.

III. — GEVAARLIJKE OF HINDERLIJKE INRICHTINGEN.

Bron : *Arbeidsblad.*

Aanvragen om vergunning.

37

TIJDVAK	Voor het Rijk	Brabant	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Hene-gouwen	Namen	Luxem-burg	Luik
1937	4.272	1.135	722	92	786	480	413	151	42	451
1938	3.744	976	704	100	378	408	472	114	28	564
1938 Mei	367	100	66	9	48	42	43	29	3	47
Juni	383	78	62	17	47	44	34	22	5	74
Juli	329	82	59	14	21	51	56	6	3	37
Augustus	336	85	65	7	16	34	70	10	2	47
September	277	80	52	3	17	25	39	14	1	46
October	276	81	42	13	31	21	35	7	2	44
November	248	62	59	9	8	23	44	5	4	34
December	249	76	59	1	27	23	17	10	—	36
1939 Januari	258	80	42	12	25	35	19	4	3	38
Februari	231	50	38	12	25	27	27	9	3	40
Maart	334	73	39	16	47	43	61	11	6	38
April	323	100	45	3	31	38	45	2	2	57
Mei	315	80	43	15	44	37	50	5	6	35
Juni	331	83	32	9	44	43	66	5	3	46
Juli	255	56	40	9	27	42	43	2	1	35

**IV. — VERHOUDING VAN DE ONBETAALDE TOT DE DOOR DE NATIONALE BANK VAN BELGIE
TER INCASSEERING AANGEBODEN WISSELS.**

TIJDVAK	AANTAL DER			BEDRAG DER		
	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%
				<i>(duizenden franken)</i>		
1937.....	1.117.161	69.857	6,25	4.644.274	99.390	2,14
1938.....	1.473.634	100.453	6,82	8.145.032	157.898	1,94
1938 Juni.....	155.249	9.657	6,22	1.005.813	16.768	1,67
Juli.....	141.215	9.353	6,62	978.256	15.194	1,55
Augustus.....	121.944	7.950	6,52	807.139	11.972	1,48
September.....	121.865	11.417	9,37	654.951	19.701	3,55
October.....	152.369	10.462	6,87	877.433	17.178	1,96
November.....	128.356	7.950	6,19	849.872	13.569	1,60
December.....	113.350	8.406	7,42	674.074	12.114	1,80
1939 Januari.....	80.260	5.934	7,39	379.226	8.810	2,32
Februari.....	72.894	5.704	7,83	296.515	7.828	2,64
Maart.....	96.952	7.470	7,70	629.823	14.042	2,23
April.....	117.728	9.226	7,84	893.051	19.598	2,19
Mei.....	127.107	9.305	7,32	1.124.731	21.386	1,90
Juni.....	114.856	7.991	6,96	957.359	19.723	2,06
Juli.....	90.607	5.748	6,34	662.459	12.148	1,83
Augustus.....	76.142	10.065	13,22	372.922	16.145	4,33

**V. — FAILLISEMENTEN,
BEKRACHTIGDE ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT,
ZAKEN ONDER GECONTROLEERD BEHEER.
GEPUBLICEERD IN DEN « MONITEUR DU COMMERCE BELGE ».**

a) Retrospectief overzicht.

TIJDVAK (13 weken)	Uitgesproken faillissementen			Accoorden tot voorkoming van faillissement			Zaken onder gecontroleerd beheer		
	1937	1938	1939	1937	1938	1939	1937	1938	1939
Eerste tijdvak.....	165	180	175	39	29	43	11	—	—
Tweede tijdvak.....	138	145	207	23	35	43	—	—	—
Derde tijdvak.....	111	118	140	17	23	42	—	—	—
Vierde tijdvak.....	146	179	—	29	44	—	—	—	—
Totaal...	560	622		108	131		11	—	

b) Gedetailleerde opgave per bedrijfsgroep.

AUGUSTUS 1939.

GROEP	AANTAL											
	FAILLISEMENTEN						ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT					
	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamloze vennootschappen	Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamloze vennootschappen	Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal
A. Handelsverrichtingen.....	28	1	1	2	—	32	8	—	—	1	—	9
B. Bankzaken en financiële ver-richtingen.....	3	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
C. Nijverheden.....	6	—	—	1	2	9	1	—	1	—	—	3
D. Vennootschappen wier hoofd-bedrijf in Congo gelegen is..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal...	37	2	1	3	2	45	9	—	1	2	—	12

PRIJZEN.

I. — INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN.

a) Officieel indexcijfer in België. — Algemeen indexcijfer en per bedrijfsgroep.

Basis : April 1914 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

45

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voedingsproducten	Brandstoffen	Teer en derivat.	Producten der metaalbedrijven	Petroleum en derivaten	Producten der aardwerkbedrijven	Producten der glasbedrijven	Scheikundige producten	Kunstmeststoffen	Vetstoffen
Aantal producten	125	16	4	3	15	7	9	2	12	4	7
1937 Maandgemiddelde	684	632	839	648	759	1.000	871	549	599	448	570
1938 Maandgemiddelde	630	559	873	605	695	987	865	549	617	503	463
1938 Juli	623	553	860	581	684	926	861	549	623	490	463
Augustus	620	546	862	581	671	926	859	549	621	495	464
September	622	544	858	581	682	922	858	549	620	509	460
October	617	529	837	571	689	910	859	549	609	519	442
November	610	514	837	560	685	906	859	549	602	520	436
December	607	528	855	538	678	905	847	549	591	524	419
1939 Januari	604	515	855	534	667	906	852	549	578	527	414
Februari	599	508	855	527	666	908	849	549	573	529	414
Maart	600	509	855	512	671	907	854	549	573	532	416
April	602	518	835	512	673	914	852	549	571	533	417
Mei	599	511	835	513	664	914	855	549	571	521	415
Juni	597	504	838	504	668	914	860	549	569	521	416
Juli	591	499	841	498	671	915	864	614	565	503	411
Augustus	594	502	843	498	691	915	859	614	565	500	404
September	706	653	871	683	779	1.115	859	626	615	527	627

TIJDVAK	PRODUCTEN DER VEZELBEDRIJVEN				Bouwmaterialen	Harsproducten	Producten der huiden en lederb.	Tabak	Producten der papierbedrijven	Ruwe rubber	
	Algemeen indexcijfer	Wol	Vlas	Jute							Katoen
Aantal producten	19	5	5	2	7	13	2	9	1	1	1
1937 Maandgemiddelde	704	781	877	407	657	768	692	599	492	902	164
1938 Maandgemiddelde	592	606	842	365	520	774	534	476	513	736	125
1938 Juli	587	596	810	372	525	775	519	465	545	710	130
Augustus	585	593	838	375	505	774	515	466	455	655	138
September	591	593	838	371	497	774	505	465	455	655	136
October	583	583	852	386	493	771	530	478	500	650	141
November	567	579	821	361	490	773	520	468	500	650	138
December	571	572	857	357	488	772	520	461	545	644	133
1939 Januari	583	560	929	400	480	775	532	466	545	644	130
Februari	567	547	852	439	469	773	538	462	545	644	133
Maart	563	548	826	449	465	773	555	465	545	644	134
April	570	530	826	558	463	772	548	461	545	644	133
Mei	563	530	788	501	476	772	526	471	545	644	133
Juni	557	529	755	484	483	772	506	471	545	644	135
Juli	549	538	715	472	480	765	485	471	545	644	138
Augustus	534	533	668	472	472	768	510	472	545	644	140
September	672	674	815	585	613	822	722	576	636	715	143

b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in het buitenland.

TIJDVAK	ENGELAND (Board of Trade) Basis : 1930	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France) Basis : Juli 1914	NEDERLAND (Centraal Bureau voor de Statistiek) Basis : 1913	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie des arts et métiers et du travail) Basis : Juli 1914	ZWEDEN (Kommerskollegium) Basis : 1913	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt) Basis : 1913	VER. STATEN (Bureau of Labor) Basis : 1926
1937 Maandgemiddelde	109	563	97	111	137	106	86
1938 Maandgemiddelde	101	640	92	107	130	106	79
1938 Juni	101	653	92	107	130	106	78
Juli	101	652	90	106	130	106	79
Augustus	99	644	90	105	128	106	78
September	98	646	91	106	127	106	78
October	99	654	91	106	128	106	78
November	98	657	91	106	127	106	78
December	98	666	92	106	127	106	77
1939 Januari	97	676	91	106	127	106	77
Februari	97	677	91	105	127	106	77
Maart	97	681	91	105	127	107	77
April	97	682	92	106	128	106	76
Mei	98	693	92	107	129	106	76
Juni	98	685	91	106	130	107	76
Juli	98	677	91	107	131	107	75
Augustus	98	672		107	133	107	

II. — INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN EN VAN DE KOSTEN VAN LEVENSONDERHOUD.

a) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Basis : April 1914 = 100.

46

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Voor het Rijk	Antwerpen	Brussel	Gent	Luik
1937 Maandgemiddelde	735	778	791	733	732
1938 Maandgemiddelde	761	801	828	760	766
1938 15 Juni	761	808	833	763	772
15 Juli	755	794	820	756	758
15 Augustus	755	794	819	755	760
15 September	764	804	828	766	769
15 October	769	810	839	771	776
15 November	772	813	838	772	776
15 December	768	807	835	766	773
1939 15 Januari	769	807	835	768	774
15 Februari	759	798	826	758	763
15 Maart	754	795	822	755	758
15 April	751	791	817	752	753

b) Nieuwe indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Basis : 1936-1938 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

DATUM	Voor het Rijk	Brabant		Antwerpen		Luik		Oost-Vlaanderen		West-Vlaanderen	Henegouwen	Limburg	Luxemburg	Namen
		Provincie	Stad Brussel	Provincie	Stad Antwerpen	Provincie	Stad Luik	Provincie	Stad Gent					
1939 15 Januari ...	105,8	105,9	105,6	104,5	103,9	107,0	106,9	105,5	105,8	104,3	106,9	106,8	105,6	106,4
15 Februari ...	104,4	104,2	104,0	103,5	103,1	105,2	104,8	104,2	104,5	103,3	105,5	105,1	104,4	105,0
15 Maart ...	103,6	103,5	103,4	102,8	102,5	104,4	104,0	103,6	104,1	102,5	104,6	104,4	103,6	103,7
15 April ...	103,1	103,0	102,8	102,4	102,2	103,6	103,3	103,1	103,8	102,1	103,9	104,1	103,1	103,1
15 Mei ...	102,9	102,9	102,7	102,3	102,1	103,5	103,3	102,9	103,8	102,0	103,9	103,8	102,6	102,5
15 Juni ...	103,1	102,8	102,5	102,4	102,4	103,8	103,8	103,2	104,1	102,5	104,0	104,3	102,4	102,5
15 Juli ...	103,5	103,0	102,7	102,8	102,5	103,8	103,7	103,6	104,5	102,9	104,5	104,6	102,8	102,9
15 Augustus ...	103,3	102,9	102,6	102,7	102,5	103,7	103,6	103,2	104,2	102,8	104,2	104,6	102,8	103,4
15 September ...	103,9	103,5	103,2	103,6	103,7	103,9	103,2	104,1	103,6	103,8	104,6	105,5	102,6	103,7

c) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud in België.

Arbeidersbudgetten, 3^e categorie : gezinnen welke beschikken over een inkomen van 30 frank tot minder dan 40 frank, per verbruikseenheid en per veertien dagen.

Basis 1921 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voeding	Huisvesting en huisraad	Verwarming en verlichting	Kleeding	Behoeften van hygiënischen, maatschappelijken en zedelijken aard
1937 Maandgemiddelde	199	175	404	186	239	181
1938 Maandgemiddelde	205	180	405	194	246	183
1938 Juli	202	175	405	193	247	183
Augustus	202	178	405	194	247	183
September	205	180	405	195	246	183
October	207	183	405	196	246	183
November	209	186	405	196	247	183
December	208	184	405	198	247	183
1939 Januari	209	186	405	199	247	183
Februari	205	180	406	199	247	183
Maart	203	178	407	199	247	183
April	200	172	407	195	247	183
Mei	198	168	407	196	249	184
Juni	199	170	406	197	249	184
Juli	200	171	406	196	249	184
Augustus	199	170	407	198	249	184
September	199	170	407	201	250	184

d) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud en van de kleinhandelsprizen in het buitenland.

TIJDVAK	GROOT-BRITTANNIË (Ministry of Labour)	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France)		NERDERLAND (Centraal Bureau voor de Statistiek)	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie, des arts et métiers et du travail)	ZWEDEN	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt)	VEREEN. STAT. (National Industrial Conference Board)
	Kosten van levensonderh.	Detailpr. (gepond. ind. v. 34 artikelen Gemid. v. 300 sted.)	Kost. v. levensonderh. (eenvorm. gemaakte type-budgetten)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh. (34 steden)	Kosten van levensonderh. (49 steden)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh.
	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: 1930 = 100	Basis: tijdvak 1911/13 = 100	Basis: Juni 1914 = 100	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: 1913/14 = 100	Basis: 1923 = 100
1937 Gemiddelde ...	154	572	102,4	137,3	137	162	125,1	88,5
1938 Gemiddelde ...	156	658	116,6	138,6	137	166	125,6	86,4
1938 Juni	159	—	—	140,4	137	—	126,0	86,7
Juli	156	—	—	138,7	137	166	126,8	86,5
Augustus	156	657	117,2	138,4	136	—	126,5	85,9
September	155	—	—	138,7	137	—	125,2	85,9
October	156	—	—	138,3	137	167	124,9	85,8
November	156	690	120,3	137,4	137	—	125,0	85,6
December	155	—	—	138,3	137	—	125,3	85,8
1939 Januari	155	—	—	—	137	167	125,8	85,4
Februari	163	709	122,3	—	136	—	125,7	85,1
Maart	153	—	—	138,2	136	—	126,0	84,9
April	153	—	—	—	136	168	125,9	85,—
Mei	153	698	122,5	—	137	—	126,1	84,8
Juni	156	—	—	136,—	137	—	126,5	84,7
Juli	155	—	—	—	138	169	127,3	84,9
Augustus	—	—	—	—	137	—	127,3	—

III. — GROOTHANDELSPRIJZEN VAN ENKELE NIJVERHEIDSPRODUCTEN.
Bronnen: Kolen: Office belge des Charbons (O.B.C.). — IJzerindustrie: Binnenlandsche prijzen: Echo de la Bourse. — Prijzen bij den uitvoer: Cosibel.

TIJDVAK	Binnenlandsche prijzen (in franken per metrieke ton).											Prijzen bij den uitvoer (in goud-£ per Engelsche ton).								
	KOLEN							IJZERINDUSTRIE				IJZERINDUSTRIE								
	Fijne vette gas- en cokeskolen	Geschiefte vette huishoudkolen	Type C Belg. Staat	Fijne gewasschene stoom 0/10	Geschiefte half-vette huishoudkolen	Raw mager gruis voor pulvero's	Mager gewasschen grein, stoom 6/10	Magere nootjes voor huishouden 50/80	Billettes	Largets	Handelsstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer herkookt open oven	Billettes	Largets	Handelsstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer
1937 Maandgem.	131	179	136	121	202	85	137	227	869	991	1.014	1.014	1.248	1.666	4-1-2	4-1-1	5-0-5	4-12-8	—	—
1938 Maandgem.	147	188	151	126	209	93	142	237	877	986	1.100	1.100	1.300	1.720	4-0-1	3-15-8	4-17-10	5-0-7	5-15-7	7-7-9
1938 Juni	149	182	154	128	202	95	143	229	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	—	3-17-0	4-18-0	4-16-5	5-16-4	7-2-9
Juli	144	186	149	123	206	89	138	234	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-15-8	3-15-8	4-16-8	4-16-8	5-7-11	7-7-6
Augustus	144	190	149	123	209	89	138	236	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-19-2	3-18-4	4-15-8	4-15-6	5-9-5	7-6-9
September	139	192	149	122	212	88	139	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-18-0	3-14-1	4-16-8	4-13-2	5-8-8	7-1-2
October	143	191	149	123	212	90	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-12-10	3-13-11	4-16-8	4-13-9	5-4-7	7-6-8
November	143	192	149	123	213	91	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-11-2	3-9-2	4-16-0	4-12-4	5-7-7	7-2-8
December	148	196	149	128	216	95	143	244	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-8-5	3-10-8	4-14-10	4-13-9	5-5-4	7-7-10
1939 Januari	148	196	149	128	216	95	143	244	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-7-9	3-6-7	4-10-10	4-10-15	5-2-8	7-6-4
Februari	148	195	149	128	216	96	143	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-5-8	3-5-14	4-7-11	4-8-9	4-19-5	7-3-5
Maart	148	194	149	128	215	94	143	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-7-3	3-7-8	4-6-3	4-5-0	4-17-5	7-7-1
April	149	187	154	128	202	95	143	227	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-4-0	3-7-0	4-6-3	4-3-2	4-17-8	7-6-9
Mei	137	187	154	128	206	95	142	229	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-6-6	3-6-2	4-6-6	4-0-3	4-16-1	7-5-6
Juni	—	—	—	—	—	—	—	—	800	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-6-6	3-6-4	4-6-5	3-19-11	4-15-8	7-8-7
Juli	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-6-8	3-5-5	4-6-7	4-1-8	4-16-7	7-5-5
Augustus	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	—	—	—	—	—	—

IV. — PRIJZEN VAN LANDBOUWPRODUCTEN.
a) Gemiddelde prijzen van granen en andere landbouwproducten op de regelende markten van België (« Belgisch Staatsblad »).

TIJDVAK	TARWE	ROGGE	HAYER	WINTER-GERST	AARDAPPELEN		DROGE CICHOREI-BOONEN (laatste oogst)	TARWE-STROO	RUW VLAS	ONGEZOUT. HOEVE-BOTER (verkocht per kg.)	ONONT-VETTE WOL	VERSCHE EIJEREN
	(laatste oogst)				Geldersche-muizen	Industrie	(laatste oogst)					
	in franken per 100 kg.										in fr. per kg.	
1937 Maandgemiddelde ..	135,62	123,44	114,66	117,21	40,38	39,05	117,02	25,63	97,47	22,66	23,72	0,56
1938 Maandgemiddelde ..	121,57	90,23	98,47	93,80	39,07	43,10	85,80	23,49	104,44	23,—	16,44	0,63
1938 Juni	125,77	101,85	109,77	103,42	71,19	85,88	90,80	24,23	105,50	19,91	14,76	0,54
Juli	123,77	82,—	108,46	81,79	41,25	62,55	91,62	25,40	108,25	19,57	15,50	0,59
Augustus	113,98	76,25	94,09	78,76	30,75	38,18	85,57	21,91	116,19	20,90	15,35	0,68
September	112,67	67,60	78,93	76,12	24,88	31,71	75,87	19,49	108,90	22,84	15,06	0,74
October	111,41	64,43	77,40	75,13	25,62	31,53	81,62	18,89	102,43	24,89	15,12	0,84
November	109,98	62,54	75,83	73,31	25,29	30,84	68,20	19,09	104,83	25,28	14,81	0,84
December	109,32	64,17	76,57	74,89	26,76	31,28	67,—	18,81	103,80	26,23	14,25	0,75
1939 Januari	110,63	63,96	78,85	74,62	31,53	35,34	66,12	19,07	109,28	25,03	13,94	0,70
Februari	111,62	61,52	76,31	76,61	32,35	35,48	67,50	20,09	113,13	24,80	14,37	0,49
Maart	116,63	59,93	75,92	74,35	31,55	35,33	71,60	20,92	108,06	22,87	14,40	0,45
April	119,73	60,47	79,13	75,92	35,65	39,28	75,72	20,37	104,41	19,94	13,50	0,46
Mei	119,69	58,92	81,31	75,99	29,12	34,68	74,75	20,53	104,90	18,48	13,—	0,46
Juni	118,23	59,04	80,—	75,38	23,97	30,57	73,30	19,62	101,89	18,87	12,90	0,52
Juli	117,06	59,40	78,06	73,66	35,25	35,05	75,16	19,44	101,98	18,57	13,31	0,55
Augustus	117,17	53,77	64,13	68,04	29,09	37,08	77,25	18,04	91,88	18,94	13,20	0,56

b) Gemiddelde prijzen der granen op de graanbeurzen van Kortrijk, Brussel, Charleroi, Namen en Luik.
Bron: Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

TIJDVAK	TARWE (goede handelskwaliteit)	ROGGE	HAVER	GERST	SPELT
	(in frank per 100 kg.)				
1937 Maandgemiddelde	133,43	119,99	113,22	116,45	96,49
1938 Maandgemiddelde	120,97	79,50	95,92	91,84	91,59
1938 Juli	120,—	81,—	105,60	81,66	—
Augustus	114,65	73,08	93,07	77,13	95,—
September	116,94	64,98	75,65	74,80	81,71
October	114,16	62,15	73,08	74,06	80,66
November	112,10	60,29	72,33	71,73	81,85
December	111,65	61,94	73,94	73,36	83,55
1939 Januari	113,17	61,41	76,02	72,67	82,37
Februari	114,90	57,70	72,45	71,26	78,87
Maart	121,71	57,31	73,35	72,23	76,—
April	123,65	58,63	77,60	73,74	76,—
Mei	123,65	57,70	79,18	74,18	75,50
Juni	122,35	56,81	77,02	73,12	—
Juli	121,74	58,—	74,83	73,—	—
Augustus	105,—	52,33	60,65	68,24	—
September	122,63	106,05	85,22	122,78	86,83

VOORTBRENGING.

I. — VOORTBRENGING DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN.

Bron: Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg.

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN										Gemiddeld aantal extractie- dagen	Voorraad op 't einde der maand (duiz. tons)
	GEMIDDELD AANTAL ARBEIDERS (duizenden)		NETTO HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOLEN PER BEKKEN (duiz. tons)							TOTAAL		
	onder- grondsche	onder- en boven- grondsche	Bergen	Centrum	Charleroi	Namen	Luik	Kempen				
1937 Maandgemiddeld.	86,5	124,9	421	364	652	34	450	552	2.473	24,6	605	
1938 Maandgemiddeld.	91,4	130,3	408	355	665	33	459	545	2.465	24,1	1.934	
1938 Juni	91,1	130,3	389	340	689	33	459	515	2.405	23,8	2.207	
Juli	91,0	130,1	358	309	586	28	456	497	2.233	21,7	2.293	
Augustus	89,3	127,4	380	315	615	32	383	510	2.234	22,4	2.380	
September	87,8	125,9	371	346	669	34	464	502	2.386	24,4	2.351	
October	91,1	130,4	427	367	670	34	470	558	2.526	24,8	2.204	
November	94,3	134,1	407	364	678	33	480	568	2.531	24,0	2.234	
December	92,1	131,5	421	358	690	33	481	583	2.566	24,8	2.222	
1939 Januari	94,5	133,8	441	387	704	34	503	595	2.664	25,4	2.333	
Februari	91,0	130,2	385	320	632	31	452	537	2.357	22,8	2.606	
Maart	92,8	132,3	451	379	717	36	511	630	2.724	25,9	2.696	
April	93,6	134,0	400	352	644	31	456	569	2.452	23,2	2.624	
Mei	93,6	133,9	422	358	677	32	468	613	2.569	24,0	2.274	
Juni	93,8	133,4	403	386	712	33	491	638	2.662	24,9	2.311	
Juli	90,1	129,6	339	308	606	33	469	567	2.321	22,7	2.275	
Augustus	88,8	127,1	310	343	640	27	375	598	2.292	22,3	2.212	

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (aan het eind van het tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tons)					Blik
	Voort- brenging (duiz. tons)	Gemiddeld aantal arbeiders	Voort- brenging (duiz. tons)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren	
1937 Maandgemidd.	489	3.974	155	893	47 (1)	320	315	7,7	231	3,0	—
1938 Maandgemidd.	392	3.775	142	870	37 (1)	205	184	6,0	145	2,5	0,2
1938 Juni	362	3.699	140	872	33	192	174	5,9	138	2,6	—
Juli	372	3.676	125	893	35	198	179	5,2	150	2,1	—
Augustus	363	3.696	125	839	35	196	176	5,6	149	2,2	—
September	356	3.625	139	848	35	197	180	6,6	156	2,8	—
October	384	3.685	136	862	36	216	201	6,3	179	2,9	0,2
November	380	3.685	136	839	36	222	213	5,7	188	2,3	0,2
December	406	3.768	136	836	37	232	214	5,5	176	2,6	0,3
1939 Januari	406	3.745	132	818	37	231	204	5,9	162	3,2	0,3
Februari	360	3.681	105	814	37	203	193	5,9	152	2,5	0,6
Maart	371	3.673	123	772	35	222	217	7,5	174	3,1	0,6
April	362	3.647	110	782	37	225	213	6,0	169	2,5	0,6
Mei	417	3.662	121	803	42	270	274	6,7	195	2,7	0,7
Juni	436	3.741	117	793	44	286	298	7,0	200	2,7	0,7
Juli	471	3.836	96	758	46	295	291	5,4	196	2,1	0,8
Augustus	470	3.860	110	754	45	280	277	5,8	185	2,4	—

(1) Op 31 December.

II. — DIVERSE PRODUCTIES.

56

TIJDVAK	KATOEN Halfjaar- lijksche productie van gesponnen katoen (tons)	WOL		BIERBROUW- RIJEN Hoeveelheden aangegeven meel (tons)	STOKERIJEN Voort- gebrachte alcohol (hectoliters)	MARGARINE EN BEREIDE VETTEN		
		Drooginrieh- tingen van Verviers, van Dison en van het Oosten (reeds gedroogd of enkel gewogen) (tons)	Kamwol- voorraden in de "façon" „ wolkammerijen (eind der maand) (tons)			Voort- brenging	Voor verbruik verklaard (tons)	Voor den uitvoer verklaard
1937 Maandgemiddelde	36.300 (1) 36.200 (2)	2.511	2.952	16.829	32.904	4.558	4.516	17
1938 Maandgemiddelde	29.100 (1) 32.600 (2)	2.274	3.801	16.087	38.730	5.089	5.072	17
1938 Juni	29.100 (1)	2.090	3.762	17.134	36.765	5.363	5.054	17
Juli		2.165	3.689	16.423	39.302	4.586	4.638	7
Augustus		2.027	3.753	18.171	37.539	4.282	4.228	23
September		2.316	3.525	14.489	40.379	5.558	5.910	23
October		2.836	3.626	16.771	30.674	5.311	5.263	30
November	32.600 (2)	2.674	3.879	15.869	42.032	5.779	5.597	12
December		2.631	3.951	13.696	48.340	6.452	6.553	17
1939 Januari		2.607	4.264	15.407	45.055	6.126	6.158	10
Februari		2.671	3.765	13.699	41.533	5.092	5.086	7
Maart		2.825	3.785	17.911	43.619	5.473	5.395	10
April		2.617	3.323	16.732	40.762	4.568	4.569	7
Mei	34.500 (1)	2.692	3.314	16.966	37.177	4.312	4.071	7
Juni		3.021	3.551	18.190	35.276	4.546	4.422	19
Juli		2.439	3.399	16.943	39.362 *	4.363	4.503	5
Augustus		2.589	3.648	15.642	42.506 *	5.497	5.629	22

TIJDVAK	SUIKER				VISSCHERIJ		LUCIFERS		
	Voortbrenging		Voorraden (raffinade- en ruwe suiker) (eind der maand) (tons)	Voor verbruik verklaard	Omzetten ter mijn van Oostende		Fabricage	Verbruik	Uitvoer (met onthefing van de accijns)
	Ruwe suiker	Raffinade- suiker			Hoeveelheden	Waarde			
1937 Maandgemiddelde	18.675	15.938	111.567	17.210	2.286	7.164	4.703	1.830	2.739
1938 Maandgemiddelde	15.099	18.745	124.816	17.612	2.481	7.445	3.956	1.725	2.334
1938 Juni	—	16.350	113.019	16.553	1.790	6.357	3.951	1.516	2.251
Juli	—	18.142	93.620	20.422	2.021	5.973	3.242	1.396	1.886
Augustus	9	17.797	69.211	16.773	3.061	8.246	3.423	1.915	2.422
September	17	17.211	49.212	19.191	4.071	7.705	4.121	2.096	2.482
October	50.708	22.248	68.435	21.263	3.031	8.128	5.302	2.810	3.489
November	120.898	27.371	161.138	18.841	2.812	7.208	4.893	1.522	2.302
December	8.949	19.236	158.699	15.193	2.179	7.453	3.992	1.513	2.105
1939 Januari	552	17.929	152.301	14.641	2.258	8.362	3.963	1.453	2.447
Februari	292	15.843	141.351	12.899	2.352	7.792	4.325	1.555	2.065
Maart	86	19.969	128.891	19.211	2.658	9.814	5.118	1.764	3.820
April	123	20.241	113.897	20.708	2.289	6.719	4.823	2.161	2.518
Mei	—	21.821	98.829	17.722	2.464	6.395	4.780	1.575	3.639
Juni	3	20.461	74.464	17.026	2.077	5.595	5.637	1.571	3.366
Juli	—	19.024	53.389	23.579	2.077	5.695	4.515	1.830	2.609
Augustus	7	21.677	25.579	20.112	2.662	7.067	5.109	2.000	3.695

(1) Productie van het halfjaar 1 Februari-31 Juli.
 (2) Productie van het halfjaar 1 Augustus-31 Januari.
 * Voorloopige cijfers.

III. — BOUWBEDRIJVIGHEID.

57

TIJDVAK	BOUWVERGUNNINGEN VERLEEND IN STEDELIJKE CENTRA (53 CENTRA — 114 GEMEENTEN)		
	Nieuwbouw	Herbouw en verbouwingen	Totaal
1937 Voor het jaar	8.196	18.002	26.198
1938 Voor het jaar	8.585	16.416	25.001
1938 Juni	943	1.507	2.450
Juli	666	1.468	2.134
Augustus	816	1.379	2.195
September	575	1.438	2.013
October	566	1.024	1.590
November	533	1.072	1.605
December	424	1.012	1.436
1939 Januari	505	951	1.456
Februari	721	1.149	1.870
Maart	940	1.528	2.468
April	646	1.261	1.907
Mei	573	1.259	1.832
Juni	572	1.282	1.854
Juli	454	1.208	1.662
Augustus (*)	433	1.086	1.519

(*) 110 gemeenten op 114.

IV. — VOORTBRENGING VAN ELECTRISCHEN STROOM.

TIJDVAK	TOTALE PRODUCTIE (Centrales van 100 kWh. en meer) Bron: Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing						PRODUCTIE van de 121 voornaamste industriële centrales Bron: Association des Centrales Electriques Industrielles de Belgique	
	Aantal centrales	PRODUCTIE (duizenden kWh.)					Totale productie (duiz. kWh.)	Gemiddelde dagproductie (miljoenen kWh.)
		Unie der electrische bedrijven van België	Verbond der industriële centrales	Niet aangesloten maatschap- pijen	Gemeen- telijke regioën	Totaal		
1937 Maandgemiddelde	343 (1)	198.932	213.803	28.234	21.424	462.393	—	—
1938 Maandgemiddelde	338 (1)	194.288	198.624	26.321	20.616	439.848	—	—
1938 Juni	338	173.402	182.729	25.741	16.266	398.138	164.759	6,59
Juli	338	170.957	186.980	25.199	14.900	398.036	167.445	6,86
Augustus	338	184.379	186.630	24.640	17.509	413.157	168.155	6,46
September	338	194.731	196.347	25.724	18.251	435.048	177.218	6,81
October	338	204.253	213.638	27.740	22.782	468.413	187.878	7,22
November	338	207.337	214.280	28.483	24.364	474.464	189.212	7,88
December	338	218.200	216.357	28.107	27.447	490.111	189.698	7,02
1939 Januari	355	217.255	214.820	29.772	26.635	488.482	186.775	7,18
Februari	355	195.481	192.896	27.778	22.632	438.787	170.454	7,10
Maart	354	218.876	214.559	31.550	23.918	488.903	190.151	7,31
April	354	192.663	200.359	28.857	19.998	441.875	177.113	6,81
Mei	354	182.439	218.713	29.710	18.155	449.017	192.685	7,70
Juni	354	178.536	227.097	28.831	18.017	452.481	199.800	7,68
Juli	354	173.089	222.932	27.476	15.720	439.217	195.995	7,54
Augustus	354	189.844	216.505	28.318	18.411	453.077	189.417	7,58

(1) Op het eind van het jaar.

V. — GASDISTRIBUTIE (1)

(duizenden kubieke meters).

Bron: Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.

TIJDVAK	GEMEENTEBEDRIJVEN		GASVERDEELINGSMAATSCHAPPIJEN		Gasvoort- brengende nijverheids- maatschappijen die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden (verkocht gas)	TOTAAL
	die zelf het gas dat zij verdeelen, geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voortgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen, aankopen (aangekocht gas)	die zelf het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voortgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1937 Maandgemiddelde	5.894	468	1.238	40.170	16.317	64.086
1938 Maandgemiddelde	5.915	463	1.208	39.810	9.876	57.273
1938 Juni	5.973	503	1.360	40.729	7.419	55.985
Juli	6.248	670	1.417	41.521	7.756	57.611
Augustus	6.294	801	1.492	41.447	7.900	57.934
September	6.173	536	1.322	41.301	5.968	55.298
October	6.222	402	1.179	39.702	9.277	56.782
November	5.815	358	1.103	38.283	9.378	54.937
December	6.419	386	1.255	42.688	9.494	60.242
1939 Januari	6.209	398	1.116	41.226	9.758	58.707
Februari	5.490	356	996	37.663	9.082	53.587
Maart	5.720	384	1.054	41.497	9.716	58.371
April	5.265	438	1.006	38.404	11.231	56.344
Mei	5.422	449	1.098	39.790	13.297	60.056
Juni	5.959	515	1.333	42.600	14.498	64.905
Juli	5.904	632	1.423	43.799	17.886	69.045
Augustus	5.979	722	1.438	43.753	18.395	70.287

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de mijn-, metaal- en chemische cokesfabrieken of in de andere bedrijven en door de voortbrengers voor eigen gebruik gebezigd.

VERBRUIK.

N. B. — Voor het verbruik van suiker, lucifers, margarine en toeberedende vetstoffen, zie tabel n° 56.

I. — INDEXCIJFERS VAN DEN VERKOOP AAN DE VERBRUIKERS.

Basis : maandgemiddelde van 1927 = 100 (1).

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN						Winkels met bijhuizen		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleding		Meubelen		Huishoudelijke artikelen en andere (1)		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
September	88	76	125	114	125	137	137	150	83	69	143	175	163	164
October	108	90	132	116	124	126	135	140	85	68	147	146	211	220
November	85	76	118	101	147	121	142	135	80	66	136	140	158	155
December	86	76	138	118	182	182	162	164	87	72	167	180	164	174
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Januari	85	74	129	103	123	127	132	133	74	63	148	154	158	162
Februari	72	65	117	110	101	99	123	128	73	59	140	143	127	119
Maart	109	95	129	129	125	130	136	146	81	71	150	163	166	165
April	100	89	130	100	123	126	140	146	73	64	153	161	184	176
Mei	99	99	136	119	124	134	136	139	71	64	146	152	167	163
Juni	88	86	114	105	128	130	137	138	72	67	148	150	142	141
Juli	77	81	120	108	138	147	141	149	72	64	147	158	130	127
Augustus	55	50	96	84	124	142	137	(*) 175	67	61	142	176	114	123

(1) Basis van de indexcijfers van de groote warenhuizen (huishoudelijke artikelen en verscheidene) = het maandgemiddelde over 1934.

(*) Voorloopig cijfer.

II. — TABAKSVERBRUIK.

(Fabricage en invoer.)

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tons)
	(millioenen stuks)			
1937	192	584	5.258	12.945
1938	195	615	5.108	13.201
1937 2 ^o kwartaal	43	140	1.395	3.283
3 ^o id.	46	153	1.406	3.420
4 ^o id.	57	169	1.252	3.274
1938 1 ^{ste} id.	47	162	1.283	3.223
2 ^o id.	48	200	1.444	3.246
3 ^o id.	42	133	1.312	3.299
4 ^o id.	57	129	1.089	3.433
1939 1 ^{ste} id.	45	117	1.070	3.152
2 ^o id.	40	135	1.376	3.430

III. — SLACHTINGEN IN DE 13 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND.

TIJDVAK	Groot vee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schape, lammeren, geiten
1937 Maandgemiddelde	16.561	656	12.727	29.991	6.957
1938 Maandgemiddelde	16.457	778	10.957	23.066	6.304
1938 Juni	17.121	652	13.566	24.630	2.579
Juli	15.070	683	11.065	22.379	2.443
Augustus	18.004	761	13.252	23.308	2.882
September	16.057	788	9.578	18.897	3.953
October	18.822	1.002	9.333	23.356	10.229
November	17.740	856	9.665	23.217	13.537
December	15.260	919	8.904	21.624	13.636
1939 Januari	16.012	917	12.212	22.581	8.968
Februari	15.186	822	13.043	20.001	6.588
Maart	18.069	871	16.844	23.553	5.573
April	14.831	770	14.353	18.357	3.701
Mei	19.493	903	16.135	25.312	3.330
Juni	15.120	767	13.323	22.733	2.117
Juli	16.003	871	11.685	24.663	2.231
Augustus	19.068	975	13.045	25.295	2.308

VERVOER.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken).

TIJDVAK	ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGS-COEFFICIENT
	Reizigers	Goederen	Buitengewone inkomsten	Totaal			
1937 Maandgemiddelde	69,8	149,4	4,9	224,1	221,0	3,1	98,63
1938 Maandgemiddelde	70,2	136,7	5,0	211,9	226,2	14,4	106,78
1938 Juni.....	73,9	129,5	4,8	208,2	216,8	8,6	104,12
Juli.....	92,9	123,0	5,2	221,1	226,8	5,7	102,56
Augustus.....	99,9	126,9	4,4	231,2	221,8	9,4	95,94
September.....	79,9	143,3	4,8	227,9	220,7	7,2	96,84
October.....	67,3	151,6	4,7	223,6	220,1	3,5	98,43
November.....	54,5	148,8	4,2	207,5	219,9	12,4	105,95
December.....	57,8	141,5	5,5	204,8	225,7	20,9	110,20
1939 Januari.....	66,8	139,2	8,5	214,7	226,8	12,2	105,62
Februari.....	53,9	126,5	6,0	186,5	217,6	31,2	116,70
Maart.....	62,4	145,9	6,2	214,5	229,0	14,5	106,76
April.....	70,8	142,3	5,8	218,8	220,9	2,0	100,92
Mei.....	71,9	151,9	6,6	230,4	220,2	10,2	95,57
Juni.....	69,3	151,7	6,0	227,0	220,4	6,6	97,10
Juli.....	94,2	141,0	6,2	241,4	220,6	20,9	91,36
Augustus (1)....	89,8	137,3	6,3	233,4	219,0	14,4	93,83

(1) Voorloopige cijfers.

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1).				c) Transportstatistiek. 1° Algemeen spoorverkeer.						
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN				
					Aantal (duizenden)	Reizigers-Km. (millioenen)	Ton (duizenden)	Ton-km. (millioenen)			
							Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	Totaal	
1937 Maandgemidd..	438.774	132.576	108.493	547.267	16.870	512	6.090	205	204	110	519
1938 Maandgemidd..	388.982	114.745	90.664	479.647	16.234	497	5.250	186	154	88	429
1938 Juni.....	371.410	101.804	84.379	455.789	15.929	534	5.000	178	136	78	392
Juli.....	358.683	97.474	81.402	440.085	15.939	584	4.782	171	129	75	375
Augustus.....	377.312	101.951	87.807	465.119	16.818	653	4.911	175	139	73	386
September.....	399.858	118.692	96.075	495.933	16.173	530	5.440	196	165	86	447
October.....	433.676	135.446	97.584	531.260	16.004	485	5.907	204	171	93	468
November.....	424.833	122.017	94.742	519.575	16.093	475	5.940	205	167	105	477
December.....	382.513	134.608	91.991	474.504	15.068	450	5.226	177	176	118	471
1939 Januari.....	368.597	130.560	89.095	457.692	16.780	498	4.990	170	167	97	434
Februari.....	339.856	108.450	79.899	419.755	14.292	417	4.573	155	148	82	385
Maart.....	392.725	118.072	87.221	479.946	15.660	461	5.246	179	167	85	431
April.....	376.007	128.090	84.736	460.743	14.966	463	5.237	186	167	83	436
Mei.....	400.619	140.343	95.620	496.239	16.125	505	5.727	191	196	109	496
Juni.....	406.538	129.738	100.441	506.979	15.105	493	5.848	190	204	120	514
Juli.....	368.714	112.613	94.553	463.267	15.346	569	5.310	172	200	84	456
Augustus.....	379.086	114.627	92.876	471.962							

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, 't zij voor stations van het net van de Maatschappij, 't zij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

I. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN**

(vervolg).

c) **Transportstatistiek (vervolg).**

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen.**

A. — **Gezamenlijk verkeer.**

70

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooi- er., kleeding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1937 Maandgemidd..	6.090	379	2.434	572	653	556	777	65	202	82	370
1938 Maandgemidd..	5.250	347	2.161	401	439	476	794	54	191	66	320
1935 September	5.251	258	2.117	416	492	493	845	131	143	59	297
December	5.055	326	2.236	449	564	378	525	47	162	61	307
1936 Maart	5.563	298	2.276	453	536	541	734	50	215	68	392
Juni	3.767	227	1.486	328	355	366	556	29	128	53	239
September	5.492	281	2.152	435	542	534	822	104	192	63	367
December	5.942	385	2.679	511	609	443	629	67	188	72	359
1937 Maart	6.147	341	2.472	536	672	592	726	64	255	98	391
Juni	6.316	243	2.515	567	826	594	898	53	175	61	384
September	6.251	289	2.434	584	664	630	869	100	198	71	412
December	5.985	330	2.370	674	608	456	747	49	275	106	370
1938 Maart	5.547	301	2.110	424	428	555	996	51	228	81	373
Juni	5.000	207	1.954	388	422	509	983	39	125	56	317
September	5.440	284	2.232	378	429	496	864	81	268	63	345
December	5.226	315	2.506	408	547	374	450	52	200	70	304
1939 Maart	5.246	307	2.180	368	517	455	727	55	216	68	353
Juni	5.848	244	2.446	550	639	495	872	46	155	55	346

B. — **Belgisch binnenlandsch verkeer.**

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooi- er., kleeding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1937 Maandgemidd..	3.527	253	1.692	11	186	350	610	13	94	30	288
1938 Maandgemidd..	3.250	231	1.623	10	130	312	673	12	85	26	248
1938 Mei	3.300	117	1.496	9	138	367	838	8	66	25	236
Juni	3.171	111	1.360	11	149	347	848	7	64	27	246
Juli	3.013	125	1.327	9	116	317	779	6	74	23	237
Augustus	3.071	143	1.373	13	130	317	694	38	89	23	251
September	3.384	183	1.566	12	134	322	737	26	98	26	280
October	3.700	532	1.734	11	136	295	640	9	83	25	235
November	3.766	804	1.648	11	131	277	550	8	71	24	242
December	2.962	177	1.743	7	133	212	353	8	75	23	231
1939 Januari	2.909	148	1.795	8	130	201	369	9	82	25	232
Februari	2.729	131	1.468	13	122	231	410	9	98	23	224
Maart	3.225	162	1.574	12	146	288	623	9	119	24	268
April	3.259	135	1.711	21	130	270	641	8	87	27	229
Mei	3.321	115	1.741	10	136	297	684	8	67	25	238
Juni	3.384	118	1.679	10	154	314	750	9	71	27	252
Juli	3.050	123	1.515	22	122	296	617	8	76	28	243

II. — HAVENVERKEER.

a) Haven van Antwerpen.												
Bronnen : Havendienst van Antwerpen en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».												
TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART					
	IN			Uit			IN			Uit		
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen		Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)
				geladen	ledig (op ballast)							
1937 Maandgemidd..	1.032	2.093	1.193	864	167	1.177	4.129	1.422	469	3.994	1.378	422
1938 Maandgemidd..	980	2.012	989	846	134	975	3.699	1.222	382	3.562	1.187	368
1938 Juni	925	1.868	1.034	794	138	878	3.748	1.234	400	3.702	1.224	368
Juli	980	2.042	934	842	117	868	3.802	1.244	306	3.597	1.194	298
Augustus	1.009	2.115	1.068	883	132	889	3.747	1.214	373	3.610	1.225	402
September	1.025	2.142	1.012	855	139	993	3.921	1.252	368	3.589	1.135	405
October	1.012	2.042	926	915	132	1.042	3.916	1.220	376	3.757	1.198	318
November	987	1.987	1.000	838	143	1.166	3.780	1.234	399	3.463	1.148	314
December	1.007	2.097	1.027	870	153	1.145	3.195	1.064	399	3.207	1.045	355
1939 Januari	1.018	2.240	1.004	847	155	952	3.910	1.245	269	3.662	1.224	302
Februari	939	1.931	924	841	119	932	3.664	1.126	392	3.503	1.134	331
Maart	1.046	2.124	903	901	136	1.002	4.054	1.284	361	3.950	1.246	285
April	1.040	2.107	926	926	132	921	3.960	1.290	399	3.852	1.263	346
Mei	1.093	2.212	994	954	122	1.084	3.996	1.373	438	3.721	1.297	342
Juni	1.066	2.233	1.137	931	131	1.199	4.266	1.397	464	3.876	1.270	432
Juli	1.018	2.051	937	894	126	1.168	3.836	1.259	344	3.834	1.266	407
Augustus	983	1.950		858	139							
September	258	523										

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen (vervolg).					b) Haven van Gent.						
	Bron : Havendienst van Antwerpen.					Bron : Havendienst van Gent.						
	OPGELEGDE ZESCHEPEN (op het eind van de maand)					ZEEVAART					BINNENVAART	
	Aantal schepen		Tonnenmaat (duizenden register-tons)			IN			Uit		GOEDEREN (duizenden metrieke tons)	
	totaal	Belgische	totaal	Belgische	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Gelost	Geladen
1937 Maandgemidd..	(1) 5	(1) —	(1) 19	(1) —	185	189	243	186	190	94	212	186
1938 Maandgemidd..	(1) 15	(1) 3	(1) 37	(1) 3	151	162	191	151	162	87	170	127
1938 Juni	20	1	48	1	134	167	216	128	163	69	158	142
Juli	27	7	63	13	137	171	198	132	159	53	180	117
Augustus	27	6	69	13	117	141	168	127	151	83	179	133
September	22	5	57	11	157	201	196	146	180	75	172	99
October	18	4	44	7	147	160	174	151	175	101	163	116
November	16	3	38	3	163	172	241	161	156	77	150	124
December	15	3	37	3	158	163	204	162	174	103	152	106
1939 Januari	12	2	33	2	141	163	151	141	157	116	144	82
Februari	12	2	31	2	131	124	171	134	134	88	133	128
Maart	10	2	25	2	161	137	139	160	134	78	124	142
April	9	2	17	2	153	141	161	154	138	59	131	125
Mei	5	2	5	2	148	144	152	149	147	76	131	120
Juni	5	2	5	2	177	165	133	172	157	116	140	122
Juli	4	2	4	2	168	184	220	166	183	117	146	165
Augustus	4	2	4	2								

(1) Op het eind van het jaar.

II. — HAVENVERKEER (vervolg).

71

TIJDVAK	c) Haven van Brugge-Zeebrugge. Bronnen: Havendienst van Brugge en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».						d) Haven van Groot-Brussel. Bron: Havendienst van Brussel.						
	ZEEVAART			BINNENVAART			ZEEVAART			BINNENVAART			
	Binnengekomen zeeschepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		GOEDEREN (duizenden metrieke tons)	Gelosten	Aantal schepen	BINNENGEKOMEN		VERTROKKEN			GELOST EN GELADEN GOEDEREN (duizenden metrieke tons)
			Gelosten	Geladen				Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	
1937 Maandgemiddelde...	172	189	59	34	21	4	72	37	32	73	38	39	579
1938 Maandgemiddelde...	131	163	37	26	13	2	52	28	22	52	28	29	492
1938 Juli	142	177	43	20	13	2	59	38	39	58	36	29	544
Augustus	155	222	49	25	11	3	46	22	18	46	22	19	519
September	133	165	41	26	10	3	44	23	23	45	24	21	492
October	127	160	33	31	10	2	58	30	19	52	25	29	492
November	130	145	35	28	15	2	66	36	26	67	36	42	450
December	166	208	34	36	16	1	58	38	35	60	39	43	387
1939 Januari	146	185	27	39	16	3	60	40	25	63	41	39	462
Februari	134	162	38	33	19	3	45	23	15	46	27	33	453
Maart	146	183	26	27	15	3	48	22	17	47	22	23	543
April	133	166	21	30	11	2	50	30	17	49	27	33	481
Mei	134	191	31	37	14	3	65	30	27	61	30	32	498
Juni	128	156	42	28	15	4	63	32	27	62	31	29	504
Juli	159	235	65	19	13	3	84	39	38	85	40	31	489
Augustus	123	174					80	41	30	79	38	40	499
September	27	46					40	29	20	45	32	36	485

TIJDVAK	e) Haven van Oostende.															
	ZEEVAART						BINNENVAART						STAATSPAKETBOOTEN			
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOM.		VERTROKKEN	
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizenden)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizenden)
1937 Maandgemiddelde...	71	39	10	71	39	21	107	20	8	109	3	—	100	32	101	33
1938 Maandgemiddelde...	69	41	10	69	41	20	88	16	7	86	3	—	95	27	95	27
1938 Juli	99	73	15	98	73	21	91	18	8	85	3	—	183	90	181	63
Augustus	102	72	7	104	74	26	107	22	8	99	2	—	182	78	183	96
September	85	62	2	84	61	21	92	17	9	89	3	—	127	27	127	47
October	55	31	13	56	31	22	80	14	7	80	2	—	63	7	62	8
November	54	31	11	56	32	26	83	16	8	85	2	—	62	5	62	6
December	71	33	19	68	33	20	63	11	6	66	2	—	64	11	64	7
1939 Januari	58	31	10	62	32	19	69	12	6	62	1	—	63	7	63	11
Februari	47	27	21	46	25	14	66	12	7	65	3	—	56	5	56	6
Maart	52	32	12	54	35	11	74	11	3	89	7	—	63	6	63	7
April	49	32	3	48	31	17	86	17	8	79	1	—	74	19	75	20
Mei	52	33	11	52	33	17	93	17	7	82	3	—	71	16	71	16
Juni	79	67	6	76	64	18	112	21	8	114	6	—	92	18	93	21
Juli	111	94	26	115	97	20	109	20	9	95	3	—	154	51	154	43
Augustus	121	105		116	103		110	22		107	9		173	58	174	73
September	22	14		24	16		52	10		59	3		34	2	34	3

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCH UNIE MET DE OVERIGE LANDEN.

I. — SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMEENE NOMENCLATUUR AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913.

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)					WAARDE (miljoenen franken)						GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER- (+) OF UITVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (miljoenen franken)	VERHOUDING VAN UIT- TOT INVOER IN PCT.
	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver gouden en zilver. munt	Totaal			
INVOER														
1937 Voor het jaar	12,0	4.076	34.063	835	38.986	36,0	5.419	15.869	6.163	405,5	27.893	715		
1938 Voor het jaar	8,6	3.777	27.110	659	31.555	28,2	4.660	12.612	5.395	471,7	23.167	734		
1938 Juni	0,7	327	2.214	54	2.595	2,0	417	994	446	46,9	1.906	734		
Juli	0,7	289	2.219	54	2.562	2,1	370	943	417	54,3	1.786	697		
Augustus....	0,9	321	2.202	56	2.579	3,2	395	1.127	389	46,4	1.961	760		
September..	0,7	344	2.267	47	2.659	2,2	401	1.001	409	32,6	1.845	694		
October.....	0,3	372	2.226	67	2.655	1,7	414	999	423	18,6	1.855	699		
November...	0,3	382	2.249	52	2.683	1,4	408	1.004	425	56,7	1.895	706		
December...	0,3	337	2.234	51	2.622	2,0	381	1.161	424	17,6	1.986	757		
1939 Januari....	0,1	296	2.283	54	2.633	0,9	334	1.224	441	70,8	2.071	787		
Februari....	0,3	304	2.098	54	2.456	1,5	319	1.061	459	41,3	1.841	750		
Maart	0,3	359	2.166	65	2.590	1,4	367	1.120	519	40,4	2.047	790		
April	0,2	307	2.150	62	2.519	1,-	318	927	425	38,7	1.709	678		
Mei	0,2	347	2.489	63	2.897	1,6	365	995	443	33,5	1.839	633		
Juni	0,1	416	2.381	59	2.857	0,7	388	962	418	29,0	1.798	630		
Juli	0,8	272	2.533	56	2.862	3,2	260	885	397	41,-	1.587	572		
Augustus ...	0,9	279	2.469	52	2.802	3,2	261	1.057	399	56,2	1.777	651		
UITVOER														
1937 Voor het jaar	6,3	730	18.516	5.758	25.010	67,4	1.364	11.252	12.523	310,0	25.516	1.020	- 2.377	91,5
1938 Voor het jaar	5,5	604	17.209	4.189	22.008	67,4	1.134	9.790	10.502	231,1	21.724	987	- 1.443	93,8
1938 Juni	0,5	39	1.375	334	1.749	6,2	75	717	831	19,1	1.648	942	- 258	86,5
Juli	0,5	35	1.352	331	1.719	5,5	73	704	825	15,5	1.623	944	- 164	90,8
Augustus....	0,5	29	1.429	321	1.780	6,3	61	858	788	11,0	1.725	969	- 236	88,0
September..	0,4	36	1.499	343	1.879	5,6	72	829	849	20,0	1.776	945	- 68	96,3
October.....	0,4	52	1.665	360	2.078	4,3	91	905	941	18,2	1.959	943	+ 103	105,6
November...	0,5	56	1.546	404	2.007	6,1	99	892	923	26,0	1.946	969	+ 50	102,6
December ..	0,3	90	1.331	383	1.805	4,4	137	919	963	23,4	2.047	1.134	+ 61	103,0
1939 Januari....	0,3	51	1.277	338	1.667	4,2	98	802	823	21,8	1.749	1.050	+ 322	84,5
Februari....	0,5	42	1.289	317	1.649	5,3	92	907	823	23,4	1.851	1.122	+ 9	100,5
Maart	0,5	39	1.345	368	1.752	5,6	80	900	881	25,5	1.892	1.079	+ 155	92,4
April	0,5	35	1.356	359	1.750	5,1	69	725	838	20,0	1.656	946	- 53	96,9
Mei	0,4	41	1.656	406	2.103	4,9	79	940	979	16,8	2.020	960	+ 178	109,7
Juni	0,5	52	1.870	451	2.374	4,8	88	886	1.056	25,8	2.061	868	+ 263	114,6
Juli	0,7	30	1.695	425	2.151	7,4	61	812	989	19,6	1.889	869	+ 224	113,6
Augustus....	0,6	41	1.715	427	2.184	5,0	74	958	969	24,7	2.031	932	+ 208	111,4

II. — SAMENVATTING NAAR DEN GRAAD VAN VOLTOOIING DER PRODUCTEN
(rangschikking aangenomen door den Raad van den Volkenbond op 17 September 1935).

76

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)				WAARDE (millioenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	
INVOER.								
1937 Voor het jaar	29.755	8.557	752	39.065	13.754	7.641	5.860	27.662
1938 Voor het jaar	24.452	6.432	670	31.555	11.297	6.267	5.163	23.167
1938 Mei	1.952	500	50	2.501	891	522	476	1.924
Juni	2.024	521	50	2.595	913	521	433	1.906
Juli	1.988	526	48	2.562	844	550	399	1.786
Augustus	2.005	521	53	2.580	1.063	436	349	1.939
September	2.100	516	43	2.658	890	535	388	1.845
October	2.039	533	83	2.655	900	531	404	1.855
November	2.054	552	77	2.683	937	483	418	1.895
December	1.946	626	50	2.623	1.011	545	372	1.987
1939 Januari	1.979	602	52	2.633	1.022	558	421	2.071
Februari	1.873	511	51	2.455	976	428	393	1.839
Maart	1.961	568	60	2.589	982	522	504	2.048
April	1.914	544	59	2.517	774	478	415	1.708
Mei	2.240	593	59	2.898	856	591	447	1.839
Juni	2.198	604	55	2.857	844	515	409	1.798
Juli	2.245	543	53	2.840	708	446	395	1.592

UITVOER.

1937 Voor het jaar	11.462	11.716	1.833	25.011	5.021	11.846	8.666	25.689
1938 Voor het jaar	11.041	9.281	1.682	22.008	4.394	9.321	7.873	21.724
1938 Mei	932	709	126	1.767	352	745	610	1.723
Juni	906	671	172	1.743	346	657	633	1.648
Juli	846	742	131	1.719	317	686	614	1.623
Augustus	939	717	123	1.779	344	682	701	1.734
September	963	775	142	1.875	362	780	624	1.777
October	1.103	829	143	2.077	413	857	682	1.960
November	1.023	840	144	2.007	382	869	669	1.945
December	857	789	157	1.805	411	866	761	2.040
1939 Januari	787	761	118	1.667	368	794	575	1.749
Februari	761	767	121	1.649	374	710	753	1.851
Maart	971	636	145	1.752	398	750	724	1.888
April	910	697	141	1.749	339	731	576	1.656
Mei	1.139	801	163	2.103	409	917	683	2.017
Juni	1.244	961	168	2.374	378	840	728	2.053
Juli	1.051	961	127	2.147	326	884	662	1.882

(1) Incl. onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen.

WERKLOOSHEID.

I. — MAANDCIJFERS.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

80

MAAND	Aantal werkloze verzekerden								Verloren werkdagen			
	Absolute cijfers				Gemiddelden per 100 verzekerden				Per 1.000 verzekerden en per week		In % van het totaal der mogelijke werkdagen	
	Geheel werkloos	Gedeeltelijk werkloos	Geheel werkloos	Gedeeltelijk werkloos	Geheel werkloos	Gedeeltelijk werkloos	Geheel werkloos	Gedeeltelijk werkloos	Per 1.000	In %	Per 1.000	In %
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Augustus	88.825	118.750	89.606	149.096	9,8	12,5	9,8	15,7	687	899	11,5	15,0
September	90.574	124.010	84.282	144.074	9,9	13,0	9,3	15,1	687	950	11,5	15,8
October	91.993	135.847	81.504	154.827	10,1	14,1	8,9	16,1	686	958	11,4	15,9
November	115.564	150.892	110.176	156.470	12,7	15,5	12,1	16,1	872	1.123	14,5	18,7
December	136.298	167.145	147.510	232.788	14,9	16,9	16,1	23,6	1.114	1.420	18,6	23,7
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Januari	146.678	173.299	178.668	218.334	15,9	17,4	19,4	21,9	1.213	1.318	20,2	22,0
Februari	141.499	166.851	164.444	178.051	15,3	16,7	17,8	17,8	1.195	1.208	19,9	20,1
Maart	131.007	152.735	136.510	148.688	14,2	15,1	14,8	14,7	1.038	1.092	17,3	18,2
April	121.734	144.932	136.141	145.062	13,1	14,3	14,7	14,3	992	1.056	16,5	17,6
Mei	121.763	150.021	171.217	157.655	13,1	14,8	18,4	15,6	1.014	1.073	16,9	17,9
Juni	115.382	144.188	156.064	146.928	12,3	14,2	16,8	14,5	956	1.010	15,9	16,8
Juli	114.555	144.651	162.286	156.804	12,1	14,3	16,1	15,4	936	990	15,6	16,5

II. — WERKLOOSHEID PER PROVINCIE.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

a) Aantal gecontroleerde werklozen (daggemiddelde).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1939 Maart	—		—	24	179.388	118.504	39.817	40.824	22.309	23.349	29.059	30.346	39.934	43.584	27.510	28.223	12.015	13.353	3.664	3.672	1.297	1.297
April	—	—	24	171.384	181.039	39.494	40.559	21.471	22.570	27.423	28.748	39.113	43.126	25.859	26.647	10.393	11.684	3.285	3.294	906	906	3.440	3.595
Mei	—	—	28	174.059	186.993	41.520	42.800	22.226	23.541	27.169	28.961	40.044	45.734	25.182	26.217	10.363	12.102	3.199	3.212	779	779	3.577	3.647
Juni	—	—	24	163.867	175.250	38.995	40.068	20.921	22.146	24.141	25.769	37.445	42.318	26.718	27.581	9.091	10.738	2.834	2.846	656	656	3.066	3.128
Juli	—	—	29	163.532	173.732	38.473	39.494	21.248	22.432	25.470	26.981	36.556	40.553	25.842	26.740	9.525	11.043	2.774	2.785	699	699	2.945	3.000
Augustus	—	—	23	165.850	176.033	39.345	40.334	21.529	22.719	25.688	27.428	37.402	41.389	25.556	26.358	9.550	10.954	3.028	3.050	826	826	2.916	2.975
September	—	—	24	203.355	222.834	48.162	49.537	25.467	27.189	36.281	42.532	42.489	49.137	29.648	31.087	12.636	14.631	3.655	3.674	1.238	1.238	3.779	3.856
1939 Juli	3	8	6	166.108	177.143	38.690	39.796	21.125	22.377	25.760	27.360	37.496	41.863	27.121	28.106	9.454	11.105	2.748	2.759	669	670	3.045	3.107
10	15	6	163.414	174.187	38.315	39.302	21.223	22.445	25.281	26.828	37.286	41.736	25.782	26.761	9.185	10.698	2.587	2.600	678	679	3.077	3.138	
17	22	5	161.570	171.576	37.604	38.592	20.838	22.001	24.980	26.536	35.226	38.327	25.337	26.245	10.827	13.053	2.958	2.968	702	702	3.098	3.152	
24	29	6	163.037	172.219	38.525	39.529	21.383	22.514	26.139	27.577	36.606	40.473	25.238	26.077	8.892	9.736	2.773	2.784	732	732	2.749	2.797	
31	5	6	163.205	173.178	39.085	40.099	21.604	22.749	25.110	26.532	35.948	39.997	25.645	26.427	9.484	10.983	2.836	2.845	713	713	2.780	2.833	
Augustus	7	12	6	161.807	171.015	38.618	39.596	21.175	22.279	24.876	26.372	36.128	39.641	25.514	26.252	9.063	10.407	2.882	2.890	801	801	2.750	2.807
14	19	5	164.514	175.385	38.343	37.252	21.529	22.695	25.143	27.392	37.970	42.527	26.308	27.052	10.088	11.518	3.165	3.180	807	807	2.906	2.962	
21	26	6	159.933	168.865	37.957	38.930	21.022	22.110	24.955	26.340	36.558	39.947	23.909	24.617	9.108	10.434	2.823	2.829	752	752	2.849	2.906	
28	2	6	176.923	188.729	43.958	45.044	22.390	23.787	27.459	29.603	39.048	43.630	26.620	27.628	10.048	11.553	3.303	3.323	939	939	3.158	3.222	
September	4	9	6	206.773	226.809	49.934	51.296	25.915	27.688	33.342	38.556	44.371	52.199	30.848	32.438	13.352	15.512	3.975	3.990	1.228	1.229	3.808	3.892
11	16	6	213.950	235.018	50.488	51.920	26.701	28.457	38.374	44.995	44.445	51.858	31.403	33.024	12.983	15.103	3.834	3.855	1.403	1.403	4.319	4.403	
18	23	6	199.906	219.327	46.146	47.511	25.000	26.729	37.040	43.781	41.546	47.709	28.887	30.263	12.602	14.554	3.539	3.559	1.239	1.240	3.907	3.981	
25	30	6	192.793	210.381	46.081	47.421	24.252	25.883	36.369	42.795	39.593	44.784	27.453	28.622	11.609	13.356	3.272	3.292	1.081	1.081	3.083	3.147	

b) Aantal opgeteekende dagen werkloosheid
(duizenden dagen).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1939 Maart	—		—	24	4.276	4.482	945	970	531	557	694	720	951	1.034	657	670	288	318	88	88	31	31
April	—	—	24	3.916	4.128	898	925	492	517	625	653	895	984	594	602	239	271	75	76	20	20	78	80
Mei	—	—	28	4.828	5.176	1.149	1.186	620	659	752	799	1.110	1.262	698	726	289	337	89	90	21	22	100	101
Juni	—	—	24	3.876	4.140	924	950	499	528	571	607	881	993	629	649	217	256	68	68	15	15	72	74
Juli	—	—	29	4.688	4.995	1.105	1.126	614	647	727	765	1.049	1.189	741	769	274	311	82	80	19	20	84	87
(*) Augustus	—	—	23	3.766	3.995	890	912	492	519	591	620	843	936	582	601	217	248	69	69	19	19	66	68
(*) September	—	—	24	4.817	5.276	1.129	1.169	606	647	859	912	1.008	1.160	719	743	295	340	87	88	28	28	90	92
1939 Juli	3	8	6	985	1.050	229	236	126	134	152	161	222	247	161	167	56	66	17	17	4	4	18	18
10	15	6	968	1.031	228	232	126	133	148	157	222	247	153	159	55	64	16	16	4	4	18	19	
17	22	5	800	848	187	192	104	110	123	130	174	181	125	130	54	64	15	15	3	3	15	16	
24	29	6	964	1.023	229	235	129	136	155	163	217	239	149	154	53	58	17	17	4	4	16	17	
31	5	6	971	1.030	232	238	129	136	149	157	214	238	153	158	56	65	17	17	4	4	17	17	
Augustus	7	12	6	961	1.015	229	235	126	133	147	156	214	234	152	157	54	62	17	17	5	5	16	17
14	19	5	815	869	179	183	107	113	136	136	188	210	130	146	49	56	16	16	4	4	14	15	
21	26	6	945	997	222	228	126	132	147	155	216	236	142	134	54	62	17	17	4	4	17	17	
28	2	6	1.045	1.114	260	266	133	141	161	173	230	256	158	164	60	68	19	19	6	6	19	19	
September	4	9	6	1.224	1.338	292	307	153	164	197	228	263	308	184	194	74	83	24	24	7	7	23	23
11	16	6	1.270	1.395	297	306	160	170	228	263	264	307	188	197	77	90	22	23	8	8	26	26	
18	23	6	1.183	1.298	270	278	149	159	220	260	244	280	173	181	75	87	21	21	7	7	23	24	
25	30	6	1.140	1.245	270	278	144	154	214	252	235	265	174	171	69	80	20	20	6	6	18	19	

(*) Voorloopige cijfers.

BANKSTATISTIEKEN.

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO.

a) Nationale Bank van België.

Voornaamste posten van de weekstaten

(millioenen franken).

85

TIJDVAK	Goudvoorraad	Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	Wissels		Beleeningen op Belgische staatsfondsen	Vorderingen op den Staat	Bankbiljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeisbare schulden	Dekkingspercentage	Discontvoet voor geaccepteerde wissels (1)	Rentevoet voor beleening op overheidsfondsen (2)
			binnenlandsche	buitenlandsche				Diverse	Van 's Rijks-schatkist				
Jaargemiddelde :													
1938.....	15.945	4.717	1.486	16	286	742	21.812	2.118	227	24.157	66,01	2,61	3,70
Maandgemiddelde :													
1938 Juli.....	14.582	4.061	1.836	16	286	745	20.914	1.493	63	22.470	64,89	3,—	4,—
Augustus.....	15.164	4.537	1.245	15	249	735	21.159	1.655	67	22.881	66,27	3,—	4,—
September.....	15.564	4.877	1.412	14	414	735	22.681	1.202	76	25.959	64,96	3,—	4,—
October.....	16.393	5.057	2.335	13	276	735	23.334	1.962	456	25.752	63,66	2,92	4,—
November.....	17.065	4.512	1.832	11	242	735	22.547	2.016	605	25.168	67,80	2,50	4,—
December.....	17.207	4.580	1.103	11	227	735	22.076	2.137	641	24.854	69,23	2,50	4,—
1939 Januari.....	17.157	4.618	952	11	181	729	21.941	2.286	413	24.640	69,63	2,50	4,—
Februari.....	17.341	4.604	873	11	190	722	22.122	2.363	256	24.741	70,09	2,50	4,—
Maart.....	15.659	3.775	1.433	11	464	722	21.604	1.362	95	23.061	67,91	2,50	4,—
April.....	15.318	2.807	2.392	15	729	722	22.152	791	51	22.994	66,62	3,20	4,70
Mei.....	15.428	2.480	2.877	19	530	722	22.300	685	90	23.075	66,86	3,22	4,82
Juni.....	15.828	3.313	1.970	16	311	722	22.167	914	106	23.187	68,26	3,—	4,50
Juli.....	16.585	3.981	1.214	13	313	712	22.741	1.037	51	23.829	69,60	2,58	3,66
Augustus.....	17.810	4.385	1.190	17	489	709	24.048	1.542	32	25.622	69,51	2,50	3,50
September.....	18.162	4.664	2.254	21	1.089	709	27.186	1.065	23	28.274	64,24	2,50	3,50
Weekcijfers :													
1939 7 September...	18.162	4.641	2.306	21	1.451	709	27.436	1.128	29	28.593	63,52	2,50	3,50
14 id.	18.170	4.663	2.300	22	1.081	709	27.231	1.032	24	28.287	64,24	2,50	3,50
21 id.	18.177	4.667	2.211	21	969	709	27.072	1.070	23	28.165	64,54	2,50	3,50
28 id.	18.141	4.687	2.199	21	857	709	27.006	1.031	17	28.054	64,67	2,50	3,50

(1) Sedert 6 Juli 1939, is het disconto voor geaccepteerde wissels of documentaire wissels en bankaccepten in vertegenwoordiging van verkopen in het buitenland van in België gefabriceerde producten op 1,50 pCt. bepaald.

(2) Sedert 6 Juli 1939, is de rente voor beleeningen op Belgische Overheidsfondsen met maximum 120 dagen looptijd, vastgesteld op 2,50 pCt.

b) Bank van Belgisch-Congo.

Voornaamste posten van de maandstaten

(millioenen franken).

TIJDVAK	DEKKINGSVOORRAAD			Diverse kasgelden en tegoed bij banken	Wissels op Congo, op België en op andere landen	Debiteuren	Circulatie (Bankbiljetten en munten)	CREDITEUREN		Dekkingspercentage
	Gouden munt en muntmateriaal	Gouddeviezen	Totaal					dadelijk opvraagbaar	op termijn	
1937 Jaargemiddelde	98,3	67,4	165,7	344,1	174,4	168,3	342,6	559,5	58,6	48,39
1938 Jaargemiddelde	155,9	17,1	173,0	246,3	226,4	169,3	377,2	502,5	64,5	45,85
1938 31 Maart	135,9	47,0	182,9	286,0	187,7	173,1	376,0	501,8	83,6	48,64
30 April.....	135,9	47,0	182,9	283,9	178,6	170,4	363,9	510,9	69,8	50,25
31 Mei.....	165,9	17,0	182,9	281,8	165,7	165,7	369,2	494,5	60,9	49,54
30 Juni.....	165,9	—	165,9	285,7	179,1	167,7	378,2	492,8	56,3	43,87
31 Juli.....	165,9	—	165,9	360,4	173,7	163,1	380,1	565,0	61,6	43,64
31 Augustus.....	165,9	—	165,9	254,8	240,0	158,3	374,4	519,0	61,2	44,32
30 September.....	165,9	—	165,9	190,0	292,0	155,6	369,0	497,6	61,0	44,96
31 October.....	165,9	—	165,9	134,2	319,9	160,2	363,1	481,0	50,9	45,68
30 November.....	165,9	—	165,9	149,8	293,8	184,9	364,6	503,8	52,9	45,49
31 December.....	165,8	—	165,8	193,0	244,7	188,9	395,8	488,1	46,9	41,90
1939 31 Januari.....	165,8	5,0	170,8	212,2	267,4	167,6	398,4	504,1	49,7	42,88
28 Februari.....	165,8	5,0	170,8	232,6	262,1	164,4	401,3	523,0	48,2	42,58
31 Januari.....	165,8	—	165,8	267,8	211,6	167,1	387,6	530,6	51,3	42,79
31 Maart.....	165,8	—	165,8	275,6	197,0	171,6	376,9	529,1	42,0	44,—
30 April.....	165,8	—	165,8	282,2	221,9	172,4	380,7	562,7	41,2	43,56
31 Mei.....	165,8	—	165,8	—	—	—	—	—	—	—

c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken (1).
 1° Globale staten door de Bankcommissie gepubliceerd
 (in millioenen franken).

RUBRIEKEN	1935	1936	1937			
	31 December	31 December	31 Maart	30 Juni	30 September	31 December
ACTIVA.						
BESCHIKBARE EN VLOTTENDE MIDDELEN :						
Niet gestort kapitaal	251	231	231	229	229	224
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	4.455	3.756	2.924	2.962	2.048	2.975
Bankiers debiteuren	3.135	4.473	4.156	4.440	5.077	4.605
Te innen wissels	4.456	4.462	4.444	4.698	4.558	4.446
Debiteuren	8.133	7.903	8.291	8.429	8.385	7.990
Belgische overheidsfondsen	3.122	4.459	4.710	4.680	4.399	3.800
Buitenlandsche overheidsfondsen	120	152	207	278	119	86
Bankaandeelen	337	333	322	324	327	259
Andere aandelen	487	494	485	475	483	478
Obligaties	3	30	19	9	22	18
Syndicale participaties en te realiseeren waarden	27	34	78	107	160	88
Belegde wettelijke reserve	109	122	123	139	139	140
Diversen	1.505	2.009	2.218	2.186	2.516	2.012
<i>Totaal beschikbaar en vlottende middelen...</i>	<i>26.140</i>	<i>28.458</i>	<i>28.208</i>	<i>28.956</i>	<i>28.462</i>	<i>27.121</i>
VASTGELEGDE MIDDELEN :						
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	3	3	3	3	4
Gebouwen, materieel en meubilair	521	579	576	575	583	597
<i>Totaal vastgelegde middelen...</i>	<i>526</i>	<i>582</i>	<i>579</i>	<i>578</i>	<i>586</i>	<i>601</i>
Algemeen totaal activa...	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722
PASSIVA.						
OPVRAAGBAAR :						
Bankiers crediteuren	2.528	2.959	2.596	2.637	2.566	2.340
Deposito's en crediteuren dadelijk opvraagbaar en op minder dan dertig dagen	16.067	17.312	17.004	17.881	17.292	16.343
Deposito's en diverse crediteuren op meer dan dertig dagen...	3.036	3.300	3.586	3.377	3.302	3.288
Obligaties en kasbons	69	56	58	64	64	61
Diversen	1.463	2.073	2.185	2.188	2.444	2.274
<i>Totaal opvraagbaar...</i>	<i>23.163</i>	<i>25.700</i>	<i>25.429</i>	<i>26.147</i>	<i>25.668</i>	<i>24.306</i>
NIET OPVRAAGBAAR :						
Maatschappelijk kapitaal	2.827	2.795	2.798	2.810	2.804	2.845
Wettelijke reserve	128	131	126	146	139	140
Niet beschikbare reserven	4	1	1	2	1	—
Beschikbare reserven	352	374	388	391	398	392
Reservefondsen	192	39	45	38	38	37
Inschrijvingen op kapitaalsverhoogen...	—	—	—	—	—	2
<i>Totaal niet opvraagbaar...</i>	<i>3.503</i>	<i>3.340</i>	<i>3.358</i>	<i>3.387</i>	<i>3.380</i>	<i>3.416</i>
Algemeen totaal passiva...	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722

(i) Voor de omloopssnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

c) **Algemeene driemaandelijksche staat der Belgische banken (1)**

door de **Nationale Bank van België** gepubliceerd.

(*millioenen franken*).

85

RUBRIEKEN	30 Juni 1938	30 Sept. 1938	31 Dec. 1938	31 Maart 1939	30 Juni 1939
ACTIVA.					
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :					
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	1.162	1.493	2.106	1.263	978
Daggeld	477	314	579	524	785
Bankiers	3.591	3.040	2.686	3.320	3.006
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	503	294	517	477	409
Andere te innen waarden op korten termijn	1.566	1.509	1.539	1.693	1.617
Wissels	3.054	2.190	3.747	3.283	3.365
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.398	1.347	1.292	1.322	1.135
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	995	895	872	1.017	956
Diverse debiteuren	5.501	5.447	5.272	5.604	5.475
Effecten	5.516	5.174	4.838	4.926	4.607
a) Belegde wettelijke reserve	142	141	144	148	149
b) Belgische overheidsfondsen	4.230	4.025	3.710	3.770	3.498
c) Buitenlandsche overheidsfondsen	54	58	44	66	34
d) Bankaandelen	335	334	335	334	324
e) Andere fondsen	704	616	605	608	602
Diversen	285	286	168	204	226
Niet gestort kapitaal	50	50	52	52	54
Totaal beschikbare en vlottende middelen...	24.097	22.040	23.668	23.685	22.613
C. Vastgelegde middelen :					
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	4	4	5	5	5
Gebouwen	335	335	329	333	331
Participaties in de dochtermaatschappijen voor immobiliën	171	171	171	171	171
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	119	117	116	100	98
Materieel en meubilair	14	15	13	13	13
Totaal vastgelegde middelen...	643	642	634	622	618
Algemeen totaal active ...	24.740	22.682	24.302	24.307	23.231
PASSIVA.					
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :					
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeischers	194	297	128	413	219
Daggeld	61	26	10	50	28
Bankiers	1.230	1.215	1.473	1.336	1.299
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	177	230	300	259	227
Geaccepteerde wissels	995	895	873	1.019	958
Andere te betalen waarden op korten termijn	388	459	389	850	538
Crediteuren wegens wissels ter incasso	930	878	819	800	801
Deposito's crediteuren	16.700	14.610	16.313	15.635	15.286
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	14.769	12.868	14.592	13.993	13.798
b) Op meer dan 30 dagen	1.931	1.742	1.721	1.642	1.487
Obligaties en kasbons	63	61	55	32	29
Nog te storten op fondsen en participaties	249	261	255	247	246
Diversen	443	441	380	357	268
Totaal opvraagbaar...	21.430	19.373	20.995	20.998	19.899
C. Niet opvraagbaar :					
Kapitaal	2.687	2.686	2.685	2.676	2.678
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	64	64	64	64	64
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	145	145	146	151	152
Beschikbare reserve	373	371	376	377	393
Reservefonds	41	42	36	41	46
Totaal niet opvraagbaar...	3.310	3.309	3.307	3.309	3.333
Algemeen totaal passiva ...	24.740	22.682	24.302	24.307	23.231

(1) Omloopsnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

II. — BUITENLANDSCHE CIRCULATIEBANKEN.

a) Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken.

	Sedert	%		Sedert	%
België	6 Juli 1939	2,50	Joego-Slavië	1 Februari 1935	5,—
Bulgarije	15 Augustus 1935	6,—	Letland (1)	1 Januari 1939	5,—
Dantzig	2 Januari 1937	4,—	Litauen	15 Juli 1939	6,—
Denemarken	10 October 1939	5,50	Nederland	29 Augustus 1939	3,—
Duitschland	22 September 1932	4,—	Noorwegen	22 September 1939	4,50
Estland	1 October 1935	4,50	Polen	18 December 1937	4,50
Finland	3 December 1934	4,—	Portugal	11 Augustus 1937	4,—
Frankrijk	4 Januari 1939	2,—	Roemenië	5 Mei 1938	3,50
Griekenland	4 Januari 1937	6,—	Spanje	5 December 1938	4,—
Groot-Brittannië	28 September 1939	3,—	Sweden	1 December 1933	2,50
Hongarije	29 Augustus 1935	4,—	Bohemien en Moravië	1 Januari 1936	3,—
Indië	30 November 1935	3,—	Vereenigde Staten (Feder. Reserve Bank of New-York)	27 Augustus 1937	1,—
Italië	18 Mei 1936	4,50	Zwitserland	26 November 1936	1,50
Japan	11 Maart 1938	3,46			

(1) Discontovoet voor handelshuizen. Voor credietinstellingen : 4 1/2 pCt.

b) Banque de France.

Weekstaten

(in millioenen franken).

DATUM	Munt en munt-materiaal	Tegood in het buitenland	Wisselportefeuille en publieke waarden		Beleeningen op effecten	Voorloopige rentelooze voorschotten aan den Staat (Overeenkomsten van 18 Juni 1936 en 30 Juni 1937, 22 Maart en 14 April 1938)	Voorloopige rentelooze voorschotten aan den Staat (terugbetaalbaar krachtens artikel 8 van overeenkomst van 12-11-36)	Bankbiljetten in circulatie	Creditsaldi in rekening-courant	Dekkingspercentage	
			Gedisconteerd handelspapier								Aangekocht verhandelbaar papier
			binnenlandsch	buitenlandsch							
1937 Jaargemidd.	56.612	15,1	9.374	16,4	1.393	3.856	24.931	—	88.288	17.726	53,40
1938 Jaargemidd.	—	21,9	10.613	20,3	1.475	3.740	—	—	101.704	23.291	—
1938 : Gemiddelde van 1-1 tot 10-11.	56.086	—	—	—	—	—	39.632	—	—	—	45,90
Gemiddelde van 17-11 tot 31-12	87.265	—	—	—	—	—	—	20.627	—	—	61,01
1938 7 Juli	55.808	25,2	5.930	16,7	1.030	3.564	40.134	—	101.504	15.676	47,63
4 Augustus	55.808	23,9	6.334	17,3	1.194	3.675	40.134	—	101.351	16.818	47,23
8 September	55.808	24,5	9.166	17,3	1.358	3.717	40.134	—	102.900	18.714	45,89
6 October	55.808	10,0	18.416	24,6	1.967	3.988	50.134	—	118.290	23.707	39,30
10 November	55.808	12,2	12.941	26,5	1.997	4.005	48.134	—	108.771	26.987	41,11
17 November	87.264 (1)	13,5	12.070	25,8	2.253	3.971	—	20.627	107.349	37.785	60,13
8 December	87.265	19,1	10.783	22,7	2.500	3.708	—	20.627	108.779	33.911	61,16
1939 5 Januari	87.265	14,6	7.923	23,1	2.677	3.686	—	20.627	111.520	29.081	62,07
9 Februari	87.266	15,3	7.743	20,2	3.012	3.422	—	20.627	111.253	27.877	62,72
9 Maart	87.266	14,0	6.830	18,4	3.037	3.371	—	20.627	113.886	24.336	63,13
6 April	87.266	13,8	6.651	17,5	3.873	3.397	—	20.677	120.303	18.775	62,75
4 Mei	92.266	15,6	7.476	16,8	3.862	3.441	—	20.577	125.353	19.460	63,71
8 Juni	92.266	14,7	6.964	15,5	3.631	3.468	—	20.577	121.287	23.517	63,72
6 Juli	92.266	14,0	6.420	14,7	3.481	3.557	—	20.577	123.478	20.379	64,14
10 Augustus	97.266	13,8	6.441	14,1	3.595	3.502	—	20.577	123.733	25.939	64,99
7 September	97.266	7,2	20.101	19,7	4.520	3.824	—	20.577	146.149	20.239	58,46

Discontovoet { huidige : 2 % sedert 4 Januari 1939.
 } vorige : 2 1/2 % sedert 25 November 1938.

(4) Herwaardeering van den goudvoorraad op basis van 27,5 mgr. goud van 0,900 fijn per frank.

c) Bank of England.
Weekstaten
(in duizenden £).

86

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het «Banking Department»				Bank- biljetten in circulatie	Deposito's				Verhoud. v. d. goudv. v. h. Bank. Dep. tot het saldo van haar dep. %
	Goud (Issue Departm.)	Gouden en zilveren munt (Banking Departm.)	Door den Staat gewaar- borgde fondsen	Disconto en beleening	Andere waarden	Totaal		Openbare organismen	Banken	Andere deposito's	Totaal	
1937 Jaargemidd.	321.351	1.071	98.357	6.855	21.164	126.376	479.590	19.514	97.155	37.243	153.912	29,6
1938 Jaargemidd.	326.411	995	103.168	9.581	20.986	133.735	485.562	18.200	106.224	36.230	160.654	28,0
1938 10 Augustus	326.412	1.137	109.716	9.238	21.544	140.498	489.993	19.315	106.079	34.513	159.907	23,4
7 Septemb.	326.414	1.421	101.336	5.354	22.073	128.763	480.115	32.151	91.259	34.852	158.262	30,1
5 October.	326.414	1.344	121.871	10.205	22.477	154.553	505.784	12.055	109.703	37.141	158.899	13,8
9 Novemb.	326.414	1.292	101.571	11.103	20.979	133.653	482.690	15.937	109.498	35.504	160.939	27,9
7 Decemb.	326.416	1.198	68.136	17.871	21.503	105.510	487.752	18.628	102.945	35.944	157.517	44,3
1939 4 Januari.	326.416	685	71.381	48.906	22.380	142.667	488.071	20.503	135.955	37.241	193.699	35,6
11 Januari.	126.414	652	96.171	22.122	22.321	140.614	475.644	19.214	118.139	36.653	174.006	29,5
8 Februari.	126.414	890	77.636	20.649	22.357	120.642	474.998	15.351	103.950	35.490	154.791	33,7
8 Maart	226.033	1.041	89.246	3.360	22.395	115.001	479.178	11.449	97.424	35.804	144.677	33,1
5 April ...	226.160	1.105	100.351	8.485	21.509	130.345	491.451	16.042	91.947	40.529	148.518	24,1
10 Mei	226.160	703	114.126	8.102	21.245	143.473	495.894	19.059	101.356	36.279	156.694	19,7
7 Juni	226.160	587	114.176	7.801	22.608	144.585	498.371	18.401	100.623	36.104	155.128	18,2
5 Juli	226.414	671	118.706	8.789	22.465	149.960	505.722	19.301	96.477	37.561	153.339	13,9
9 Augustus	246.417	687	114.831	5.955	21.533	142.319	521.877	31.846	81.654	35.929	149.429	16,8
6 Septemb. (1)	102	586	123.721	6.017	25.213	154.951	549.886	15.029	111.267	41.235	167.531	18,3
4 October.	165	735	113.616	2.392	22.335	138.343	538.749	15.346	106.034	40.867	162.247	25,9

(1) Overdracht van goud naar het Egalisatiefonds.

Discontovoet { huidige : 3 %, sedert 28 September 1939.
vorige : 4 %, sedert 24 Augustus 1939.

d) Nederlandsche Bank.
Weekstaten
(in millioenen guldens).

DATUM	Munt en munt- materiaal	Wissels		Beleening			Bank- biljetten	Credit- saldi in rekening- courant	Dekkings- percentage
		Binnen- landsche	Buiten- landsche	op titels	op goederen en ceelen	Totaal			
1937 Jaargemiddelde	1.158	17,2	3,2	183	2,8	186	828	555	83,71
1938 Jaargemiddelde	1.484	10,0	4,8	295	1,3	296	944	870	81,79
1938 8 Augustus	1.501	9,3	4,9	296	0,9	297	921	910	82,00
5 September	1.500	9,3	4,9	294	1,2	296	952	876	82,06
10 October	1.495	18,5	4,0	289	1,3	290	1.069	757	81,85
7 November	1.502	15,7	4,0	307	1,3	308	1.016	835	81,15
5 December	1.486	10,9	3,6	306	1,6	307	1.010	819	81,28
1939 9 Januari.	1.489	8,4	3,6	305	1,7	307	988	839	81,47
6 Februari.	1.489	8,1	3,1	299	1,7	301	993	828	81,77
6 Maart	1.442	7,4	3,1	244	1,3	245	988	730	83,91
11 April	1.317	11,0	2,7	208	0,9	209	1.022	535	84,51
8 Mei	1.227	11,6	2,7	215	1,0	216	1.056	422	83,02
5 Juni	1.227	11,6	2,7	209	0,7	210	1.034	436	83,48
10 Juli	1.151	10,1	2,2	222	0,9	223	1.025	382	81,81
7 Augustus	1.154	9,9	1,8	214	1,2	215	1.014	387	82,34
4 September	1.139	84,5	1,6	247	1,4	248	1.206	303	75,44
9 October	1.113	35,2	1,6	225	1,6	227	1.129	291	78,39

Discontovoet { huidige : 3 %, sedert 29 Augustus 1939.
vorige : 2 %, sedert 3 December 1936.

e) Nationale Bank van Zwitserland.

Weekstaten

(in millioenen Zwitsersche franken).

DATUM	Goud- voorraad	Tegoed in het buitenland	Binnen- landsche wissels	Beleening	Correspon- denten	Bank- biljetten in circulatie	Andere terstond opvorderbare verplichting.	Dekkings percentage
1937 Jaargemiddelde	2.638	182	12,0	32,5	12,3	1.382	1.480	98,56
1938 Jaargemiddelde	2.852	394	35,7	22,8	15,5	1.558	1.807	96,46
1938 7 Juli	2.802	390	5,1	21,7	6,2	1.511	1.778	97,04
6 Augustus	2.794	388	4,9	20,1	3,8	1.512	1.761	97,21
7 September	2.847	374	11,0	20,4	4,5	1.546	1.775	96,98
7 October	2.851	311	110,4	26,8	4,6	1.803	1.565	93,86
7 November	2.873	302	96,0	24,8	3,7	1.696	1.668	94,38
7 December	2.890	284	95,8	27,5	4,1	1.670	1.697	94,26
1939 7 Januari	2.890	281	140,1	19,7	5,0	1.675	1.717	93,46
7 Februari	2.813	255	148,9	18,8	4,4	1.620	1.673	93,18
7 Maart	2.813	265	114,3	24,3	5,2	1.642	1.631	94,03
5 April	2.633	249	171,5	25,9	7,0	1.741	1.405	91,60
6 Mei	2.472	264	172,5	32,0	3,9	1.748	1.237	91,67
7 Juni	2.471	266	36,1	28,8	4,2	1.699	1.148	96,18
7 Juli	2.469	271	37,8	29,5	5,5	1.711	1.141	96,07
7 Augustus	2.461	274	41,6	26,8	4,3	1.711	1.135	96,12
7 September	2.419	283	61,9	48,7	5,0	2.067	787	94,71

Discontovoet { huidige : 1 1/2 %, sedert 26 November 1936
vorige : 2 %, sedert 9 September 1936.

f) Reichsbank.

Weekstaten

(in millioenen RM.).

1° Tot 15 Juni 1939.

DATUM	Goud- voorraad	Deviezen als goud- dekking geldende	Pasmunt	Waarden tot bijkomende dekking	Wissels	Beleeningen op onderpand	Gediscont. Schatkist- bons	Bank- biljetten in circulatie	Verschill. opeisbare schulden	Dekkings- percentage van goud en deviezen
1937 Jaargemiddelde	68,8	5,8	192	133	4.893	43,3	14,7	4.778	739	1,35
1938 Jaargemiddelde	70,8	5,6	174	394	6.039	45,0	11,3	6.228	983	1,06
1938 7 Juli	70,8	5,8	169	547	5.832	43,1	6,9	6.196	970	1,07
6 Augustus	70,8	5,6	142	549	6.063	38,7	2,6	6.429	958	1,03
7 September	70,8	5,4	133	550	6.378	28,5	0,2	6.690	948	1,00
7 October	70,8	5,7	92	550	7.337	19,6	0,8	7.541	887	0,91
7 November	70,8	5,8	121	548	7.020	32,9	0,5	7.423	918	0,92
7 December	70,8	5,6	134	548	7.252	47,1	0,1	7.629	1.003	0,88
1939 7 Januari	70,8	5,7	168	554	7.225	44,1	1,5	7.705	950	0,88
7 Februari	70,8	5,9	203	671	6.761	43,8	1,2	7.549	1.064	0,89
7 Maart	70,8	5,7	179	677	7.084	37,9	0,2	7.737	1.027	0,87
6 April	70,8	5,6	121	668	7.776	37,8	2,3	8.165	1.060	0,83
8 Mei	70,8	5,9	123	669	7.473	48,5	1,2	8.252	1.219	0,81
7 Juni	70,8	5,7	153	921	7.174	34,1	2,3	8.192	1.117	0,82

2° Sedert 23 Juni 1939.

DATUM	Dekkingsreserve aan goud en deviezen	Bezit aan wissels, cheques en Schat- kistwissels	Papier aangekocht krachtens § 13, n° 3 (als toegevoegde dekking dienend)	Belceningen op onderpand	Pasmunt	Bankbiljetten in circulatie	Verschillende opeisbare schulden	Dekkings- percentage van goud en deviezen t. o. v. de gezamenlijke opeisbare verplichtingen
1939 7 Juli	76,6	7.779	925	57,3	133	8.531	987	0,80
7 Augustus	76,6	8.188	919	24,9	125	8.799	1.086	0,77
7 September	76,8	10.592	1.063	32,0	63	10.970	1.611	0,61

Discontovoet { huidige 4 %, sedert 22 September 1932.
vorige : 5 %, sedert 28 April 1932.

g) Federal Reserve Banks.

Weekstaten

(in millioenen \$).

86

DATUM	MUNTVOORRAAD		WISSELS		Nationale publieke fondsen	Bankbiljetten in circulatie (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkings- percentage (1)
	Goud- certificaten op de Schatkist	Andere reserves	in herdisconto van de member- banks	in de open markt gekocht				
1937 Jaargemiddelde	8.939	297	13,9	3,4	2.504	4.221	7.326	80,0
1938 Jaargemiddelde	10.423	402	8,6	0,5	2.564	4.200	8.980	82,1
1938 6 Juli	10.645	374	8,0	0,5	2.564	4.175	9.207	82,3
10 Augustus	10.642	394	6,9	0,5	2.564	4.136	9.249	82,4
7 September	10.640	356	7,1	0,5	2.564	4.212	9.147	82,3
5 October	10.976	367	7,3	0,5	2.564	4.263	9.437	82,8
9 November	11.327	352	7,8	0,5	2.564	4.356	9.654	83,4
7 December	11.672	346	6,0	0,5	2.564	4.422	9.950	83,6
1939 4 Januari	11.848	365	4,3	0,5	2.564	4.441	10.146	83,7
8 Februari	11.989	442	7,4	0,5	2.564	4.345	10.437	84,1
8 Maart	12.194	415	3,3	0,5	2.564	4.343	10.597	84,4
5 April	12.682	361	2,6	0,6	2.564	4.398	10.891	84,7
3 Mei	13.128	364	3,5	0,6	2.564	4.465	11.362	85,2
7 Juni	13.401	350	3,5	0,6	2.564	4.476	11.618	85,4
5 Juli	13.543	318	4,6	0,6	2.551	4.543	11.649	85,6
9 Augustus	13.923	349	4,9	0,5	2.443	4.551	11.950	86,5
6 September	14.461	308	6,0	0,5	2.594	4.684	12.505	85,9

Discontovoet van de Federal Reserve Bank of New-York { huidige : 1 %, sedert 27 Augustus 1937.
vorige : 1,50 % sedert 2 Februari 1934.

(1) Verhouding muntvoorraad tegenover opeischbare schulden

h) Sveriges Riksbank.

Toestand op het eind van ieder maand

(in millioenen Kr.).

TIJDVAK (op het eind van het jaar of van de maand)	METAALVOORRAAD (1)			STAATS- FONDSEN		BETAALBARE WISSELS EN WAARDEN		Beleggingen en voor- schotten in rekening- courant	Bankbiljetten in circulatie	REKENING-COURANTSALDI				Emissierecht (2)	VERHOUDING, IN %	
	In het buitenland bewaarde goud niet in den metaalvoorraad begrepen	Rekening-courant in het buitenland	Zweedsche	Vreemde	Zweedsche	Vreemde	Staat			Handelsbanken	Andere rekeningen	Buitenlandsche banken	vande metaalvoor- raad tot de biljet- tencirculatie		van de metaal- voorraad tot het emissierecht	
																Emissierecht (2)
1936	459	69,8	259	29,7	70,4	12,2	391	25,3	893	278	294	15,4	3,0	1.269	51,45	36,21
1937	471	68,1	256	6,1	39,6	12,8	749	25,4	980	311	434	6,4	61,4	1.291	48,02	36,45
1938 Juli	526	89,8	289	56,0	41,9	12,1	530	23,1	950	269	510	2,9	57,2	1.402	55,39	37,52
Augustus	528	89,6	301	66,0	41,2	11,8	511	22,7	971	260	512	2,7	56,4	1.406	54,34	37,55
September	573	110,7	548	72,0	32,8	12,2	411	25,9	1.083	248	678	2,9	69,3	1.496	52,89	38,30
October	591	115,9	473	82,0	31,8	13,2	385	28,0	1.028	237	673	4,1	71,1	1.531	57,49	38,58
November	591	115,8	491	87,0	32,1	14,1	351	32,7	982	484	452	3,2	89,5	1.533	60,18	38,55
December	591	115,8	414	102,0	34,0	13,2	386	36,8	1.061	418	428	3,4	83,7	1.533	55,76	38,58
1939 Januari	594	135,5	448	112,0	36,0	12,3	298	39,9	979	350	583	3,4	87,5	1.538	60,63	38,62
Februari	595	135,3	468	117,0	36,2	12,1	259	42,7	991	345	564	3,1	87,6	1.541	60,06	38,64
Maart	598	135,2	460	127,0	38,9	12,6	231	47,6	1.054	324	524	3,6	69,1	1.543	56,59	38,66
April	601	146,6	488	137,0	49,8	12,8	153	51,4	1.041	347	500	3,2	72,1	1.551	57,66	38,72
Mei	614	144,6	528	147,0	45,9	13,2	87	56,3	1.012	506	397	3,5	66,2	1.572	60,68	39,08
Juni	615	146,5	550	152,1	45,7	12,5	50	57,2	1.059	490	368	4,3	63,0	1.570	58,12	39,20
Juli	621	146,1	560	162,1	45,5	11,2	22	59,2	1.025	350	544	4,9	64,0	1.567	60,60	39,65
Augustus	633	148,9	545	182,1	43,6	11,3	19	60,5	1.126	338	483	3,2	58,7	1.589	56,24	39,86
September	634	152,3	470	190,0	43,6	13,0	15	78,4	1.259	320	327	3,4	53,6	1.547	50,35	40,99

Discontovoet { huidige : 2 1/2 %, sedert 1 December 1933.
vorige : 3 %, sedert 1 Juni 1933.

(1) De metaalvoorraad omvat het door de Bank in het binnenland aangehouden goud, alsmede het in het buitenland gedeponeerde goud (ten hoogste 15 pCt. van de totale dekkingsvoorraad).
(2) De bank mag bankbiljetten in omloop brengen voor een bedrag gelijk aan het dubbel van haar metaalvoorraad + (sedert 30 Juni 1933) 350 miljoen kronen.

i) Japansche Bank.
Weekstaten
(in millioenen yens).

DATUM	MUNT EN MUNTMATERIAAL			Speciaal fonds voor buitenlandsche valuta	Gedisconteerde wissels	Voorschotten aan den Staat	Voorschotten	Voorschotten op buitenlandsch papier	Obligaties van de Schatkist	Bijzettencirculatie	DEPOSITO'S VANDE REGERING			Andere deposito's	Overige verplichtingen	Gezamenlijke verbintenissen	Dekkingspercentage (munt en muntmateriaal) verbintenissen
	Gouden munt en goudmunt- materiaal	Andere	Totaal								Rekening- courant	Diverse	Totaal				
1937 Jaargemiddelde	624	46	670	—	535	154	29,9	86,1	676	1.532	217	129	346	72	163	2.113	31,7
1938 Jaargemiddelde	665	41	706	(1) 300	456	2,9	30,4	30,8	1.251	1.930	278	150	428	112	132	2.602	27,1
1938 4 Juni.....	801	49	850	—	441	2,9	30,8	30	1.127	1.837	201	119	320	127	136	2.420	35,1
9 Juli.....	801	47	848	—	434	2,9	30,4	23	1.090	1.871	131	139	270	113	136	2.390	35,5
6 Augustus ...	501	46	547	300	486	2,9	32,1	23	1.141	1.965	179	157	336	70	147	2.518	21,7
10 September ..	501	46	547	300	468	2,9	30,4	15	1.366	1.843	452	178	630	122	139	2.734	20,0
8 October.....	501	44	545	300	482	2,9	30,5	15	1.441	1.940	411	201	612	143	140	2.835	19,2
5 November...	501	47	548	300	477	2,9	30,5	25	1.571	2.042	430	200	630	89	215	2.976	18,4
10 December...	501	49	550	300	418	2,9	30,6	15	1.495	2.105	187	216	403	202	120	2.830	19,4
1939 7 Januari.....	501	46	547	300	403	2,9	30,7	22	1.845	2.318	306	251	557	148	145	3.168	17,3
4 Februari....	501	36	537	300	420	2,9	30,5	25	1.619	2.246	265	205	560	85	121	3.012	17,8
4 Maart.....	501	34	535	300	416	2,9	30,2	31	1.627	2.234	225	323	548	89	170	3.041	17,6
8 April.....	501	26	527	300	407	2,9	30,6	15	1.650	2.162	323	298	621	110	137	3.030	17,4
6 Mei.....	501	37	538	300	402	2,9	30,1	15	1.499	2.142	226	213	439	134	162	2.877	18,7
10 Juni.....	501	39	540	300	399	2,9	30,4	29	1.475	2.060	277	230	507	180	128	2.875	18,8
15 Juli.....	501	47	548	300	397	2,9	30,6	22	1.560	2.194	331	257	588	99	113	2.994	18,3
19 Augustus ...	501	46	547	300	387	2,9	30,2	29	1.497	2.244	227	285	512	84	119	2.959	18,5
2 September ..	501	47	548	300	420	2,9	30,1	71	1.833	2.472	340	286	626	79	193	3.375	16,2

Discontovoet | huidige : 3,46 %, sedert 11 Maart 1938.
vorige : 3,285 %, sedert 7 April 1936.

(1) Deze post komt in de weekstaten slechts sedert 23 Juli 1938 voor

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL.

STAAT in duizenden Zwitsersche goud-franken [eenheden van 0,29032258... gr. fijn goud (art. 5 der statuten)].

87

	Per 31 Augustus 1939		Per 30 September 1939	
ACTIVA.				
I. <i>Goud in baren</i>	28.588	5,6	16.523	3,4
II. <i>Kas :</i> Specie en tegoed bij banken	26.582	5,2	27.337	5,5
III. <i>Call-gelden</i>	12.980	2,5	11.536	2,3
IV. <i>Herdiscontabel papier :</i> 1° Handelswissels en bankaccepten	135.101	26,4	123.990	25,1
2° Schatkistpapier	42.140	8,2	52.072	10,6
	177.241		176.062	
V. <i>Fondsen op termijn tegen interest uitgezet :</i> 1° Op ten hoogste 3 maanden	35.468	6,9	32.979	6,7
2° Op 3 tot 6 maanden	159	0,0	—	—
	35.627		32.979	
VI. <i>Wissels en onderscheiden beleggingen :</i> 1° Op ten hoogste 3 maanden : a) Schatkistpapier	38.780	7,6	32.485	6,6
b) Onderscheiden beleggingen	59.569	11,6	68.270	13,8
2° Op 3 tot 6 maanden : a) Schatkistpapier	22.981	4,5	33.264	6,8
b) Onderscheiden beleggingen	38.318	7,5	28.216	5,7
3° Op méér dan 6 maanden : a) Schatkistpapier	42.474	8,3	37.913	7,7
b) Onderscheiden beleggingen	27.466	5,4	25.860	5,2
	229.588		226.008	
VII. <i>Andere activa :</i> 1° Borg door centrale banken op gecedeerde wissels verleend	750	0,1	570	0,1
2° Andere posten	820	0,2	2.457	0,5
	1.570		3.027	
TOTAAL ACTIVA	512.176	100,0	493.472	100,0

PASSIVA.

I. <i>Kapitaal :</i> Geautoriseerd en geëmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitsersche franken ieder	500.000			500.000	
Aandelen met 25 % volgestort.....	125.000	24,4	125.000	25,3	
II. <i>Reserves :</i> 1° Wettelijke reserve.....	5.117		5.117		
2° Dividend-reservefonds	6.659		6.659		
3° Algemeen reservefonds	13.317		13.317		
	25.093	4,9	25.093	5,1	
III. <i>Lang loopende deposito's :</i> 1° Rekening van de Trust der annuïteiten	153.096	29,9	153.096	31,0	
2° Deposito der Duitse regering	76.548	15,0	76.548	15,5	
3° Deposito der Fransche regering (Saargebied)	758	0,1	—	—	
4° Waarborgfonds der Fransche regering	23.110	4,5	21.262	4,3	
	253.512		250.906		
IV. <i>Kort loopende en dadelijke opvraagbare deposito's :</i> 1° Circulatiebanken voor eigen rekening : a) Op 3 maanden maximum	32.150	6,3	11.789	2,4	
b) Op zicht	21.643	4,2	28.380	5,8	
2° Circulatiebanken voor rekening van derden : Dadelijk opvraagbaar	53.823	0,3	40.169	0,3	
3° Andere deposanten : a) Op drie tot zes maanden. — Deposito der Fransche regering (Saargebied) ..	—	—	697	0,1	
b) Op ten hoogste 3 maanden	26	0,0	26	0,0	
c) Dadelijk opvraagbaar.....	702	0,1	886	0,2	
	728		1.609		
V. <i>Deposito's op zicht (goud)</i>	14.112	2,8	10.688	2,2	
VI. <i>Vershillende posten :</i> 1° Garantie op gecedeerde wissels	1.413	0,3	1.168	0,2	
2° Andere posten	36.759	7,2	37.446	7,6	
	38.172		38.614		
TOTAAL PASSIVA	512.176	100,0	493.472	100,0	

NOTA. — In dezen staat is niet begrepen het goud voor rekening van circulatiebanken bewaard en de fondsen dienende tot betaling van de internationale leningen waarvan de Bank voor Internationale Betalingen trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL DER DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN.

	Tabel		Tabel
BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË	1	III. — Groothandelsprijzen van nijverheidspro- ducten	47
GELDMARKT.		IV. — Prijzen van landbouwproducten	48
I. — Discontovoet en rentestand voor belee- ningen	2	VOORTBRENGING.	
II. — Rentevoet der Schatkistcertificaten en kortlopende bons	3	I. — Steenkoolmijnen en metaalproductie..	55
III. — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Diverse producties	56
WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.		III. — Bouwbedrijvigheid	57
I. — Noteering der edele metalen te Londen.	9	IV. — Electriciteit	58
II. — Contantwisselkoersen op de Beurs te Brussel	10	V. — Gas	59
III. — Termijnwisselkoersen	11	VERBRUIK.	
a) wisselkoers op één maand;		I. — Indexcijfers van den verkoop aan de verbruikers	65
b) wisselkoers op drie maanden.		II. — Tabakverbruik	66
KAPITAALMARKT.		III. — Slachtingen	67
I. — Noteeringen van enkelepubliekefondsen	14	VERVOER.	
II. — Indexcijfer van de Beurs te Brussel...	15	I. — Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	70
III. — Noteeringen, rendementen en index- cijfers van de voornaamste obliga- tietypen	16	a) Uitbatingsontvangsten en -uit- gaven;	
IV. — Kapitaaluitgiften in België en Belgisch- Congo	17	b) Wagons aan de nijverheid gele- verd;	
a) retrospectief overzicht;		c) Verkeer :	
b) detail der uitgiften;		1° algemeen spoorverkeer;	
c) ingedeeld naar de belangrijkheid van het kapitaal.		2° zware goederen :	
V. — Overheidsleeningen	18	A) gezamenlijk verkeer;	
VI. — Hypotheekinschrijvingen	19	B) binnenlandsch verkeer.	
RIJKSFINANCIËN.		II. — Havenverkeer	71
I. — Opbrengst van de belastingen	25	a) Antwerpen;	
II. — Toestand van de Fonds voor Del- ging der Staatsschuld	26	b) Gent;	
HET INKOMEN EN HET SPAREN.		c) Brugge-Zeebrugge;	
I. — Rendement der Belgische naamlooze vennootschappen	30	d) Groot-Brussel;	
a) detailgegevens per bedrijfsklasse;		e) Oostende.	
b) retrospectief overzicht;		BUITENLANDSCHE HANDEL.	
II. — Algemeene Spaar- en Li frentekas	31	I. — Indeeling aangenomen door de overeen- komst van Brussel	75
a) inlagen op particuliere spaar- boekjes;		II. — Indeeling naar den graad van verwerking der producten	76
b) stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas.		WERKLOOSHEID.	
III. — Driemaandelijksch loonindexcijfer	32	I. — Algemeen overzicht	80
LOOP DER ZAKEN.		II. — Indeeling per provincie	81
I. — Verrekenkamers	35	BANKSTATISTIEKEN.	
II. — Postchèque- en giroverkeer	36	I. — België en Belgisch-Congo	85
III. — Gevaarlijke of hinderlijke inrichtingen. — Aanvragen om vergunning	37	a) Nationale Bank van België;	
IV. — Onbetaalde wissels	38	b) Bank van Belgisch-Congo;	
V. — Faillissementen en accoorden tot voor- koming van faillissement	39	c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken, door de Nationale Bank gepubliceerd.	
PRIJZEN.		II. — Buitenlandsche circulatiebanken	86
I. — Indexcijfers der groothandelsprijzen..	45	a) Discontovoet;	
a) in België;		b) Staat van de Banque de France;	
b) in het buitenland		c) » Bank of England;	
II. — Indexcijfers der kleinhandelsprijzen en van de kosten van levensonder- houd	46	d) » Nederland. Bank;	
a) kleinhandelsprijzen in België;		e) » Zwitsersche Natio- nale Bank;	
b) nieuwe indexcijfers der klein- handelsprijzen in België;		f) » Reichsbank;	
c) kosten van levensonderhoud in België;		g) » Feder. Res. Banks;	
d) kosten van levensonderhoud en kleinhandelsprijzen in het buit- enland.		h) » Sveriges Riksbank;	
		i) » Japansche Bank.	
		III. — Bank voor Internationale Betalingen ...	87

Abonnementsprijs per jaargang : 100 frank voor België.
120 frank voor het buitenland.

Losse exemplaren : fr. 7,50 voor België.
fr. 9,— voor het buitenland.

Prijs van het speciaal nummer : « Overzicht van den economischen toestand
van België », in den loop van het voorafgaande jaar:
20 frank voor België.
25 frank voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgiroreke-
ning n° 500 van de Nationale Bank van België.

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen
te ontvangen : de Nederlandsche of de Fransche.

Voorheen Drukkerijgesticht.
T. H. DEWARICHET
J., M., G. en L. Dewarichet.
Brs & Zrs, maat. in gez. naam
Wildewoudstr. 16, Brussel.

17483